

การแปลสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี ระหว่างการเยือนราชอาณาจักรนอร์เวย์และ
สหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ 16-21 มิถุนายน พ.ศ. 2555

นางสาวทิตา งามมรัตน์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการแปล ศูนย์การแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติ
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

TRANSLATION OF THE SPEECHES OF AUNG SAN SUU KYI DURING HER VISITS TO
THE KINGDOM OF NORWAY AND THE UNITED KINGDOM
BETWEEN 16 AND 21 JUNE 2012

MISS THITA NGAMMAHARAT

A Special Research Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Translation
Chalermprakit Center of Translation and Interpretation
Faculty of Arts, Chulalongkorn University
Academic Year 2012

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจต้นฉบับสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี (Aung San Suu Kyi) วิเคราะห์บริบททางสังคม ประวัติศาสตร์และการเมือง วิเคราะห์ปัญหาในการแปลและนำเสนอบทแปลโดยรักษาอรรถรสให้ใกล้เคียงต้นฉบับมากที่สุด ทั้งนี้ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่าในการบรรลุมติของวัตถุประสงค์ดังกล่าวนั้น นอกเหนือจากการนำทฤษฎีการแปลมาประยุกต์ใช้แล้ว ยังต้องใช้การวิเคราะห์บริบทแวดล้อมทางด้านสังคมและการเมืองของประเทศพม่า และวาทวิทยาที่เกี่ยวข้องกับปาฐกถาและสุนทรพจน์ซึ่งเป็นบริบทของสุนทรพจน์ดังกล่าวด้วย

สุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี ที่ผู้วิจัยคัดเลือกมาแปลมีสามฉบับ ซึ่งเป็นสุนทรพจน์ที่กล่าวในโอกาสเยือนราชอาณาจักรนอร์เวย์และสหราชอาณาจักร ระหว่างวันที่ 16 – 21 มิถุนายน พ.ศ. 2555

ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ การศึกษาหลักเกณฑ์ทางวาทศาสตร์ การศึกษาสภาพสังคม ประวัติศาสตร์ และการเมืองของประเทศพม่าช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจบริบทของต้นฉบับสุนทรพจน์ยิ่งขึ้น ส่วนการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการแปลช่วยให้ผู้วิจัยถ่ายทอดต้นฉบับออกมาเป็นบทแปลที่สามารถเก็บรักษาความหมายในต้นฉบับได้ครบถ้วน ขณะเดียวกันสามารถคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดพลังในการโน้มน้าวใจอันเป็นจุดมุ่งหมายของต้นฉบับ

Abstract

The objectives in conducting this special research were three-fold: (1) studying speeches of Aung San Suu Kyi as a source text (2) analysing social, historical and political context of the speeches (3) analysing translation problems and (4) producing translated text which offers equivalence and has the same impact on the readers as the source one. The hypothesis set for this research was: to achieve the objectives above, apart from the application of translation theories, the understanding of rhetorical principles and all of the contexts aforementioned are absolute necessities.

The speeches of Aung San Suu Kyi selected for this special research were the speeches made during her visit to the Kingdom of Norway and the United Kingdom between 16 and 21 June 2012.

The findings show that (1) by studying rhetorical principle as well as social, political and historical context, the researcher can get a thorough understanding of the source text (2) by application of translation theories, the researcher can convey all the messages in the source text to the translated one and, at the same time, the sender's style is well kept.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์การแปลสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี ระหว่างการเยือนราชอาณาจักรนอร์เวย์ และสหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ 16-21 มิถุนายน พ.ศ. 2555 เสร็จสิ้นได้ในที่สุดด้วยความกรุณา ความช่วยเหลือ และกำลังใจจากบุคคลรอบข้างมากมาย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สมจิต จิระนันท์พิพร อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ สำหรับความรู้ คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ความใส่ใจ ความเห็นใจ กำลังใจ และเวลาที่มีให้ตลอดระยะเวลาหลายเดือนที่ผ่านมาจนในที่สุดก็มีวันนี้ที่เราได้มาชื่นชมผลงานแห่งความยากลำบากด้วยกัน อาจารย์สุเบญจา เผ่าเหลืองทอง ผู้อ่านสารนิพนธ์ ฉบับนี้ที่กรุณาสละเวลาช่วยแก้ไขและขัดเกลาสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และอาจารย์ไมเคิล แครบที ที่กรุณาคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อมีข้อสงสัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ของศูนย์การแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาศาสตร์แห่งการแปล โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ ดร. ทองทิพย์ พูลลามาก อาจารย์ที่ปรึกษาการแปลรุ่นที่ 11 สำหรับความรู้และความช่วยเหลือเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลากว่า 2 ปี ที่ผ่านมา

ขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ สำหรับทุกโอกาสในชีวิต ตลอดทั้งการสนับสนุนจนถึงวันนี้

ขอบคุณเพื่อนๆ สาขาวิชาการแปล รุ่นที่ 11 ทุกคนที่คอยช่วยเหลือและประคับประคองกันมาจนวันนี้ได้ โดยเฉพาะคุณกมลชนก ประเสริฐสม ผู้ที่คอยให้ทั้งความช่วยเหลือ คำปรึกษา และกำลังใจในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด คุณเมทินี สิงห์เวชกุล คุณโคกิดา ภิญโญมิตร คุณณิชาวดี มีสมพิช คุณอนิชาวี เพชรรัตน์ ที่คอยรับฟังเรื่องราวและปัญหาต่างๆ รวมทั้งให้กำลังใจกันเหนียวที่อ่อนล้า

ขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ ที่บริษัทสำนักกฎหมายสากล สยามพีริเมียร์ จำกัด สำหรับทุกความเห็นใจ ความห่วงใย กำลังใจ และคำปลอบโยนที่มีให้กันเสมอมา

ขอบคุณ มร. เดวิด เพ็ทติกรู ผู้แนะนำและผลักดันให้เรียนการแปลแม้ว่าผู้วิจัยจะไม่เคยมีความรู้หรือใจรักเรื่องศาสตร์การแปลมาก่อน ขอขอบคุณที่อดทนรับฟังปัญหาและช่วยเหลืออย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ และขอบคุณที่เชื่อมั่นในตัวผู้วิจัยมาโดยตลอดว่าจะสามารถทำสารนิพนธ์เล่มนี้จนเสร็จสิ้นได้ แม้แต่ในวันที่ผู้วิจัยหมดหวังก็คอยให้กำลังใจและอยู่เคียงข้างกันจนในที่สุดเราก็ได้ชื่นชมความสำเร็จนี้ด้วยกัน

สุดท้ายต้องขอขอบคุณนางออง ซาน ซู จี สำหรับบทสุนทรพจน์อันทรงคุณค่าที่เป็นดั่งข้อเตือนใจให้อยู่บนโลกของความเป็นจริง และเป็นแรงบันดาลใจให้อดทนและพยายามต่อสู้เพื่อความสำเร็จ จากข้อความ *“But our road is one which is, as I said, one we have to build for ourselves, inch by difficult inch. [...] I hope that you will understand that this road is there in our hearts and minds, but not actually there yet in real fact.”*

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 ขั้นตอนการวิจัย	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 ทฤษฎีการแปลที่เกี่ยวข้องและการทบทวนทฤษฎี.....	5
2.1 แนวทางการวิเคราะห์ห้องคำประกอบของตัวบทของ Christiane Nord	5
2.1.1 การวิเคราะห์ห้องคำประกอบภายนอกตัวบท	6
2.1.1.1 ปัจจัยด้านผู้ส่งสาร	6
2.1.1.2 เจตนาของผู้ส่งสาร.....	6
2.1.1.3 ปัจจัยด้านผู้รับสาร.....	7
2.1.1.4 สื่อ	7
2.1.1.5 ปัจจัยด้านสถานที่.....	7
2.1.1.6 ปัจจัยด้านเวลา.....	7
2.1.1.7 โอกาสพิเศษในการสื่อสาร	8
2.1.1.8 หน้าที่ของตัวบท	8
2.1.2 การวิเคราะห์ห้องคำประกอบภายในตัวบท	8
2.1.2.1 หัวข้อเรื่องของตัวบท	8
2.1.2.2 เนื้อหา.....	8
2.1.2.3 เนื้อความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจ.....	8
2.1.2.4 โครงสร้างของตัวบท.....	9
2.1.2.5 ปัจจัยด้านอวัจนภาษาในตัวบท	9
2.1.2.6 ศัพท์	9
2.1.2.7 โครงสร้างประโยค.....	10
2.2 แนวทางการแปลแบบตีความของ Jean Delisle.....	10
2.2.1 การทำความเข้าใจ (comprehension)	11
2.2.1.1 การถอดรหัส (decoding of linguistic signs)	11

	2.2.1.2	การทำความเข้าใจความหมาย (comprehension of meaning).....	11
	2.2.2	การผละออกจากต้นฉบับ (reformulation).....	11
	2.2.2.1	การใช้เหตุผลแนวเทียบเคียง (analogical reasoning)	12
	2.2.2.2	การเรียบเรียงคำพูดใหม่ (reverbalization of concepts)	12
	2.2.3	การตรวจสอบ (verification).....	12
2.3		แนวคิดและทฤษฎีการเรียบเรียงวาทะของ A.I. Richards	12
2.4		หลักการพูดเพื่อโน้มน้าวชักจูงใจ	13
	2.4.1	ผลของการพูดเพื่อโน้มน้าวชักจูงใจ	14
	2.4.2	หลักการพูดเพื่อโน้มน้าวชักจูงใจ โดยการกระตุ้นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์	14
	2.4.3	คุณธรรมและจริยธรรมในการพูดโน้มน้าวชักจูงใจ	14
2.5		การกล่าวสุนทรพจน์และกลวิธีการเขียนสุนทรพจน์.....	14
	2.5.1	กลวิธีทางภาษาศาสตร์ในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวใจ	15
	2.5.1.1	การโน้มน้าวใจด้วยการซ้ำคำหรือข้อความที่มีความหมาย คล้ายคลึงกันหรืออยู่ในหมวดหมู่เดียวกันสามครั้ง (a list of three)..	15
	2.5.1.2	การโน้มน้าวใจด้วยคู่คำที่มีความหมายตรงข้ามกัน (contrastive pairs)	15
	2.5.1.3	การเลือกใช้คำสรรพนาม	15
	2.5.1.4	การใช้ประโยคเด็ดหรือวรรคทอง (soundbite)	16
	2.5.1.5	การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ที่ไม่ต้องการคำตอบ (rhetorical question)	17
2.6		การนำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้.....	17
	2.6.1	แนวคิดและทฤษฎีการแปล.....	17
	2.6.2	แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวาทวิทยา	17
บทที่ 3		การวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับ	19
	3.1	ประเภทของตัวบท	19
	3.1.1	ตัวบทประเภทให้ข้อมูล (informative text type)	19
	3.1.2	ตัวบทประเภทเน้นการแสดงออก (expressive text type)	19
	3.1.3	ตัวบทประเภทปฏิบัติการ (operative text type)	19
	3.2	การวิเคราะห์องค์ประกอบภายนอกตัวบท.....	20
	3.2.1	ปัจจัยด้านผู้ส่งสาร.....	20
	3.2.2	เจตนาของผู้ส่งสาร	24
	3.2.2.1	สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ	24
	3.2.2.2	สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด	25

3.2.2.3	สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ.....	26
3.2.3	ปัจจัยด้านผู้รับสาร.....	26
3.2.3.1	สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ	26
3.2.3.2	สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด	27
3.2.3.3	สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ.....	27
3.2.4	สื่อ	27
3.2.5	ปัจจัยด้านสถานที่.....	27
3.2.5.1	สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ	27
3.2.5.2	สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด	27
3.2.5.3	สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ.....	28
3.2.6	ปัจจัยด้านเวลา.....	28
3.2.7	โอกาสพิเศษในการสื่อสาร.....	28
3.2.7.1	สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ	28
3.2.7.2	สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด	28
3.2.7.3	สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ.....	28
3.2.8	หน้าที่ของตัวบท	29
3.3	การวิเคราะห์องค์ประกอบภายในตัวบท.....	29
3.3.1	หัวข้อเรื่องของตัวบท.....	29
3.3.1.1	สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ	29
3.3.1.2	สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด	29
3.3.1.3	สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ.....	29
3.3.2	เนื้อหา	29
3.3.2.1	สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ	29
3.3.2.2	สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด	30
3.3.2.3	สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ.....	30
3.3.3	เนื้อความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจ.....	30
3.3.3.1	สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ	31
3.3.3.2	สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด	32
3.3.3.3	สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ.....	33

3.3.4	โครงสร้างของตัวบท.....	34
3.3.4.1	สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ	35
3.3.4.2	สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาคุณวุฒิปริญญาตรีบัณฑิตศึกษาศึกษา จากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด	35
3.3.4.3	สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ.....	36
3.3.5	ศัพท์.....	36
3.3.6	โครงสร้างประโยค.....	37
3.4	การวิเคราะห์บริบททางสังคมและวัฒนธรรม	39
3.5	การวิเคราะห์วจนลีลาของต้นฉบับ.....	43
3.5.1	การใช้วาทศิลป์.....	43
3.5.1.1	การซ้ำคำหรือวลีในต้นประโยค (anaphora technique)	43
3.5.1.2	การใช้วลีซ้ำๆ กันในลักษณะคู่ขนาน (parallel)	43
3.5.1.3	การถามนำหรือคำถามเชิงวาทศิลป์ (rhetorical question)	43
3.5.2	วจนลีลาในระดับประโยค	44
3.5.2.1	การเปลี่ยนโครงสร้างประโยคเป็นประโยคแยกสองส่วน (cleft sentence)	44
3.5.2.2	การใช้ประโยคสั้นๆ ที่น่าจดจำซึ่งผู้พูดมีเจตนาเตรียมไว้ (soundbite)	45
3.5.3	วจนลีลาในระดับคำ.....	45
3.5.3.1	การใช้ชุดคำที่แต่ละชุดมีสามคำ (a list of three)	45
3.5.3.2	การใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้ามเป็นคู่คำ (contrastive pairs) ...	45
3.5.3.3	การใช้คำพูดสั้นๆ กินใจที่ตัดทอนมาจากที่อื่น	46
3.5.4	การใช้โวหารภาพพจน์ (figure of speech).....	46
3.5.4.1	การใช้อุปมา	46
3.5.4.2	การใช้อุปลักษณ์.....	46
3.5.4.3	การใช้บุคคลาธิษฐาน.....	47
บทที่ 4	ปัญหาการแปลและแนวทางการแก้ปัญหา	48
4.1	ปัญหาการทำความเข้าใจบริบทแตกต่างจากวัฒนธรรมของภาษาปลายทาง.....	48
4.2	ปัญหาการเรียงลำดับคำ.....	51
4.3	ปัญหาด้านโครงสร้างประโยคกรรมวาจก	53
4.4	ปัญหาด้านโครงสร้างประโยค it-cleft	55
4.5	ปัญหาการแปลวจนลีลา	56
4.6	ปัญหาการเลือกใช้คำที่มีบริบททางการเมือง	58
4.7	ปัญหาการแปลคำที่มีหลายความหมาย	59
บทที่ 5	ตัวอย่างตัวบทต้นฉบับ บทแปล และคำอธิบายการแปล	60

บทที่ 6 สรุป.....	139
บรรณานุกรม.....	141
ภาคผนวก	144
สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ	144
สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด.....	150
สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ	154
ประวัติผู้วิจัย.....	160

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
รูปที่ 1 แผนภูมิวงจรกิจการแปลหรือกระบวนการแปลแบบวงกลับของ Christiane Nord	5
รูปที่ 2 แผนภูมิแนวทางการแปลแบบตีความของ Jean Delisle	10
รูปที่ 3 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของข้อความ	13
รูปที่ 4 ภาพถ่ายของนายกรัฐมนตรีกีลีเมนต์ แอตลี และ นายพลอง ซาน ระหว่างการร่างข้อตกลงคืนเอกราชให้แก่ประเทศพม่าในปี พ.ศ. 2489	34

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

หากจะกล่าวถึงสตรีที่มีอิทธิพลทางความคิดและเป็นผู้นำวิถีประชาธิปไตยที่ทั่วโลกต่างให้ความสนใจ ชื่อเพียงชื่อเดียวที่เป็นดังสัญลักษณ์แห่งประชาธิปไตยของศตวรรษที่ 21 คงจะหนีไม่พ้น “นางออง ซาน ซู จี” สตรีผู้อุทิศชีวิตเพื่อแสวงหาเสรีภาพให้แก่ประชาชนชาวพม่าทั้งหลาย ไม่เพียงแต่การจำกัดอิสรภาพโดยรัฐบาลทหารพม่าจะไม่สามารถหยุดยั้งพลังการต่อสู้อันแน่วแน่ของเธอได้แล้ว เธอยังสามารถทำให้ทั่วโลกหันมาสนใจประเด็นทางการเมืองของประเทศพม่า และทำให้รัฐบาลทหารของพม่าตกเป็นเป้าสนใจในเวทีโลก ถึงแม้ว่าในตลอดระยะเวลา 24 ปีที่ผ่านมาเธอจะต้องใช้ชีวิตอยู่อย่างถูกกดขี่และโดดเดี่ยวก็ตาม แต่เธอยังสามารถทำให้ผู้คนทั่วโลกที่ไม่รู้จักเธอเป็นการส่วนตัวต่างพากันเรียกร้องให้ปล่อยเธอเป็นอิสระ จนในที่สุดนางออง ซาน ซู จี ก็ได้รับอิสรภาพเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553

จากวันนั้นจนถึงวันนี้ สถานการณ์ทางการเมืองของประเทศเล็กๆ ที่กำลังพัฒนาอย่าง “สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า” กลับได้รับความสนใจจากผู้คนทั่วโลกไม่แพ้สถานการณ์ทางการเมืองของประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกาหรือสหภาพยุโรป ด้วยเหตุเพราะประเทศพม่ามีสตรีผู้ยืนหยัดในวิถีแห่งประชาธิปไตยและต่อสู้ด้วยความสงบทุกวิถีทางเพื่อให้ประชาชนชาวพม่าที่เธอรักได้รับเสรีภาพและความเสมอภาค และให้ประเทศพม่าเกิดการเปลี่ยนแปลงจากรัฐบาลทหารไปสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตย

สตรีร่างบอบบางผู้มีหัวใจนักสู้ตามเจตนารมณ์ของนายพลอองซานผู้เป็นพ่อสามารถทำให้คนทั้งโลกหยุดฟังและหันมาให้ความช่วยเหลือเธอในการพัฒนาประเทศบ้านเกิด จึงนับได้ว่าปาฐกถาและสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี เป็นปาฐกถาและสุนทรพจน์ที่ควรค่าแก่การศึกษา หากสุนทรพจน์ หมายถึง “คำพูดที่ดึงามักใช้กล่าวในงานที่เป็นพิธีการ เพื่อมุ่งสร้างสรรค์สังคม โดยมีจุดมุ่งหมายทั่วไป 5 ประการ คือ เพื่อเร้าใจ (to stimulate) เพื่อโน้มน้าว (to convince) เพื่อเร่งรัด (to actuate) เพื่อบอกเล่า (to inform) และเพื่อบันเทิง (to entertain)” (พชร บัวเพียร, 2541:251, 256) สุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี ล้วนบรรจุจุดมุ่งหมายทั้งในการบอกเล่า การเร้าใจ การโน้มน้าว และการเร่งรัด อีกทั้งเป็นแรงบันดาลใจของคนจำนวนมากทั่วโลก

สุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี เปรียบได้กับการถ่ายทอดทัศนคติและโลกทัศน์ของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร การแปลสุนทรพจน์ดังกล่าวจึงมีทั้งความน่าสนใจและความซับซ้อน ซึ่งผู้แปลจำเป็นต้องทำความเข้าใจและเข้าถึงบทสุนทรพจน์ของผู้ส่งสารจากมุมมองของผู้ส่งสาร แม้ว่ามุมมองนั้นจะไม่ใช่มุมมองที่ผู้แปลมีประสบการณ์มาก่อนก็ตาม นอกจากนี้ สุนทรพจน์ดังกล่าวล้วนแต่เปี่ยมไปด้วยถ้อยคำที่เรียงร้อยกันไว้อย่างพิถีพิถันและมีวจนลีลาที่ทั้งดึงดูดและตรึงใจผู้รับสาร ซึ่งนับว่าเป็นการสื่อสารทัศนคติการมองโลกแบบสันติประชาธิปไตยผ่านทางภาษาอันเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของนางออง ซาน ซู จี ที่ผู้คนทั้งโลกต่างหลงใหลในตัวเธอในฐานะ “วีรสตรีประชาธิปไตย”

อีกทั้งสุนทรพจน์ที่นำมาทำการวิจัยนี้เกิดขึ้นภายหลังการได้รับอิสรภาพและสามารถเดินทางออกนอกประเทศได้อย่างอิสระของนางออง ซาน ซู จี ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้เนื้อหาสุนทรพจน์ในระยะหลังของนางออง ซาน ซู จี ไม่มีการพาดพิงถึงการกระทำอันทารุณป่าเถื่อนของรัฐบาลทหารพม่า แต่กลับมุ่งเน้นไปที่สภาพความเป็นอยู่ของชาวพม่าและการเรียกร้องขอความช่วยเหลือจากนานาชาติเพื่อช่วยพัฒนาประเทศพม่า

นอกจากนี้ อีกประเด็นหนึ่งที่มีความน่าสนใจสำหรับสุนทรพจน์ที่นำมาทำการวิจัย คือ การที่นางออง ซาน ซู จี เลือกที่จะเรียกประเทศของเธอว่า “พม่า” (Burma) แทนที่จะเรียกว่า “เมียนมาร์” (Myanmar) ซึ่งเป็นชื่อเรียกอย่างเป็นทางการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 (อ้างอิงจาก http://www.huffingtonpost.com/2012/06/29/aung-san-su-kyi-burma_n_1637919.html) ทั้งนี้ “พม่า” หรือ “สหภาพพม่า” (Union of Burma) เป็นชื่อที่มีมาตั้งแต่สมัยที่ประเทศพม่าตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ และมีการใช้ชื่อดังกล่าวมาโดยตลอดแม้ว่าจะเกิดการเปลี่ยนรัฐบาลหรือความขัดแย้งภายในประเทศใดๆ จนกระทั่งกองทัพเข้ามาปกครองประเทศในปี พ.ศ. 2532 จึงได้เปลี่ยนชื่อประเทศภาษาอังกฤษเป็น Republic of the Union of Myanmar เพราะรัฐบาลทหารไม่ต้องการระลึกถึงยุคที่ตกเป็นอาณานิคม (อ้างอิงจาก <http://www.heavensfamily.org/ot/myanmar/burma-changed-to-myanmar>) แม้จะเป็นที่เข้าใจว่าประชาชนภายในประเทศบางส่วนยังคงเรียกประเทศของตนว่า “พม่า” เพราะไม่ทราบว่ามีรัฐบาลที่มีอำนาจอยู่ในขณะนี้ เป็นรัฐบาลทหาร จึงไม่เชื่อว่ารัฐบาลนั้นจะมีอำนาจมากพอที่จะเปลี่ยนชื่อประเทศได้ แต่ถึงกระนั้น การเรียกชื่อประเทศว่า “พม่า” กลับเชื่อได้ว่าเป็นความพึงพอใจของนางออง ซาน ซู จี ที่ไม่ต้องการใช้ชื่อที่ตั้งขึ้นโดยกลุ่มบุคคลที่ทำให้เธอต้องตกอยู่ในสภาพนักโทษและสูญเสียอิสรภาพ ดังนั้น จึงเป็นที่ประจักษ์ว่าสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี นอกจากจะเป็นสุนทรพจน์ที่มีการเรียบเรียงอย่างสวยงามและมีพลังในการโน้มน้าวใจแล้ว การเลือกคำที่ใช้สุนทรพจน์ก็มีความละเอียดอ่อนไม่แพ้กัน โดยเฉพาะในส่วนของชื่อประเทศพม่านั้นก็ถือเป็นปัญหาในการแปลประการหนึ่ง เนื่องจากราชบัณฑิตยสถานไม่ได้มีการบัญญัติชื่อประเทศ Republic of the Union of Myanmar ตามการเปลี่ยนชื่อดังกล่าว แต่ยังคงใช้ชื่อ “สหภาพพม่า” เพื่อเรียก “Union of Myanmar” (อ้างถึงร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีและประกาศราชบัณฑิตยสถาน เรื่อง กำหนดชื่อประเทศ ดินแดน เขตการปกครอง และเมืองหลวง)

ด้วยเหตุที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จึงปฏิเสธไม่ได้เลยว่าปาฐกถาและสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี สมควรที่จะมีการแปลเป็นภาษาอื่นๆ อย่างไรก็ดี การแปลด้วยความเข้าใจด้วยท่วงท่าที่ลึกซึ้งซึ่งจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากปราศจากการประยุกต์ใช้แนวทางในการวิเคราะห์ที่ควบคู่กันที่ผสมผสาน รวมทั้งการค้นคว้าเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านสังคมและการเมือง ซึ่งจะทำให้ผู้แปลวิเคราะห์ที่ควบคู่กันได้หลายระดับและหลายมิติ อันเป็นแนวทางในการช่วยแปลตัวบทได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ การให้ความสำคัญกับวาทวิทยาที่เกี่ยวข้องกับปาฐกถาและสุนทรพจน์จะเป็นส่วนสำคัญในการช่วยให้บทแปลสามารถรักษาความหมาย จุดมุ่งหมาย และพลังในการโน้มน้าวใจเช่นเดียวกับตัวบทได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจปาฐกถาและสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี รวมทั้งศึกษาจุดมุ่งหมายของผู้ส่งสารและวิเคราะห์ปัญหาในการแปล
- 1.2.2 เพื่อค้นหากลวิธีการแปลวจนลีลาที่ใช้ในปาฐกถาและสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี
- 1.2.3 เพื่อแปลตัวบทจนจบให้ได้วรรคและทำให้ผู้อ่านปลายทางเข้าใจได้

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

การแปลปาฐกถาและสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี เพื่อนำเสนอบทแปลที่รักษาอรรถรสและทำให้ผู้อ่านปลายทางเข้าใจได้มากที่สุดนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำแนวทางการแปลที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้

ได้แก่ แนวทางการวิเคราะห์ด้วบทของคริสตีอาเน นอร์ด (Christiane Nord) แนวทางการแปลแบบตีความและ ยึดความหมายของฌอง เดอลิล (Jean Delisle) รวมทั้งการทำความเข้าใจบริบทแวดล้อมทางด้านสังคมและ การเมืองของประเทศพม่า และวาทวิทยาที่เกี่ยวข้องกับปาฐกถาและสุนทรพจน์จะช่วยให้เกิดความเข้าใจใน ทศนคติและโลกทัศน์ของนางออง ซาน ซู จี อันเป็นปัจจัยผลักดันในการถ่ายทอดเรื่องราวการต่อสู้เพื่อ ประชาธิปไตยในประเทศพม่าผ่านทางปาฐกถาและสุนทรพจน์แต่ละฉบับ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

สุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี ที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้เพื่อเป็นต้นฉบับในการแปลนี้เป็นสุนทรพจน์ ระหว่างการเยือนราชอาณาจักรนอร์เวย์และสหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ 16-21 มิถุนายน พ.ศ. 2555 โดยมื ความยาวรวมกันประมาณ 21 หน้า A4 และมีจำนวนทั้งสิ้น 3 ชุด ดังนี้

- 1.4.1 สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ ณ กรุงออสโล ราชอาณาจักรนอร์เวย์ เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2555
- 1.4.2 สุนทรพจน์ตอบรับในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชากฎหมายแพ่ง จากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ณ บริเวณหอประชุมเซลโดเนียน เฮียเตอร์ เมืองออกซ์ฟอร์ด สหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2555
- 1.4.3 สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ ณ เวสต์มินสเตอร์ฮอลล์ ในอาคารรัฐสภาอังกฤษ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2555

1.5 ขั้นตอนการศึกษาวิจัย

- 1.5.1 ศึกษาและทำความเข้าใจต้นฉบับ
- 1.5.2 ทบทวนแนวทางการวิเคราะห์ด้วบทของคริสตีอาเน นอร์ด (Christiane Nord) ทบทวน แนวทางการแปลแบบตีความและยึดความหมายของฌอง เดอลิล (Jean Delisle) ตลอดจน ศึกษาเกี่ยวกับบริบทแวดล้อมทางสังคมและการเมืองของประเทศพม่า และศึกษา เกี่ยวกับวัจนลีลาและวาทวิทยาที่ปรากฏในปาฐกถาและสุนทรพจน์แต่ละชุด
- 1.5.3 วิเคราะห์ต้นฉบับ วิเคราะห์ปัญหาในการแปลต้นฉบับ และวางแผนการแก้ปัญหา
- 1.5.4 แปลด้วบทต้นฉบับพร้อมทั้งบันทึกเหตุผลประกอบการตัดสินใจแปล
- 1.5.5 ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องในฉบับแปล
- 1.5.6 สรุปและอภิปรายผล

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 ได้ฝึกฝนการเรียงลำดับความคิดอย่างเป็นขั้นตอน และพัฒนาทักษะการดำเนินการวิจัยอย่าง เป็นระบบเพื่อการพิสูจน์สมมติฐาน อีกทั้งยังได้มีโอกาสถ่ายทอดสุนทรพจน์ที่มีทั้งวาทศิลป์ และคุณค่าในการจรรโลงสังคมให้ด้ฉบับแปลที่มีคุณภาพ

- 1.6.2 เป็นแนวทางในการปรับตัวบประเภทปาฐกถาและสุนทรพจน์ ตลอดจนการเรียนรู้ในการวิเคราะห์ การพิจารณา และการตัดสินใจเลือกแนวทางการแก้ปัญหาการแปลที่เหมาะสม

บทที่ 2

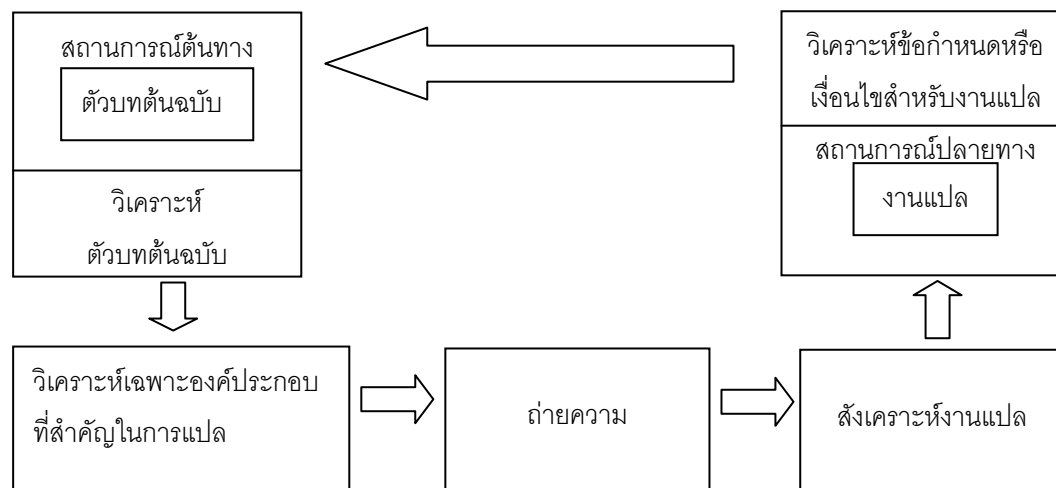
ทฤษฎีการแปลที่เกี่ยวข้องและการทบทวนทฤษฎี

2.1 แนวทางการวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทของ Christiane Nord (คริสตีอาเน นอร์ด)

Christiane Nord (1988,1989 อ้างถึงในวรรณภา แสงอร่ามเรือง, 2545:26-31) เป็นผู้นำเสนอทฤษฎีการกระทำการแปลที่เน้นการปฏิบัติงานแปลจริง กล่าวคือ Nord เล็งเห็นว่าผู้ที่มีความสำคัญที่สุดในกระบวนการแปล ก็คือ ผู้ว่าจ้างงาน (initiator) เนื่องจากในโลกของความเป็นจริงผู้แปลต่างทำงานแปลตามคำสั่งงานจากผู้ว่าจ้างงานทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้ว่าจ้างงานจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการแปลเพราะเป็นผู้กำหนดว่าต้องการบทแปลเป็นภาษาใดและใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใด การเข้าใจความต้องการและวัตถุประสงค์ของผู้จ้างงานอย่างถ่องแท้มีส่วนช่วยให้ผู้แปลสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ในขั้นตอนการแปลได้เป็นอย่างดี ยกตัวอย่างเช่น เมื่อผู้แปลประสบปัญหาในการเลือกคำที่มีหลายความหมายหรือคำที่มีหลายระดับภาษาในภาษาปลายทาง การเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการนำบทแปลไปใช้จะสามารถช่วยให้ผู้แปลเลือกคำที่ตรงกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ เป็นต้น

แผนภูมิวงจรการแปลหรือกระบวนการแปลแบบวงกลับเป็นผังกระบวนการแปลซึ่งอธิบายความจริงที่ว่า การแปลเป็นการถ่ายทอดตัวบทที่ผลิตขึ้นในภาษาต้นทางเพื่อผู้รับสารในภาษาต้นทางไปยังผู้รับสารปลายทางซึ่งพูดคนละภาษากับผู้รับสารในภาษาต้นทาง โดยจะเห็นได้ว่าทั้งตัวบทต้นฉบับและงานแปลต่างก็เป็นเครื่องมือในการสื่อสารทั้งสิ้นและมีผู้ว่าจ้างงานทำให้กระบวนการแปลเกิดขึ้น

ทั้งนี้ แผนภูมิวงจรการแปลหรือกระบวนการแปลแบบวงกลับของ Nord สามารถแสดงได้ดังนี้

รูปที่ 1 แผนภูมิวงจรการแปลหรือกระบวนการแปลแบบวงกลับของ Christiane Nord

จากแผนภูมิวงจรการแปลหรือกระบวนการแปลแบบวงกลับจะเห็นได้ว่าจุดเริ่มต้นกระบวนการอยู่ที่การวิเคราะห์ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขสำหรับงานแปลของผู้ว่าจ้างงานก่อนทำการวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับ จากนั้นผู้แปลจะต้องพิจารณาการใช้งานแปลในสถานการณ์ปลายทางก่อนที่จะทำการถ่ายทอดเนื้อความในตัวบทต้นฉบับโดยใช้ภาษาปลายทางและให้เข้ากับวัฒนธรรมปลายทาง โดยในขั้นตอนนี้ผู้แปลทำหน้าที่เป็นผู้ผลิตตัวบทในภาษาและวัฒนธรรมปลายทางโดยการสื่อสารตัวบทต้นฉบับในวัฒนธรรมหนึ่งมาอีกวัฒนธรรมหนึ่ง

เมื่อผู้แปลได้ทำการแปลเรียบร้อยแล้ว ผู้แปลจะนำงานแปลนั้นไปตรวจสอบกับเงื่อนไขและข้อกำหนดการแปลอีกครั้งหนึ่ง โดยจะถือว่าผู้แปลได้บรรลุหน้าที่เมื่องานแปลนั้นเป็นไปตามเงื่อนไขและข้อกำหนดการแปล

Nord (1988, 1989 อ้างถึงในวรรณภา แสงอร่ามเรือง, 2545:77-113) อาศัยหลักการตั้งคำถามตามสูตรของ Lasswell-Formel ในการวิเคราะห์ตัวบทที่แบ่งออกเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบภายนอกและการวิเคราะห์องค์ประกอบภายใน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบภายนอกตัวบท

การวิเคราะห์องค์ประกอบภายนอกตัวบทเป็นการวิเคราะห์ตัวบทโดยมีจุดประสงค์เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับหน้าที่ของตัวบทที่นำไปใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารซึ่งถือว่าเป็นสถานการณ์ที่มีอยู่ก่อนตัวบท ซึ่งสถานการณ์ที่มีอยู่ก่อนนี้จะเป็นตัวควบคุมองค์ประกอบภายในตัวบท โดยองค์ประกอบภายนอกตัวบทมีดังต่อไปนี้

2.1.1.1 ปัจจัยด้านผู้ส่งสาร

โดยปกติเรามักจะเข้าใจว่าผู้ส่งสารและผู้ผลิตตัวบทคือคนเดียวกัน แต่ Nord ได้ชี้แจงว่าตัวบทบางประเภทก็มีผู้แต่งและผู้ส่งสารเป็นคนละกันคนกัน และบ่อยครั้งที่ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสารหรือผู้ผลิตตัวบท แต่ไม่ว่าอย่างไรตัวบททุกชนิดก็จะมีผู้ส่งสารและผู้ผลิตตัวบทเสมอ ยกตัวอย่างเช่น ตัวบทกฎหมาย แม้จะไม่มีกรระบุชื่อผู้ส่งสารแต่ก็เป็นที่ทราบว่กฎหมายออกโดยสภานิติบัญญัติ ทั้งนี้ การไม่แสดงชื่อผู้ส่งสารหรือผู้ผลิตตัวบทก็อาจสรุปได้ว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีบทบาทสำคัญต่อตัวบท

Nord จำแนกความแตกต่างระหว่างผู้ส่งสารและผู้ผลิตตัวบทไว้ว่า ผู้ส่งสาร คือ ผู้ที่ใช้ตัวบทนั้นๆ เพื่อแจ้งข่าวสารให้บุคคลอื่นทราบโดยมีวัตถุประสงค์บางประการ ส่วนผู้ผลิตตัวบท คือ ผู้ที่สร้างหรือทำตัวบทขึ้นตามคำสั่งของผู้ส่งสารและถ่ายทอดเป็นตัวบทตามหลักเกณฑ์การเรียบเรียงตัวบทหรือขนบที่นิยมในภาษาหรือวัฒนธรรมที่จะนำตัวบทไปใช้

การวิเคราะห์ว่าใครเป็นผู้ส่งสารและเป็นคนเดียวกับผู้ผลิตตัวบทหรือไม่จะทำให้ทราบว่าผู้ส่งสารมีบทบาทต่อตัวบทอย่างไร เนื่องจากในกรณีที่มีผู้แต่งและผู้ส่งสารเป็นคนละกันคนกัน ผู้ส่งสารจะทำหน้าที่เป็นผู้สั่งงานและกำหนดขอบเขตงานแก่ผู้ผลิตตัวบท ซึ่งหมายความว่าความเป็นอิสระในการผลิตตัวบทจะถูกกำหนดโดยผู้ส่งสารนั่นเอง

นอกจากนี้ ปัจจัยด้านผู้ส่งสารที่จะต้องทำการวิเคราะห์ ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ส่งสาร เช่น สถานภาพทางสังคม ระดับการศึกษา ความสัมพันธ์กับหัวข้อเรื่องของตัวบท ฯลฯ

2.1.1.2 เจตนาของผู้ส่งสาร

ในการวิเคราะห์เจตนาของผู้ส่งสารจะต้องพิจารณาจากมุมมองของผู้ส่งสาร สำหรับผลที่เกิดจากเจตนาของผู้ส่งสารจะต้องพิจารณาจากมุมมองของผู้รับสาร ส่วนหน้าที่ของตัวบทเป็นมุมมองจากปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อกัน ดังนั้น จะเห็นได้ว่าหน้าที่ของตัวบทกับเจตนาของผู้ส่งสารอาจไม่ใช่สิ่งเดียวกันเสมอไป ยกตัวอย่างเช่นสุนทรพจน์ We Shall Fight on The Beaches ของ Winston Churchill ที่ให้ไว้เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2483 “เป็นไปเพื่อยับยั้งไม่ให้คนในชาติหลงระเห็จไปกับความสำเร็จในการช่วยชีวิตกองกำลังเพื่อการปฏิบัติการต่างแดน (British Expeditionary Force) กลับจากเด็งกีร์ก (Dunkirk) ได้โดยปลอดภัย เขาเตือนว่านั่นไม่ใช่ชัยชนะและเยอรมันอาจจะบุกอังกฤษในอีกไม่ช้า” (วัชรวิวัฒน์ กัดัดเข็ม, 2552:41) ซึ่งแตกต่างจากการนำสุนทรพจน์ดังกล่าวมาใช้ในปัจจุบันซึ่งเหลือเพียงหน้าที่ในการให้ข้อมูลเพียงเท่านั้น

การแยกพิจารณาเจตนาของผู้ส่งสาร หน้าที่ของตัวบท และผลที่เกิดขึ้นออกจากกัน จะช่วยให้ผู้แปลเลือกวิธีการแปลที่เหมาะสมได้ว่าจะทำการแปลโดยรักษาหน้าที่เดิมของตัวบทต้นฉบับหรือ ดัดแปลงตามหน้าที่ของตัวบทต้นฉบับเพื่อใช้ในวัฒนธรรมปลายทาง แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะเป็น การแปลโดยดัดแปลงตามหน้าที่ของตัวบทต้นฉบับ ผู้แปลก็ยังคงต้องมีความซื่อสัตย์ต่อผู้ส่งสารและไม่กระทำการ ใดๆ อันเป็นการบิดเบือนหรือขัดต่อเจตนาของผู้ส่งสารเป็นอันขาด

2.1.1.3 ปัจจัยด้านผู้รับสาร

ผู้รับสารแบ่งออกได้เป็นสองกลุ่มหลัก คือ ผู้รับสารตัวบทต้นฉบับและผู้รับสาร งานแปลซึ่งถือว่าเป็นผู้รับสารโดยตรง นอกจากนี้ยังมีผู้ร่วมรับฟังหรือร่วมรับสารอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งถือว่าเป็น ผู้รับสารโดยอ้อม การคำนึงถึงผู้รับสารตัวบทแปลเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากเพราะผู้รับสารงานแปลมาจากคนละ วัฒนธรรมและสังคมกับผู้รับสารตัวบทต้นฉบับ ผู้แปลจำเป็นต้องประเมินความรู้พื้นฐานของผู้รับสารตัวบทแปล และสื่อความให้ละเอียดในส่วนที่คิดว่าผู้รับสารตัวบทแปลยังขาดความเข้าใจ

2.1.1.4 สื่อ

สื่อ คือ สิ่งที่น่าพาตัวบทไปยังผู้รับสาร โดยประการแรกผู้แปลจะต้องพิจารณา สถานการณ์ที่ตัวบทนั้นถูกนำเสนอว่าเป็นแบบลายลักษณ์อักษรหรือแบบปากเปล่า เนื่องจากรูปแบบของสื่อจะ ส่งผลต่อการรับข่าวสารและการผลิตตัวบท

การวิเคราะห์เกี่ยวกับสื่อนอกจากทำให้ทราบลักษณะพิเศษในการสื่อสาร บอก ขนาดและประเภทผู้รับสาร รวมทั้งระดับการศึกษา ระดับการรับรู้ข้อมูล ความคาดหวัง และข้อเรียกร้องของ ผู้รับสารอีกด้วย

นอกจากนี้การวิเคราะห์เกี่ยวกับสื่อยังทำให้ทราบถึงเจตนาของผู้ส่งสาร โอกาส พิเศษในการสื่อสาร และความคาดหวังของผู้รับสารได้ ยกตัวอย่างเช่น การ์ดแต่งงาน เป็นการแสดงเจตนาของ ผู้ส่งสารในการให้ผู้รับสารมาร่วมแสดงความยินดีในงานมงคลซึ่งเป็นโอกาสพิเศษในการสื่อสารดังกล่าว ส่วน ผู้รับสารเมื่อได้รับการ์ดแต่งงานจากผู้ส่งสารก็มีความคาดหวังที่จะทราบรายละเอียดการจัดพิธีมงคลสมรส เช่น เวลา สถานที่ และกำหนดการ เป็นต้น นอกจากนี้ยังเห็นได้ว่าการเลือกใช้สื่อของผู้ส่งสารนอกจากจะขึ้นอยู่กับ เจตนาของผู้ส่งสารแล้วยังมักที่จะทำตามนิยมปฏิบัติกันในสังคมนั้น ด้วยเหตุนี้ เราจึงไม่พบการเชิญร่วมงาน มงคลสมรสบนหน้าหนังสือพิมพ์แต่อย่างใด

2.1.1.5 ปัจจัยด้านสถานที่

ปัจจัยด้านสถานที่เป็นเครื่องบ่งชี้เบื้องต้น หมายความว่า หากสามารถระบุได้ว่า งานแปลนั้นจะถูกนำไปใช้ในสถานที่ใดก็จะทราบว่างานแปลนั้นจะต้องใช้ภาษาถิ่นนั้นเป็นภาษาปลายทาง โดย ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่สามารถหาได้จากปัจจัยรอบตัวบท เช่น สถานที่พิมพ์ ข้อมูลสำนักพิมพ์ เป็นต้น

2.1.1.6 ปัจจัยด้านเวลา

ปัจจัยด้านเวลามีความสำคัญเพราะเป็นเครื่องบ่งชี้สภาพภาษาที่ใช้ในตัวบทนั้น เนื่องจากภาษาทุกภาษาล้วนเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาอันมีส่วนสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม และวัฒนธรรมในเวลานั้นได้เป็นอย่างดี

2.1.1.7 โอกาสพิเศษในการสื่อสาร

โอกาสพิเศษในการสื่อสารเป็นการบ่งชี้เจตนาของผู้เขียนและหน้าที่ของตัวบท และมักจะกำหนดโดยสังคมโดยปริยายและเป็นผลให้มีการผลิตตัวบทแตกต่างกันไปและใช้สื่อที่แตกต่างกันไป นอกจากนี้ การทราบถึงโอกาสพิเศษของตัวบทยังสามารถเชื่อมโยงถึงตัวผู้ส่งสาร กำหนดปัจจัยด้านเนื้อหา วงศัพท์ที่ใช้ และโครงสร้างภาษาได้อีกด้วย

2.1.1.8 หน้าที่ของตัวบท

หน้าที่ของตัวบท หมายถึง หน้าที่ในการสื่อสารทั้งหลายของตัวบทนั้นๆ เพื่อนำมาใช้ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการผลิตตัวบทหรือการรับสาร โดยผู้แปลจำเป็นต้องแปลตามหน้าที่การใช้งานและมีความซื่อสัตย์ต่อตัวบทต้นฉบับอันเป็นคุณสมบัติสำคัญของผู้แปล ทั้งนี้ หน้าที่ของตัวบทสามารถหาได้จากคำบ่งชี้ชนิดของตัวบทที่ปรากฏในชื่อเรื่อง เช่น กลอนวันพ่อ สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดี ฯลฯ ในกรณีที่มาปรากฏชนิดของตัวบทอย่างชัดเจน ผู้แปลจะต้องวิเคราะห์หน้าที่ของตัวบทจากปัจจัยภายนอกต่างๆ โดยรวม

2.1.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบภายในตัวบท

การวิเคราะห์องค์ประกอบภายในตัวบทมุ่งเน้นเนื้อหาและรูปแบบของตัวบทที่มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.2.1 หัวข้อเรื่องของตัวบท

การวิเคราะห์หัวข้อเรื่องของตัวบทมีความสำคัญต่อการแปลอย่างมากเพราะเป็นการแสดงถึงความเกี่ยวเนื่องของตัวบท หากตัวบทใดมีหัวข้อที่แตกต่างกันรวมอยู่ด้วยกันก็จะแสดงถึงความไม่เกี่ยวเนื่องกันของตัวบท การวิเคราะห์หัวข้อเรื่องของตัวบทจะทำให้ผู้แปลสามารถคาดเดาหรือตั้งข้อสมมติฐานเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานหรือความรู้ทั่วไปที่ผู้รับสารต้องมีก่อนหน้านี้ได้ นอกจากนี้ การวิเคราะห์หัวข้อเรื่องของตัวบทยังทำให้ผู้แปลทราบว่าเป็นความรู้สาขาใด จึงทำให้ผู้แปลสามารถประเมินได้ว่าจะต้องใช้ความรู้เฉพาะด้านใดจึงจะทำการแปลตัวบทต้นฉบับนั้นๆ ได้ และเป็นการช่วยผู้แปลในการตัดสินใจว่างานที่ได้รับมอบหมายมีโอกาสทำได้สำเร็จเพียงใด

2.1.2.2 เนื้อหา

Nord เสนอให้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาตัวบทที่ซับซ้อนทั้งในด้านโครงสร้างหรือด้านความหมายโดยการนำมาเรียบเรียงด้วยภาษาของตัวเอง โดยแบ่งออกเป็นหน่วยข้อมูลและให้แต่ละหน่วยข้อมูลมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามที่ปรากฏในตัวบทต้นฉบับ วิธีนี้จะทำให้ผู้แปลสามารถมองเห็นเนื้อความที่ผู้แต่งละไว้ในฐานที่เข้าใจและเนื้อความที่ขาดความเกี่ยวเนื่องได้อย่างเด่นชัด อย่างไรก็ตาม การเรียบเรียงตัวบทต้นฉบับในลักษณะดังกล่าวพึงต้องระวังไม่ให้ความหมายแฝงที่มีอยู่ในคำศัพท์เดิมหายไปเมื่อใช้คำที่มีความหมายเหมือนกันหรือคำตรงข้ามแทนคำศัพท์ในตัวบทต้นฉบับ

2.1.2.3 เนื้อความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจ

เนื้อความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจเป็นเงื่อนไขของผู้ส่งสารที่มีต่อผู้รับสาร โดยผู้ส่งสารคาดหวังว่าผู้รับสารจะต้องเข้าใจสิ่งที่ผู้ส่งสารละไว้อยู่แล้ว ทั้งนี้ เนื้อความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจอาจรวมถึงสิ่งต่างๆ ที่ประกอบสถานการณ์ในขณะส่งสาร หรือเรื่องทั่วไป เช่น ประวัติผู้แต่ง เหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองต่างๆ ฯลฯ

การหาเนื้อความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจเป็นเรื่องยากเนื่องจากความแตกต่างด้านภูมิหลังทางวัฒนธรรมระหว่างผู้รับสารตัวบทต้นฉบับและผู้รับสารของงานแปล อย่างไรก็ตาม ผู้แปลอาจหาเนื้อความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจจากปัจจัยในตัวบทอื่นได้

2.1.2.4 โครงสร้างของตัวบท

การวิเคราะห์โครงสร้างของตัวบทแบ่งออกเป็นการวิเคราะห์โครงสร้างมหภาคและการวิเคราะห์โครงสร้างจุลภาค การวิเคราะห์โครงสร้างของตัวบทที่มีความสำคัญเนื่องจากในกรณีที่ตัวบทประกอบด้วยตัวบทย่อยๆ ที่แตกต่างกัน ตัวบทย่อยดังกล่าวจะมีหน้าที่และปัจจัยด้านสถานการณ์ที่แตกต่างกัน จึงทำให้ผู้แปลอาจต้องใช้กลยุทธ์ในการแปลตัวบทย่อยแต่ละส่วนแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิเคราะห์โครงสร้างตัวบทส่วนต้นและส่วนท้ายจะต้องให้ความสำคัญมากเป็นพิเศษเนื่องจากเป็นส่วนที่ช่วยในการทำความเข้าใจเนื้อเรื่องและการตีความตัวบทเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีตัวบทอีกหลายชนิดที่มีโครงสร้างตามขนบที่ยึดถือปฏิบัติกัน การวิเคราะห์โครงสร้างของตัวบทจะสามารถทำให้ผู้แปลทราบถึงชนิดและหน้าที่ของตัวบทนั้นได้

การวิเคราะห์โครงสร้างมหภาคทำได้โดยการแบ่งตอนตัวบทเพื่อจัดบทหรือเป็นย่อหน้า จากนั้นจึงทำเครื่องหมายส่วนต้นและส่วนท้ายของตัวบทที่มีความสำคัญมากในการทำความเข้าใจและตีความตัวบท สำหรับตัวบทที่มีลักษณะเป็นการพูดปากเปล่า ให้ทำการวิเคราะห์ลักษณะเหนือหน่วยเสียง เช่น ทำนองเสียง การหยุดพัก เป็นต้น

การวิเคราะห์โครงสร้างจุลภาคเป็นการวิเคราะห์โครงสร้างของประโยค ซึ่งทำได้โดยการวิเคราะห์สัดส่วนหรือการกระจายตัวของประโยคหลักและประโยคย่อย ลักษณะการใช้กาลต่างๆ ส่วนแทรกเพื่อขยายความ คำศัพท์ที่ใช้ ความเป็นเหตุเป็นผลกันของเนื้อความ เป็นต้น ในกรณีการพูดปากเปล่าหรือการสนทนา ให้ทำการวิเคราะห์ลักษณะเหนือหน่วยเสียง เช่น ระดับเสียงสูงต่ำในประโยค การลงเสียงหนักเบา หรือการเน้นคำ การแบ่งวรรคตอนในขณะที่พูด เป็นต้น จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องระหว่างการแบ่งประโยคที่ปรากฏให้เห็นและการแบ่งเนื้อหาที่เป็นหน่วยข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงลักษณะการเรียบเรียงลำดับเวลาที่เกิดขึ้น

2.1.2.5 ปัจจัยด้านอวัจนภาษาในตัวบท

ปัจจัยด้านอวัจนภาษาในตัวบท หมายถึง สัญลักษณ์ที่แสดงออกมาโดยไม่ใช้ภาษาเป็นสื่อ อวัจนภาษาในตัวบทมีหน้าที่เสริมความ ขยายความ หรือเน้นย้ำเนื้อความในตัวบท ในที่นี้จะไม่รวมภาษาใบ้หรือภาษาท่าทางซึ่งถือว่าการสื่อสารแทนภาษาลายลักษณ์อักษรอย่างหนึ่ง

อวัจนภาษาในการสื่อสารแบบประจันหน้ากันอาจหมายถึงการส่งสัญญาณโดยท่าทางและสีหน้า การทำท่าทางโดยใช้อวัยวะต่างๆ เป็นต้น ส่วนอวัจนภาษาในการสื่อสารแบบภาษาลายลักษณ์อักษรอาจหมายถึงลักษณะตัวอักษร การพิมพ์ตัวเข้ม ตัวเอียง การขีดเส้นใต้คำ การเว้นระยะห่างพิเศษ รูปภาพ ตาราง แผนผัง แผนภูมิ เป็นต้น

2.1.2.6 ศัพท์

การเลือกใช้ศัพท์จะต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านเนื้อเรื่องและหัวข้อเรื่องของตัวบทเป็นสำคัญ โดยการวิเคราะห์ศัพท์สามารถทำได้หลายระดับ ได้แก่ การวิเคราะห์ด้านความหมาย ด้านวจนลีลา ด้านรูปแบบของคำ เป็นต้น

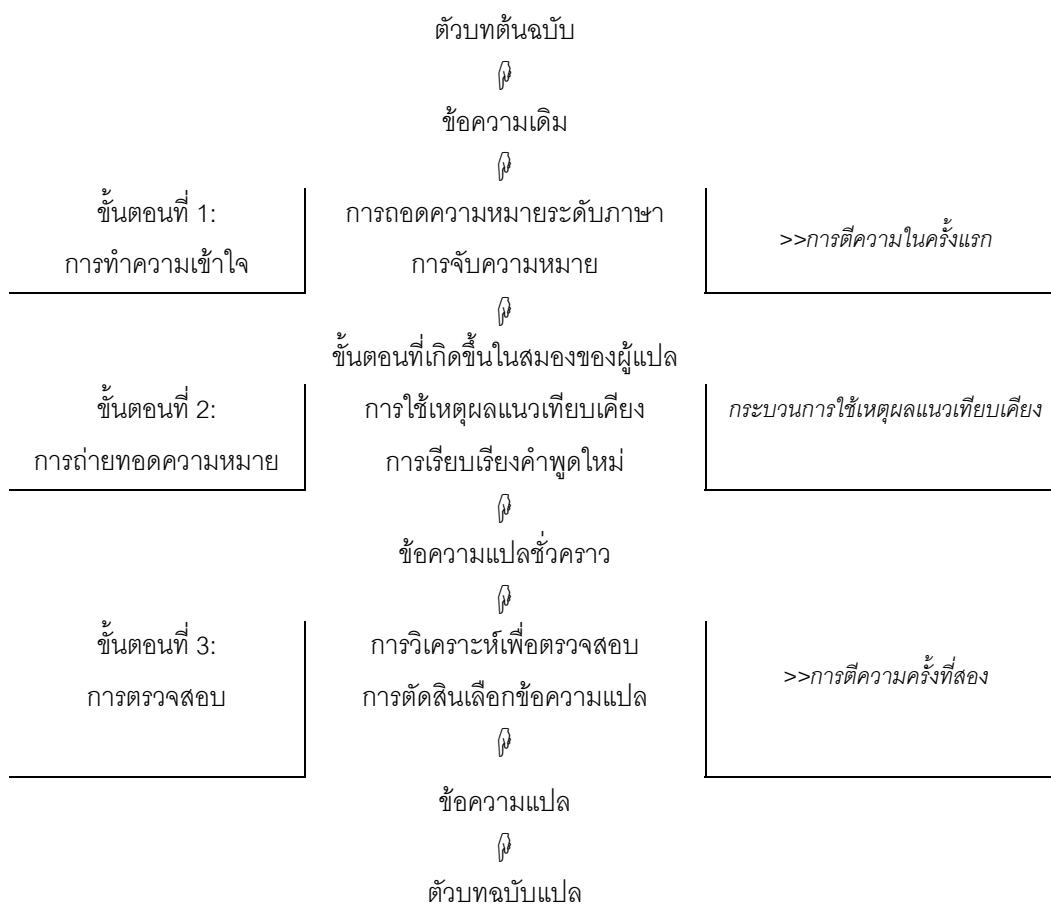
นอกจากนี้ สื่อก็อาจมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้คำ เช่น การประกาศรับสมัครงานในหนังสือพิมพ์ถูกจำกัดด้วยเนื้อที่โฆษณาจึงทำให้ต้องใช้ภาษาที่กระชับและได้ใจความ ในขณะที่การประกาศรับสมัครงานบนหน้าเว็บไซต์ไม่มีการจำกัดพื้นที่จึงสามารถให้รายละเอียดได้อย่างครบถ้วน เป็นต้น

2.1.2.7 โครงสร้างประโยค

การวิเคราะห์โครงสร้างประโยคเป็นการวิเคราะห์ด้านรูปแบบ หน้าที่ และวจนลีลาของการใช้โครงสร้างประโยคต่างๆ โดยการวิเคราะห์โครงสร้างประโยคอาจทำได้โดยการวิเคราะห์ประโยคหลัก ประโยคย่อย หรือสัดส่วนของประโยคหลักและประโยคย่อยในตัวบท ความยาวของประโยคหรือความต่อเนื่องของเนื้อความในแต่ละประโยค เป็นต้น นอกจากนี้ อาจพิจารณาว่าวจนลีลาโครงสร้างประโยคว่ามีลักษณะพิเศษหรือไม่ เช่น การใช้วลีที่ซ้ำๆ กัน โครงสร้างประโยคไขว้กัน การตั้งคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ โครงสร้างที่ผิดไปจากหลักไวยากรณ์ เป็นต้น

2.2 แนวทางการแปลแบบตีความของ Jean Delisle (ฌอง เดอลิส)

แนวทางการแปลแบบตีความของ Jean Delisle (Jean Delisle, 1988) มีสมมติฐานว่ามนุษย์มีความคิดเป็นอิสระจากความหมายประจำทางภาษา แต่ยังคงต้องอาศัยความหมายประจำทางภาษาในการสื่อความคิดและความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ โดยการตีความจะต้องทำอย่างเป็นระบบเนื่องจากคำแต่ละคำอาจมีได้หลายความหมายและหลายนัย ผู้แปลจึงจำเป็นต้องตัดสินใจเลือกเอาความหมายจากการประมวลความรู้รอบตัวและประสบการณ์ของตนที่สะสมเอาไว้

รูปที่ 2 แผนภูมิแนวทางการแปลแบบตีความของ Jean Delisle

แนวทางการแปลแบบตีความประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 การทำความเข้าใจ (comprehension)

การทำความเข้าใจเป็นขั้นตอนในการใช้ความเข้าใจทางภาษา ความรู้ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวบทต้นฉบับเพื่อสกัดเอาความหมายทางวาทกรรมออกจากตัวบทต้นฉบับ ทั้งนี้ การทำความเข้าใจตัวบทต้นฉบับทำได้โดยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำของตัวบท (semantic relationship) และความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำและปรากฏการณ์ที่ไม่ได้เกิดจากภาษา (referential relationship) โดยเจตนาที่ผู้ส่งสารตั้งใจสื่อถึงผู้รับสารจะถูกส่งผ่านทางสัญญาณที่เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายที่สอดคล้องและเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน

การทำความเข้าใจตัวบทต้นฉบับสามารถเกิดขึ้นทั้งในระดับคำ (lexis) ไวยากรณ์ (grammar) และบริบท (context) รวมทั้งความหมายระดับประจำภาษา (referential meaning) และความหมายแฝง (connotative meaning)

2.2.1.1 การถอดรหัส (decoding of linguistic signs)

การถอดรหัสทางภาษา (transcoding) เป็นการมองว่าการแปลเป็นการถ่ายทอดภาษาโดยไม่ยึดความหมายของตัวบทต้นฉบับเป็นหลัก งานแปลที่ถ่ายทอดถ้อยคำและสำนวนมาจากภาษาต้นฉบับได้จึงมีลักษณะเป็นภาษาที่แปลกประหลาดและผิดธรรมชาติ และบ่อยครั้งที่การสื่อความหมายในระดับภาษาเกิดความคลุมเครือหรือคลาดเคลื่อนอันเป็นผลจากการที่ภาษาแต่ละภาษามีความหมายที่กินความและแฝงนัยไม่เท่ากัน ด้วยเหตุนี้ การถอดรหัสทางภาษาเพียงอย่างเดียวไม่อาจช่วยในการตีความตัวบทเพื่อจับความหมายได้เพราะการแปลแบบถอดรหัสทางภาษาเป็นเพียงการถ่ายโอนรูปภาษาแต่ไม่อาจสื่อความหมายในระดับวาทกรรมของตัวบทต้นฉบับได้

2.2.1.2 การทำความเข้าใจความหมาย (comprehension of meaning)

การทำความเข้าใจความหมาย หมายถึง การทำความเข้าใจตัวบทต้นฉบับในระดับบริบทให้มีความละเอียดลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถทำได้โดยการนำบริบทอ้างอิงมาประกอบการทำความเข้าใจเพื่อหาความหมายว่าสัญลักษณ์ที่เป็นส่วนประกอบของตัวบทต้นฉบับนั้นมีความหมายอย่างไร ทั้งนี้ การแปลเป็นการนำความคิดมาถ่ายทอดอีกครั้งหนึ่ง การทำความเข้าใจความหมายเป็นการตีความเพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างความหมายอ้างอิงและสัญลักษณ์ทางภาษาศาสตร์ที่รวมอยู่ในตัวบทต้นฉบับนั้น

ความรู้ที่จำเป็นในการทำความเข้าใจตัวบทต้นฉบับประกอบด้วยความรู้ 2 ด้าน คือ ความรู้ด้านภาษาซึ่งเป็นทักษะความเข้าใจในภาษาต้นฉบับและทักษะการใช้ภาษาปลายทาง และความรู้ด้านเนื้อหาซึ่งเป็นความรู้ที่ช่วยให้ผู้แปลสามารถเข้าใจเนื้อหาในตัวบทต้นฉบับได้ เช่น ความรู้รอบตัวหรือความรู้เกี่ยวกับบริบทของตัวบทต้นฉบับนั้น เป็นต้น

2.2.2 การผละออกจากต้นฉบับ (reformulation)

การผละออกจากรูปแบบของภาษาเกิดขึ้นภายหลังการทำความเข้าใจตัวบทต้นฉบับ โดยผู้แปลจะนำความคิดที่ได้จากการเข้าใจความหมายในขั้นตอนก่อนหน้านี้นี้มาเรียบเรียงใหม่ให้มีความหมายเหมือนกันในภาษาปลายทาง ทั้งนี้ การผละออกจากรูปแบบของภาษาเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมองของผู้แปลซึ่งเกิดขึ้นสลับไปมาระหว่างการถอดความหมายและการหาสำนวนที่เหมือนกันในภาษาปลายทาง และจะสิ้นสุดลงเมื่อผู้แปลสามารถหาสำนวนที่เหมาะสมและเป็นทีพอใจ

2.2.2.1 การใช้เหตุผลแนวเทียบเคียง (analogical reasoning)

ในการการผละออกจากรูปแบบของภาษานั้น ผู้แปลจะถ่ายทอดศัพท์ในภาษาต้นทางเป็นศัพท์ในภาษาปลายทางโดยเปรียบเทียบหาความหมายที่คล้ายคลึงกันโดยใช้การเชื่อมโยง (association) กระบวนการหาเหตุผล (deduction) หรือการอนุมาน (inference) ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นตามลำดับเพราะสมองของมนุษย์นั้นมีความซับซ้อน

2.2.2.2 การเรียบเรียงคำพูดใหม่ (reverbalization of concepts)

การเรียบเรียงคำพูดใหม่เป็นการถ่ายทอดความคิดซึ่งเกิดจากการใช้เหตุผลเทียบเคียงโดยใช้รูปแบบและถ้อยคำที่เหมาะสมในภาษาปลายทางโดยการนำความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในสมองมาประมวลใช้

2.2.3 การตรวจสอบ (verification)

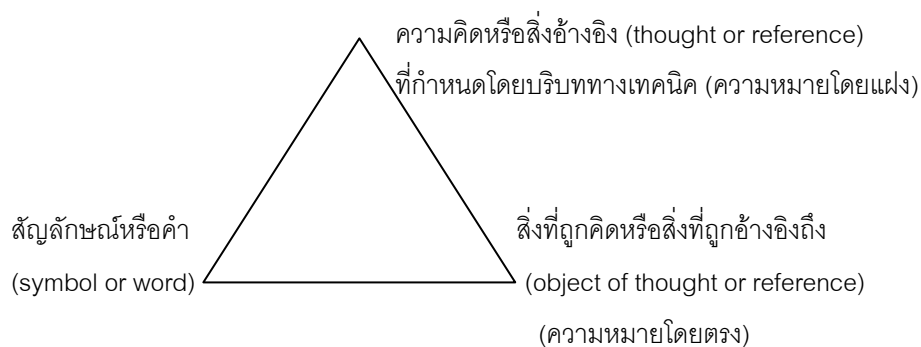
การตรวจสอบเป็นการตีความครั้งที่สองที่อยู่บนพื้นฐานของสัญญาณ (sign) ในภาษาปลายทาง โดยมีจุดประสงค์เพื่อพิจารณาว่าบทแปลลำดับแรกสามารถถ่ายทอดความคิดของต้นฉบับได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือต่อดัชนีฉบับทั้งในด้านความหมายและสมมูลภาพ (equivalence) อีกทั้งยังเป็นการตรวจสอบว่าบทแปลสามารถสื่อสารได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้ส่งสารหรือไม่

แนวทางการแปลแบบตีความของ Delisle จึงเป็นแนวทางที่มีลำดับกระบวนการความคิดเป็นขั้นตอนชัดเจน นับตั้งแต่การตีความครั้งแรกโดยการทำความเข้าใจอันประกอบด้วยการถอดรหัสและการทำความเข้าใจความหมาย จากนั้นจึงทำการผละออกจากรูปแบบของภาษาโดยใช้กระบวนการใช้เหตุผลแนวเทียบเคียงและการเรียบเรียงคำพูดใหม่เพื่อให้ได้เป็นข้อความแปลชั่วคราว และในลำดับสุดท้ายจึงทำการตีความครั้งที่สองเพื่อตรวจสอบว่าข้อความแปลชั่วคราวสามารถสื่อสารต่อดัชนีฉบับในภาษาปลายทางตามจุดประสงค์ของผู้ส่งสารทั้งในด้านความหมายและสมมูลภาพหรือไม่ การตัดสินใจเลือกข้อความแปลโดยผ่านกระบวนการทั้งสามขั้นตอนจะทำให้ได้ตัวบทฉบับแปลที่เชื่อถือต่อดัชนีฉบับมากที่สุด

2.3 แนวคิดและทฤษฎีการเรียบเรียงวาทะของ I.A. Richards

อรวรรณ ปิลันธนีโอวาท (2550:183-189) กล่าวว่า I.A. Richards หรือ Ivor Armstrong Richards เป็นนักวิจารณ์วรรณคดีและนักภาษาศาสตร์ชาวอังกฤษที่มีแนวคิดที่ว่าภาษาและวรรณคดีควรเป็นสื่อกลางของมนุษย์ในการทำกิจกรรมหลายอย่างและเป็นเครื่องนำความกระจ่างชัดมาสู่ปัญญาและคุณค่าทางศีลธรรม ภาษาไม่ควรเป็นเพียงระบบของเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ แต่ภาษาเป็น “อวัยวะหรือองค์ประกอบขั้นสุดท้ายของจิตมนุษย์” (อรวรรณ ปิลันธนีโอวาท, 2550: 183)

ตามความเห็นของ Richards ข้อความมีองค์ประกอบทั้งสิ้น 3 ส่วน คือ สัญลักษณ์หรือคำ (symbol or word) ความคิดหรือสิ่งอ้างอิง (thought or reference) และสิ่งที่ถูกคิดหรือสิ่งที่ถูกอ้างอิง (object of thought or reference) ถึงสัญลักษณ์และความคิด โดยองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนนี้ยังมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องแบบเป็นเหตุเป็นผล มนุษย์ใช้สัญลักษณ์ในการพูดเพราะเกิดการอ้างอิงไปถึงสิ่งนั้นประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่ง คือ ปัจจัยทางด้านสังคมและจิตวิทยา นั่นคือ มนุษย์มีความต้องการให้การสื่อสารมีผลต่อผู้ฟัง และต้องการแสดงทัศนคติของตัวผู้พูดให้ผู้ฟังได้รับทราบ สำหรับผู้ฟัง เมื่อได้ยินสัญลักษณ์ก็จะกระทำสิ่งที่ถูกอ้างอิง (perform act of reference) และมีทัศนคติและการกระทำที่คล้ายคลึงกับผู้พูด

รูปที่ 3 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของข้อความ

อนึ่ง ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดหรือสิ่งอ้างอิงและสิ่งที่ถูกคิดหรือสิ่งที่ถูกอ้างอิงถึง (thought vs. object of thought; reference vs. object of reference) ยังเป็นได้ทั้งความสัมพันธ์แบบตรงหรือแบบอ้อม (direct or indirect) ส่วนความคิดหรือสิ่งอ้างอิง (thought or reference) คือ การเชื่อมโยงสัญลักษณ์ (symbol) เข้ากับสิ่งที่ถูกคิด (object of thought) ภายใต้บริบททางเทคนิค (technical contexts) ซึ่งประกอบด้วยบริบทภายนอกหรือบริบททางจิตวิทยา (external or psychological contexts) และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของเรา (mental events)

Richards อธิบายทฤษฎีบริบทของความหมาย (the context theorem of meaning) ว่ามนุษย์มีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในปัจจุบันโดยการตีความซึ่งมีรากฐานอยู่บนบริบทและประสบการณ์ในอดีต ด้วยเหตุนี้ความหมายจึงถูกกำหนดโดยบริบทภายนอกที่พบ ณ ขณะนั้น (immediate external context) บวกกับบรรดาบริบททางจิตวิทยาในอดีต (past psychological context) หรือเรียกโดยรวมว่าบริบททางเทคนิค (technical contexts) หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ความหมายของคำขึ้นอยู่กับบริบทและประสบการณ์ของผู้พูด ด้วยเหตุที่มนุษย์แต่ละคนมีต่างก็มีประสบการณ์ในอดีตและประสบการณ์ในปัจจุบันแตกต่างกันไป จึงทำให้คำมีความหมายแตกต่างกันไปตามบริบทของมนุษย์แต่ละคน ยกตัวอย่างเช่น เมื่อพูดถึงภูมิภาคภาค คนที่อยู่ในทวีปที่มีอากาศหนาวจะชื่นชอบอากาศร้อนอย่างในทวีปเอเชีย ส่วนคนที่อยู่ในทวีปที่มีอากาศร้อนทั้งปีจะชื่นชอบอากาศหนาว เป็นต้น

Richards ยังแบ่งการสื่อสารออกเป็น 2 ประเภท คือ การสื่อสารแบบวิทยาศาสตร์และการสื่อสารแบบใช้อารมณ์ ส่วนการสื่อสารที่เป็นวาติศิลป์เป็นการสื่อสารที่บางส่วนเน้นอารมณ์ (partly emotive) และบางส่วนอ้างอิง (partly referential) ซึ่งนับเป็นการสื่อสารแบบผสม (mixed communication) ซึ่งประกอบด้วยการเล่นเชิงประวัติศาสตร์ การเขียนเชิงปรัชญา กวีนิพนธ์ วาตะและสุนทรพจน์ชนิดต่างๆ ด้วยเหตุนี้ วาติวิทยาตามแนวคิดของ Richards จึงเป็นการศึกษาพฤติกรรมของภาษา โดยมุ่งศึกษาหน่วยเล็กที่สุดของวาตะ นั่นคือ คำ และไม่ได้มุ่งศึกษาศาสตร์แห่งการโต้แย้ง

2.4 หลักการพูดเพื่อโน้มน้าวชักจูงใจ

วิรัช ลภีรัตนกุล (2543:66-79) กล่าวว่า การพูดเพื่อโน้มน้าวชักจูงใจมีวัตถุประสงค์ในการพยายามสร้างอิทธิพลความคิดเห็นและการประพฤติปฏิบัติของผู้ฟัง การชักชวนในที่นี้อาจหมายถึงการชักชวนให้เชื่อถือในบางสิ่งบางอย่างหรือให้กระทำบางสิ่งบางอย่าง หรืออีกนัยหนึ่ง การพูดเพื่อโน้มน้าวใจมุ่งหมายที่จะมีอิทธิพลต่อความเชื่อและการกระทำของผู้ฟังนั่นเอง

2.4.1 ผลของการพูดเพื่อโน้มน้าวชักจูงใจ

การพูดเพื่อโน้มน้าวใจชักจูงใจสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น ทศนคติ ความเชื่อและการประพฤติปฏิบัติของผู้ฟังในด้านต่างๆ ดังนี้

2.5.1.1 ให้ผู้ฟังเชื่อถือและปฏิบัติตามในสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งผู้ฟังยังมีเคยได้เชื่อถือหรือปฏิบัติมาก่อน

2.5.1.2 เปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเชื่อ หรือการกระทำบางอย่าง

2.4.1.3 ย้ำและเสริมสร้างความเชื่อถือหรือการกระทำบางอย่างที่เคยดำเนินอยู่แล้วให้มั่นคงแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

2.4.1.4 ให้ผู้ฟังเลิกเชื่อหรือเลิกประพฤติปฏิบัติในบางสิ่งบางอย่างที่ผู้ฟังเคยเชื่อหรือปฏิบัติอยู่ก่อนแล้ว

2.4.2 หลักการพูดเพื่อโน้มน้าวชักจูงใจโดยการกระตุ้นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์

การพูดเพื่อโน้มน้าวชักจูงใจโดยการกระตุ้นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์มีหลัก 2 ข้อ ดังนี้

2.4.2.1 พูดโน้มน้าวใจให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อและคล้อยตาม โดยการกระตุ้นที่ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการด้านกายภาพหรือสรีระ ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการความรักและมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ และความต้องการความมีชื่อเสียงและได้รับการยกย่องนับถือ และความต้องการที่จะประสบความสำเร็จและเป็นตัวของตัวเอง เป็นต้น

2.4.2.2 พูดโน้มน้าวชักจูงให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจว่า สิ่งที่ผู้พูดแนะนำให้ผู้ฟังเชื่อถือหรือกระทำตามนั้นเป็นสิ่งที่สามารถตอบสนองความพอใจของผู้ฟังได้ เช่น หากผู้ฟังเชื่อหรือทำตาม ผู้ฟังก็จะมี ความมั่นคง สุขสบาย ปลอดภัยยิ่งขึ้น เป็นต้น

2.4.3 คุณธรรมและจริยธรรมในการพูดโน้มน้าวชักจูงใจ

ในการพูดโน้มน้าวชักจูงใจนั้น ผู้พูดจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม ศีลธรรม ความจริงใจ และความปรารถนาดีต่อผู้ฟัง ผู้พูดจะต้องไม่พูดโน้มน้าวใจในลักษณะที่เป็นการหลอกลวงผู้ฟัง พูดตลบตลวง หรือพูดให้ผู้ฟังหลงกลหรือหลงเชื่อโดยปราศจากความจริง สิ่งที่ผู้พูดพูดโน้มน้าวใจจะต้องเป็นความจริงและถูกต้องตามทำนองคลองธรรม และเมื่อผู้ฟังเชื่อหรือกระทำตามแล้วจะต้องได้รับผลจริงตามที่ผู้พูดได้พูดไว้

2.5 การกล่าวสุนทรพจน์และกลวิธีในการเขียนสุนทรพจน์

วิรัช ลภีรัตนกุล ให้นิยามว่า “สุนทรพจน์เป็นการพูดที่มีลักษณะการใช้ถ้อยคำและภาษาที่งดงาม สละสลวย และเป็นคำพูดที่ประธานหรือบุคคลสำคัญกล่าวในพิธีการหรือในโอกาสสำคัญต่างๆ เช่น นายกรัฐมนตรีกล่าวสุนทรพจน์ในที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ เป็นต้น ถือว่าเป็นการพูดในที่ชุมนุมชนประเภทหนึ่ง” (วิรัช ลภีรัตนกุล, 2543: 222)

Robert Cockcroft และ Susan Cockcroft (1992 อ้างถึงใน Beard, 2000:35) ให้นิยามวาทศิลป์ว่าเป็นศิลปะแห่งวาทกรรมการชักจูงใจ (The Art of Persuasive Discourse) ซึ่งรวมถึงวาทกรรมการสื่อสารทางวาจาและเป็นลายลักษณ์อักษรทุกรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพูดในที่ชุมนุมชนอย่างเป็นทางการบางประเภท

อนึ่ง มุมมองเรื่องศิลปะแห่งวาทกรรมของนักปราชญ์ชาวกรีกอย่างอริสโตเติลและเพลโตยังคงมีความแตกต่างกัน ในขณะที่อริสโตเติลเห็นว่าศิลปะแห่งวาทกรรมเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์และควรที่จะต้องจำแนกและให้นิยามโดยละเอียด เพลโตกลับเห็นว่าวาทวิทยาเป็นการชักใยผู้ฟังของบุคคลที่มีเจตนาไม่ซื่อสัตย์

2.5.1 กลวิธีทางภาษาศาสตร์ในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวใจ

การโน้มน้าวใจด้วยกลวิธีทางภาษาศาสตร์ (linguistic reasoning) ซึ่งถือเป็นการให้เหตุผลประกอบวาทะมีดังต่อไปนี้

2.5.1.1 การโน้มน้าวใจด้วยการซ้ำคำหรือข้อความที่มีความหมายคล้ายคลึงกันหรืออยู่ในหมวดหมู่เดียวกันสามครั้ง (a list of three)

“a list of three” เป็นวิธีการหนึ่งที่พบบ่อยที่สุดในการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ ไม่ว่าจะ เป็นสุนทรพจน์ทางการเมืองหรือบทสนทนาที่ไม่เป็นทางการก็ตาม จัดเป็นวิธีการที่ดึงดูดใจทั้งผู้พูดและผู้ฟัง เพราะให้ความรู้สึกเป็นเอกภาพและความสมบูรณ์แบบ

ยกตัวอย่างเช่น ในบริบทของสุนทรพจน์ทางการเมือง “a list of three” อาจเป็นการใช้คำซ้ำอย่างง่าย ๆ เช่น บทสุนทรพจน์ของ Tony Blair ที่กล่าวว่า

“We are the party of practical ideas today. The Tories are the party of outdated dogma.

We are the party of the decent, hardworking majority. The Tories are the party of extremes.

We are the party that can unify the nation and bring it together. The Tories are the party that divide it.”

2.5.1.2 การโน้มน้าวใจด้วยคู่คำที่มีความหมายตรงข้ามกัน (contrastive pairs)

การโน้มน้าวใจด้วยคู่คำที่มีความหมายตรงข้ามกัน (contrastive pairs) เป็นอีกลักษณะหนึ่งที่ได้ทั่วไปในสุนทรพจน์ทางการเมือง โดยนักเขียนชาวกรีกและโรมันในยุคคลาสสิกเรียกคำที่มีความหมายตรงข้ามกันนี้ว่า “antithesis” ทั้งนี้ คู่คำที่มีความหมายตรงข้ามกันจะประกอบด้วยสองส่วนที่ในแง่หนึ่งก็มีความตรงข้ามกัน แต่ในอีกแง่หนึ่งก็ใช้วิธีการซ้ำคำ (repetition) เพื่อให้เกิดผลกระทบโดยรวม

ยกตัวอย่างเช่น คำกล่าวของ Neil Armstrong ซึ่งเป็นมนุษย์อวกาศคนแรกที่เหยียบพื้นผิวดวงจันทร์ที่ว่า

“One small step for man: one giant leap for mankind.”

จะเห็นได้ว่าวลีแรกและวลีที่สองมีโครงสร้างทางไวยากรณ์เหมือนกัน และคำว่า small step และ giant leap มีความเหมือนกันในลักษณะที่เป็นคำคุณศัพท์ + คำนามเช่นเดียวกัน แต่ในขณะที่เดียวกันคำว่า small/giant และ step/leap กลับเป็นคำที่มีความหมายตรงข้ามกัน

2.5.1.3 การเลือกใช้คำสรรพนาม

คำสรรพนามที่นักการเมืองใช้ในสุนทรพจน์มีความสำคัญในแง่การสร้างผลกระทบต่อตัวผู้ฟัง นักการเมืองเลือกใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งจำนวนสองชุด โดยอาจใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งในรูปเอกพจน์ คือ “I/me/myself/mine” หรือสรรพนามบุรุษที่หนึ่งในรูปพหูพจน์ คือ “We/us/ourselves/ours” สำหรับสรรพนามบุรุษที่หนึ่งในรูปพหูพจน์อาจมีความหมายดังต่อไปนี้

- ตัวผู้พูดกับคนอื่นอีกหนึ่งคน เช่น รัฐมนตรีกับนายกรัฐมนตรี
- ตัวผู้พูดกับคนอื่นอีกหนึ่งกลุ่ม เช่น รัฐมนตรีกับรัฐบาลและ/หรือพรรคการเมือง
- ตัวผู้พูดกับประเทศเช่น รัฐมนตรีกับประชาชนชาวอังกฤษ
- ตัวผู้พูดกับมนุษยชาติที่เหลือเช่น รัฐมนตรีกับประชาชนทุกหนทุกแห่ง

ข้อดีของการใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งในรูปเอกพจน์ คือ การแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าผู้พูดมีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นๆ เป็นการส่วนตัว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้พูดอย่างยิ่งหากเหตุการณ์ที่กล่าวถึงเป็นเรื่องที่ดี แต่ในทางตรงกันข้ามหากเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องไม่ดีก็จะกลายเป็นข้อเสียที่นำไปสู่คำติเตียนได้ และถูกมองว่าเป็นการยกตนข่มท่าน โดยการที่ผู้พูดแยกตัวเองออกมาจากความรับผิดชอบที่มีร่วมกับผู้ร่วมงานคนอื่น

ข้อดีของการใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งในรูปพหูพจน์ คือ สามารถช่วยแบ่งเบาความรับผิดชอบสำหรับเหตุการณ์ที่ยังไม่มีความแน่นอน และในอีกแง่หนึ่งก็เป็นการแสดงถึงความใกล้ชิดระหว่างนักการเมืองกับผู้ฟังซึ่งเป็นประชาชนในชาติหรือคนทั้งโลก ข้อเสียของการใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งในรูปพหูพจน์ คือ ในกรณีที่เหตุการณ์ที่ยังไม่มีความแน่นอนนั้นดำเนินไปด้วยดี ผู้พูดก็จะไม่ได้รับคะแนนนิยมจากเหตุการณ์ดังกล่าวเท่าที่ควร

ด้วยเหตุที่สรรพนามมักปรากฏในการสนทนาเสมอ เพราะเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าใครทำหน้าที่อะไรในประโยคและช่วยให้เกิดความต่อเนื่องของสุนทรพจน์โดยรวม ในกรณีที่นักการเมืองหรือผู้ร่างสุนทรพจน์ประสบปัญหาการเลือกใช้สรรพนาม เช่น ในกรณีที่ไม่แน่ใจว่าผู้กล่าวสุนทรพจน์จะมีความพร้อมในการรับผิดชอบหรือแบ่งปันความสำเร็จที่เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงานได้เพียงใด หรือในกรณีที่ไม่แน่ใจว่าผู้พูดมีความพร้อมในการรับผิดชอบต่อความล้มเหลวเพียงใด เป็นต้น ผู้พูดมักจะใช้สรรพนามทั้งสองรูปผสมกัน โดยวิเคราะห์การเลือกใช้สรรพนามจากสารที่จะต้องการสื่อและทัศนคติที่ผู้พูดคาดหวังจากผู้ฟัง

2.5.1.4 การใช้ประโยคเด็ดหรือวรรคทอง (soundbite)

การใช้ประโยคเด็ดหรือวรรคทอง (soundbite) หมายถึง คำพูดที่ถูกออกแบบและจัดเตรียมมาอย่างรอบคอบซึ่งเป็นจุดสำคัญของสุนทรพจน์ที่สามารถนำไปถ่ายทอดต่อได้ แม้ว่าสุนทรพจน์มักจะกล่าวในสถานที่ที่มีการจัดเตรียมไว้ล่วงหน้าและมีผู้ที่เข้าฟังการกล่าวสุนทรพจน์ในสถานที่ดังกล่าวเป็นผู้รับสาร แม้กระนั้นผู้รับสารที่แท้จริง ก็คือ คนจำนวนมากที่อ่านสุนทรพจน์นั้นจากหนังสือพิมพ์ หรือรับชมรับฟังจากทางวิทยุหรือโทรทัศน์ นักการเมืองชั้นนำจึงมีผู้เตรียมสุนทรพจน์เพื่อให้แก่ผู้สื่อข่าวล่วงหน้าสำหรับการจับจองพื้นที่ข่าวตามสื่อต่างๆ ในวันรุ่งขึ้นหลังจากการกล่าวสุนทรพจน์ อย่างไรก็ตาม ด้วยพื้นที่การเสนอข่าวที่จำกัดจึงทำให้สื่อมวลชนไม่สามารถถ่ายทอดบทสุนทรพจน์ได้ทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ บทสุนทรพจน์จึงต้องมีประโยคเด็ดหรือวรรคทองที่สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้รับสารและสามารถนำไปถ่ายทอดต่อได้ ซึ่งอาจเปรียบได้กับภาพการยิงประตูในการแข่งฟุตบอล หากประโยคเด็ดหรือวรรคทองนั้นได้รับการสนับสนุนจากผู้รับสารที่อยู่ในสถานการณ์และเป็นผลให้เกิดการปรบมือให้กับประโยคเด็ดหรือวรรคทองนั้นๆ ซึ่งเรียกได้อีกอย่างว่า “Claptrap” ทั้งนี้ May Atkinson (1984 อ้างถึงใน Beard, 2000:38) ได้ให้คำจำกัดความของคำๆ นี้ว่าเป็น “กลวิธีอันแยบยลทางภาษาที่ออกแบบมาเพื่อเรียกเสียงปรบมือ” (Beard, 2007: 38) ทั้งนี้ การที่ประโยคเด็ดหรือวรรคทองนั้นๆ จะเกิดประสิทธิผลได้ ผู้ฟังที่อยู่ในเหตุการณ์ก็ต้องติดกับดักที่ประโยคเด็ดหรือวรรคทองดังกล่าวล่อไว้อย่างเต็มอกเต็มใจด้วย

2.5.1.5 การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ที่ไม่ต้องการคำตอบ (rhetorical question)

คำถามเชิงวาทศิลป์ที่ไม่ต้องการคำตอบ (rhetorical question) เป็นคำถามที่ผู้พูดไม่ได้ถามเพราะต้องการคำตอบแต่เป็นการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือดึงดูดความสนใจให้ผู้ฟังติดตามหรือเปลี่ยนความคิดที่มีอยู่เดิม ยกตัวอย่างเช่น วาทะของมาร์ค แอนโทนี (Mark Antony) ในบทละครเรื่องจูเลียส ซีซาร์ (Julius Caesar) ซึ่งประพันธ์โดยวิลเลียม เชกสเปียร์ (William Shakespeare) ซึ่งเป็นเนื้อเรื่องส่วนที่เกิดขึ้นภายหลังการเสียชีวิตของจูเลียส ซีซาร์และเกิดสุญญากาศทางอำนาจขึ้น ทั้งมาร์ค แอนโทนี และบรูตัส (Brutus) ต่างพากันลุกขึ้นช่วงชิงอำนาจ ในขณะที่บรูตัสกล่าวกับประชาชนที่กำลังโกรธแค้นกับการที่ซีซาร์ถูกฆ่าตายว่า ซีซาร์สมควรตายเพราะเป็นคนเย่อหยิ่งทะเยอทะยาน แอนโทนีกลับใช้วิธีการโน้มน้าวใจด้วยการตั้งคำถามให้ประชาชนจุกคิดและตอบตนเองได้ว่าคำกล่าวของบรูตัสอาจไม่เป็นความจริงเพราะซีซาร์เป็นผู้ที่ทำเพื่อผู้อื่นและนำเศรษฐกิจให้เฟื่องฟู แอนโทนีคิดว่า การทำให้บรูตัสได้ละอายจะทำให้ตนมีความชอบธรรมที่จะก้าวสู่อำนาจได้

Friends, Romans, countrymen, lend me your ears;

I come to bury Caesar, not to praise him.

The evil that men do lives after them;

The good is oft interred with their bones;

So let it be with Caesar. The noble Brutus

Hath told you Caesar was ambitious:

If it were so, it was a grievous fault,

And grievously hath Caesar answer'd it.

Here, under leave of Brutus and the rest -

For Brutus is an honourable man;

So are they all, all honourable men -

Come I to speak in Caesar's funeral.

He was my friend, faithful and just to me:

But Brutus says he was ambitious;

And Brutus is an honourable man.

He hath brought many captives home to Rome

Whose ransoms did the general coffers fill:

Did this in Caesar seem ambitious?

2.6 การนำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้

2.6.1 แนวคิดและทฤษฎีการแปล

แนวทางการวิเคราะห์องค์ประกอบตัวบทของ Nord เป็นแนวทางการแปลที่มีแบบแผนและเป็นระบบซึ่งเป็นผลดีต่อผู้วิจัยในการเรียนรู้ที่จะเรียงลำดับความคิดอย่างเป็นขั้นตอนโดยยึดเอาวัตถุประสงค์ของการแปลตัวบทต้นฉบับเป็นหลัก นอกจากนี้ การแปลตัวบทต้นฉบับโดยอาศัยการวิเคราะห์องค์ประกอบตัวบททั้งภายนอกและภายในยังช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจตัวบทต้นฉบับทั้งในระดับวาทกรรมและในระดับภาษา ส่วนแนวทางการแปลแบบตีความของ Jean Delisle มีส่วนช่วยผู้วิจัยในการเลือกเฟ้นคำที่มีความหมายสอดคล้องกับบริบทเพื่อให้ได้บทแปลที่มีความสละสลวย เป็นธรรมชาติ และซื่อสัตย์ต่อตัวบทต้นฉบับมากที่สุด

2.6.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวาทวิทยา

แนวคิดและทฤษฎีการเรียบเรียงวาทะของ I.A. Richards ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงองค์ประกอบของหน่วยที่เล็กที่สุดในสุนทรพจน์ นั่นคือ “วาทะ” หรือ “คำ” ที่ใช้ในการอ้างอิงถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รวมทั้งทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจที่ตรงกันหรือขัดแย้งกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารอันเนื่องมาจากประสบการณ์ในอดีตและประสบการณ์ในปัจจุบันของแต่ละคนที่แตกต่างกันไป ส่วนหลักการพูดเพื่อโน้มน้าวใจแสดงให้เห็นถึงผลของการใช้ภาษาเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ตลอดจนชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการทำให้ผู้รับสารคล้อยตามข้อความที่ผู้ส่งสารส่งถึงอีกด้วย ส่วนการกล่าวสุนทรพจน์และกลวิธีการเขียนสุนทรพจน์แสดงให้เห็นตระหนักว่าสุนทรพจน์ไม่ได้เกิดขึ้นจากการเรียงร้อยถ้อยคำจนเกิดเป็นบทสุนทรพจน์เท่านั้น แต่การเรียบเรียงสุนทรพจน์จำเป็นต้องมีการวางแผนและใช้กลวิธีต่างๆ เพื่อให้เกิดทั้งสุนทรียภาพ สมมูลภาพ และสร้างพลังในการโน้มน้าวใจผู้รับสารให้คล้อยตามอีกด้วย

การนำแนวคิดและทฤษฎีการแปลประกอบกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวาทวิทยาทั้งหลายมาประยุกต์ใช้นอกจากจะทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจตัวบทต้นฉบับในหลายระดับและสามารถเลือกรูปภาษาและโครงสร้างไวยากรณ์ในภาษาปลายทางที่เหมาะสมได้แล้ว การตระหนักถึงกลวิธีต่างๆ ที่สอดแทรกอยู่ในบทสุนทรพจน์ยังทำให้ผู้วิจัยสามารถศึกษาพลังในการโน้มน้าวใจของบทสุนทรพจน์ต้นฉบับได้อีกด้วย

บทที่ 3 การวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับ

3.1 ประเภทของตัวบท

Katharina Reiß (อ้างถึงใน วรรณมา แสงอร่ามเรือง, 2545:114-118) กล่าวถึงประเภทของตัวบทว่า สามารถแบ่งตัวบทตามเจตนาในการสื่อสารออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

3.1.1 ตัวบทประเภทให้ข้อมูล (informative text type)

ตัวบทประเภทให้ข้อมูลเป็นตัวบทที่มีหน้าที่ในการบรรยายและถ่ายทอดข้อมูล โดยมุ่งที่เนื้อหาสาระเป็นสำคัญ เช่น รายงานข่าว จดหมายโต้ตอบทางธุรกิจ การแนะนำขั้นตอนการใช้เครื่องมือต่างๆ สนธิสัญญา เอกสารราชการ งานทางด้านวิชาการ รายงาน พจนานุกรมและวิทยานิพนธ์ เป็นต้น

3.1.2 ตัวบทประเภทเน้นการแสดงออก (expressive text type)

ตัวบทประเภทเน้นการแสดงออกเป็นตัวบทที่มีหน้าที่ในการแสดงออกด้วยวิธีการเรียบเรียงเนื้อความอย่างมีศิลปะ ใช้ภาษาไพเราะสละสลวย เกิดสุนทรียภาพ เกิดจินตนาการ เช่น บทกวี ความเรียงร้อยแก้ว เรื่องสั้น นวนิยาย ชีวประวัติ เป็นต้น

3.1.3 ตัวบทประเภทปฏิบัติการ (operative text type)

ตัวบทประเภทปฏิบัติการเป็นตัวบทที่เกิดจากการนำข้อมูลข่าวสารมาเรียบเรียงใหม่เพื่อให้มีเนื้อหาเชิญชวนให้ผู้รับสารนั้นกระทำอะไรบางอย่างตามที่ผู้ส่งสารต้องการ เช่น โฆษณา โปสเตอร์ เอกสารปลุกระดม เทศนา บทความโฆษณาชวนเชื่อต่างๆ เป็นต้น

การแบ่งหน้าที่ของตัวบทเป็นเพียงการจัดแบ่งตามหน้าที่หลักของตัวบท แต่ตัวบทอาจมีหน้าที่รองอื่นๆ ด้วย ตัวบทบางชนิดจึงอาจมีหน้าที่สองประการที่เท่าเทียมกันในเวลาเดียวกัน นอกจากนี้หน้าที่หลักทั้งสามประการดังกล่าวมานี้ อาจมีการนำเสนอสลับกันไปในตำแหน่งต่างๆ หรือในแต่ละตอนของตัวบทได้

การพิจารณาว่าตัวบทต้นฉบับเป็นตัวบทประเภทใด ผู้แปลอาจอาศัยความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับตัวบทและความรู้พื้นฐานทั่วไปช่วยเสริมในการวิเคราะห์ตัวบท ตัวบทอาจมีเครื่องบ่งชี้เบื้องต้นได้แก่ ชื่อเรื่อง คำพูดบางส่วนหรือสำนวนภาษาในตัวบทที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น ถ้าปรากฏการใช้วาทศิลป์ในรูปแบบต่างๆ บ่อยครั้ง ซึ่งได้แก่ การซ้ำคำหรือวลีในต้นประโยคหรือต้นคำกลอน (anaphora) การสัมผัสพยัญชนะ (alliteration) การใช้คำศัพท์หรือแสดงความคิดตรงกันข้าม (antithesis) การใช้วลีซ้ำๆ กัน (parallel) การพูดให้เกินความจริง (hyperbole) และการถามนำ เป็นต้นเหล่านี้ ก็อาจทำให้สรุปได้ว่าเป็นตัวบทประเภทปฏิบัติการ

เมื่อใช้เกณฑ์ดังกล่าวในการวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี ทำให้สรุปได้ว่าเป็นตัวบทประเภทปฏิบัติการ เนื่องจากเจตนาในการสื่อสารของนางออง ซาน ซู จี ล้วนเป็นการทำหน้าที่เสมือนตัวแทนของประเทศพม่าในการบอกเล่าชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชาติให้ชาวโลกได้รับทราบ อีกทั้งทำหน้าที่ในการขอความช่วยเหลือจากฝ่ายต่างๆ ให้ช่วยเหลือประเทศพม่าและประชาชนพม่าให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในยามที่ประเทศกำลังก้าวไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย

ในการบรรลุเจตนาในการสื่อสารผ่านทางสุนทรพจน์นั้น นางออง ซาน ซู จี เลือกใช้วิธีการให้ข้อเท็จจริงเพื่อเพิ่มแรงในการโน้มน้าวใจผู้ฟังให้คล้อยตาม จึงนับได้ว่าสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี ยังมีหน้าที่รองในการให้ข้อมูลอีกด้วย ยกตัวอย่างเช่น

“Fires of suffering and strife are raging around the world. In my own country, hostilities have not ceased in the far north; to the west, communal violence resulting in arson and murder were taking place just several days before I started out on the journey that has brought me here today. News of atrocities in other reaches of the earth abound. Reports of hunger, disease, displacement, joblessness, poverty, injustice, discrimination, prejudice, bigotry; these are our daily fare. Everywhere there are negative forces eating away at the foundations of peace. Everywhere can be found thoughtless dissipation of material and human resources that are necessary for the conservation of harmony and happiness in our world.”

(จากสุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

นอกจากจะมีการกล่าวถึงข้อเท็จจริงแล้ว ยังมีการกล่าวในลักษณะร้องขอความช่วยเหลือ แต่ก็ไม่ได้เป็นการขอความช่วยเหลือแต่เพียงฝ่ายเดียว เพราะในหลายโอกาสที่นางของ ซาน ซู จี ก็ได้พูดถึงสิ่งที่เขาได้ทำไปแล้วเพื่อช่วยเหลือชาวพม่า แต่ถึงกระนั้นเธอก็ยังต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นในการผลักดันความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนในประเทศและการนำประเทศพม่าไปสู่หนทางแห่งประชาธิปไตย ดังจะเห็นได้จาก

“It is because of recent changes in my country that I am with you today; and these changes have come about because of you and other lovers of freedom and justice who contributed towards a global awareness of our situation. Before continuing to speak of my country, may I speak out for our prisoners of conscience. There still remain such prisoners in Burma. It is to be feared that because the best known detainees have been released, the remainder, the unknown ones, will be forgotten. I am standing here because I was once a prisoner of conscience. As you look at me and listen to me, please remember the often repeated truth that one prisoner of conscience is one too many. Those who have not yet been freed, those who have not yet been given access to the benefits of justice in my country number much more than one. Please remember them and do whatever is possible to effect their earliest, unconditional release.”

(จากสุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

3.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบภายนอกตัวบท

3.2.1 ปัจจัยด้านผู้สังสาร

ดร. กุลธิดา นุณยะกุล-ดันทนาภิน (2555: 16-142) กล่าวถึงประวัติของนางของ ซาน ซู จี ว่า เกิดเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2488 ที่เมืองย่างกุ้ง ประเทศพม่า มีมารดาชื่อ ดอร์ ชิ่น จี และบิดาชื่อของ ซาน ซึ่งในขณะนั้นเป็นผู้นำรัฐบาลชั่วคราวในการเรียกร้องอิสรภาพจากการยึดครองของจักรวรรดิอังกฤษ โดยในปี พ.ศ. 2489 นายของ ซาน ได้เดินทางไปกรุงลอนดอนหลายครั้งเพื่อเข้าพบและหารือกับนายกรัฐมนตรี Clement Attlee เพื่อร่างข้อตกลงให้พม่าเป็นประเทศอิสระภายในระยะเวลาหนึ่งปี แต่เป็นที่น่าเสียดายที่โอกาสในการเป็นนายกรัฐมนตรีพม่าของนายพลของ ซาน ไม่เคยมาถึง เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2490 นายเมือง ไช

หัวหน้าทีมสังหารตามคำสั่งของอู ซอ อติตนายกรัฐมนตรีพม่าสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 บุกรุกที่ประชุมคณะรัฐบาลชั่วคราวและสาดกระสุนใส่นายออง ซาน มากกว่า 30 นัดในช่วงระยะเวลาเพียงไม่กี่วินาที เหตุการณ์ในครั้งนั้นทำให้คณะรัฐมนตรีทั้ง 4 คนรวมทั้งนายออง ซาน เสียชีวิตในทันที ด้านนายอู ซอ ที่หลงคิดว่าผู้สำเร็จราชการอังกฤษประจำพม่า Sir Hubert Rance จะเชิญตัวเข้าไปปรึกษาเรื่องแต่งตั้งคณะรัฐบาลชุดใหม่กลับต้องถูกจับกุมตัวและพิพากษาให้ประหารชีวิตด้วยการแขวนคอในวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2491

ในเวลานั้นออง ซาน ซู จี ซึ่งมีอายุเพียง 2 ขวบ พร้อมทั้งพี่ชายอีกสองคน ได้แก่ ออง ซาน อุ อายุ 5 ขวบ และออง ซาน ลิน อายุ 4 ขวบ เหลือเพียงมารดานางดอร์ ชิ่น จี เป็นผู้เลี้ยงดูครอบครัวแต่เพียงผู้เดียว นายกรัฐมนตรีอู นู จิงให้นางดอร์ ชิ่น จี เข้าทำงานในตำแหน่งผู้อำนวยการคณะกรรมการสงเคราะห์หญิงและเด็กแห่งชาติ จากนั้นเธอจึงได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการวางแผนสังคมในปี พ.ศ. 2496 ซึ่งเป็นปีเดียวกันที่ออง ซาน ซู จี ต้องสูญเสียพี่ชายคนสนิท ออง ซาน ลิน จากการจมน้ำในสระบริเวณบ้าน ต่อมาในปี พ.ศ. 2503 นางดอร์ ชิ่น จี ก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นเอกอัครราชทูตหญิงคนแรกของพม่าไปประจำที่ประเทศอินเดีย

ด้านการศึกษา ออง ซาน ซู จี เข้ารับการศึกษาครั้งแรกที่โรงเรียน St. Francis Convent ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนเล็กๆ ใกล้บ้านพักในเมืองย่างกุ้ง ก่อนจะย้ายไปศึกษาที่โรงเรียน Methodist English High School ซึ่งเป็นโรงเรียนหลักสูตร 2 ภาษาที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งในพม่าในปี พ.ศ. 2499 โดยนางดอร์ ชิ่น จี ผู้เป็นมารดาต้องการให้ออง ซาน ซู จี พูดภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่วจึงให้เข้าเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษที่ไม่อนุญาตให้พูดภาษาพม่าในชั้นเรียน ต่อมาในปี พ.ศ. 2503 ออง ซาน ซู จี ต้องติดตามมารดาไปเข้ารับตำแหน่งเอกอัครราชทูตพม่าประจำประเทศอินเดีย และได้เข้าศึกษาที่โรงเรียน Convent of Jesus and Mary School ในกรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย ซึ่งเป็นสถานศึกษาแห่งแรกที่สอนให้ออง ซาน ซู จี เริ่มเขียนหนังสือ โดยผลงานชิ้นแรกของออง ซาน ซู จี คือ การนำบทละครเรื่อง Antony and Cleopatra ของ William Shakespeare มาดัดแปลงเป็นบทละครตลกขบขันและเรื่องดังกล่าวยังได้รับเลือกให้แสดงบนเวทีของโรงเรียนอีกด้วย ต่อมาในปี พ.ศ. 2505 ออง ซาน ซู จี จึงเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่วิทยาลัย Lady Shri Ram College ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาสำหรับสตรีที่ดีที่สุดของประเทศอินเดียและมีจุดมุ่งหมายในการสร้างบัณฑิตสตรีให้สามารถทำงานอุทิศตนเพื่อสังคมเคียงบ่าเคียงไหล่กับผู้ชายได้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2507 ออง ซาน ซู จี ก็ได้รับการตอบรับเข้าศึกษาในคณะรัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด

ด้านชีวิตสมรส ออง ซาน ซู จี หมั้นกับนายไมเคิล อริส ซึ่งในขณะนั้นทำงานเป็นอาจารย์สอนภาษาอังกฤษให้ครอบครัวผู้ครองรัฐภูฏาน ในปี พ.ศ. 2513 และเข้าพิธีสมรสตามศาสนาพุทธในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2514 ที่บ้านพักของ Lord Gore-Booth อดีตเอกอัครราชทูตอังกฤษประจำประเทศพม่า ในเมืองเซลซี โดยไร้เงานางดอร์ ชิ่น จีมารดา ผู้เป็นมารดาซึ่งผิดหวังที่บุตรสาวเลือกแต่งงานกับชาวต่างชาติ และพี่ชายที่ขาดการติดต่อกันไป ภายหลังการสมรส นางออง ซาน ซู จี ก็ติดตามนายไมเคิล อริส ไปอาศัยอยู่ที่ประเทศภูฏาน ก่อนจะกลับมาอาศัยอยู่ที่กรุงลอนดอนในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2515 และให้กำเนิดบุตรชายคนแรก ชื่อ Alexander Myint San Aung Aris ในวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2516 ที่โรงพยาบาล Queen Charlotte's Hospital และบุตรชายคนที่สอง ชื่อ Kim Htien Lin Aris ในวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2520 ที่เมืองออกซ์ฟอร์ด ขณะที่ยังไมเคิล อริส เข้ารับตำแหน่งนักวิจัยรุ่นเยาว์ที่วิทยาลัย St. John's College ของมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด

หลังจากทำหน้าที่เป็นภรรยาและแม่ที่ดีเป็นเวลาหลายปี จนกระทั่งนายไมเคิล อริส เรียนจบและมีตำแหน่งหน้าที่การที่มั่นคง กอรปกับลูกชายทั้งสองก็โตพอเข้าโรงเรียนได้แล้ว นางออง ซาน ซู จี จึงได้มีโอกาสทำงานเป็นเจ้าหน้าที่จัดหมวดหนังสือและจัดหาหนังสือเกี่ยวกับพม่าที่ห้องสมุด Bodleian Library ในปี พ.ศ. 2521 ในขณะที่เดียวกันความสนใจนางออง ซาน ซู จี ก็หันเหไปที่ประวัติศาสตร์ของพม่า โดยเริ่มที่การเขียนประวัติของผู้เป็นบิดาเป็นเล่มแรกภายใต้ชื่อ "Aung San" ในปี พ.ศ. 2527 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหนังสือชุดผู้นำเอเชีย ตามด้วย "Aung San of Burma" ในปี พ.ศ. 2534 นับจากนั้นนางออง ซาน ซู จี ก็เริ่มเขียนหนังสือแนะนำประเทศต่างๆ ในเอเชีย จำนวน 3 เล่ม ได้แก่ "Let's Visit Burma" "Let's Visit Bhutan" และ "Let's Visit Nepal" ซึ่งได้รับการตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2528 หลังจากนั้นนางออง ซาน ซู จี ก็ได้รับทุนไปทำวิจัยที่มหาวิทยาลัยเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น เป็นระยะเวลา 8 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2528 โดยมี Kim Htien Lin Aris บุตรชายคนที่สองซึ่งในขณะนั้นมีอายุ 8 ขวบติดตามไปด้วย จากนั้นจึงได้รับทุนทำวิจัยที่สถาบันซิมลา ในเมืองซิมลา ประเทศอินเดีย ซึ่งต่อมามงานวิจัยของเธอได้รับตีพิมพ์โดยสถาบันซิมลา โดยใช้ชื่อ "Burma and India: Some Aspects of Intellectual Life under Colonialism" ในปี พ.ศ. 2533

นางออง ซาน ซู จี และครอบครัวกลับอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากันอีกครั้งที่เมืองออกซ์ฟอร์ดในฤดูร้อน ปี พ.ศ. 2530 โดยไม่มีใครตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดของครอบครัวอริสในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2531 เมื่อนางออง ซาน ซู จี ได้รับโทรศัพท์จากทางบ้านที่แจ้งข่าวว่านางดอร์ ชิ่น จี ผู้เป็นมารดาเกิดอาการหัวใจวายที่เมืองย่างกุ้ง ประเทศพม่า ทำให้นางออง ซาน ซู จี ต้องรีบรุดเดินทางไปเยี่ยมมารดาในทันที ซึ่งในขณะนั้นเป็นช่วงที่นักศึกษาและประชาชนพากันลุกฮือต่อต้านรัฐบาลภายใต้การนำของนายพลเนวิน โดยมีเหตุมาจากกรกตคีติทางการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศที่ตกต่ำเป็นเวลาเนิ่นนานกว่า 26 ปี

ในขณะที่บ้านเมืองตกอยู่ในสภาพทุกข์ยากแร้นแค้น นางออง ซาน ซู จี ต้องการเป็นเพียงผู้ประสานงานระหว่างกลุ่มผู้ประท้วงและรัฐบาล และเสนอให้มีการจัดตั้ง "คณะกรรมการที่ปรึกษาของประชาชน" เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดในระหว่างการปรับการบริหารประเทศเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตย และตัวเธอก็ไม่เคยต้องการเป็นผู้นำระดับประเทศแต่อย่างใด แต่ทว่าทัศนคติของเธอกลับเปลี่ยนแปลงพลิกผันจนทำให้เธอตัดสินใจเข้าร่วมกับขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตยอันเนื่องมาจากข่าวเรื่องการฆ่าประชาชนครั้งใหม่ เหตุดังกล่าวเป็นผลให้นางออง ซาน ซู จี ปรากฏตัวบนเวทีต่อหน้าประชาชนเป็นเวลาสั้นๆ ในวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2531 โดยมีสาระในการยืนยันข่าวที่เครือข่ายนักศึกษาได้แพร่กระจายไปยังส่วนต่างๆ ของเมืองว่าเธอจะกล่าวปราศรัยครั้งสำคัญในอีก 2 วันข้างหน้า ณ บริเวณลานด้านทิศตะวันตกของเจดีย์ชเวดากองนั่นเอง

ชลรวี ผลเกิด (2555: 1-3) กล่าวถึงการปราศรัยใหญ่ของนางออง ซาน ซู จี ในวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2531 ว่ามีผู้ร่วมชุมนุมกว่า 500,000 คน โดยมีเนื้อหาของ การปราศรัยเป็นการเชิญชวนให้ประชาชนเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างสงบ เหตุการณ์ในครั้งนั้นเป็นการเปิดตัวนางออง ซาน ซู จี ต่อประชาชนชาวพม่าอย่างเป็นทางการ อีกทั้งยังเป็นการพลิกโฉมการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยในพม่าและเปลี่ยนแปลงชีวิตของตัวเองไปตลอดกาลอีกด้วย

การปราศรัยใหญ่ในครั้งนั้นนำไปสู่การจัดตั้งพรรคการเมืองที่มีชื่อว่า National League for Democracy หรือพรรค NLD ในวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2531 โดยมีนางออง ซาน ซู จี ทำหน้าที่เป็นเลขาธิการพรรค ซึ่งชนะการเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียง 392 จาก 485 ที่นั่งในการเลือกตั้งทั่วไปของพม่าในปี พ.ศ. 2533 แต่

ถึงกระนั้นรัฐบาลทหารพม่าก็ยังไม่ให้อำนาจในการจัดตั้งรัฐบาลตามระบอบประชาธิปไตยแก่พรรค NLD มีหน้าซ้ำยังใช้อำนาจกฏอัยการศึกกักบริเวณนางออง ซาน ซู จี ให้อยู่แต่ในบริเวณบ้านพักเป็นเวลา 3 ปี โดยไม่มีข้อหาในวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2532 พร้อมทั้งจับกุมสมาชิกพรรค NLD จำนวนมากไปคุมขังไว้ที่เรือนจำอินเส่ง ด้านนางออง ซาน ซู จี เมื่อรับทราบข่าวที่สมาชิกพรรค NLD ถูกคุมขังก็ตอบโต้รัฐบาลทหารพม่าด้วยวิธีอหิงสา กล่าวคือ นางออง ซาน ซู จี อดอาหารประท้วงรัฐบาลทหารของพม่าและเรียกร้องให้นำเธอไปคุมขังรวมกับสมาชิกพรรคคนอื่นๆ ที่เรือนจำอินเส่ง แต่การตอบโต้ของนางออง ซาน ซู จี ก็ยุติลงเมื่อรัฐบาลทหารพม่าให้สัญญาว่าจะปฏิบัติต่อสมาชิกพรรคที่ถูกคุมขังในเรือนจำดังกล่าวเป็นอย่างดี และแม้ว่าพรรค NLD ของนางออง ซาน ซู จี จะได้รับชัยชนะอย่างท่วมท้นเป็นครั้งที่สองในปี พ.ศ. 2533 รัฐบาลทหารของพม่าก็ยังคงปฏิเสธการถ่ายโอนอำนาจให้แก่พรรคที่ชนะการเลือกตั้งเช่นเดิม อีกทั้งยื่นข้อเสนอให้อิสระภาพแก่นางออง ซาน ซู จี หากเธอยอมยุติบทบาททางการเมืองทั้งหมดและเดินทางกลับไปใช้ชีวิตกับครอบครัวที่ประเทศอังกฤษ ซึ่งแน่นอนว่านางออง ซาน ซู จี ปฏิเสธข้อเสนอนั้นและยังคงยืนหยัดต่อสู้เพื่อการได้มาซึ่งประชาธิปไตยแก่ประชาชนชาวพม่าด้วยวิธีอหิงสา เป็นผลให้รัฐบาลทหารพม่าออกคำสั่งยืดเวลาการกักบริเวณจาก 3 ปี เป็น 5 ปี และเพิ่มเป็น 6 ปีในเวลาต่อมา

แม้ปัญหาความรุนแรงและความขัดแย้งของพม่าจะดูเหมือนเป็นปัญหาภายในประเทศด้อยพัฒนา แต่การกดขี่ข่มเหงและการทำลายชีวิตประชาชนผู้บริสุทธิ์ของรัฐบาลทหารพม่าเป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่เกินกว่าจะเป็นเพียงปัญหาระดับประเทศ เพราะนั่นคือการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่นางออง ซาน ซู จี ได้นำข้อเท็จจริงมาตีแผ่ให้ทั่วโลกได้รับทราบ ไม่นานความช่วยเหลือและโครงการพัฒนาแทบทุกรูปแบบที่พม่าได้รับจากต่างชาติก็ถูกระงับจนหมดสิ้น ทั่วโลกต่างตกตะลึงกับการฆ่าหมู่พลเรือนพม่าซึ่งมีรัฐเองเป็นผู้กระทำและต่างก็ตัดเงินช่วยเหลือประเทศไปพร้อมกันกับที่ธนาคารโลกและธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียภาคเนย์ที่ระงับการดำเนินงานในประเทศพม่า ยิ่งความยุติธรรมและความรุนแรงของรัฐบาลทหารพม่าเป็นที่ชัดเจนต่อสายตาของชาวโลกมากเท่าใด ความชื่นชมและยกย่องในวิถีการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยโดยปราศจากความรุนแรงของนางออง ซาน ซู จี และความห่วงใยต่อความปลอดภัยของสตรีผู้มีหัวใจแข็งแกร่งผู้นี้ก็ยิ่งเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ จนกระทั่งในวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2534 คณะกรรมการรางวัลโนเบลแห่งประเทศนอร์เวย์ได้ประกาศให้นางออง ซาน ซู จี เป็นผู้ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ (ซึ่งเธอไม่สามารถไปรับรางวัลนี้ด้วยตนเองได้) แม้รางวัลอันทรงเกียรตินี้จะไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศพม่าได้ แต่อย่างน้อยรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพก็เป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่านางออง ซาน ซู จี ไม่ได้ถูกทอดทิ้งให้ต่อสู้กับรัฐบาลทหารพม่าที่โหดเหี้ยมโดยลำพัง แต่มีสายตาจากคนทั้งโลกคอยเฝ้ามองความเป็นไปของประเทศพม่าอยู่ และหากรัฐบาลทหารพม่าคิดจะทำลายสตรีผู้เปี่ยมด้วยความมุ่งมั่นและคุณธรรมอันดีงามผู้นี้คงไม่ใช่เรื่องง่ายนัก

แม้จะถูกรัฐบาลทหารพม่าคุกคามทุกรูปแบบแต่การต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของ นางออง ซาน ซู จี ก็ยังคงเดินหน้าต่อไป นางออง ซาน ซู จี ยอมสูญเสียอิสรภาพและความสุขส่วนตัว รวมทั้งโอกาสที่จะได้อยู่ดูแลสามีในวาระสุดท้ายของชีวิต โดยนายไมเคิล อริส ผู้เป็นสามีของนางออง ซาน ซู จี เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งที่ประเทศอังกฤษ เมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2542 ทั้งนี้ ก่อนหน้านั้นนายไมเคิล อริส ได้ทำเรื่องขอวีซ่าเข้าประเทศพม่าเพื่อพบนางออง ซาน ซู จี เป็นครั้งสุดท้ายในช่วงที่กำลังป่วยหนัก แต่รัฐบาลทหารพม่าปฏิเสธการให้วีซ่าโดยอ้างว่าประเทศพม่าไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอสำหรับนายไมเคิล อริส และในขณะเดียวกันก็พยายามผลักดันให้นางออง ซาน ซู จี กลับไปดูแลสามีที่ประเทศอังกฤษแทน แต่นางออง ซาน ซู จี ก็ยังคงยืนหยัดอยู่ใน

ประเทศพม่าด้วยความเชื่อว่าหากนางเอง ชาน ซู จี เดินทางออกจากประเทศพม่าก็จะไม่มีทางได้กลับมาเหยียบประเทศนี้เพื่อสานต่อเจตนารมณ์ของเธอได้อีก การเดินทางต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยและกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ ของนางเอง ชาน ซู จี ยังคงดำเนินต่อไปจนกระทั่งรัฐบาลทหารพม่ากักบริเวณนางเอง ชาน ซู จี เป็นครั้งที่สองในวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2543 เป็นเวลานาน 18 เดือน โดยปราศจากข้อกล่าวหา และครั้งที่สามในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2546 ภายหลังจากการปะทะกันระหว่างมวลชนจัดตั้งของรัฐบาลกับกลุ่มผู้สนับสนุนนางเอง ชาน ซู จี ระหว่างที่เธอเดินทางไปพบปะกับประชาชนในเมืองเดปายิน ทางตอนเหนือของพม่า

นางเอง ชาน ซู จี ถูกจับกุมตัวและนำไปคุมขังในเรือนจำอินเส่งในข้อหาละเมิดคำสั่งกักบริเวณของรัฐบาลทหารพม่า และในวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ศาลพม่าพิพากษาว่านางเอง ชาน ซู จี มีความผิดฐานละเมิดกฎหมายความมั่นคงภายในประเทศมีโทษจำคุก 3 ปี แต่รัฐบาลทหารพม่าให้ลดโทษลงครึ่งหนึ่งเหลือเพียง 18 เดือน และไม่ต้องถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำอินเส่ง แต่ให้กลับไปถูกควบคุมตัวในบ้านพักเช่นเดิม โดยการกักบริเวณในครั้งนี้ทำให้นางเอง ชาน ซู จี อาจไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไปของพม่าที่คาดว่าจะมีขึ้นในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2553

ในที่สุดนางเอง ชาน ซู จี ก็ได้รับอิสรภาพเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 ซึ่งในครั้งนี้นางเอง ชาน ซู จี สามารถเดินทางไปไหนมาไหนได้อย่างเสรีเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ถูกกักบริเวณเมื่อปี พ.ศ. 2533 ต่อมาเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 นางซูจีได้เดินทางออกนอกประเทศเป็นครั้งแรก โดยเป็นการเดินทางมายังประเทศไทยเพื่อเยี่ยมแรงงานชาวพม่าที่จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อรับทราบปัญหาต่างๆ และให้กำลังใจแรงงานดังกล่าว เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 นางเอง ชาน ซู จี ได้ตรวจเยี่ยมค่ายผู้ลี้ภัยซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยในประเทศพม่าและหนีมาลี้ภัยในบริเวณชายแดนไทย-พม่าทางด้านจังหวัดตาก จากนั้นจึงเข้าร่วมประชุมสภาเศรษฐกิจโลกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2555

นอกจากนี้ นางเอง ชาน ซู จี ยังมีโอกาสได้เดินทางเพื่อเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ ณ เมืองออสโล ประเทศนอร์เวย์ เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2555 เข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชากฎหมายแพ่ง มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด ประเทศอังกฤษ เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2555 และยังได้รับโอกาสในการกล่าวสุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ ณ เวสต์มินสเตอร์ฮอลล์ ในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2555 โดยผู้วิจัยได้เลือกบทสุนทรพจน์ของนางเอง ชาน ซู จี ในโอกาสสำคัญทั้ง 3 โอกาสนี้มาทำการวิจัยโดยเห็นว่าเป็นสุนทรพจน์ภายหลังจากได้รับอิสรภาพครั้งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของนางเอง ชาน ซู จี นับตั้งแต่การถูกกักบริเวณเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2533

3.2.2 เจตนาของผู้สังสาร

3.2.2.1 สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ

เจตนาในการกล่าวสุนทรพจน์ครั้งนี้ คือ การแสดงความขอบคุณคณะกรรมการรางวัลโนเบลแห่งประเทศนอร์เวย์และคนทั่วโลกที่ให้การสนับสนุนการเรียกร้องประชาธิปไตยและเสรีภาพด้วยวิธีอหิงสาผ่านบทสุนทรพจน์ที่มุ่งชี้ให้เห็นถึงความหมายและคุณค่าของรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพที่มีต่อนางเอง ชาน ซู จี และประเทศพม่า ดังจะเห็นได้จากข้อความ

[...] “When I joined the democracy movement in Burma it never occurred to me that I might ever be the recipient of any prize or honour. The prize we were working for was a free, secure and just society where our people might be able to

realize their full potential. The honour lay in our endeavour. History had given us the opportunity to give of our best for a cause in which we believed. When the Nobel Committee chose to honour me, the road I had chosen of my own free will became a less lonely path to follow. For this I thank the Committee, the people of Norway and peoples all over the world whose support has strengthened my faith in the common quest for peace. Thank you.”

(จากสุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

นอกจากนี้ สุนทรพจน์ดังกล่าวยังมีเจตนาให้ผู้รับสารตระหนักถึงปัจจัยที่กีดกันรากฐานแห่งสันติภาพทั้งในประเทศพม่าและประเทศอื่นๆ ทั่วโลก รวมทั้งการบอกให้คนทั่วโลกทราบถึงเหตุการณ์ทางการเมืองในอดีตและปัจจุบันของพม่าและทิศทางที่พม่าต้องการจะก้าวเดินไปในอนาคต ดังจะเห็นได้จากข้อความ

[...] “Since we achieved independence in 1948, there never has been a time when we could claim the whole country was at peace. We have not been able to develop the trust and understanding necessary to remove causes of conflict. Hopes were raised by ceasefires that were maintained from the early 1990s until 2010 when these broke down over the course of a few months. One unconsidered move can be enough to remove long-standing ceasefires. In recent months, negotiations between the government and ethnic nationality forces have been making progress. We hope that ceasefire agreements will lead to political settlements founded on the aspirations of the peoples, and the spirit of union.”

(จากสุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

3.2.2.2 สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาคุณวุฒิปริญญาโทบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด

เจตนาในของนางอง ซาน ซู จี ในการกล่าวสุนทรพจน์ครั้งนี้ คือ การถ่ายทอดประสบการณ์การใช้ชีวิตศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดและเป็นอย่างดีและเธอได้เรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่างจากสถาบันแห่งนี้ ดังจะเห็นได้จากข้อความ

“The most important thing for me about Oxford was not what I learnt there in terms of set texts and set books we had to read, but in terms of a respect for the best in human civilisation. And the best in human civilisation comes from all parts of the world. It is not limited to Oxford; it is not limited to Burma; it is not limited to any other country. But the fact that in Oxford I had learned to respect all that is the best in human civilisation helped me to cope with what was not quite the best.”

(จากสุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาคุณวุฒิปริญญาโทบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์)

นอกจากนี้ เธอยังมีเจตนาต้องการขอความช่วยเหลือจากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดในการฟื้นฟูสภาพมหาวิทยาลัยในประเทศพม่า ด้วยเธอมีความกังวลต่อสภาพการใช้ชีวิตในระดับมหาวิทยาลัย

ของวัยรุ่นหนุ่มสาวในประเทศพม่าที่ยังขาดความเป็นอิสระเสรีและปัจจัยที่จะทำให้บุคคลเหล่านี้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ดังจะเห็นได้จากข้อความ

“I have often thought that the saddest thing about Burma over the last few decades has been the lack of campus life for our university students. Campus life means a life in which young people can create their own world – or make the world their own. They have the freedom and the facilities to do so. Our young people in Burma have not had this freedom for the last few decades. [...] I would like to see university life restored to Burma in all its glory. And I would be so grateful if my old university, the University of Oxford, could help to bring this about once again.”

(จากสุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาคุชกู์บัณฑิตกิตติมศักดิ์)

3.2.2.3 สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ

เจตนาของนางออง ซาน ซู จี ในการกล่าวสุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษครั้งนี้ คือ เธอต้องการให้ประเทศพม่าเดินหน้าสู่ความเป็นประชาธิปไตย และให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยหวังว่าประเทศอังกฤษและประเทศต่างๆ จะให้ความสนับสนุนและความช่วยเหลือในด้านต่างๆ เพื่อให้ประเทศพม่าสามารถที่จะดำเนินกระบวนการทางประชาธิปไตยจนเป็นผลสำเร็จ อันจะนำมาซึ่งความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและความปลอดภัยของประชาชนชาวพม่านั้นเอง ดังจะเห็นได้จากข้อความ

[...] “And so I am here, in part, to ask for practical help, help as a friend and an equal, in support of the reforms which can bring better lives, greater opportunities, to the people of Burma who have been for so long deprived of their rights and their place in the world. [...] Our own determination can get us so far; the support of the people of Britain, and of peoples around the world, can get us so much further.”

(จากสุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ)

3.2.3 ปัจจัยด้านผู้รับสาร

3.2.3.1 สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ

ผู้รับสารสุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพประกอบด้วยบุคคลสำคัญของประเทศนอร์เวย์ อาทิเช่น สมเด็จพระราชาธิบดีเฮรัลด์ที่ 5 แห่งนอร์เวย์ และสมเด็จพระราชินีซอนยา พระมกุฎราชกุมารฮากอน นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกคณะกรรมการโนเบลแห่งประเทศนอร์เวย์ รวมทั้งเอกอัครราชทูตของประเทศต่างๆ และแขกผู้มีเกียรติอีกกว่า 600 คน นอกจากนี้ยังมีการถ่ายทอดสด การกล่าวสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี ณ จตุรัสศาลาว่าการกลางกรุงออสโล ซึ่งอยู่ภายนอกศูนย์โนเบลสาขาสันติภาพ อีกทั้งยังมีการถ่ายทอดสดภายในประเทศและทั่วโลกผ่านทางช่องโทรทัศน์หลายช่อง ได้แก่ ช่อง BBC ของอังกฤษ และช่อง CNN ของสหรัฐอเมริกา และมีการถ่ายทอดสดออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์ของโนเบลที่ <http://www.nobelpeacecenter.org/en/aungsansuuky/> เช่นกัน ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่าผู้ที่รับชมการกล่าวสุนทรพจน์ผ่านทาง การถ่ายทอดสดในครั้งนี้เป็นผู้รับสารโดยอ้อมด้วย

3.2.3.2 สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ผู้รับสารสุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด คือ อธิการบดี คณาจารย์ และนักศึกษาจำนวนหลายร้อยคน นอกจากนี้ยังมีผู้รับสารโดยอ้อมเป็นผู้ที่ชมข่าวการเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ของนางออง ซาน ซู จี ทางโทรทัศน์และวิทยุซึ่งมีการตัดบทสุนทรพจน์ดังกล่าวบางส่วนมาแพร่ภาพซ้ำอีกด้วย

3.2.3.3 สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ

ผู้รับสารสุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษประกอบด้วยรัฐมนตรี สมาชิกสภาขุนนาง (House of Lords) หรือสภาสูง และสมาชิกสภาสามัญชน (House of Commons) หรือสภาล่าง โดยมีการถ่ายทอดสดผ่านทางโทรทัศน์ช่อง BBC Parliament ด้วย

นอกจากนี้แล้วยังมีผู้รับสารอีกกลุ่มหนึ่งคือ ผู้รับสารงานแปล ซึ่งเป็นคนอีกกลุ่มหนึ่งต่างจากผู้รับสารต้นฉบับ ทั้งนี้ เนื่องจากบทแปลเป็นผลงานที่เกิดจากการถ่ายทอดความหมายจากภาษาของตัวบทต้นฉบับเป็นภาษาปลายทาง ผู้แปลจึงต้องคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรม ตลอดจนประเพณีผู้รับสารปลายทาง ซึ่งในการแปลครั้งนี้ ผู้แปลประเมินว่าผู้รับสารงานแปล น่าจะเป็นกลุ่มนักเรียน นักศึกษา นักวิชาการ หรือบุคคลที่สนใจงานด้านวาทวิทยาและรัฐศาสตร์ และเป็นผู้ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ หรือค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการอ้างอิงต่างๆ

3.2.4 สื่อ

สุนทรพจน์ทั้งสามโอกาสนี้จัดเป็นการสื่อสารแบบปากเปล่าโดยที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารเผชิญหน้ากัน โดยสุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพและสุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษเป็นสารที่ผู้ส่งสารได้ผลิตด้วยทวิสต์ของหน้า ส่วนสุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์เป็นสารที่ไม่มีการผลิตด้วยทวิสต์ของหน้า อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารแบบปากเปล่าที่มีการผลิตด้วยทวิสต์ของหน้าหรือไม่ ผู้ส่งสารก็ยังสามารถสื่อสารถึงผู้รับสารผ่านทางอวัจนภาษาได้ เช่น สีหน้า ท่าทาง และน้ำเสียง เป็นต้น

นอกจากนี้ สุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี ยังถูกนำมาถ่ายทอดทางโทรทัศน์ซึ่งนับได้ว่าเป็นสื่อประเภทหนึ่ง que เข้าถึงผู้รับสารโดยอ้อมทุกเพศทุกวัยมากที่สุด อีกทั้งยังมีการนำมาตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ และติดอยู่ตามหน้าเว็บไซต์ต่างๆ อีกด้วย สุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี จึงไม่เพียงการสื่อสารถึงผู้รับสารที่อยู่ในสถานที่ที่สารนั้นได้รับการถ่ายทอดเพียงเท่านั้น แต่ยังเป็น การสื่อสารถึงคนทั้งโลก

3.2.5 ปัจจัยด้านสถานที่

3.2.5.1 สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ

สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพของนางออง ซาน ซู จี เกิดขึ้นที่ศูนย์โนเบลสาขาสันติภาพ ในกรุงออสโล ประเทศนอร์เวย์ โดยสถานที่แห่งนี้เป็นที่เดียวกันกับที่อเล็กซานเดอร์ อริส บุตรชายตนโตของนางออง ซาน ซู จี ได้กล่าวสุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพแทนผู้เป็นมารดาในปี พ.ศ. 2534

3.2.5.2 สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด

สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ของนางออง ซาน ซู จี เกิดขึ้นที่หอประชุมเซนต์โธมัส เอ็ดเวิร์ดของมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ในเมืองออกซ์ฟอร์ด ประเทศอังกฤษ โดยทั้งมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดและเมืองออกซ์ฟอร์ดเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญต่อนางออง ซาน ซู จี เพราะเธอเคย

ได้รับการศึกษาจากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด และเธอยังเคยอาศัยอยู่ที่เมืองออกซ์ฟอร์ดกับนายไมเคิล อริส สามีผู้ล่วงลับพร้อมทั้งทำหน้าที่มารดาเลี้ยงบุตรชายทั้งสองที่เมืองดังกล่าวเป็นเวลากว่า 20 ปี

3.2.5.3 สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ

สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษนางอง ซาน ซู จี เกิดขึ้นที่เวสต์มินสเตอร์ฮอลล์ ในรัฐอาคารรัฐสภาอังกฤษ ในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ แม้เวสต์มินสเตอร์ฮอลล์แห่งนี้จะเคยต้อนรับผู้นำคนสำคัญของโลก อาทิเช่น อดีตประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลส์ของฝรั่งเศส อดีตประธานาธิบดีเนลสัน แมนเดลาของแอฟริกาใต้ สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ประมุขแห่งคริสตจักรนิกายโรมันคาทอลิก และประธานาธิบดีบาร์ค โอบามาของสหรัฐอเมริกา แต่นางอง ซาน ซู จี ถือเป็นบุคคลสำคัญของโลกที่เป็นสตรีและไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้นำประเทศ อีกทั้งเป็นชาวเอเชียคนแรกที่มีโอกาสได้มายืน ณ สถานที่ที่มีความสำคัญมากที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศอังกฤษแห่งนี้ ซึ่งเปรียบได้กับศูนย์กลางของระบอบประชาธิปไตยที่นานาประเทศนำไปเป็นแบบอย่าง

3.2.6 ปัจจัยด้านเวลา

สุนทรพจน์ทั้งสามมีขึ้นระหว่างวันที่ 16-21 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ซึ่งเป็นเวลาหลังจากที่นางอง ซาน ซู จี ได้รับอิสรภาพจากการถูกกักบริเวณอยู่ในบ้านพักและไม่ได้เดินทางออกนอกประเทศพม่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 ซึ่งเป็นปีที่เธอออกจากประเทศอังกฤษเพื่อมาเยี่ยมมารดาที่ล้มป่วยด้วยอาการหัวใจวาย ทั้งนี้การกล่าวสุนทรพจน์ทั้งสามนี้เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจการเยือนทวีปยุโรป โดยก่อนหน้าการเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ ที่กรุงออสโล ประเทศนอร์เวย์ นางอง ซาน ซู จี ได้กล่าวสุนทรพจน์ ณ ที่ประชุมองค์การแรงงานระหว่างประเทศของสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

3.2.7 โอกาสพิเศษในการสื่อสาร

3.2.7.1 สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ

สุนทรพจน์นี้มีขึ้นเพื่อตอบรับการมอบรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพให้แก่นางอง ซาน ซู จี ในปี พ.ศ. 2534 ซึ่งในขณะนั้นนางอง ซาน ซู จี ไม่สามารถเดินทางมารับรางวัลได้ด้วยตนเอง เพราะอยู่ในระหว่างการถูกกักบริเวณอยู่ในบ้านพักโดยคำสั่งของรัฐบาลทหารพม่า

3.2.7.2 สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด

สุนทรพจน์นี้มีขึ้นในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขากฎหมายแพ่งจากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่นางอง ซาน ซู จี เคยเข้ารับการศึกษาในระดับปริญญาตรีในคณะรัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. 2507

3.2.7.3 สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ

สุนทรพจน์นี้มีขึ้นในโอกาสที่เธอเดินทางเยือนประเทศอังกฤษเป็นครั้งแรกในรอบ 24 ปี โดยในการเยือนประเทศอังกฤษครั้งนี้ นางอง ซาน ซู จี ไม่ได้มีฐานะเป็นเพียงภรรยา นักวิชาการหรือมารดาลูกสองเหมือนเมื่อครั้งที่เธอต้องจากประเทศอังกฤษไปในปี พ.ศ. 2531 แต่ในครั้งนี้เธอมาในฐานะนักต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของพม่าที่ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพที่จะมาบอกเล่าเรื่องราวความเป็นไปของประเทศพม่าที่ครั้งหนึ่งอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ

3.2.8 หน้าที่ของตัวบท

หน้าที่ของตัวบททั้งสามในที่นี่ คือ หน้าที่ในการเป็นสุนทรพจน์ โดยผู้ส่งสารในที่นี่ คือ นาง ออง ซาน ซู จี ต้องการให้สุนทรพจน์ดังกล่าวในการแสดงข้อเท็จจริงและโน้มน้าวใจให้ผู้รับสารคล้อยตามและให้ความช่วยเหลือและความสนับสนุนตามที่เธอต้องการ

3.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบภายในตัวบท

3.3.1 หัวข้อเรื่องของตัวบท

3.3.1.1 สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ

หัวข้อเรื่องของตัวบทสุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ ประกอบด้วยการกล่าวถึงรางวัลโนเบลในบริบทต่างๆ และความสัมพันธ์ของรางวัลดังกล่าวที่มีต่อนาง ออง ซาน ซู จี จากนั้นจึงเป็นการกล่าวถึงสันติภาพซึ่งเป็นสาขาของรางวัลโนเบลที่เธอได้รับ

3.3.1.2 สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด

หัวข้อเรื่องของตัวบทสุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ประกอบด้วยการกล่าวถึงประสบการณ์ของนาง ออง ซาน ซู จี ที่มีต่อมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดและเมืองออกซ์ฟอร์ด อีกทั้งยังมีการเปรียบเทียบสภาพมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดกับมหาวิทยาลัยของประเทศพม่าและความปรารถนาที่จะเห็นการพัฒนาของสภาพมหาวิทยาลัยในประเทศพม่าเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในประเทศของเธอ

3.3.1.3 สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ

หัวข้อเรื่องของตัวบทสุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษประกอบด้วยการกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอังกฤษและประเทศพม่าทั้งในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจนถึงการกล่าวถึงระบบรัฐสภาและระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีแบบแผนของประเทศอังกฤษซึ่งนาง ออง ซาน ซู จี หวังว่าสามารถจะดำเนินรอยตามจนทำให้ประเทศไปสู่การมีระบอบประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์ได้

3.3.2 เนื้อหา

3.3.2.1 สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ

นาง ออง ซาน ซู จี กล่าวถึงเหตุการณ์ก่อนหน้าการได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ อันเป็นเหตุการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับคนในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นการพูดคุยกับบุตรชายระหว่างฟังรายการเดสเลิร์ตไอร์แลนด์ดิสก์ การที่สามีของนาง ออง ซาน ซู จี แจ้งให้เธอทราบถึงการเสนอชื่อเธอเพื่อเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ รวมทั้งปฏิกิริยาของเธอเมื่อทราบว่าได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ

จากนั้นเธอก็กล่าวถึงความหมายของรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพที่มีต่อตัวเธอว่าเป็นการทำให้เธอรู้สึกว่าได้กลับมาเป็นส่วนหนึ่งของโลกนี้อีกครั้ง อีกทั้งรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพยังเสมือนเป็นการบอกว่าประชาชนชาวพม่าจะไม่ถูกลืมและประชาชนชาวพม่าก็เป็นส่วนหนึ่งของโลกใบนี้เช่นกัน นอกจากนี้เธอยังกล่าวถึงปัญหาภายในประเทศพม่าที่ยังคงมีอยู่ในทุกวันนี้ รวมทั้งนักโทษทางความคิดที่ยังมีอยู่เป็นจำนวนมากในประเทศพม่า นอกจากนี้เธอยังกล่าวถึงการปฏิรูปทางการเมืองที่กำลังมีขึ้นในประเทศพม่า และร้องขอความช่วยเหลือจากผู้ที่มีจิตเมตตาในการช่วยพัฒนาประเทศพม่าให้เป็นสังคมที่มีความเป็นอิสระ มีความยุติธรรม และเป็นสังคมที่ให้โอกาสประชาชนได้ใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่

3.3.2.2 สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด
 ออง ซาน ซู จี เริ่มสุนทรพจน์ด้วยการเล่าย้อนถึงอดีตที่เธอได้ใช้ชีวิตอยู่ในเมือง
 ออกซ์ฟอร์ด ทั้งในฐานะนักศึกษาของมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดและในฐานะภรรยาและแม่ที่อาศัยอยู่ในเมือง
 ออกซ์ฟอร์ด รวมทั้งการที่เรื่องราวในอดีตเป็นกำลังให้เธอดำเนินชีวิตและต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยต่อไป

จากนั้นเธอจึงกล่าวถึงชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดซึ่งเป็นสังคม
 แห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริงและแตกต่างกับชีวิตของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยของประเทศพม่าเป็นอย่างมาก
 เธอจึงร้องขอให้มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดให้ความช่วยเหลือในการฟื้นฟูระบบการศึกษาในระดับ
 มหาวิทยาลัยของประเทศพม่าให้กลับมารุ่งเรืองอีกครั้งหนึ่ง การกลับมาที่ออกซ์ฟอร์ดในครั้งนี้ทำให้เธอรู้สึกว่าวัน
 เวลาเมื่อครั้งที่เธอเป็นวัยรุ่นได้หวนกลับมาอีกครั้งและเธอไม่ได้รู้สึกแตกต่างไปจากนักศึกษาของมหาวิทยาลัย
 ออกซ์ฟอร์ดในวันนี้ ในขณะที่เดียวกันเธอก็ไม่ใช่คนเดิมเพราะเธอได้ผ่านประสบการณ์มาต่างๆ นานา เธอกล่าวว่า
 แม้หนทางข้างหน้านั้นจะไม่ง่ายตายแต่เธอก็ตระหนักดีว่ามหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดคาดหวังสิ่งที่ดีที่สุดจาก
 นักศึกษาของตน ซึ่งสิ่งนี้เป็นแรงผลักดันให้เธอมีพลังเดินหน้าต่อไปเพื่อเผชิญสิ่งท้าทายต่างๆ ที่รออยู่ข้างหน้า

3.3.2.3 สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ

ออง ซาน ซู จี เริ่มสุนทรพจน์โดยการกล่าวถึงพระราชวังเวสต์มินสเตอร์ซึ่งเป็น
 สถานที่ในการกล่าวสุนทรพจน์ว่าเป็นเสมือนศูนย์กลางของระบอบประชาธิปไตยที่หลายประเทศเอาเป็นตัวอย่าง
 จากนั้นจึงกล่าวถึงประวัติศาสตร์การเรียกร้องประชาธิปไตยของประเทศพม่าตั้งแต่สมัยที่บิดาของเธอ นายพล
 ออง ซาน ยังมีชีวิตอยู่ และการที่เธอเองได้สานต่อเจตนารมณ์ของผู้เป็นบิดาที่เห็นว่าประชาธิปไตยเป็นระบอบ
 การปกครองเพียงระบอบเดียวที่คู่ควรกับประเทศเอกราช

ต่อมานางออง ซาน ซู จี ได้ร้องขอความช่วยเหลือจากรัฐสภาอังกฤษในฐานะเพื่อน
 และผู้ที่มีสถานะเท่าเทียมกันในการปฏิรูปประเทศพม่าเพื่อให้ประชาชนในประเทศมีชีวิตที่ดีกว่า นอกจากนี้
 นางออง ซาน ซู จี ยังได้อธิบายให้เห็นถึงความพยายามในการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองภายในประเทศ
 เป็นระบอบประชาธิปไตยที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างช้าๆ อีกทั้งเธอยังชี้ให้เห็นถึงประชาชนชาวพม่าที่ต่างตื่นตัว
 ในการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศเพราะประชาชนเหล่านี้เข้าใจดีว่าหาก
 การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและการปกครองครั้งนี้ไม่ประสบผลสำเร็จ พวกเขาจะต้องรออีกหลายสิบปีกว่า
 โอกาสเช่นที่มีอยู่นี้จะมาอีกครั้ง นอกจากนี้ นางออง ซาน ซู จี ยังเรียกร้องขอความช่วยเหลือจาก
 สหราชอาณาจักรในเรื่องของการศึกษาในประเทศพม่าที่สามารถเห็นผลได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้ง
 ความช่วยเหลือในเรื่องการลงทุนที่เอื้อต่อระบอบประชาธิปไตยซึ่งให้ความสำคัญต่อความโปร่งใส ความ
 รับผิดชอบ และสิทธิต่างๆ ของแรงงาน และความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

3.3.3 เนื้อความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจ

เนื่องจากนางออง ซาน ซู จี ในฐานะผู้ส่งสารบทสุนทรพจน์มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมแตกต่าง
 จากผู้รับสารฉบับแปล ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ผู้แปลจะต้องทำความเข้าใจเนื้อหาที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจเพื่อให้
 สามารถถ่ายทอดเนื้อหาต้นฉบับและเสริมความเข้าใจแก่ผู้รับสารฉบับแปล โดยเนื้อความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจ
 ในแต่ละสุนทรพจน์ มีดังนี้

3.3.3.1 สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ

- รายการวิทยุ Desert Island Discs

รายการวิทยุ Desert Island Discs เป็นรายการวิทยุที่มีมายาวนานที่สุดของช่องวิทยุ BBC ซึ่งออกกระจายเสียงครั้งแรกในปี พ.ศ. 2485 จนถึงปัจจุบัน โดยมีการเชิญบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงการต่างๆ มาร่วมรายการในฐานะ “castaway” หรือ “คนติดเกาะ” จากนั้นผู้ดำเนินรายการจะชวนแขกรับเชิญพูดคุยถึงชีวิตความเป็นมาและประสบการณ์ต่างๆ รวมทั้งมีการให้แขกรับเชิญเลือกเพลงจำนวน 8 เพลงเพื่อมาเปิดในรายการพร้อมเหตุผลที่เลือกเพลงดังกล่าว นอกจากนี้ แขกรับเชิญจะต้องตอบคำถามว่าจะเอาหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่งที่ไม่ใช่คัมภีร์ไบเบิลหรืองานประพันธ์ของเชกสเปียร์ และของฟุ่มเฟือยสิ่งใดสิ่งหนึ่งติดตัวไปด้วยในกรณีที่ดินเองต้องติดอยู่ในเกาะร้าง (อ้างอิงจาก <http://www.bbc.co.uk/radio4/features/desert-island-discs/about>)

- รางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ

รางวัลโนเบลสาขาสันติภาพที่มอบให้แก่นางออง ซาน ซู จี เป็นผลของความพยายามของนายไมเคิล อริส สามีของเธอในการให้นางออง ซาน ซู จี คงอยู่ในความสนใจของคนทั้งโลก เพื่อเป็นเครื่องรับรองความปลอดภัยว่ารัฐบาลทหารพม่าในขณะนั้นจะไม่ทำอันตรายใดๆ แก่ตัวเธอ โดยนายไมเคิล อริสได้ขอให้นายจอห์น ฟินนิส ซึ่งเป็นนักปรัชญาและนักวิชาการด้านกฎหมายชาวออสเตรเลียและเป็นเพื่อนอาจารย์ของนายไมเคิล อริส ที่สอนอยู่ที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด ให้ทำเรื่องเสนอชื่อให้นางออง ซาน ซู จี เข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพในปี พ.ศ. 2532 (อ้างอิงจาก <http://www.bbc.co.uk/programmes/b01n2wfw>)

- บทกลอนของอลัน ซีเกอร์ (Alan Seeger)

ส่วนหนึ่งของบทกลอนที่นางออง ซาน ซู จี อ้างถึงในสุนทรพจน์ เป็นกลอนของอลัน ซีเกอร์ ซึ่งเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดวัย 22 ปีที่เข้าร่วมรบกับกองกำลังต่างด้าวแห่งประเทศฝรั่งเศสในสงครามโลกครั้งที่หนึ่งเมื่อปี พ.ศ. 2457 โดยบทกลอนนี้มีชื่อว่า “Rendezvous” และประพันธ์ขึ้นระหว่างที่เขาอยู่ในแนวหน้าของสมรภูมิมิรบ (อ้างอิงจาก <http://www.firstworldwar.com/poetsandprose/seeger.htm>)

- ชาติพันธุ์ในประเทศพม่า

วิรัช นิยมธรรม กล่าวว่า ประเทศพม่าเป็นดินแดนแห่งชาติพันธุ์ โดยสองในสามเป็นชาวพม่าโดยเชื้อสายซึ่งส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดต่างๆ 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดย่างกุ้ง จังหวัดพะโค จังหวัดเอราวัตี จังหวัดมะเกว จังหวัดสกาย จังหวัดมณฑลทะเล และจังหวัดตะนาวศรี และมีประชากรอีกหนึ่งในสามเป็นชนส่วนน้อยหลายเผ่าพันธุ์ ซึ่งส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในรัฐชนบทห่างไกลจากกลุ่มแม่น้ำเอราวัตี รัฐดังกล่าวมี ๗ รัฐ คือ รัฐกะเหรี่ยง รัฐคะยา รัฐฉาน รัฐกะฉิ่น รัฐฉิน รัฐยะไข่ และรัฐมอญ

หากพิจารณาจากกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยในพม่าทั้งหมด อาจจำแนกตามกลุ่มภาษาได้ 3 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มภาษาทิเบต-พม่า กลุ่มภาษาไท และกลุ่มภาษามอญ-เขมร แต่ละกลุ่มภาษาประกอบด้วยภาษาต่างๆ ดังนี้ กลุ่มภาษาทิเบต-พม่า เช่น พม่า, มูเซอ-ลีซอ-อีก็้อ, ฉิ่น-กะฉิ่น-นาคา, กะเหรี่ยง สะกอ-กะเหรี่ยงโป-ตองสู-คะยา-ปะด่อง; กลุ่มภาษาไท เช่น ไทใหญ่ ไทเขิน ไทลื้อ ไทยอง ไทคำตี้ ไทมะริด กลุ่ม

ภาษามอญ-เขมร เช่น มอญ ว่า ปะหล่อง นอกจากนี้ยังมีภาษาในกลุ่มภาษามาลายูอาศัยทางตอนใต้ เช่น ภาษาสะลนและภาษาปะชู เป็นต้น (อ้างจาก http://www.human.nu.ac.th/myanmar/soci/index1_6.htm)

- นักโทษทางความคิด (prisoner of conscience)

คำว่านักโทษทางความคิดในคู่มือสมาชิกของ Amnesty International Thailand ได้ให้ความหมายว่า “บุคคลที่ถูกคุมขัง หรืออาจกล่าวได้ว่าถูกกักขัง ทางร่างกายเนื่องจากความคิดเห็นทางการเมือง เพราะศาสนา หรือความเชื่ออย่างแท้จริงของเขา เพราะเผ่าพันธุ์ เพศ สีผิว ภาษา ถิ่นกำเนิดหรือสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ การเกิด แนวโน้มทางเพศ หรือสถานภาพอื่นๆ ทั้งนี้ โดยที่เขาไม่ได้ใช้ความรุนแรงหรือสนับสนุนให้ใช้ความรุนแรง หรือความเกลียดชัง” (<http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=1537>)

3.3.3.2 สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด

- มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดและวิทยาลัยเซนต์ฮิวส์

มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดประกอบด้วยวิทยาลัยต่างๆ ทั้งสิ้น 38 วิทยาลัย ได้แก่ All Souls, Balliol, Brasenose, Christ Church, Corpus Christi, Exeter, Green Templeton, Harris Manchester, Hertford, Jesus, Keble, Kellogg, Lady Margaret Hall, Linacre, Lincoln, Magdalen, Mansfield, Merton, New, Nuffield, Oriel, Pembroke, Queen's, St Anne's, St Antony's, St Catherine's, St Cross, St Edmund Hall, St Hilda's, St Hugh's, St John's, St Peter's, Somerville, Trinity, University, Wadham, Wolfson, Worcester โดยวิทยาลัยทั้ง 38 วิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาที่อยู่ภายในมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดและมีอำนาจในการบริหารงานของตนเอง โดยอาจารย์และนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดจะต้องเป็นสมาชิกของวิทยาลัยใดวิทยาลัยหนึ่งด้วย โดยหน้าที่ของวิทยาลัยต่างๆ เหล่านี้ไม่ใช่การจัดการหาที่พักอาศัย แต่มีหน้าที่ในการจัดหาจัดอาจารย์สอนแบบตัวต่อตัวหรือกลุ่มเล็กๆ (tutorial) และดำเนินการสอนในชั้นเรียน ส่วนมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดจะมีหน้าที่ดูแลจัดหาครูผู้สอน ออกข้อสอบ ห้องทดลองวิจัย และหอสมุดกลาง (อ้างจาก http://en.wikipedia.org/wiki/Colleges_of_the_University_of_Oxford)

- พาร์ค ทาวน์ ในเมืองออกซ์ฟอร์ด (Park Town, Oxford)

Park Town เป็นย่านที่พักอาศัยเล็กๆ ในบริเวณทางตอนเหนือของเมืองออกซ์ฟอร์ด (อ้างถึง http://en.wikipedia.org/wiki/Park_Town,_Oxford)

- เชอร์เวล (Cherwell)

เชอร์เวลในที่นี้เป็นการกล่าวถึงแม่น้ำเชอร์เวลซึ่งแยกสาขามาจากแม่น้ำแอมส์ ทางตอนกลางของประเทศอังกฤษ

- แอน พาสเตอร์แนค-สเลเตอร์ (Ann Pasternak-Slater)

Ann Pasternak-Slater เป็นนักวิชาการสาขาวรรณคดีและนักแปลซึ่งเคยเป็นทั้งนักศึกษาและอาจารย์ที่วิทยาลัย St. Anne ซึ่งเป็นหนึ่งในวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด (อ้างถึง http://en.wikipedia.org/wiki/Ann_Pasternak_Slater)

- จอห์น เลอ คาร์เร่ (John le Carré)

John le Carré เป็นนามปากกาของ David John Moore Cornwell นักประพันธ์นวนิยายชุดที่มีชื่อเสียงชาวอังกฤษ โดยก่อนที่จะผันตัวมาเป็นนักประพันธ์นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน Cornwell เคยทำงานให้หน่วยข่าวกรอง MI5 และ MI6 ของอังกฤษ นอกจากนี้ Cornwell ยังสำเร็จการศึกษาและได้รับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง จากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดในปี พ.ศ. 2499 และได้รับปริญญาอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดในปี พ.ศ. 2555 ซึ่งเป็นวันเดียวกับที่นางออง ซาน ซู จี เข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด (อ้างอิงจาก <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/333310/John-le-Carre> และ http://www.ox.ac.uk/media/news_stories/2012/120620.html)

- นวนิยายเรื่อง *Lost Horizon*

Lost Horizon เป็นนวนิยายที่ประพันธ์โดย James Hilton (นามปากกาของจอห์น เลอ คาร์เร่) เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับผู้รอดชีวิตจากเหตุการณ์เครื่องบินตกที่เดินทางมาพบกับวัดในอุดมคติชื่อ แชงกรี-ล่า (Shangri-la) ณ ดินแดนรกร้างห่างไกลของทิเบต อารามแชงกรีลามีพระสงฆ์จำวัดอยู่กว่า 50 รูปจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก ทุกรูปล้วนมุ่งมั่นในการศึกษาด้านจิตวิญญาณ อารามแห่งนี้เองจึงเป็นศูนย์รวมปัญญาของมนุษยชาติ (อ้างอิงจาก http://en.wikipedia.org/wiki/Lost_Horizon)

3.3.3.3 สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ

- นายพลออง ซาน

นายพลออง ซาน (อ้างถึงใน กุลธิดา บุญยะกุล-ตันนากัน, 2555:16-26) เป็นวีรบุรุษของประเทศพม่า และเป็นบิดาของนางออง ซาน ซู จี เขาเป็นผู้นำกลุ่มนักศึกษาเรียกร้องเอกราชให้พม่าจากประเทศอังกฤษ ในปี พ.ศ. 2473

ในปี พ.ศ. 2489 นายพลออง ซาน ได้เดินทางไปพบปะและหารือกับนายกรัฐมนตรีคริสโตเฟอร์ แอดดิส ที่กรุงลอนดอน หลายครั้งเพื่อร่วมกันร่างข้อตกลงให้พม่าเป็นเอกราชภายในระยะเวลาหนึ่งปี ทั้งนี้ ในระหว่างการพบกันระหว่างนายพลออง ซาน และนายกรัฐมนตรีคริสโตเฟอร์ แอดดิส มีการถ่ายรูปร่วมกันหนึ่งรูปซึ่งนับได้ว่าเป็นรูปถ่ายที่สำคัญรูปหนึ่งที่นางออง ซาน ซู จี ได้อ้างอิงถึงในสุนทรพจน์ของเธอด้วยว่าในรูปนั้นบิดาของเธอสวมใส่เสื้อเกรตไค้ตัดตัวใหญ่ของทหารอังกฤษที่นายกรัฐมนตรีเียวาทราล เนรูห์ ของอินเดียให้แก่ท่านไว้ในระหว่างการเดินทางไปประเทศอังกฤษ

รูปที่ 4 ภาพถ่ายของนายกรัฐมนตรีคลีเมนต์ แอตลี (คนที่สองจากซ้าย) และนายพลออง ซาน (คนกลาง) ระหว่างการร่างข้อตกลงคืนเอกราชให้แก่ประเทศพม่าในปี พ.ศ. 2489

(รูปจาก <http://www.oxfordburmaalliance.org/independence--general-aung-san1.html>)

- ช่วง “นายกรัฐมนตรีคุยกับสภา” (Prime Minister’s Questions)

Prime Minister’s Questions มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า Questions to the Prime Minister และมีชื่อย่อว่า PMQs คือ เป็นช่วงเวลา 30 นาทีที่นายกรัฐมนตรีจะต้องตอบคำถามของสมาชิกสภา โดยช่วงนายกรัฐมนตรีคุยกับสภา นี้จัดให้มีขึ้นระหว่างการประชุมรัฐสภาของประเทศอังกฤษทุกวันพุธ (อ้างถึงใน <http://www.bbc.co.uk/programmes/b006nldz>)

- บทกวีของอาเธอร์ ฮิว คลัฟ (Arthur Hugh Clough)

อาเธอร์ ฮิวจ์ คลัฟ เป็นนักกวีชาวอังกฤษ ผู้มีชีวิตในช่วงปี พ.ศ. 2365 - 2403 และได้รับการยกย่องว่าเป็นกวีชาวอังกฤษแห่งศตวรรษที่ 19 ท่านหนึ่งที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล อาเธอร์ ฮิวจ์ คลัฟ ประพันธ์บทกวีจำนวนมาก ได้แก่ The Bothie of Tober-na-Vuolich (2391) Amours De Voyage (2392) Tales on Board (2404) Clough’s Poems (2405) แต่บทกวีที่มีชื่อเสียงที่สุดของเขากลับเป็นกวีสั้นที่มีชื่อว่า “Say Not the Struggle Naught Availeth” ที่มีวัตถุประสงค์ในการเรียกขวัญและกำลังใจแก่ทหารที่เหนื่อยล้าจากการทำสงคราม (อ้างถึงใน <http://www.poemhunter.com/arthur-hugh-clough/biography/>)

3.3.4 โครงสร้างของตัวบท

ตัวบทประเภทสุนทรพจน์เป็นตัวบทที่มีขอบเฉพาะตัว การวิเคราะห์โครงสร้างตัวบทเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกตัวบททั้งหมด อันได้แก่ บทนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุปรวมทั้งจุดที่ผู้พูดต้องการเน้นในสุนทรพจน์นั้นๆ

โครงสร้างตัวบทสุนทรพจน์ทั้งสามของนางออง ซาน ซู จี มีการเตรียมเนื้อหาตามโอกาสในการกล่าวสุนทรพจน์นั้นๆ ยกเว้นสุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาคุณวุฒิปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดที่เป็นการกล่าวโดยไม่มีเตรียมเนื้อหาล่วงหน้า ทั้งนี้ โครงสร้างของตัวบททั่วไปสำหรับสุนทรพจน์ทั้งสามของนางออง ซาน ซู จี เป็นการเล่าเรื่องและแสดงความรู้สึกโดยไม่เรียงลำดับเหตุการณ์ โดยเรื่องราวที่เป็นอดีตก็มักจะเกี่ยวข้องกับช่วงเวลาที่เขาถูกกักบริเวณอยู่ในบ้านพัก เรื่องราวของนายพลออง ซาน ผู้เป็นบิดา และการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย ส่วนเรื่องราวในปัจจุบันจะเป็นการเล่าเรื่องที่เน้นเกี่ยวกับปัญหาภายในประเทศพม่าและผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นแก่ประชาชนในประเทศ

ส่วนเรื่องราวในอนาคตมักเป็นเรื่องการร้องขอความช่วยเหลือด้านต่างๆ จากประชาชนทั่วโลก โดยมุ่งเน้นให้ตระหนักถึงมนุษยธรรมและศักยภาพของประเทศพม่าที่สามารถพัฒนาให้ทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ ได้

ทั้งนี้ รายละเอียดโครงสร้างตัวบทของแต่ละสุนทรพจน์มีดังต่อไปนี้

3.3.4.1 สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ

ตัวบทสุนทรพจน์ประกอบด้วยคำนำที่เป็นการเล่าเรื่องถึงอดีตเมื่อครั้งที่นางออง ซาน ซู จี สทนากับบุตรชาย อเล็กซานเดอร์ อริส ระหว่างฟังรายการวิทยุ Desert Island Discs ว่าเธอคิดว่าตนเองอาจได้รับเชิญร่วมรายการวิทยุดังกล่าวเพราะได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณกรรม จากนั้นจึงเล่าถึงปฏิบัติการเมื่อสามีของเธอ นายไมเคิล อริส แจ้งให้เธอทราบว่าได้เสนอชื่อเธอเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ ส่วนเนื้อหาสุนทรพจน์เป็นการแสดงความรู้สึกของตัวเองที่มีต่อรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพว่ามีความหมายอย่างไร โดยมีประเด็นสำคัญในการมุ่งเน้นให้ชาวโลกไม่ลืมว่าประเทศพม่าก็เป็นส่วนหนึ่งของโลกนี้เช่นกัน และชี้ให้เห็นถึงปัญหาภายในประเทศที่มีอยู่จริง รวมทั้งความจำเป็นที่ชาวพม่าต้องได้รับสวัสดิการสังคมและความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรม

นอกจากนี้ ตัวบทดังกล่าวยังมีการสอดแทรกการใช้ประโยคเด็ดหรือวรรคทองเพื่อเรียกเสียงปรบมือ (Claptrap) ในส่วนข้อความดังต่อไปนี้

“[...] I am standing here because I was once a prisoner of conscience. As you look at me and listen to me, *please remember the often repeated truth that one prisoner of conscience is one too many.* Those who have not yet been freed, those who have not yet been given access to the benefits of justice in my country number much more than one. *Please remember them and do whatever is possible to effect their earliest, unconditional release.*”

ในตอนท้ายของบทสุนทรพจน์เป็นการกล่าวถึงความมีเมตตาที่มีอยู่ในโลกนี้และปัญหาที่เกิดขึ้นจากความเมตตาที่ลดลงอันเห็นได้จากความช่วยเหลือต่างๆ ที่ลดลงในค่ายศูนย์อพยพแม่ลา พร้อมทั้งวิงวอนชาวโลกให้มาร่วมกันสร้างให้สันติสุขเกิดขึ้นในโลกนี้

นางออง ซาน ซู จี จบสุนทรพจน์ด้วยการอ้างอิงถึงข้อความที่กล่าวไว้ในวันที่มีการมอบรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพให้แก่เธอเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม ค.ศ. 1991 พร้อมทั้งกล่าวขอบคุณที่คณะกรรมการโนเบลเล็งเห็นถึงการต่อสู้เพื่อสันติภาพของเธอ

3.3.4.2 สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด

ตัวบทประกอบด้วยคำนำที่เป็นการเล่าถึงอดีตเมื่อครั้งที่นางออง ซาน ซู จี ใช้ชีวิตอยู่ที่เมืองออกซ์ฟอร์ด และการที่ความทรงจำที่ดีเหล่านั้นช่วยให้เธอผ่านพ้นช่วงเวลาที่ยากลำบากในระหว่างที่ถูกกักบริเวณในบ้านพักได้ จากนั้นผู้ส่งสารก็เข้าสู่ส่วนเนื้อหาโดยการเชื่อมโยงถึงช่วงเวลาที่เป็นนักศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด และการที่ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ที่เธอได้รับจากสถาบันแห่งนี้ทำให้เธอเคารพต่อสิ่งที่ดีที่สุดในอารยธรรมของมนุษย์ จากนั้นผู้ส่งสารก็ชี้ให้เห็นถึงชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยของหนุ่มสาวชาวพม่าที่ยังขาดปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้มหาวิทยาลัยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และร้องขอให้มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดช่วยฟื้นฟูสถาบันการศึกษาในประเทศพม่าให้กลับมารุ่งเรืองอีกครั้งเพื่อที่หนุ่มสาวชาวพม่าจะสามารถเติบโตขึ้นเป็นกำลังของชาติและร่วมกันพัฒนาประเทศ

ในตอนท้ายของสุนทรพจน์ ผู้ส่งสารกล่าวเปรียบเทียบการพัฒนาประเทศพม่าเหมือนการสร้างถนนสายหนึ่งที่เพิ่งจะเริ่มต้นขึ้น และร้องขอความช่วยเหลือจากทุกคนทั่วโลกให้ร่วมกันพัฒนาประเทศพม่า โดยเฉพาะความช่วยเหลือทางการเงิน พร้อมทั้งเน้นย้ำว่าความช่วยเหลือทางการเงินในรูปของการลงทุนนั้นจะต้องทำอย่างมีสำนึกรับผิดชอบและให้ประชาชนชาวพม่าได้รับประโยชน์จากการลงทุนดังกล่าวอีกด้วย

ผู้ส่งสารจบสุนทรพจน์ด้วยการแสดงความรู้สึกที่ตื่นตัวที่ได้กลับมาที่มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดอีกครั้ง และขอบคุณที่มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดที่ยอมรับเธอเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสถาบัน

3.3.4.3 สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ

ตัวบทประกอบด้วยคำนำที่เป็นการขอบคุณที่เชิญให้มากล่าวสุนทรพจน์ ณ สถานที่ที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งของประเทศอังกฤษ และเล่าถึงประวัติของครอบครัวผู้ส่งสารที่มีความเกี่ยวข้องกับถนนดาวนิงสตรีทซึ่งเป็นบ้านพักและที่ทำการของนายกรัฐมนตรีอังกฤษ รวมทั้งพูดถึงลักษณะของบิดา นายพลออง ซาน ซึ่งเป็นผู้ที่มีเหตุมีผลเพื่อที่จะเชื่อมโยงเจตนาของผู้ส่งสารในการกล่าวสุนทรพจน์ในครั้งนี้ นั่นคือการขอความช่วยเหลือจากรัฐสภาอังกฤษในการปฏิรูปประเทศพม่าเพื่อนำมาสู่ชีวิตที่ดีกว่าของประชาชนชาวพม่า จากนั้นผู้ส่งสารจึงชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของระบอบประชาธิปไตยที่มีมายาวนานอย่างของประเทศอังกฤษและระบอบประชาธิปไตยที่เพิ่งเกิดขึ้นในประเทศพม่าเพื่อชี้ให้เห็นว่าประชาชนชาวพม่าต้องต่อสู้ดิ้นรนอย่างหนักเพื่อให้มาซึ่งความเป็นประชาธิปไตย และความกระตือรือร้นของคนในชาติที่จะรักษาไว้ซึ่งประชาธิปไตยดังกล่าวในขณะที่ประชาชนของประเทศประชาธิปไตยอื่นๆ อาจไม่เห็นความสำคัญ อีกทั้งผู้ส่งสารยังแสดงให้เห็นภาพของระบอบประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นใหม่ในประเทศพม่าที่ยังจำเป็นต้องพัฒนาให้มีความโปร่งใสและยกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้น จากนั้นผู้ส่งสารก็เล่าถึงประสบการณ์ส่วนตัวในการเลือกตั้งและศรัทธาของตัวเองที่มีต่อการเลือกตั้งและการเข้ารับตำแหน่งสมาชิกรัฐสภา รวมทั้งความเห็นในการแก้ไขรัฐธรรมนูญของประเทศพม่าเพื่อให้เกิดสันติภาพภายในประเทศโดยการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างชนกลุ่มน้อยต่างๆ

ในช่วงตอนท้ายผู้ส่งสารกล่าวเนื้อหาที่เป็นการตระหนักถึงความอนุเคราะห์ของประเทศอังกฤษที่ให้แก่ประเทศพม่าโดยตลอดมา และร้องขอให้ประเทศอังกฤษยังคงช่วยเหลือประเทศพม่าต่อไป โดยเฉพาะในด้านการศึกษาและการลงทุน จากนั้นผู้ส่งสารก็กล่าวปิดสุนทรพจน์โดยการขอบคุณผู้รับสาร และร้องขอความช่วยเหลือจากรัฐสภาอังกฤษอีกครั้ง พร้อมทั้งเน้นย้ำว่าประเทศพม่ามีศักยภาพในการพัฒนาไปเป็นประเทศประชาธิปไตยได้อย่างเต็มตัว

3.3.5 ศัพท์

เมื่อพิจารณาสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี พบว่าเป็นการเลือกใช้คำที่ง่ายแก่การเข้าใจและเหมาะสมสอดคล้องกับเรื่องที่พูด ส่วนในระดับภาษาพบว่าบทสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู ใช้ทั้งภาษาระดับกึ่งทางการและภาษาในระดับทางการที่เป็นภาษาปัจจุบัน ส่วนภาษาเก่าหรือภาษาวรรณกรรมมีการนำมาใช้เพียงในสุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษในส่วนที่เป็นการอ้างอิงถึงบทกวีของ Arthur Hugh Clough ที่ขึ้นต้นว่า 'Say not the struggle nought availeth...' เท่านั้น

3.3.6 โครงสร้างประโยค

ประโยคที่ใช้ในตัวบทสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี มีทั้งประโยคสั้นๆ ประโยคความยาวปานกลางและประโยคที่ยาวมากสลับกันไป ซึ่งแตกต่างกันตามปริมาณเนื้อความที่ต้องการถ่ายทอดในแต่ละประโยค ส่วนชนิดของประโยค มีทั้งเอกัตถประโยค (ประโยคความเดียว) อนนัตถประโยค(ประโยคความรวม) และสังกรประโยค (ประโยคความซ้อน) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- I remember small things. (เอกัตถประโยคที่เป็นประโยคสั้น)

(สุนทรพจน์ตอบรับในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์)

- The poetry of that era has a special significance for me because I first read it at a time when I was the same age as many of those young men who had to face the prospect of withering before they had barely blossomed. (สังกรประโยคที่เป็นประโยคยาว)

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- I am standing here because I was once a prisoner of conscience. (อนนัตถประโยคที่เป็นประโยคค่อนข้างสั้น)

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

สำหรับรูปประโยคที่นางออง ซาน ซู จี ใช้มีทั้งประโยคประธาน (ประโยคที่ขึ้นต้นด้วยประธานตามด้วยกริยาหรือตามด้วยกริยาและกรรม หรือตามด้วยกริยาและส่วนเติมเต็ม) ประโยคกริยา (ประโยคที่ขึ้นต้นด้วยกริยา) และประโยคกรรม (ประโยคที่ขึ้นต้นด้วยกรรม) ดังนี้

ประโยคประธาน เช่น

- I used the word 'kinder' after careful deliberation (ประธาน กริยา กรรม)

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- Burma is at the beginning of a road. (ประธาน กริยา ส่วนเติมเต็ม)

(สุนทรพจน์ตอบรับในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์)

ประโยคกริยา เช่น

- Let us join hands to try to create a peaceful world where we can sleep in security and wake in happiness.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- Thank you for letting me into your midst.

(สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ)

ประโยคกรรม เช่น

- He was pictured wearing a large British military-issue greatcoat.

(สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ)

- Hopes were raised by ceasefires that were maintained from the early 1990s until 2010 when these broke down over the course of a few months.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

ทั้งนี้ เนื้อหาของประโยคเมื่อพิจารณาในแง่ของเจตนาการสื่อสาร พบว่ามีทั้งเนื้อหาความบอกเล่าที่มีเจตนาแจ้งให้ทราบ เนื้อหาความปฏิเสธ เนื้อหาที่เป็นคำถามนำหรือคำถามเชิงวาทศิลป์ ตลอดจนเนื้อหาความขอร้องและชักชวน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เนื้อหาความที่มีเจตนาแจ้งให้ทราบ (affirmative text)

- My father was a founding member of the Burmese Independence Army, in World War Two.

(สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ)

- At Maela, I had valuable discussions with Thai officials responsible for the administration of Tak province where this and several other camps are situated.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- Reports of hunger, disease, displacement, joblessness, poverty, injustice, discrimination, prejudice, bigotry; these are our daily fare.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

เนื้อหาความปฏิเสธ (negative text)

- It did not altogether come as a surprise because I had been mentioned as one of the frontrunners for the prize in a number of broadcasts during the previous week.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- It did not seem quite real because in a sense I did not feel myself to be quite real at that time.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- We were not going to be forgotten.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- In my own country, hostilities have not ceased in the far north; to the west, communal violence resulting in arson and murder were taking place just several days before I started out on the journey that has brought me here today.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

เนื้อหาความที่เป็นคำถามนำหรือคำถามเชิงวาทศิลป์ (rhetorical question)

- Are we not still guilty, if to a less violent degree, of recklessness, of improvidence with regard to our future and our humanity?

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- What experiences might our Lord Buddha have undergone in his own life that he had included these two states among the great sufferings?

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- Can we afford to indulge in compassion fatigue? Is the cost of meeting the needs of refugees greater than the cost that would be consequent on turning an indifferent, if not a blind, eye on their suffering?

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- And where do I want my country to go?

(สุนทรพจน์ตอบรับในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์)

- So how did I feel when I was actually awarded the Nobel Prize for Peace?

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

เนื้อความขอร้องและชักชวน (persuasive text)

- And so I am here, in part, to ask for practical help, help as a friend and an equal, in support of the reforms which can bring better lives, greater opportunities, to the people of Burma who have been for so long deprived of their rights and their place in the world.

(สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ)

- Our own determination can get us so far; the support of the people of Britain, and of peoples around the world, can get us so much further.

(สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ)

3.4 การวิเคราะห์บริบททางสังคมและวัฒนธรรม

เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ขึ้นในปี พ.ศ. 2482 ชาวพม่าก็เริ่มมีความหวังในการกู้เอกราชจากอังกฤษ และคณะสหประชาชาติของ อู ออง ซาน ได้เปลี่ยนชื่อเป็น "กองทัพพม่าอิสระ" ต่อมาในปี พ.ศ. 2484 ญี่ปุ่นได้ให้การสนับสนุนทั้งด้านการเงินและอาวุธในการระดมพลพรรคเพื่อก่อตั้ง "กองกำลังปลดปล่อยพม่า" (Burmese Independence Army : BIA) โดยมีวัตถุประสงค์ในการร่วมกับกองทัพญี่ปุ่นในการผลักดันอังกฤษออกจากพม่า เป็นผลให้อังกฤษแตกพ่ายในวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2486 และญี่ปุ่นเข้ามายึดพม่าแทนที่อังกฤษและจัดตั้งรัฐบาลหุ่นขึ้นบริหารประเทศพม่า

การที่ญี่ปุ่นกุมอำนาจที่แท้จริงไว้ สร้างความไม่พอใจแก่ อู อองซาน จนนำไปสู่การปลดแอกพม่าจากญี่ปุ่น โดยได้มีการก่อตั้งองค์กรลับขึ้นชื่อว่า "องค์กรสันนิบาตเสรีชนต่อต้านฟาสซิสต์" (Anti-Fascist People's Freedom League: AFPEL) ทำการเคลื่อนไหวทางการเมืองและได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มต่างๆ ในพม่า รวมทั้งพรรคคอมมิวนิสต์ใต้ดิน ในที่สุดญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2488 เป็นผลให้อังกฤษกลับมาปกครองพม่าอีกครั้ง โดยในครั้งนี้ อู อองซานเริ่มเรียกร้องเอกราชและต่อต้านอังกฤษเพื่อเรียกร้องให้พม่าเป็นอิสระอย่างแท้จริง

แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีปัญหาเรื่องชนกลุ่มน้อย โดยเฉพาะกะเหรี่ยง มอญ ไทใหญ่ ซึ่งไม่ยอมอยู่ภายใต้การปกครองของพม่า และอังกฤษได้ให้การรับรองสิทธิของชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ จนในที่สุด รัฐบาลอังกฤษภายใต้การบริหารงานของนายกรัฐมนตรีคลีเมนต์ แอตต์ลี (Clement Atlee) ตกลงจะมอบเอกราชให้พม่าและลงนามให้อิสรภาพแก่พม่า ในวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2490 โดยมีเงื่อนไขว่าพม่าจะต้องจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายในหนึ่งปีเพื่อให้ได้ผู้แทนเข้ามาร่างรัฐธรรมนูญ

พม่าได้รับเอกราชอย่างเป็นทางการในวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2491 หลังจากที่ถูกอังกฤษยึดครองในวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2490 พร้อมทั้งสมาชิกคณะรัฐมนตรีพม่าจำนวนหนึ่ง เหตุการณ์นี้ทำให้

นายอู นู ขึ้นมาเป็นผู้นำของ AFPEL แทน โดยระยะแรกนั้น AFPEL ประสบปัญหาความแตกแยกในพรรคอย่างรุนแรง ก่อรูปกับปัญหาที่ชนกลุ่มน้อยที่เรื่อรังมาตั้งแต่สมัยระบอบกษัตริย์ ทำให้เกิดปัญหาภายในประเทศขึ้นมากมายนับตั้งแต่การได้รับเอกราชคืนจากอังกฤษ พวกมอญและฉานพยายามต่อรองเพื่อให้ได้มีการปกครองตนเอง ดังนั้นพม่าสมัยเอกราชจึงอยู่ในรูปของสหภาพ (Union) อันเป็นลักษณะของสหพันธรัฐ แต่อำนาจที่แท้จริงกลับอยู่ที่ชาวพม่าซึ่งสร้างความไม่พอใจกับชนกลุ่มน้อยอื่นๆ เป็นอย่างมาก ช่วงเวลาเพียงสามเดือนแรกนับตั้งแต่การประกาศเอกราช พม่าก็ตกอยู่ในภาวะสงครามกลางเมือง จนช่วงครึ่งหลังของ พ.ศ. 2492 ฝ่ายรัฐบาลภายใต้การนำของอู นู จึงได้ดึงเอาพลเนวินเข้ามาดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ด้วยเหตุที่นายพลเนวินคุมกำลังกองทัพทั้งหมดในประเทศและทำให้สงครามกลางเมืองสงบลงได้

AFPEL ได้รับชัยชนะอย่างท่วมท้นจากการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกของพม่า ทำให้นาย อู นู ได้เป็นนายกรัฐมนตรีภายใต้การปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา แต่กระนั้นความขัดแย้งในพรรคก็ไม่ได้หมดไป นายอู นู ตระหนักถึงปัญหานี้จึงตัดสินใจเสนอให้รัฐสภารับรองให้เนวินเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแทนตนเอง ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2501 เพื่อรักษาการรัฐบาลชั่วคราว โดยจะอยู่ในตำแหน่ง 2 ปี ก่อนจะมีการเลือกตั้งใหม่ในปี พ.ศ. 2503 จากนั้นจึงจะคืนอำนาจให้พลเรือนไปอีกครั้งหนึ่ง

การเลือกตั้งใหม่นี้ นาย อู นู ยังได้เสียงข้างมากอยู่แต่ก็ตกอยู่ในฐานะลำบากเพราะมีเหตุการณ์วุ่นวายจากการจู่โจมของบงกชของคณาธิปไตยในคณะรัฐบาล และความขัดแย้งเรื่องศาสนา จากเหตุการณ์ที่นายอู นู ได้ประกาศให้พุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ส่งผลให้ถูกต่อต้านอย่างรุนแรงจากชนกลุ่มน้อยที่นับถือศาสนาอื่น เช่น รัฐคะฉิ่น ซึ่งมีผู้นับถือศาสนาคริสต์เป็นส่วนมาก และขยายไปถึงกะเหรี่ยงและฉินด้วย

นอกจากนั้น การประกาศให้รัฐที่เป็นชนกลุ่มน้อยเป็นอิสระแยกตัวเองออกจากพม่าได้ ตามข้อตกลงที่ระบุไว้ในสัญญาปางโหลง (หรือสัญญาปางหลวง) ซึ่งทำขึ้นเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2490 ทำให้ชนกลุ่มน้อยเริ่มทวงสิทธิตามรัฐธรรมนูญและเริ่มมีการปะทะกันอีก บ้านเมืองจึงเกิดความวุ่นวายและเหตุการณ์ที่ความรุนแรงมากขึ้น ประกอบกับเศรษฐกิจของพม่าในขณะนั้น กำลังอยู่ในภาวะวิกฤตเนื่องจากต้องชดใช้ค่าปฏิกรรมสงครามให้แก่อังกฤษ และผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกตกต่ำจากสงครามโลกครั้งที่ 2 บังคับให้พม่าให้ นายพลเนวินนำกำลังทหารเข้ายึดอำนาจของรัฐบาลของนายอู นู ในวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2505 และเริ่มการปกครองแบบเผด็จการโดยคณะทหารนับตั้งแต่นั้นมา

ภายหลังการปฏิวัติ นายพลเนวินได้ปรับนโยบายเศรษฐกิจของประเทศมาเป็นสังคมนิยม โดยใช้ชื่อว่า “สังคมนิยมวิถีพม่า” (The Burmese Way to Socialism) โดยยึดกิจการของเอกชนมาเป็นของภาครัฐ ยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2490 รวมทั้งพรรคการเมืองต่างๆ ในระบบรัฐสภา ยกเลิกสิทธิพิเศษของบรรดาเจ้าฟ้าผู้ปกครองชนกลุ่มน้อยที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ และจัดระเบียบการปกครองใหม่ให้เหมือนกันหมดทั้งประเทศ การบริหารต่างๆ ถือเป็นอำนาจของรัฐบาลกลางเท่านั้น มีการจัดตั้งสภาแห่งรัฐขึ้น และมีคณะรัฐมนตรีดำเนินการบริหารในรัฐ ปฏิเสธความเป็นผู้นำท้องถิ่น และปฏิเสธการแยกตัวเป็นอิสระของบรรดารัฐชนกลุ่มน้อยอย่างสิ้นเชิง โดยใช้วิถีทางทหารเข้าแก้ปัญหาอย่างรุนแรง

นโยบายรวมชาตินี้ส่งผลให้เกิดความไม่สงบไปทั่วประเทศ ทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องมีกองทัพที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในการปราบปรามชนกลุ่มน้อย กองทัพพม่าโตขึ้นมากในช่วงปี พ.ศ. 2515 จำนวนทหารเพิ่มขึ้นจากหลักพันในปี พ.ศ. 2491 มาเป็นหลักแสน พร้อมอาวุธสงครามที่มีประสิทธิภาพ กองทัพพม่าในยุค

เนวินจึงเป็นสถาบันที่มีความเข้มแข็งและมีเอกภาพที่สุดในพม่า จนกระทั่งเมื่อเกิดลุกฮือครั้งใหญ่ขึ้นในปี พ.ศ. 2531 รัฐบาลของนายพลเนวินก็พบกับจุดจบและสูญสิ้นอำนาจไป

ช่วงเวลาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม-กันยายน พ.ศ. 2531 เป็นช่วงเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ครั้งสำคัญของพม่า นักศึกษาพม่าได้นำทั้งพระสงฆ์และประชาชนพากันลุกฮือขึ้นประท้วงต่อต้านระบบทหารของนายพลเนวิน เพื่อบีบให้นายพลเนวินยอมรับความผิดพลาดในการบริหารประเทศที่เขาครองอำนาจมาถึง 26 ปี และเรียกร้องให้พม่าเปลี่ยนแปลงสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยการประท้วงใหญ่มีขึ้นในวันที่ 8 สิงหาคม (และ 8 กันยายน) พ.ศ. 2531 มีคนเข้าร่วมขบวนนับเป็นล้านคน การลุกฮือของประชาชนในครั้งนี้ส่งผลให้นายพลเนวินต้องลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและประธานพรรคโครงการสังคมนิยมพม่า

วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2531 มีการจัดตั้ง สภาฟื้นฟูกฎหมายและระเบียบแห่งรัฐ (State Law and Order Restoration Council (SLORC)) ภายใต้การนำของนายพลอาวุโสชอหม่อง ซึ่งถือว่าเป็นการครองอำนาจของทหารและไม่เป็นผลให้เกิดสันติภาพตามที่ทหารได้สัญญาไว้ ทำให้ผู้นำทางการเมืองและนักเคลื่อนไหวต้องหลบหนีเข้าไปอยู่ในป่าที่เป็นเขตชนกลุ่มน้อย

แม้ว่า SLORC จะทำตามสัญญาในการจัดการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2533 แต่ก็มีความพยายามในการใช้กลยุทธ์ต่างๆ เพื่อทำลายโอกาสในการชนะเลือกตั้งของพรรคฝ่ายค้าน ในวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2532 นางออง ซาน ซูจี ถูกจับกุมและกักบริเวณอยู่ภายในบ้านของเธอ โดยไม่มีการตั้งข้อหา นอกจากนี้ผู้นำฝ่ายค้านที่สำคัญคนอื่นๆ ก็ถูกจับกุมและคุมขังด้วย

อย่างไรก็ตาม ในวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2533 มีการเลือกตั้งทั่วไปตามที่รัฐบาลสัญญาไว้ แต่พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD) หรือพรรคฝ่ายค้านกลับได้รับชัยชนะอย่างล้นหลาม โดยได้ที่นั่งทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 81 หรือ 392 ที่นั่งจาก 492 ที่นั่งในสภา แต่รัฐบาลก็กลับล้มโดยไม่รับรองผลการเลือกตั้งและจับกุมนักการเมืองฝ่ายตรงข้ามมากขึ้นเรื่อยๆ เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ประชาคมโลก ประณามการกระทำของรัฐบาลพม่า และประเทศตะวันตกพากันดำเนินนโยบายคว่ำบาตรและตัดความช่วยเหลือต่างๆ

ผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้ง แต่ไม่มีโอกาสจัดตั้งรัฐบาลพลเรือนหลายคนได้หนีออกจากพม่าและจัดตั้งรัฐบาลพลัดถิ่น (The National Coalition of the Union of Burma: NCGUB) โดยมีนายเส่ง วิน (Dr. Sein Win) ซึ่งเป็นญาติกับนางอองซาน ซูจี เป็นนายกรัฐมนตรี ปัจจุบันลี้ภัยอยู่ในสหรัฐอเมริกา NCGUB มีกิจกรรมชัดเจนในเรื่องการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ และติดต่อกับองค์กรต่างประเทศในการเรียกร้องสิทธิอันชอบธรรมในฐานะตัวแทนของประชาชนพม่า แต่ก็ยังไม่ถือว่าเป็นรัฐบาลที่ถูกต้องอย่างเป็นทางการ

ในปี พ.ศ. 2532 รัฐบาลพม่าเปลี่ยนชื่อประเทศจาก Burma เป็น Myanmar โดยอ้างว่า คำว่า "พม่า" มีความหมายแคบชนเชื้อชาติพม่าที่มีแต่คนเชื้อชาติพม่า จึงไม่สมควรใช้คำนั้น เนื่องจากในพม่าประกอบด้วยชนเผ่าต่างๆ มากมาย แต่อันที่จริงแล้ว เป็นการเปลี่ยนคำภาษาอังกฤษให้ตรงกับภาษาพม่าคือ Burma (พม่า) เป็น Myanmar (เมียนมาร์) ซึ่งหมายถึงชาวพม่านั้นเอง และเปลี่ยนชื่อเมือง Rangoon เป็น Yangon ตรงกับเสียงในภาษาพม่าอันถือเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานทางด้านการเมืองและของวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อย

นางออง ซาน ซูจี ยังคงต่อสู้ด้วยสันติวิธี โดยการใช้อิทธิพลเขียนจดหมาย เขียนหนังสือ บันทึกวีดิโอเทป เพื่อส่งผ่านข้อเรียกร้องของเธอต่อรัฐบาลทหารพม่าออกมาสู่สายตาประชาคมโลกอย่างต่อเนื่องตราบเท่าที่ทำได้ อย่างไรก็ตามความขัดแย้งของพรรค NLD กับรัฐบาลพม่าก็ไม่มีทีท่าว่าจะตกลงกันได้ และรัฐบาลเองก็ยังใช้วิธีการแบบเผด็จการในการจับกุม คุมขัง และละเมิดสิทธิมนุษยชนต่างๆ ในการควบคุมผู้ที่ไม่เห็นด้วย

ในปี พ.ศ. 2535 นายพลอวูไฮตัน ช่วย (Than Shwe) ขึ้นครองอำนาจต่อจากนายพลชอ หม่อง ที่ลาออกจากการเป็นประธาน SLORC เนื่องจากปัญหาสุขภาพ นับแต่นั้นมา ตาน ช่วย ได้นำนโยบายใหม่ๆ มาใช้ เช่น การปล่อยตัวนักโทษการเมืองหลายคนยกเว้นนางอองซาน ซูจี มีการจัดประชุมเพื่อร่างรัฐธรรมนูญใหม่ เปิดมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาชั้นสูงใหม่ ยกเลิกประกาศกฎอัยการศึก เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามสถานการณ์ในเรื่องการคอร์รัปชันและการละเมิดสิทธิมนุษยชนก็ยังคงเป็นปัญหาใหญ่ของการเมืองพม่า

นางออง ซาน ซูจี ได้รับการปล่อยตัวเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 หลังจากถูกควบคุมตัวมา 6 ปี และถูกกักบริเวณโดยปราศจากข้อกล่าวหาและความผิดอีกเป็นครั้งที่สอง เป็นเวลา 18 เดือน ตั้งแต่วันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2543 และได้รับอิสรภาพจากการกักบริเวณครั้งนี้เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2545

เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 เกิดเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างมวลชนจัดตั้งของรัฐบาลกับกลุ่มผู้สนับสนุนนางออง ซาน ซูจี ระหว่างที่นางเดินทางเพื่อพบปะกับประชาชนที่เมืองเดพายิน (Depayin) ทางตอนเหนือของพม่า ทำให้ผู้สนับสนุนของนางบาดเจ็บล้มตายไปหลายสิบคน เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้นางออง ซาน ซูจี ถูกสั่งกักบริเวณให้ใช้ชีวิตอยู่แต่ในบ้านพักอีกเป็นครั้งที่ 3 ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2546

เมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2550 พระสงฆ์และประชาชนที่เข้าร่วมประท้วงรัฐบาลทหารได้เดินทางไปยังบ้านพักนางออง ซาน ซูจี ซึ่งนางได้ออกมาปรากฏตัวเป็นเวลา 15 นาที โดยการเปิดประตูเล็กของประตูบ้านพร้อมกับพนมมือไหว้พระสงฆ์ที่กำลังให้พร การปรากฏตัวครั้งนี้นับเป็นการปรากฏตัวต่อหน้าสาธารณชนครั้งแรกในรอบ 4 ปี นับตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2546 เหตุการณ์เหล่านี้ยิ่งทำให้พม่ากลายเป็น “ปัญหา” ในสายตาของโลกประชาธิปไตยเอง แต่กระนั้นประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ยังยอมรับพม่าเข้ามาเป็นสมาชิกของ Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2540 ท่ามกลางการท้วงติงและคัดค้านจากประเทศทางตะวันตกที่ต่อต้านรัฐบาลทหารพม่า

ในส่วนของพม่าเองก็มีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญอีกครั้งในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2549 เมื่อรัฐบาลประกาศย้ายเมืองหลวงจากกรุงย่างกุ้งไปยังเมืองพินมานา (Pyinmana) ที่ต่อมาถูกเปลี่ยนชื่ออีกครั้งเป็นกรุงเนย์ปิโดว์ (Naypyidaw) อันหมายถึง “เมืองของกษัตริย์” (City of the Kings) ท่ามกลางสายตาแห่งความสงสัยของนานาชาติ แม้กระทั่งในกลุ่มประเทศ ASEAN ด้วยกันที่ไม่ได้รับการแจ้งอย่างเป็นทางการมาก่อน แต่ศูนย์กลางธุรกิจในปัจจุบันก็ยังอยู่ที่กรุงย่างกุ้งเหมือนเดิม เนื่องจากสาธารณูปโภค และโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ในเมืองหลวงใหม่ยังต้องได้รับการพัฒนาอีกมาก

นางออง ซาน ซูจี ได้รับเลือกตั้งซ่อมเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2553 ต่อมาได้มีการจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 ซึ่งนับเป็นการเลือกตั้งครั้งแรกของพม่าในรอบ 20 ปี ตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ซึ่งได้ประกาศใช้เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 โดยสภาฟื้นฟูกฎหมายและระเบียบแห่งรัฐ (SLORC) ซึ่งเปลี่ยนชื่อเป็น สภาสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ (State Peace and Development Council: SPDC) ผลการเลือกตั้งปรากฏว่าพรรคสหภาพเอกภาพและการพัฒนา (หรือพรรคสหสามัคคีและการพัฒนา - Union Solidarity and Development Party: USDP) ได้รับชัยชนะ เป็นผลให้พลเอกเต็ง เส่ง หัวหน้าพรรคได้ขึ้นดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี เป็นประธานาธิบดีจากฝ่ายพลเรือนคนแรก จากนั้นนางออง ซาน ซูจี ก็ได้รับการปล่อยตัวเมื่อ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 (อ้างถึงใน <http://www.reurmthai.com/index.php?topic=5528.0>)

3.5 การวิเคราะห์ห้วงลีลาของต้นฉบับ

3.5.1 การใช้วาทศิลป์

ผู้วิจัยพบว่าตัวบทสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี ปรากฏการใช้วาทศิลป์รูปแบบต่างๆ ต่อไปนี้

3.5.1.1 การซ้ำคำหรือวลีในต้นประโยค (anaphora technique) หมายถึง ลักษณะการใช้คำที่ขึ้นต้นในประโยคแรกในการขึ้นต้นประโยคถัดไป เพื่อให้เกิดผลในการเน้นความสำคัญของคำดังกล่าว เช่น

- **Everywhere** there are negative forces eating away at the foundations of peace. **Everywhere** can be found thoughtless dissipation of material and human resources that are necessary for the conservation of harmony and happiness in our world.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

3.5.1.2 การใช้วลีซ้ำๆ กันในลักษณะคู่ขนาน (parallel) เช่น

- We were **nice**, the students now are **nice**. They have been given a chance to be **nice**.

(สุนทรพจน์ตอบรับในโอกาสเข้ารับปริญญาดุซงกีบัณฑิตกิตติมศักดิ์)

- It did not seem **quite real** because in a sense I did not feel myself to be **quite real** at that time.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- When the Nobel Committee awarded the Peace Prize to me **they were recognizing** that the oppressed and the isolated in Burma were also a part of the world, **they were recognizing** the oneness of humanity.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- I learnt the basics; **that** one accepts the decision of the voters, **that** the governing power is gained and relinquished in accordance with the desires of the electorate, **that** it is the system which goes on, and **that** ultimately everyone gets another chance.

(สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ)

- To those who feel themselves to be somehow above politics, I want to say that politics should be seen neither as **something** that exists above us, nor as **something** that happens beneath us, but as **something** integral to our everyday existence.

(สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ)

3.5.1.3 การถามนำหรือคำถามเชิงวาทศิลป์ (rhetorical question) เช่น

- Are we not still guilty, if to a less violent degree, of recklessness, of improvidence with regard to our future and our humanity?

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- What experiences might our Lord Buddha have undergone in his own life that he had included these two states among the great sufferings?

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- Can we afford to indulge in compassion fatigue? Is the cost of meeting the needs of refugees greater than the cost that would be consequent on turning an indifferent, if not a blind, eye on their suffering?

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- And where do I want my country to go?

(สุนทรพจน์ตอบรับในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์)

- So how did I feel when I was actually awarded the Nobel Prize for Peace?

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

3.5.2 วัจนลีลาในระดับประโยค

3.5.2.1 หนังสือ Longman Advanced Learner's Grammar (อ้างถึงใน http://web.educastur.princast.es/eoi/eoimiere/myweb/blog/wp-content/uploads/cleft_sentences.pdf) เกี่ยว กับ ประโยค cleft (cleft sentence) ว่าเป็นการเปลี่ยนโครงสร้างประโยคโดยแยกประโยคออกเป็นสองส่วนแต่ละ ส่วนมีกริยาของตนเอง ลักษณะประโยคเช่นนี้เป็นการเน้นส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยคเป็นพิเศษโดยการกล่าวถึง สิ่งนั้นก่อน ทั้งนี้ ประโยคหนึ่งประโยคอาจทำให้เป็นประโยค cleft ได้หลาย 2 ประโยคหลัก ซึ่งประกอบด้วย รูปแบบต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของผู้สื่อสาร ยกตัวอย่างเช่น ประโยคทั่วไปว่า Mike took Sally to the party on Saturday อาจทำเป็นประโยค cleft ในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

3.5.2.1.1 ประโยค It-cleft

ประโยคเน้นประธาน

It was **Mike** who took Sally to the party on Saturday.

ประโยคเน้นกรรม

It was **Sally** that Mike took to the party on Saturday.

ประโยคเน้นคำกริยาวิเศษณ์

It was **on Saturday** that Mike took Sally to the party.

ประโยคเน้นบุพบทวลี

It was **to the party** that Mike took Sally on Saturday.

3.5.2.1.2 ประโยค Wh-cleft/Pseudo-cleft

ประโยคเน้นภาคกริยา

What **Mike did** was (to) take Sally to the party.

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการเปลี่ยนโครงสร้างประโยคเป็น ประโยค cleft ส่งผลต่อมุมมองของผู้รับสารได้ ดังนั้น การแปลตัวบทต้นฉบับภาษาอังกฤษที่มีรูปแบบของ โครงสร้างประโยค cleft จึงจำเป็นต้องพิจารณาในเรื่องการรักษาโครงสร้างประโยคตัวบทต้นฉบับเพื่อให้ได้บท แปลที่มีสมมูลภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังนั้น จากการพิจารณาตัวบทสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี ทำ พบว่ามีประโยค cleft ในรูปแบบต่างๆ ตามตัวอย่างดังต่อไปนี้

- However, it was **only during my years of house arrest** that I got around to investigating the nature of the six great dukha.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- It is **because of recent changes in my country** that I am with you today; and these changes have come about because of you and other lovers of freedom and justice who contributed towards a global awareness of our situation.

(สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ)

ประโยค Wh-cleft/Pseudo-cleft เช่น

- What the **Nobel Peace Prize did** was to draw me once again into the world of other human beings outside the isolated area in which I lived, to restore a sense of reality to me.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- In all this, what is **most important** is to empower the people, the essential ingredient of democracy.

(สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ)

3.5.2.2 การใช้ประโยคสั้นๆที่น่าจดจำซึ่งผู้พูดมีเจตนาเตรียมไว้ (soundbite)

- As you look at me and listen to me, please remember the often repeated truth that one prisoner of conscience is one too many.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

3.5.3 วัจนลีลาในระดับคำ

สุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี ปรากฏวัจนลีลาในระดับคำดังนี้

3.5.3.1 การใช้ชุดคำที่แต่ละชุดมีสามคำ (a list of three)

- A young American fighting with the French Foreign Legion wrote before he was killed in action in 1916 that he would meet his death: “at **some** disputed barricade;” “on **some** scarred slope of battered hill;” “at midnight in **some** flaming town.”

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- **Every** thought, **every** word, and **every** action that adds to the positive and the wholesome is a contribution to peace.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

3.5.3.2 การใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้ามเป็นคู่คำ (contrastive pairs) เช่น

- The poetry of that era has a special significance for me because I first read it at a time when I was the same age as many of those young men who had to face the prospect of **withering** before they had barely **blossomed**.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- Let us join hands to try to create a peaceful world where we can **sleep** in security and **wake** in happiness.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

3.5.3.3 การใช้คำพูดสั้นๆ ก็น่าสนใจที่ตัดทอนมาจากที่อื่น

- The Nobel Committee concluded its statement of 14 October 1991 with the words: "In awarding the Nobel Peace Prize ... to Aung San Suu Kyi, the Norwegian Nobel Committee wishes to honour this woman for her unflagging efforts and to show its support for the many people throughout the world who are striving to attain democracy, human rights and ethnic conciliation by peaceful means."

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

- How often during my years under house arrest have I drawn strength from my favourite passages in the preamble to the Universal Declaration of Human Rights:

..... disregard and contempt for human rights have resulted in barbarous acts which have outraged the conscience of mankind, and the advent of a world in which human beings shall enjoy freedom of speech and belief and freedom from fear and want has been proclaimed as the highest aspirations of the common people,

..... it is essential, if man is not to be compelled to have recourse, as a last resort, to rebellion against tyranny and oppression, that human rights should be protected by the rule of law . . .

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

3.5.4 การใช้โวหารภาพพจน์ (figure of speech)

โวหารภาพพจน์ คือ การใช้ถ้อยคำเพื่อสร้างจินตภาพ โดยการใช้โวหารในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ อุปมา (simile) อุปลักษณ์ (metaphor) และบุคคลาธิษฐาน (personification) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.5.4.1 การใช้อุปมา (simile) เช่น

- They think that the road where we are standing is **like** one of those highways on which I travelled from London to Oxford.

(สุนทรพจน์ตอบรับในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์)

- And I think every Oxonian, or most every, knows that in Lost Horizon Shangri-La was described as "something a **little like** Oxford".

(สุนทรพจน์ตอบรับในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์)

3.5.4.2 การใช้อุปลักษณ์ (metaphor) เช่น

- Burma is at the beginning of a **road**. It is not the sort of **road** that you find in England: it is not smooth; it is not well-maintained; in fact, it is not yet there. It is a **road** that we will have to **carve out** for ourselves. This is a **road** that we will have to **build** as we go along.

(สุนทรพจน์ตอบรับในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์)

3.5.4.3 การใช้บุคคลลักษณะฐาน (personification) เช่น

- As with any new institution, especially an institution which goes against the cultural grain of forty-nine years of direct military rule, it will take time to find **its feet**, and time to find **its voice**.

(สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ)

- But Oxford, I know, **expects** the best of its own.

(สุนทรพจน์ตอบรับในโอกาสเข้ารับปริญญาคุณหญิงบัณฑิตกิตติมศักดิ์)

บทที่ 4

ปัญหาการแปลและแนวทางการแก้ปัญหา

ในการแปลสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี ให้ได้ฉบับแปลที่รักษาความหมายในต้นฉบับได้ครบถ้วน สามารถคงไว้ซึ่งวจนลีลาและพลังในการโน้มน้าวใจเช่นเดียวกับในต้นฉบับและมีวรรคสไกล่เคียงต้นฉบับมากที่สุดนั้น ผู้วิจัยประสบปัญหาดังนี้คือ

1. ปัญหาการทำความเข้าใจบริบทแตกต่างจากวัฒนธรรมของภาษาปลายทาง
2. ปัญหาการเรียงลำดับคำ
3. ปัญหาด้านโครงสร้างประโยคกรรมวาจก
4. ปัญหาด้านโครงสร้างประโยค it-cleft
5. ปัญหาการแปลวจนลีลา
6. ปัญหาการเลือกใช้คำที่มีบริบททางการเมือง
7. ปัญหาการแปลคำที่มีหลายความหมาย

4.1 ปัญหาการทำความเข้าใจบริบทแตกต่างจากวัฒนธรรมของภาษาปลายทาง

เนื่องจากสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี มีเนื้อหาบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริบททางการเมืองของประเทศพม่าและของสหราชอาณาจักร บริบททางพุทธศาสนาและคริสตศาสนา และความรู้รอบตัวต่างๆ อีกด้วย ดังนั้น การศึกษาและทำความเข้าใจบริบทดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“However, it was only during my years of house arrest that I got around to investigating the nature of the six great dukha. These are: to be conceived, to age, to sicken, to die, to be parted from those one loves, to be forced to live in propinquity with those one does not love. ”

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

การแปลต้นฉบับในส่วนนี้จำเป็นต้องอาศัยความรู้ทางพระพุทธศาสนา นับว่าเป็นโชคดีที่ประเทศไทยและประเทศพม่าต่างก็มีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ การเรียนรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาจึงเป็นสิ่งที่ได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่ประถมวัย ด้วยเหตุนี้ สัจธรรมของชีวิตตามหลักของศาสนาพุทธจึงเป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ในทั้งวัฒนธรรมต้นทางและวัฒนธรรมปลายทาง ทำให้ผู้แปลสามารถเทียบเคียงวลี “... to be conceived, to age, to sicken, to die, ...” ว่า “การเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย” เพื่อให้ได้ต้นฉบับแปลที่เป็นธรรมชาติ ดังนี้

“อย่างไรก็ดี ในช่วงระยะเวลาหลายปีที่ถูกกักบริเวณอยู่แต่ในบ้านพักนี้เองที่ข้าพเจ้าเพิ่งได้มีโอกาส พินิจตรองถึงลักษณะของความทุกข์อันยิ่งใหญ่ทั้งหกประการ ได้แก่ การเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย การพลัดพรากจากผู้ที่เรารัก การถูกบังคับให้อยู่ร่วมกับผู้ที่เราไม่รัก”

ตัวอย่างที่ 2

Absolute peace in our world is an unattainable goal. But it is one towards which we must continue to journey, our eyes fixed on it as a traveller in a desert fixes his eyes on the one **guiding star** that will lead him to **salvation**.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

สำหรับการแปลตัวบทต้นฉบับในส่วนนี้ ผู้ที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับคริสตศาสนาก็จะไม่อาจเฉลียวใจถึงความหมายแฝงที่มีอยู่ในประโยคดังกล่าวเนื่องจากไม่ใช่ประโยคที่มีคำยาก แต่หากเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับคริสตศาสนาอยู่บ้างก็จะสังเกตเห็นการใช้คำว่า “guiding star” และ “salvation” ซึ่งเป็นศัพท์ที่พบอยู่ในเรื่องพระกำเนิดของพระเยซูคริสต์ โดยในตำนานกล่าวไว้ว่าโหราจารย์จากตะวันออกผู้เห็นดาวสว่างบนฟ้าได้ติดตามดาวมาจนถึงเบธเลเฮม แคว้นยูเดีย ซึ่งเป็นสถานที่ประสูติของพระเยซู เพื่อขอนมัสการพระเยซูด้วยเชื่อว่าดาวที่ส่องสว่างบนฟ้านั้นนำไปสู่พระราชอาของคโหม่งของชาวยิวซึ่งเป็นผู้ที่จะพาให้ประชาชนพ้นทุกข์ภัย การที่ผู้แปลสังเกตเห็นคำดังกล่าวทำให้สามารถตรวจสอบกับพระคัมภีร์ไบเบิลและผู้ที่มีความรู้ทางด้านศาสนาคริสต์เพื่อให้ได้บทแปลที่เป็นธรรมชาติ และในแง่หนึ่งก็เป็นการแสดงความเคารพผู้ที่มีนบถศาสนาคริสต์โดยการใช้อำนาจที่ถูกต้องด้วย ดังนั้น ผู้แปลจึงถ่ายทอดเป็นตัวบทฉบับแปลได้ดังนี้

“สันติภาพแบบสมบูรณ์แท้จริงในโลกของเรานี้เป็นเป้าหมายที่ไม่อาจบรรลุได้ แต่เป็นเป้าหมายที่เรา ยังคงต้องเดินทางต่อไปให้ถึง ด้วยสายตาที่จับจ้องไปยังเป้าหมายราวกับนักเดินทางกลางทะเลทรายที่สายตาจับจ้องไปยังดาวนำทางที่จะพาเขาไปถึง**ความรอด**”

ตัวอย่างที่ 3

Today, many strands of my life have come together. The years that I spent as a student at **St Hugh's**; the years I spent in **Park Town** as a wife and mother; the years I spent under house arrest - when my university, the University of Oxford, stood up and spoke up for me.

(สุนทรพจน์ตอบรับในโอกาสเข้ารับปริญญาคุณุชฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์)

การแปลประโยคตัวบทต้นฉบับดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ทั้งในมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดและเมืองออกซฟอร์ด เนื่องจากผู้ที่ไม่เคยศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดหรืออาศัยอยู่ที่เมืองออกซฟอร์ดก็จะไม่ทราบชื่อที่อ้างถึงในเป็นสถานที่ใด การหาข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการศึกษาของ

มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดและสถานที่ต่างๆ ในเมืองออกฟอร์ดเป็นประโยชน์ในการถ่ายทอดบทแปลให้ผู้อ่านภาษาปลายทางสามารถเข้าใจถึงสถานที่ดังกล่าวได้โดยการแปลแบบขยายความ กล่าวคือ แปลขยายความคำว่า “St. Hugh’s” ว่า “วิทยาลัยเซนต์ฮิวส์” และ “Park Town” ว่า “ย่านพาร์คทาวน์” ดังนั้น ผู้แปลจึงถ่ายทอดเป็นตัวบทฉบับแปลได้ดังนี้

“วันนี้หลากหลายช่วงของชีวิตของข้าพเจ้าได้มาบรรจบกัน หลายปีที่ข้าพเจ้าอยู่ที่วิทยาลัยเซนต์ฮิวส์ ในฐานะนักศึกษา หลายปีที่ข้าพเจ้าอยู่ที่ย่านพาร์คทาวน์ ในฐานะภรรยาและแม่ หลายปีที่ข้าพเจ้าถูกกักบริเวณอยู่ในบ้านพัก ในขณะที่มหาวิทยาลัยของข้าพเจ้า มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดยื่นหยัดและปกป้องข้าพเจ้า”

ตัวอย่างที่ 4

And I think every Oxonian, or most every, knows that in Lost Horizon Shangri-La was described as “something a little like Oxford”. So where do we want to go to? Where I want to go to, where I want our people to go to, is a place which will enable them to see for themselves how wide open the world can be, and how to find our own place in the world - which is also open enough and wide enough for everybody to be included. I would like a bit of Oxonian Shangri-la in Burma.

(สุนทรพจน์ตอบรับในโอกาสเข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์)

ตัวบทต้นฉบับในส่วนดังกล่าวมีคำศัพท์ที่เป็นคำที่ใช้กันเฉพาะกลุ่ม คือคำว่า “Oxonian” ซึ่งเป็นคำที่ใช้เรียกนักศึกษาของมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดด้วยกันเอง โดยผู้ที่ไม่ได้มีความคุ้นเคยกับสังคมของมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดก็จะเรียกนักศึกษาของมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดว่า “Oxford student” การที่ผู้ส่งสารเลือกใช้คำว่า “Oxonian” แทน “Oxford student” ก็เป็นลักษณะของการแสดงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับสถานศึกษา เนื่องจากผู้ส่งสารเองก็เคยเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดเช่นกัน

นอกจากนี้ ด้วยเหตุที่ผู้รับสารตัวบทต้นฉบับเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด การกล่าวถึงนวนิยายของ James Hilton เรื่อง Lost Horizon ในส่วนที่เป็นการอธิบายถึงลักษณะของ Shangri-la จึงไม่จำเป็นต้องเขียนพรรณนามากนัก เพราะเป็นสิ่งที่ผู้ส่งสารพิจารณาแล้วว่ากลุ่มผู้รับสารของตัวบทต้นฉบับมีความเข้าใจเป็นอย่างดีในทางกลับกัน เมื่อมีการแปลตัวบทต้นฉบับดังกล่าว สิ่งที่ผู้รับสารตัวบทต้นฉบับเข้าใจดี กลับกลายเป็นแนวคิดที่ไม่คุ้นเคยสำหรับผู้รับสารตัวบทฉบับแปล จึงเป็นหน้าที่ของผู้แปลที่จะต้องทำความเข้าใจตัวบทต้นฉบับเป็นอย่างดีก่อนที่จะผลิตบทแปลเพื่อให้ผู้รับสารตัวบทฉบับแปลมีความเข้าใจใกล้เคียงกับผู้รับสารตัวบทต้นฉบับ ดังนั้น ผู้แปลจึงถ่ายทอดเป็นตัวบทฉบับแปลได้ดังนี้

“และข้าพเจ้าคิดว่านักศึกษามหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดทุกคน หรือเกือบจะทุกคนรู้ว่าในนวนิยายเรื่องลับฟ้าปลายฝัน (Lost Horizon) มีการพรรณนาถึงแซงกรี-ล่าว่า “เป็นบางสิ่งที่เหมือนออกซ์ฟอร์ดหน่อยๆ” แล้วเราต้องการจะไปถึงจุดหมายใด? จุดหมายที่ข้าพเจ้าต้องการจะไป จุดหมายที่ข้าพเจ้าต้องการให้ประชาชนของเราไป คือ สถานที่ที่จะทำให้พวกเขาเห็นด้วยตนเองว่าโลกเราเปิดออกกว้างได้แค่ไหน และวิธีการ

หาจุดยืนของเราในโลกซึ่งเป็นที่ที่เปิดกว้างมากพอและกว้างมากพอให้ทุกคนเข้าไปอยู่ได้ ข้าพเจ้าอยากให้พม่า เป็นเหมือนแชนกรี-ล่าในแบบของชาวออกซ์ฟอร์ดสักเล็กน้อย

ตัวอย่างที่ 5

As some of you may be aware, the best known photograph of my father Aung San, taken shortly before his assassination in 1947, was of him standing in Downing Street with Clement Atlee and others with whom he had been discussing Burma's transition to independence. He was pictured wearing a large British military-issue greatcoat. This had been given to him by Jawaharlal Nehru en route to the UK, to protect against the unaccustomed cold.

(สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ)

ประโยคด้วยทนต์ฉบับข้างต้นเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของการกล่าวถึงชื่อบุคคล สถานที่ และสิ่งของที่ผู้รับสารด้วยทนต์ฉบับแปลอาจจะไม่คุ้นเคย หากผู้แปลด้วยทนต์ฉบับดังกล่าวโดยไม่ขยายความ ผู้รับสารที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่สองก็ไม้อาจเห็นความสำคัญของบุคคลดังกล่าว และเป็นผลให้บทแปลขาดสมมูลภาพได้ ดังนั้น ผู้แปลจึงถ่ายทอดเป็นด้วยทนต์ฉบับแปลได้ดังนี้

“ตามที่หลายท่านอาจทราบ ภาพถ่ายที่รู้จักกันดีที่สุดของนายพลออง ซาน บิดาของข้าพเจ้า ซึ่งถ่ายไว้ก่อนถูกลอบสังหารในปี ค.ศ. 1947 เพียงเล็กน้อยเป็นภาพถ่ายของเขายืนอยู่บนถนนดาวนิงกับนายกรัฐมนตรีคลีเมนต์ แอตลี และคนอื่นๆ ที่เขาได้เข้าปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ความเป็นเอกราชของประเทศพม่า ในรูปถ่ายท่านใส่เสื้อโค้ตตัวใหญ่ของทหารแห่งสหราชอาณาจักร ท่านนายกรัฐมนตรีเยาวหราล เนรูห์ ให้เสื้อคลุมนี้แก่ท่านระหว่างเดินทางไปสหราชอาณาจักรเพื่อป้องกันความหนาวเหน็บที่ไม่คุ้นเคย”

4.2 ปัญหาการเรียงลำดับคำ

เนื่องจากการสร้างคำในภาษาอังกฤษ คำที่เป็นคำหลักจะถูกวางไว้ตรงกลาง ส่วนคำที่เป็นภาคขยายอาจวางไว้ได้ทั้งตำแหน่งหน้าและหลังของคำหลัก ไม่ว่าจะคำหลักนั้นจะเป็นคำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์หรือคำวิเศษณ์ก็ตาม โดยใช้เครื่องหมายต่างๆ ได้แก่ เครื่องหมายจุลภาค(.) เครื่องหมายทวิภาค (:) เครื่องหมายอัฒภาค (;) เป็นสิ่งแสดงภาคขยาย วิธีการสร้างคำดังกล่าวนี้ทำให้สุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี มีประโยคที่ค่อนข้างยาวหรือยาวมาก โดยที่คำหลักแต่ละคำมีคำขยายมากทั้งข้างหน้าและข้างหลัง เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาปลายทางผู้แปลจึงประสบปัญหาในการเรียบเรียงคำขยายเหล่านั้นให้เกิดความกลมกลืน สละสลวย เป็นธรรมชาติ ทั้งนี้ การเรียงลำดับคำ วลีและประโยคเป็นลักษณะเฉพาะตัวของภาษาแต่ละภาษา หากผู้แปลถ่ายทอดภาษาต้นฉบับออกมาเป็นภาษาปลายทางโดยเทียบกันที่ละวลีแล้วเรียงวลีเหล่านั้นเข้าด้วยกันตามลำดับเดิม ก็จะเป็นอุปสรรคต่อการเข้าใจความหมายของผู้รับสารด้วยทนต์ฉบับแปลเพราะบทแปลจะมีลักษณะคลุมเครือและสลับซับซ้อน อ่านสะดุด และไม่สละสลวย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

What the Nobel Peace Prize did was to draw me once again into the world of other human beings outside the isolated area in which I lived, to restore a sense of reality to me. This did not happen instantly, **of course**, but as the days and months went by and news of reactions to the award came over the airwaves, I began to understand the significance of the Nobel Prize. It had made me real once again; it had drawn me back into the wider human community.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

จากตัวบทต้นฉบับข้างต้น หากผู้แปลพยายามแปลโดยรักษาลำดับคำตามตัวบทต้นฉบับในประโยค “This did not happen instantly, **of course**, but as the days and months went by and news of reactions to the award came over the airwaves, I began to understand the significance of the Nobel Prize.” ก็จะทำให้ได้บทแปลที่อ่านสะดุดและไม่สละสลวย ดังนี้

“สิ่งที่รางวัลโนเบลสาขาสันติภาพได้ให้ คือ การดึงข้าพเจ้ากลับมาสู่โลกของมนุษย์ที่อยู่ภายนอกพื้นที่อันโดดเดี่ยวที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ อันเป็นการคืนความรู้สึกตามที่แท้จริงให้แก่ข้าพเจ้าอีกครั้ง ความรู้สึกนี้ไม่ได้เกิดขึ้นในทันที **แน่นอน** แต่เมื่อวันและเดือนผ่านไปและมีการทำข่าวเกี่ยวกับปฏิบัติการที่มีต่อรางวัลโนเบลออกอากาศ ข้าพเจ้าเริ่มเข้าใจถึงความสำคัญของรางวัลโนเบล รางวัลโนเบลทำให้ข้าพเจ้ามีตัวตนอย่างแท้จริงอีกครั้ง พาข้าพเจ้ากลับสู่ชุมชนของมนุษย์ที่กว้างใหญ่ยิ่งขึ้น”

จะเห็นได้ว่าสำนวนแปลเบื้องต้นนี้อ่านแล้วสะดุดหู ผู้วิจัยจึงเรียงลำดับคำใหม่ให้สละสลวยขึ้น ดังนี้

“สิ่งที่รางวัลโนเบลสาขาสันติภาพได้ให้ คือ การดึงข้าพเจ้ากลับมาสู่โลกของมนุษย์ที่อยู่ภายนอกพื้นที่อันโดดเดี่ยวที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ อันเป็นการคืนความรู้สึกตามที่แท้จริงให้แก่ข้าพเจ้าอีกครั้ง **แน่นอนว่า** ความรู้สึกนี้ไม่ได้เกิดขึ้นในทันที แต่ทว่า เมื่อวันและเดือนผ่านไปและมีการทำข่าวเกี่ยวกับปฏิบัติการที่มีต่อรางวัลโนเบลออกอากาศ ข้าพเจ้าเริ่มเข้าใจถึงความสำคัญของรางวัลโนเบล รางวัลโนเบลทำให้ข้าพเจ้ามีตัวตนอย่างแท้จริงอีกครั้ง ตลอดจนพาข้าพเจ้ากลับสู่ชุมชนของมนุษย์ที่กว้างใหญ่ยิ่งขึ้น”

ตัวอย่างที่ 2

Some of our warriors fell at their post, some deserted us, but a dedicated core remained strong and committed.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

ประโยคดังกล่าวมีความโดดเด่นอยู่สองประการ ได้แก่ เป็นประโยคแบบยอรูปและมีโครงสร้างคู่ขนาน กล่าวคือ ประโยคเต็มของประโยคดังกล่าว คือ Some of our warriors fell at their post, some [of our warriors] deserted us, but a dedicated core remained strong and committed. และเป็นการใช้รูปแบบประโยค some ... + กริยา + ส่วนขยาย/กรรม ซ้ำกันสองครั้ง ซึ่งถือว่าเป็นลักษณะเด่นของประโยคดังกล่าว

ดังนั้น การถ่ายทอดเป็นดวบททบับเป็นดวบททบับแปลที่มีสมมูลภาพจำเป็นต้องเรียงลำดับคำในประโยคใหม่เพื่อช่วยให้ผู้รับสารดวบททบับแปลเห็นความโดดเด่นของประโยคดังกล่าวได้อย่างชัดเจน ผู้แปลจึงเรียงลำดับดวบททบับใหม่เป็น “Our warriors: some fell at their post, some deserted us, but a dedicated core remained strong and committed.” และได้เป็นดวบททบับแปลดังนี้

“นักต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของเรา บ้างก็ตายในหน้าที่ บ้างก็ตีจาก แต่แกนนำผู้อุทิศตนยังเข้มแข็งและแน่วแน่”

4.3 ปัญหาด้านโครงสร้างประโยคกรรมวาจก

ปัญหาด้านโครงสร้างประโยคที่เห็นได้อย่างเด่นชัดในบทสนทพจน์ของนางออง ซาน ซู จี คือ การใช้โครงสร้างประโยคกรรมวาจกซึ่งไม่เป็นที่นิยมนักในภาษาไทย ผู้แปลจึงจำเป็นต้องปรับโครงสร้างประโยคเพื่อให้ได้ดวบททบับแปลที่เป็นธรรมชาติและสละสลวย ยกตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

It did not altogether come as a surprise because I had been mentioned as one of the frontrunners for the prize in a number of broadcasts during the previous week.

(สนทพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

ในประโยคดังกล่าว ผู้แปลเปลี่ยนรูปแบบกรรมวาจกในดวบททบับเป็นประโยคกรตุวาจกในดวบททบับแปลโดยให้ “a number of broadcasts” เป็นประธาน และได้เป็นดวบททบับแปลดังนี้

“ไม่ใช่เรื่องน่าแปลกใจเสียทีเดียวเพราะรายการวิทยุโทรทัศน์ต่างพากันกล่าวว่าข้าพเจ้าเป็นหนึ่งในผู้ที่คาดว่าจะได้รับรางวัลเมื่อช่วงสัปดาห์ก่อนหน้านั้น”

ตัวอย่างที่ 2

Everywhere there are negative forces eating away at the foundations of peace. Everywhere can be found thoughtless dissipation of material and human resources that are necessary for the conservation of harmony and happiness in our world.

(สนทพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

ในประโยคดังกล่าว ผู้แปลเปลี่ยนโครงสร้างประโยคกรรมวาจกในดวบททบับเป็นประโยคกรรมวาจกดวบททบับแปลโดยใช้คำว่า “เรา” เป็นประธานในประโยคโดยพิจารณาจากการใช้คำว่า “our world” ในประโยคให้อนุมานได้ว่า “we” เป็นผู้กระทำ และได้เป็นดวบททบับแปลดังนี้

“ทั่วทุกหย่อมหญ้ามีพลังมืดที่กำลังค่อยๆ กัดกร่อนรากฐานแห่งสันติภาพ ทั่วทุกหย่อมหญ้าเราจะพบเห็นทรัพยากรวัตถุและทรัพยากรมนุษย์ต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงไว้ซึ่งความสามัคคีปรองดองและความสุขในโลกของเราเกิดการสูญเปล่าโดยขาดสำนึก”

ตัวอย่างที่ 3

If I am asked why I am fighting for human rights in Burma the above passages will provide the answer. If I am asked why I am fighting for democracy in Burma, it is because I believe that democratic institutions and practices are necessary for the guarantee of human rights.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

ในประโยคดังกล่าว ผู้แปลเปลี่ยนโครงสร้างประโยคกรรมวาจกในต้นฉบับเป็นประโยคกรรมวาจกต้นฉบับแปลโดยละประธานในต้นฉบับแปล เนื่องจากการละประธานในภาษาไทยสามารถทำได้ และทำให้ได้เป็นต้นฉบับแปลดังนี้

“หากถามว่าเหตุใดข้าพเจ้าถึงต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนในประเทศพม่า ข้อความข้างต้นจะให้คำตอบ หากถามว่าเหตุใดข้าพเจ้าถึงต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยในประเทศพม่า นั่นก็เพราะข้าพเจ้าเชื่อว่าสถาบันประชาธิปไตยและการปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตยมีความจำเป็นต่อการรับประกันสิทธิมนุษยชน”

ตัวอย่างที่ 4

Following Burma's independence in 1948, our Parliamentary system was of course based on that of the UK. The era became known, in Burmese, as the Parliamentary Era- a name which by the mere necessity of its application speaks of the unfortunate changes which followed. Our Parliamentary Era, which lasted- more or less- until 1962, could not be said to have been perfect. But it was certainly the most progressive and promising period until now in the short history of independent Burma. It was at this time that Burma was considered the nation most likely to succeed in South East Asia.

(สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ)

ในประโยคดังกล่าวผู้แปล เปลี่ยนโครงสร้างประโยคกรรมวาจกในต้นฉบับเป็นประโยคกรรมวาจกต้นฉบับแปลได้โดยใช้ประธานเดิมในประโยค และทำให้ได้เป็นต้นฉบับแปลดังนี้

“ภายหลังการได้รับเอกราชในปี ค.ศ. 1948 แน่ใจว่าระบบรัฐสภาของพม่ายึดถือตามระบบของสหราชอาณาจักร ยุคดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันในภาษาพม่าว่า “ยุครัฐสภา” ซึ่งการตั้งชื่อยุคเช่นนั้นก็พอจะบอกได้ถึงความเปลี่ยนแปลงอันเลวร้ายที่เกิดขึ้นตามมา เราไม่สามารถพูดได้ว่ายุครัฐสภาของเราที่อยู่มาจนถึงราวๆ ปี ค.ศ. 1962 นั้นสมบูรณ์แบบ แต่แน่นอนว่า จนถึงทุกวันนี้ ยุครัฐสภาก็ยังเป็นช่วงที่มีความก้าวหน้าและมี

ความหวังมากที่สุดในประวัติศาสตร์ช่วงสั้นๆ ที่ประเทศพม่าเป็นเอกราช ในช่วงเวลานี้เองที่พม่าได้รับการจัดให้เป็นประเทศที่มีแนวโน้มว่าจะเจริญที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

4.4 ปัญหาด้านโครงสร้างประโยค it-cleft

การใช้ประโยค it-cleft เพื่อเน้นส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยคเป็นพิเศษในภาษาอังกฤษก็นับเป็นปัญหาประการหนึ่งสำหรับการแปลบทสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี เนื่องจากเป็นลักษณะโครงสร้างประโยคที่ไม่ปรากฏในภาษาไทย ผู้แปลจึงจำเป็นต้องปรับโครงสร้างประโยคเพื่อให้ได้ตัวบทฉบับแปลที่เป็นธรรมชาติและสละสลวย ยกตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

It was through learning about two great British leaders, Gladstone and Disraeli, while at Oxford, that I first developed my understanding of Parliamentary democracy.

(สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ)

ประโยคดังกล่าวเป็นประโยค it-cleft ที่เน้น “[...] through learning about two great British leaders, Gladstone and Disraeli, while at Oxford, [...]” ดังนั้น ผู้แปลจึงเติมคำว่า “นั่นเอง” เพื่อให้เกิดสมมูลภาพในตัวบทฉบับแปล

“จากการเรียนรู้เกี่ยวกับผู้นำที่ยิ่งใหญ่ของสหราชอาณาจักรสองท่าน คือ นายกรัฐมนตรีแลลดสโตนและนายกรัฐมนตรีดิสราเอลิ ระหว่างศึกษาที่ออกซ์ฟอร์ดนั่นเอง ที่ทำให้ข้าพเจ้าได้มีความเข้าใจในประชาธิปไตยระบบรัฐสภาเป็นครั้งแรก”

ตัวอย่างที่ 2

It is to be feared that because the best known detainees have been released, the remainder, the unknown ones, will be forgotten.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

ในประโยคดังกล่าว “It is to be feared that [...]” เป็น it-cleft ที่ทำหน้าที่ในการเน้นกริยาให้มีความสำคัญที่สุดในประโยค ผู้แปลจึงใช้คำว่า “กัน” เพื่อแสดงให้เห็นว่าบุคคลจำนวนมากที่รู้สึกกลัวในเรื่องดังกล่าว และได้เป็นตัวบทฉบับแปลดังนี้

“มีการกลัวกันว่าด้วยเหตุที่ผู้ถูกกักขังที่รู้จักกันดีที่สุดได้รับการปล่อยตัวแล้ว ผู้ถูกกักขังส่วนที่เหลือที่ไม่มีใครรู้จักจะถูกขังลืม”

4.5 ปัญหาการแปลวจนลีลา

เนื่องจากตัวบทต้นฉบับเป็นตัวบทประเภทสุนทรพจน์ กลวิธีในการเรียบเรียงวาทะในประโยคจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเพราะมีส่วนในการกระตุ้นการตอบสนองของผู้รับสารดังที่ได้อธิบายไว้แล้วในบทที่ 2 (ข้อ 2.5) ด้วยเหตุนี้ ผู้แปลจึงมีเจตนาในการแปลโดยรักษาวจนลีลาการใช้คำในตัวบทต้นฉบับไว้เป็นหลักเพื่อรักษากลวิธีของผู้ส่งสาร แต่ในบางครั้งก็จำเป็นต้องแปลโดยไม่รักษาโวหารหรือวจนลีลาเพื่อให้ได้ตัวบทฉบับแปลที่สละสลวยและเป็นธรรมชาติ

ตัวอย่างที่ 1

The poetry of that era has a special significance for me because I first read it at a time when I was the same age as many of those young men who had to face the prospect of **withering** before they had barely **blossomed**.

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

ประโยคดังกล่าวเป็นตัวอย่างของการใช้วาทศิลป์โน้มน้าวใจผู้ฟังด้วยคำคู่ที่มีความหมายตรงกันข้าม คือ คำว่า “withering” กับ “blossoming” จึงต้องเลือกคำตรงกันข้ามที่เหมาะสม และได้เป็นบทแปลดังนี้

“บทกวีแห่งยุคคนนั้นมีความสำคัญต่อข้าพเจ้าเป็นพิเศษ เพราะข้าพเจ้าได้อ่านเป็นครั้งแรกเมื่ออายุรุ่นราวคราวเดียวกับบรรดาชายหนุ่มเหล่านั้นที่อาจต้องเผชิญกับการร่วงโรยโดยแทบจะไม่ได้**แย้มบาน**เสียด้วยซ้ำ”

ตัวอย่างที่ 2

A young American fighting with the French Foreign Legion wrote before he was killed in action in 1916 that he would meet his death: “at **some** disputed barricade;” “on **some** scarred slope of battered hill;” “at midnight in **some** flaming town.”

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

ประโยคดังกล่าวเป็นตัวอย่างของวจนลีลาการใช้คำที่อยู่ในหมวดเดียวกันสามครั้ง (A List of Three) คือ คำว่า “some” ดังนั้น ผู้แปลจึงพยายามถ่ายทอดวจนลีลาดังกล่าวเป็นตัวบทฉบับที่มีสมมูลภาพโดยการคำเดียวกันสามครั้ง และได้เป็นตัวบทฉบับแปล ดังนี้

ชายหนุ่มชาวอเมริกันผู้หนึ่งที่ต่อสู้ร่วมกับกองกำลังต่างดาวแห่งฝรั่งเศส เขียนเอาไว้ก่อนจะถูกปลิดชีพในการรบเมื่อปี 1916 ว่าเขาจะพบกับจุดจบ “เครื่องกีดขวางแห่งความขัดแย้ง**สัก**แห่ง” “บนลาดเนินที่มีรอยแผลแห่งเนินเขาอันบอบช้ำ**สัก**ลูก” “ในเวลาเที่ยงคืน ณ เมฆที่กำลั่งลูกเป็นไฟ**สัก**แห่ง”

ตัวอย่างที่ 3

Slim saw in my father a **practical** man with whom he could do business. Six decades later, I strive to be as **practical** as my father was. And so I am here, in part, to ask for **practical** help, help as a friend and an equal, in support of the reforms which can bring better lives, greater opportunities, to the people of Burma who have been for so long deprived of their rights and their place in the world.

(สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ)

ประโยคดังกล่าวเป็นตัวอย่างของวจนลีลาการใช้คำที่อยู่ในหมวดเดียวกันสามครั้ง (A List of Three) คือ คำว่า “practical” ซึ่งเป็นปัญหาในการแปลเนื่องจากผู้แปลไม่สามารถหาคำเพียงหนึ่งคำเพื่อแทนคำว่า “practical” ในสามบริบทที่แตกต่างกันได้ กล่าวคือ คำว่า “practical man” มีความหมายว่า “นักปฏิบัติ” ส่วนคำว่า “to be practical” มีความหมายว่าสิ่งที่ป็นรูปธรรมสามารถทำได้จริงตามความหมายของ “นักปฏิบัติ” จึงต้องแปลตามความหมายในบริบทว่า “คิดอะไรตามความเป็นจริง” และคำว่า “practical help” มีความหมายได้ว่าความช่วยเหลือที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง เช่น ความช่วยเหลือทางการเงิน ปัจจัยสี่ ฯลฯ ไม่ใช่ความช่วยเหลือในรูปของการให้กำลังใจหรือคำพูด จึงแปลว่า “ความช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรม” จึงได้เป็นตัวบทฉบับแปล ดังนี้

“นายพลสลิมเห็นว่าบิดาของข้าพเจ้าเป็น**นักปฏิบัติ** ทำงานด้วยได้ หกทศวรรษให้หลัง ข้าพเจ้ามุ่งมั่นที่จะ**คิดอะไรตามความเป็นจริง**เหมือนที่บิดาของข้าพเจ้าเป็น และด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงมาอยู่ที่นี่ ส่วนหนึ่งก็เพื่อ**ขอความช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรม** ช่วยในฐานะเพื่อนและผู้ที่มีสถานะเท่าเทียมกัน เพื่อสนับสนุนการปฏิรูปอันจะนำมาซึ่งชีวิตที่ดีกว่าและโอกาสอีกมากมาย ให้แก่ประชาชนชาวพม่าผู้ถูกรอนสิทธิ และไร้ที่ยืนบนโลกนี้มาแสนนาน”

ตัวอย่างที่ 4

“Are we not still guilty, if to a less violent degree, of recklessness, of improvidence with regard to our future and our humanity?”

(สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ)

ประโยคดังกล่าวเป็นตัวอย่างของการใช้วจนลีลาคำถามเชิงวาทศิลป์ซึ่งเป็นปัญหาในการแปลเนื่องจากภาษาไทยไม่นิยมใช้เครื่องหมายปริศน์ (?) การแต่งประโยคจึงจำเป็นต้องแสดงเจตนาว่าเป็นประโยคคำถามในตัวเอง ด้วยเหตุนี้ ผู้แปลจึงให้คำว่า “มิใช่หรือ” เพื่อให้ทราบว่าเป็นประโยคคำถาม และได้เป็นตัวบทฉบับแปล ดังนี้

“แม้ในเรื่องที่ไม่รุนแรงนัก แต่เราก็คงมีความผิดอยู่**มิใช่หรือ** ที่ประมาทเลินเล่อและละเลยต่ออนาคตของเราและต่อมวลมนุษยชาติ”

4.6 ปัญหาการเลือกใช้คำที่มีบริบททางการเมือง

เอกลักษณ์อีกประการหนึ่งของบทสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี คือ การเลือกใช้คำที่มีบริบททางการเมือง ได้แก่ คำว่า “Britain/England” และคำว่า “Burma/Myanmar” ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

Britain has been for so long under successive governments, including the present Conservative-Liberal Democrat coalition, and the previous Labour government, been a staunch and unshakeable supporter of aid efforts in Burma.

(สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ)

การใช้คำว่า “Britain” ของนางออง ซาน ซู จี นับว่าเป็นลักษณะการใช้คำที่น่าสังเกตและเป็นปัญหาประการหนึ่งในการถ่ายทอดบทแปล เนื่องจากการใช้คำว่า “Britain” ไม่มีปรากฏมาก่อน ทั้งนี้ จากการศึกษาข้อมูลทำให้ทราบว่า สหราชอาณาจักร (United Kingdom หรือ the UK) มีชื่อเต็มว่า “United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland” อันประกอบด้วย Great Britain (เกรท บริเตน) ได้แก่ อังกฤษ สกอตแลนด์ และเวลส์ และ Northern Island (ไอร์แลนด์เหนือ) ซึ่งมีไอร์แลนด์เหนือเพียงประเทศเดียว ดังนั้น การอนุมานว่าคำว่า “Britain” หมายถึง “Great Britain” อาจเป็นการอนุมานที่ไม่สมเหตุผล เนื่องจากสุนทรพจน์ดังกล่าวเป็นการกล่าวต่อรัฐสภาซึ่งแม้จะเข้าใจกันโดยทั่วไปว่าเป็นรัฐสภาของประเทศอังกฤษ แต่ในความเป็นจริงแล้วรัฐสภาดังกล่าวมีอำนาจบริหารประเทศทั้งหลายในสหราชอาณาจักร หากจะถ่ายทอดคำว่า “Britain” โดยใช้คำว่า “เกรท บริเตน” หรือ “อังกฤษ” ก็จะได้ว่าเป็นการเลือกปฏิบัติต่อประเทศใดประเทศหนึ่งในสหราชอาณาจักร และอาจส่งผลให้เกิดประเด็นทางการเมืองได้

ความไม่ชัดเจนดังกล่าวทำให้ผู้แปลต้องวิเคราะห์ความหมายของคำดังกล่าวจากบริบทแวดล้อม ดังนั้น ผู้แปลจึงหาข้อมูลจากบริบทแวดล้อม นั่นคือ คำว่า “Conservative-Liberal Democrat coalition” และพบว่า เป็นรัฐบาลที่มีอำนาจในการบริหารสหราชอาณาจักร จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้แปลอนุมานได้ว่า การใช้คำว่า “Britain” ของผู้ส่งสารนี้หมายถึง “United Kingdom” ไม่ใช่ “Great Britain” และได้เป็นตัวบทฉบับแปล ดังนี้

“สหราชอาณาจักรที่อยู่ภายใต้การบริหารของหลายรัฐบาลเป็นระยะเวลายาวนาน รวมทั้งรัฐบาลผสมปัจจุบันของพรรคอนุรักษนิยม-พรรคเสรีนิยมประชาธิปไตย และรัฐบาลพรรคแรงงานก่อนหน้านี้เป็นผู้สนับสนุนความช่วยเหลือในพม่าอย่างเหนียวแน่นและมั่นคงตลอดมา”

ตัวอย่างที่ 2

And I mention it because I would like all our friends, all our well-wishers, to remember that investing in Burma should be done with a sense of responsibility, and to remind those who are thinking of making use of the new opportunities that Burma is offering to remember that we, the people of Burma, need to benefit from these investments as much as investors themselves. Please help us to make sure that all investments in Burma – business, development, humanitarian, all these

in a sense are investments – that these investments are democracy-friendly and human rights-friendly.

(สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ)

จากประโยคข้างต้น มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าควรจะแปลคำว่า “Burma” ว่า “เมียนมาร์” ซึ่งเป็นชื่อเรียกอย่างเป็นทางการตั้งแต่ พ.ศ. 2532 หรือไม่ ผู้แปลจึงหาข้อมูลเพิ่มเติมว่าผู้สงสารมีเหตุจูงใจในการเรียกชื่อประเทศของตนว่า “Burma” แทนที่จะเรียกว่า “Myanmar” หรือไม่ และพบว่าเป็นความพึงพอใจของผู้สงสารที่ไม่ต้องการใช้ชื่อที่ตั้งขึ้นโดยกลุ่มบุคคลที่ทำให้เธอต้องตกอยู่ในสภาพนักโทษทางความคิดและสูญเสียอิสรภาพตามที่ได้อธิบายไว้แล้วในบทที่ 1 ด้วยเหตุนี้ ผู้แปลจึงถ่ายทอดประโยคดังกล่าวเป็นบทแปลได้ดังนี้

“และข้าพเจ้ากล่าวถึงเรื่องเงินทุนเพราะว่าข้าพเจ้าอยากให้เพื่อนๆ ของเราทั้งหลาย ผู้ที่มีความปรารถนาดีของเราทั้งหลาย จงอย่าลืมว่าการลงทุนในประเทศพม่า นั้นควรจะทำด้วยสำนึกรับผิดชอบ และขอเตือนผู้ที่กำลังคิดที่จะแสวงหาประโยชน์จากโอกาสใหม่ๆ ที่พม่าเสนอให้ จงอย่าลืมว่าประชาชนของประเทศพม่า จำเป็นต้องได้รับประโยชน์จากการลงทุนต่างๆ เหล่านี้มากพอๆ กับนักลงทุนเช่นกัน โปรดช่วยกันทำให้การลงทุนทั้งหลายในประเทศพม่า ไม่ว่าจะเป็นการด้านธุรกิจ ด้านการพัฒนา ด้านมนุษยธรรม ซึ่งในแง่หนึ่งล้วนแต่เป็นการลงทุน ทำให้การลงทุนต่างๆ เหล่านี้เชื่อมต่อระบอบประชาธิปไตยและเชื่อมต่อกับสิทธิมนุษยชน”

4.7 ปัญหาการแปลคำที่มีหลายความหมาย

สิ่งหนึ่งที่เป็นปัญหาอย่างยิ่งในการแปล คือ คำว่า “old” ในสุนทรพจน์ตอบรับในโอกาสเข้ารับปริญญา ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ของนางออง ซาน ซู จี เนื่องจากเป็นคำที่มีมากกว่าหนึ่งความหมาย และทุกความหมายก็สอดคล้องกับบริบทในต้นฉบับ ดังจะอธิบายตามตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

I would like to see university life restored to Burma in all its glory. And I would be so grateful if my old university, the University of Oxford, could help to bring this about once again.

(สุนทรพจน์ตอบรับในโอกาสเข้ารับปริญญา ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์)

ประโยคข้างต้นมีการใช้คำที่มีลักษณะคล้ายกันสองครั้ง นั่นคือคำว่า “my old university” และ “university of Oxford” ผู้แปลจึงเกิดความไม่มั่นใจว่าควรจะแปลคำว่า “old” ให้มีความหมายว่า “former” หรือเป็นการเรียกสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความรู้สึกที่ดี เมื่อสอบถามอาจารย์เจ้าของภาษาทำให้ทราบว่า การใช้คำในลักษณะดังกล่าวเป็นการกล่าวถึงด้วยความรัก แต่หากเป็นการกล่าวว่า “my old university” เพียงครั้งเดียวในประโยคจะให้ความหมายว่า “former” ด้วยเหตุนี้ ผู้แปลจึงถ่ายทอดประโยคดังกล่าวเป็นบทแปลได้ดังนี้

“ข้าพเจ้าอยากเห็นชีวิตในมหาวิทยาลัยในประเทศพม่ากลับมารุ่งโรจน์อีกครั้ง และข้าพเจ้าจะซาบซึ้งใจอย่างมาก หากมหาวิทยาลัยที่ข้าพเจ้ารัก มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด จะช่วยทำให้สิ่งนี้กลับคืนมาได้อีกครั้ง”

บทที่ 5

ตัวอย่างตัวบทต้นฉบับ คำแปล และคำอธิบายการแปล

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
<p>สุนทรพจน์ในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพ ณ กรุงออสโล ราชอาณาจักรนอร์เวย์ เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2555</p> <p>1. Your Majesties, Your Royal Highness, Excellencies, Distinguished members of the Norwegian Nobel Committee, Dear Friends,</p>	<p>ขอเดชะใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ใต้ฝ่าละอองพระบาท เรียน ท่านเอกอัครราชทูต ท่านนายกรัฐมนตรี ท่านรัฐมนตรี ท่าน สมาชิกคณะกรรมการโนเบลแห่งราชอาณาจักรนอร์เวย์ผู้มี เกียรติ และมีตรสหายที่รัก</p>	<p>คำว่า “Your Majesties” ในที่นี้เป็นการกล่าวถึง King Harald และ Queen Sonja ซึ่งมีฐานันดรศักดิ์เทียบได้ กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระ พระบรมราชินีนาถ ส่วน “Your Royal Highness” ใน ที่นี้เป็นการกล่าวถึง HRH Crown Prince Haakon ซึ่งมี ฐานันดรศักดิ์เทียบได้กับสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ จึงต้องใช้คำสรรพนามบุรุษที่สองตามขนบคำราชาศัพท์ ว่าใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทและใต้ฝ่าละอองพระบาท ตามลำดับ</p>
<p>2. Long years ago, sometimes it seems many lives ago, I was at Oxford listening to the radio programme Desert Island Discs with my young son Alexander.</p>	<p>หลายปีอันแสนยาวนานที่ผ่านมา บางครั้งราวกับหลายภพ หลายชาติก่อน ข้าพเจ้าได้ฟังรายการวิทยุเดสเสิร์ตไอแลนด์ ดิสก์กับอเล็กซานเดอร์บุตรชายวัยเยาว์ของข้าพเจ้าอยู่ที่ เมืองออกซ์ฟอร์ด</p>	<p>แปล “many lives” ว่าหลายภพหลายชาติเพื่อให้เป็น ภาษาวรรณกรรม</p>

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
<p>3. It was a well-known programme (for all I know it still continues) on which famous people from all walks of life were invited to talk about the eight discs, the one book beside the bible and the complete works of Shakespeare, and the one luxury item they would wish to have with them were they to be marooned on a desert island.</p>	<p>รายการวิทยุนี้เป็นรายการดัง (เท่าที่ทราบยังมีรายการนี้อยู่) ที่เชิญผู้มีชื่อเสียงจากวงการต่างๆ ให้มาพูดคุยเกี่ยวกับเพลง แอปเปิ้ล เพลง หนังสือหนึ่งเล่มที่ไม่ใช่พระคัมภีร์ไบเบิลหรืองานประพันธ์ทั้งหลายของเชกสเปียร์ และสิ่งของฟุ่มเฟือยหนึ่งอย่างที่ตนเองอยากจะได้ติดตัวไปหากถูกปล้นลอยทิ้งอยู่บนเกาะร้าง</p>	<p>คำว่า “disc” ในที่นี้อาจแปลตามความหมายได้ว่า “แผ่นเสียง” แต่ในแง่ของความเป็นจริง พิธีกรรายการวิทยุจะพูดคุยเกี่ยวกับ “เพลง” ที่แขกได้รับเชิญเลือกมาเปิดในรายการวิทยุมากกว่าแผ่นเสียงทั้งแผ่น จึงถือได้ว่าเป็นภาพพจน์ประเภทอธินามนัย ดังนั้น หากแปลว่า “แผ่นเสียง” อาจทำให้ผู้รับสารที่ไม่เคยฟังรายการวิทยุดังกล่าวเข้าใจคลาดเคลื่อนได้</p>
<p>4. At the end of the programme, which we had both enjoyed, Alexander asked me if I thought I might ever be invited to speak on Desert Island Discs.</p>	<p>ในตอนท้ายรายการที่เราทั้งสองต่างก็เพลิดเพลินนี้ อเล็กซานเดอร์ถามข้าพเจ้าว่าเคยคิดบ้างหรือไม่ว่าวันหนึ่งข้าพเจ้าอาจได้รับเชิญไปร่วมรายการเดสเสิร์ตไอแลนด์ดิสก์</p>	
<p>5. “Why not?” I responded lightly.</p>	<p>ข้าพเจ้าก็ตอบไปอย่างหยอกเย้าว่า “ทำไมจะไม่คิดล่ะ?”</p>	<p>การแปล “Why not?” ว่า “ทำไมจะไม่คิดล่ะ” โดยการเติมคำว่า “ล่ะ” ทำให้ได้บทแปลเป็นภาษาสนทนาระดับสนิทสนม</p>
<p>6. Since he knew that in general only celebrities took part in the programme he proceeded to ask, with genuine interest, for what reason I thought I might be invited.</p>	<p>ด้วยเหตุที่บุตรชายของข้าพเจ้าทราบดีว่าโดยทั่วไปแล้วมีเพียงบุคคลที่มีชื่อเสียงเท่านั้นที่จะได้รับเชิญในรายการ เขาจึงถามต่ออย่างสนใจใคร่รู้ถึงเหตุผลที่ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าอาจได้รับเชิญ</p>	<p>การแปล “take part” เป็น “ได้รับเชิญ” แทน “มีส่วนร่วม” เป็นการแปลแบบตีความและยึดความหมาย เนื่องจากการแปลแบบตรงตัวไม่สามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน</p>

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
7. I considered this for a moment and then answered: "Perhaps because I'd have won the Nobel Prize for literature," and we both laughed.	ข้าพเจ้าครุ่นคิดอยู่ครู่หนึ่งแล้วจึงตอบไปว่า "อาจเป็นเพราะแม่ได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณกรรมละมั้ง" และเราสองคนก็พากันหัวเราะ	การแปล "I" ในอัญประกาศว่า "แม่" เพราะเป็นภาษาระดับสนทนาระหว่างแม่และลูก ซึ่งเป็นระดับภาษาที่แตกต่างจากส่วนอื่นๆ ในประโยค ส่วนการใช้การบอกมาลา "ละมั้ง" เป็นการแปลเพื่อให้เป็นภาษาระดับสนทนาและรับกับอากัปกริยาของนางของ ชาน ซู จี ซึ่งแสดงลักษณะคล้ายกับการเล่าเรื่องจากความทรงจำพร้อมด้วยรอยยิ้มบนใบหน้า
8. The prospect seemed pleasant but hardly probable.	ช่างเป็นภาพที่น่ายินดีแต่ยากที่จะเป็นไปได้เลย	ใช้คำว่า "ช่าง" เพื่อให้มีระดับภาษาวรรณกรรม
9. (I cannot now remember why I gave that answer, perhaps because I had recently read a book by a Nobel Laureate or perhaps because the Desert Island celebrity of that day had been a famous writer.)	(เวลานี้ข้าพเจ้าไม่อาจจำได้ว่าตอบไปเช่นนั้นด้วยเหตุใด อาจเป็นไปได้ว่าข้าพเจ้าเพิ่งได้อ่านหนังสือที่แต่งโดยผู้ได้รับรางวัลโนเบลหรือเพราะเขกรับเชิญในรายการเดสเสิร์ตไอแลนด์ดีดิสก์ในวันนั้นเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียง)	แปล "why" ว่า "ด้วยเหตุใด" และ "perhaps" ว่า "ก็ไม่ได้" เพื่อให้เป็นระดับภาษาทางการ
10. In 1989, when my late husband Michael Aris came to see me during my first term of house arrest, he told me that a friend, John Finnis, had nominated me for the Nobel Peace Prize.	ในปี ค.ศ. 1989 เมื่อครั้งที่ ไมเคิล อริส สามีมูล่วงลับของข้าพเจ้ามาเยี่ยมระหว่างที่ข้าพเจ้าถูกควบคุมตัวในที่พักเป็นครั้งแรก เขาบอกข้าพเจ้าว่าเพื่อนคนหนึ่งชื่อ จอห์น ฟินนิส ได้เสนอชื่อข้าพเจ้าเพื่อเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ	ละการใช้คำว่า "ข้าพเจ้า" ใน "...to see me" และ "ของข้าพเจ้า" ใน "...my first term of house arrest" เพราะจะทำให้ประโยคฟุ่มเฟือยโดยไม่จำเป็น
11. This time also I laughed.	คราวนี้ข้าพเจ้าก็หัวเราะอีกเช่นกัน	
12. For an instant Michael looked amazed, then he realized why I was amused.	ไมเคิลดูประหลาดใจอยู่ชั่วขณะหนึ่งก่อนจะนึกขึ้นได้ว่าเหตุใดข้าพเจ้าถึงได้รู้สึกขบขัน	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
13. The Nobel Peace Prize?	รางวัลโนเบลสาขาสันติภาพอย่างไรหรือ?	เป็นการแปลประโยคคำถามที่ใช้ถามตนเอง แต่ยังคงรักษาระดับภาษาทางการไว้
14. A pleasant prospect, but quite improbable!	ช่างเป็นภาพที่น่ายินดีแต่ยิ่งแทบจะเป็นไปไม่ได้	แปล “quite improbable” ว่า “ยิ่งแทบจะเป็นไปไม่ได้” ให้ขนานไปกับ “hardly improbable” ที่แปลว่า “แทบจะไม่มีทางเป็นไปได้” ในข้อ 8 แต่แสดงระดับความเป็นไปไม่ได้มากกว่า
15. So how did I feel when I was actually awarded the Nobel Prize for Peace?	แล้วข้าพเจ้ารู้สึกอย่างไรนะหรือ เมื่อทราบว่าได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ	เป็นการแปลให้สื่อออกมาในลักษณะของการตั้งคำถามตัวเอง
16. The question has been put to me many times and this is surely the most appropriate occasion on which to examine what the Nobel Prize means to me and what peace means to me.	คำถามนี้มีผู้ถามข้าพเจ้าหลายครั้ง และแน่นอนว่าครั้งนี้เป็นโอกาสที่เหมาะสมที่สุดในการใคร่ครวญว่ารางวัลมีความหมายต่อข้าพเจ้าอย่างไร และสันติภาพมีความหมายต่อข้าพเจ้าอย่างไร	ใช้ “มีความหมายต่อข้าพเจ้าอย่างไร” ซ้ำกันสองครั้งแม้จะทำให้เป็นประโยคฟุ่มเฟือยไปบ้างก็ตามเนื่องจากต้องการรักษาโครงสร้างประโยคเดิมของตัวบทต้นฉบับที่มีการใช้วลี “what ... means to me” ซ้ำกันสองครั้ง
17. As I have said repeatedly in many interviews, I heard the news that I had been awarded the Nobel Peace Prize on the radio one evening.	ดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมาโดยตลอดในบทสัมภาษณ์หลายครั้ง ข้าพเจ้าทราบข่าวที่ข้าพเจ้าได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพจากทางวิทยุในค่ำวันหนึ่ง	แปล “repeatedly” ว่า “มาโดยตลอด” เพราะไม่ใช่การกล่าวเรื่องเดิมซ้ำๆ ในวาระเดียว แต่เป็นการกล่าวต่อเนื่องกันมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน
18. It did not altogether come as a surprise because I had been mentioned as one of the frontrunners for the prize in a number of broadcasts during the previous week.	ไม่ใช่เรื่องน่าแปลกใจเสียทีเดียวเพราะรายการวิทยุโทรทัศน์ต่างพากันกล่าวว่าข้าพเจ้าเป็นหนึ่งในผู้ที่คาดว่าจะได้รับรางวัลเมื่อช่วงสัปดาห์ก่อนหน้านั้น	แปลโดยเปลี่ยนประโยคกรรมวาจกใน “I had been mentioned as one of the frontrunners” เป็นประโยคกรรตุวาจกโดยให้ “รายการวิทยุ” เป็นประธานของประโยคในบทแปล

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
19. While drafting this lecture, I have tried very hard to remember what my immediate reaction to the announcement of the award had been.	ขณะที่ข้าพเจ้าร่างบทปาฐกถานี้ ข้าพเจ้าพยายามอย่างมากที่จะหวนระลึกถึงปฏิกิริยาของข้าพเจ้าที่เกิดขึ้นทันทีหลังจากการประกาศรางวัล	
20. I think, I can no longer be sure, it was something like: "Oh, so they've decided to give it to me."	แม้เวลานี้ข้าพเจ้าไม่มั่นใจแล้ว แต่คิดว่าคงเป็นอะไรทำนองว่า "อ้อ พวกเขาตัดสินมอบรางวัลให้ฉันแล้ว"	แปลประโยคในอัญประกาศให้เป็นภาษาระดับสนธิสนมเพราะเป็นการพูดกับตัวเอง และแปล "can no longer be sure" ว่า "ไม่มั่นใจแล้ว" เพราะวลี "no longer" มีความหมายว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วและไม่ได้เกิดขึ้นอีกในขณะทีพูด
21. It did not seem quite real because in a sense I did not feel myself to be quite real at that time.	ดูเหมือนจะเป็นเรื่องไม่จริงเพราะในแง่หนึ่งข้าพเจ้าไม่ได้รู้สึกว่ามีตัวตนอยู่จริงในขณะนั้น	แปลโดยรักษาวัจนลีลาในต้นฉบับที่เป็นการใช้ประโยคคู่ขนาน ใช้คำว่า "ไม่จริง" กับ "ไม่...จริง" เพื่อรักษาวัจนลีลาการซ้ำคำในต้นฉบับของคำว่า "not quite real"
22. Often during my days of house arrest it felt as though I were no longer a part of the real world.	ในระหว่างที่ถูกกักบริเวณอยู่ในบ้านพักนั้น บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าก็รู้สึกเหมือนไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของโลกแห่งความเป็นจริงอีกต่อไป	เรียงลำดับคำใหม่โดยให้ "บ่อยครั้งที่" อยู่กลางประโยคแทนที่จะขึ้นต้นประโยค เพื่อความสละสลวย
23. There was the house which was my world, there was the world of others who also were not free but who were together in prison as a community, and there was the world of the free; each was a different planet pursuing its own separate course in an indifferent universe.	มีบ้านที่เป็นโลกของข้าพเจ้า มีโลกของคนอื่นที่ไม่มีอิสระเช่นกัน แต่ก็อยู่รวมกันในสถานที่คุมขังเป็นชุมชนหนึ่ง และมีอีกโลกหนึ่ง เป็นโลกของผู้ที่มีอิสระ ต่างก็เป็นโลกที่แตกต่างกันซึ่งต่างก็ดำเนินไปตามแนวทางของตนเองในจักรวาลที่เฉยชา	แปล "indifferent" ว่า "เฉยชา" เพราะให้ความหมายว่า "ไม่ยินดียินร้าย ไม่แสดงว่าชอบใจหรือชอบใจ" ซึ่งเป็นความหมายที่ใกล้เคียงกับตัวบทต้นฉบับที่สุด

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
24. What the Nobel Peace Prize did was to draw me once again into the world of other human beings outside the isolated area in which I lived, to restore a sense of reality to me.	สิ่งที่รางวัลโนเบลสาขาสันติภาพได้ให้ คือ การดึงข้าพเจ้ากลับมาสู่โลกของมนุษย์ที่อยู่ภายนอกพื้นที่อันโดดเดี่ยวที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ อันเป็นการคืนความรู้สึกตามที่เป็นอย่างจริงให้แก่ข้าพเจ้าอีกครั้ง	วลี “What the Nobel Peace Prize did” เป็น Wh-cleft/Pseudo-cleft ที่เน้นย้ำความสำคัญของประธานในประโยค จึงจำเป็นต้องรักษาวัจนลีลาในส่วนนี้ไว้ตามเจตนาของผู้ส่งสาร
25. This did not happen instantly, of course, but as the days and months went by and news of reactions to the award came over the airwaves, I began to understand the significance of the Nobel Prize.	แน่นอนว่าความรู้สึกนี้ไม่ได้เกิดขึ้นในทันที แต่ที่ว่า เมื่อวันและเดือนผ่านไปและมีการทำข่าวเกี่ยวกับปฏิกริยาที่มีต่อรางวัลโนเบลออกอากาศ ข้าพเจ้าเริ่มเข้าใจถึงความสำคัญของรางวัลโนเบล	เรียงลำดับประโยคใหม่โดยให้ “of course” เป็นคำเริ่มต้นในฉบับแปลเพื่อความสละสลวย และแปล “but” ว่า “แต่ที่ว่า” เพื่อความไพเราะ และใช้ “ทำให้” เชื่อมประโยคเพื่อแสดงความเป็นเหตุเป็นผลกัน
26. It had made me real once again; it had drawn me back into the wider human community.	รางวัลโนเบลทำให้ข้าพเจ้ามีตัวตนอย่างแท้จริงอีกครั้ง ตลอดจนพาข้าพเจ้ากลับสู่ชุมชนของมนุษย์ที่กว้างใหญ่ยิ่งขึ้น	แปลเครื่องหมาย “;” ว่า “ตลอดจน” เพราะตัวบทต้นฉบับเป็นอนุประโยคสองประโยคที่แสดงความคล้ายตามกัน
27. And what was more important, the Nobel Prize had drawn the attention of the world to the struggle for democracy and human rights in Burma.	และสิ่งที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น รางวัลโนเบลยังดึงดูดความสนใจของชาวโลกมาสู่การต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนในประเทศพม่า	“What was more important” เป็นประโยค Wh-cleft/Pseudo-cleft ที่เน้นย้ำความสำคัญของประธานในประโยค จึงแปลโดยรักษาโครงสร้างประโยคและรักษาวัจนลีลาในส่วนนี้ไว้ตามเจตนาของผู้ส่งสารโดยแปลว่า “สิ่งที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น”
28. We were not going to be forgotten.	เราจะไม่ถูกลืม	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
29. To be forgotten.	การถูกลืม	แปลประโยคนี้ว่า “การถูกลืม” เพราะเป็นการขึ้นต้นย่อหน้าใหม่ในต้นฉบับเพื่อกล่าวถึงเรื่องใหม่ที่มีความสอดคล้องกับย่อหน้าก่อนหน้า และแปล “to be forgotten” ว่า “การถูกลืม” เพราะไม่ใช่ความหมายในแง่ดี
30. The French say that to part is to die a little.	ชาวฝรั่งเศสกล่าวว่าการจากลา คือ การที่เสียชีวิตระดับสลายลง	คำว่า “to die” ไม่ใช่ความหมายโดยตรงว่า “การตาย” แต่มีความหมายนัยประหวัดว่า “to fade out or away” ส่วนคำว่า “a little” ในที่นี้ไม่ได้มีความหมายในลักษณะของการค่อยๆ ตาย แต่มีความหมายว่า “to a small extent, slightly, to some extent, to a certain extent, to a small degree”
31. To be forgotten too is to die a little.	การถูกลืม ก็คือ การที่เสียชีวิตระดับสลายลงเช่นกัน	
32. It is to lose some of the links that anchor us to the rest of humanity.	การถูกลืม คือ การสูญเสียความสัมพันธ์บางอย่างที่ยึดเราให้อยู่กับมนุษยชาติ	คำว่า “it” ในที่นี้เป็นประธานว่าง (dummy subject) จึงต้องหาประธานที่เหมาะสมโดยอาศัยบริบทแวดล้อม และแปลคำว่า “anchor” ว่า “ยึด” ตามความหมายนัยประหวัดว่า “ทำให้เคลื่อน”
33. When I met Burmese migrant workers and refugees during my recent visit to Thailand, many cried out: “Don’t forget us!”	เมื่อข้าพเจ้าได้พบปะแรงงานอพยพและผู้อพยพในระหว่างการเยือนประเทศไทยเมื่อไม่นานมานี้ หลายคนพากันตะโกนว่า “อย่าลืมพวกเรา”	ละการแปลคำว่า “my” เพราะบริบทแวดล้อมบ่งชี้แล้วว่าเป็นการกระทำของผู้ส่งสาร

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
34. They meant: “don’t forget our plight, don’t forget to do what you can to help us, don’t forget we also belong to your world.”	พวกเขาหมายความว่า “อย่าลืมความทุกข์ยากของพวกเรา อย่าลืมทำในสิ่งที่คุณพอช่วยเราได้ อย่าลืมว่าเราก็เป็นส่วนหนึ่งในโลกของคุณ”	คำว่า “can” ว่า “พอ” แทน “สามารถ” เพราะเป็นข้อความที่อยู่ในอัญประกาศ จึงต้องแปลให้เป็นภาษาสนทนา
35. When the Nobel Committee awarded the Peace Prize to me they were recognizing that the oppressed and the isolated in Burma were also a part of the world, they were recognizing the oneness of humanity.	เมื่อคณะกรรมการรางวัลโนเบลมอบรางวัลสาขาสันติภาพให้แก่ข้าพเจ้า พวกเขายอมรับว่าประชาชนผู้ถูกกดขี่และผู้ที่ถูกโดดเดี่ยวในพม่านั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของโลกเช่นกัน พวกเขารับรู้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของมนุษยชาติ	
36. So for me receiving the Nobel Peace Prize means personally extending my concerns for democracy and human rights beyond national borders.	ดังนั้น สำหรับข้าพเจ้าแล้ว การได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพจึงหมายถึงการแสดงออกถึงความกังวลใจในประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนที่แผ่ไกลออกไปเกินกว่าขอบเขตพรมแดนประเทศ	
37. The Nobel Peace Prize opened up a door in my heart.	รางวัลโนเบลสาขาสันติภาพได้เปิดประตูหัวใจของข้าพเจ้า	
38. The Burmese concept of peace can be explained as the happiness arising from the cessation of factors that militate against the harmonious and the wholesome.	สันติภาพในแบบพม่าสามารถอธิบายได้ว่าเป็นความสุขอันเกิดจากการที่ปัจจัยซึ่งปิดกั้นความปรองดองสมานฉันท์และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันสิ้นสุดลง	แปลโดยรักษาลีลาโวหารภาพพจน์ และแปลตีความ “the Burmese concept of peace” ว่า “สันติภาพในแบบพม่า” เนื่องจาก “concept” ในที่นี้มีความหมายเชิงทัศนคติมากกว่ามุมมอง

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
39. The word nyein-chan translates literally as the beneficial coolness that comes when a fire is extinguished.	คำว่า “เนี่ยน-จัน” แปลตรงตัวได้ว่า ความเยือกเย็นอันเป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นเมื่อไฟดับมอดลง	คำว่า “nyein-chan” เป็นคำภาษาพม่าจึงใช้การถ่ายเสียง ส่วนคำว่า “coolness” มีความหมายตามพจนานุกรมว่า “the quality of being cool” ซึ่งมีนัยทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม จึงเลือกใช้คำว่า “ความเยือกเย็น” ที่ให้ความหมายนัยตรงและความหมายนัยประหวัดว่า “มีจิตใจหนักแน่น ไม่ฉุนเฉียวง่าย”
40. Fires of suffering and strife are raging around the world.	ไฟแห่งความทุกข์ทรมานและความขัดแย้งกำลังลุกกลามไปทั่วโลก	
41. In my own country, hostilities have not ceased in the far north; to the west, communal violence resulting in arson and murder were taking place just several days before I started out on the journey that has brought me here today.	ในประเทศของข้าพเจ้า ความเป็นปฏิปักษ์ทางตอนเหนือสุดของประเทศยังไม่สิ้นสุดลง ส่วนทางตะวันตกของประเทศ ความรุนแรงระหว่างชาติพันธุ์ต่างๆ ได้นำไปสู่การลอบวางเพลิงและการฆาตกรรมซึ่งเพิ่งเกิดขึ้นเมื่อหลายวันก่อนที่ข้าพเจ้าจะเริ่มการเดินทางที่พาข้าพเจ้ามาถึงที่นี่ในวันนี้	แปลโดยเรียงลำดับคำใหม่เพื่อให้ได้สำนวนแปลที่สละสลวย โดยให้ “ความเป็นปฏิปักษ์” กับ “ทางตอนเหนือสุดของประเทศ” และ “ความรุนแรงภายในชุมชน” กับ “ทางตะวันตกของประเทศ” อยู่ใกล้กันเพื่อให้ผู้รับสารปลายทางเกิดมโนทัศน์เป็นลำดับ
42. News of atrocities in other reaches of the earth abound.	ข่าวความโหดร้ายทารุณในส่วนอื่นๆ ของโลกยังมีอยู่มากมาย	
43. Reports of hunger, disease, displacement, joblessness, poverty, injustice, discrimination, prejudice, bigotry; these are our daily fare.	รายงานเรื่องความหิวโหย ความเจ็บป่วย การย้ายถิ่นที่อยู่ การตกงาน ความยากจน ความอยุติธรรม การเลือกปฏิบัติ ความลำเอียง อคติ ต่างๆ เหล่านี้มีอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน	แปล “daily fare” ว่า “ทุกเมื่อเชื่อวัน” เพื่อความไพเราะและภาษาไทยนิยมการใช้คำซ้อน

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
44. Everywhere there are negative forces eating away at the foundations of peace.	ทั่วทุกหย่อมหญ้ามีพลังมืดที่กำลังค่อยๆ กัดกร่อนรากฐานแห่งสันติภาพ	แปล “everywhere” ว่า “ทั่วทุกหย่อมหญ้า” เพื่อความไพเราะและภาษาไทยนิยมการใช้คำซ้อน และแปล “negative forces” ว่า “พลังมืด” เพราะมีนัยประหวัดว่าเป็นพลังที่ไม่ดี
45. Everywhere can be found thoughtless dissipation of material and human resources that are necessary for the conservation of harmony and happiness in our world.	ทั่วทุกหย่อมหญ้าเราจะพบเห็นทรัพยากรวัตถุและทรัพยากรมนุษย์ต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงไว้ซึ่งความสามัคคีปรองดองและความสุขในโลกของเราเกิดการสูญเปล่าโดยขาดสำนึก	แปล “everywhere” ว่า “ทั่วทุกหย่อมหญ้า” เพื่อรักษาวัจนลีลาตามประโยคที่ 44 และแปลโดยเปลี่ยนประโยคกรรมวาจกเป็นประโยคกรรตุวาจกใน “Everywhere there can be found [...]”
46. The First World War represented a terrifying waste of youth and potential, a cruel squandering of the positive forces of our planet.	สงครามโลกครั้งที่หนึ่งแสดงให้เห็นถึงการสูญเปล่าอันน่าสะพรึงกลัวของวัยหนุ่มสาวและศักยภาพ อันเป็นการล้างผลาญพลังด้านบวกของโลกเราอย่างทารุณ	แปล “terrifying” ว่า “อันน่าหวาดกลัว” และ “squandering” ว่า “การล้างผลาญ” เพื่อความไพเราะ

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
47. The poetry of that era has a special significance for me because I first read it at a time when I was the same age as many of those young men who had to face the prospect of withering before they had barely blossomed.	บทกวีแห่งยุคนั้นมีความสำคัญต่อข้าพเจ้าเป็นพิเศษ เพราะข้าพเจ้าได้อ่านเป็นครั้งแรกเมื่ออายุรุ่นราวคราวเดียวกับบรรดาชายหนุ่มเหล่านั้นที่อาจต้องเผชิญกับการร่วงโรยโดยแทบจะไม่ได้แย้มบานเสียด้วยซ้ำ	แปลโดยรักษาวาทศิลป์ใฝ่มน่านวใจผู้ฟังด้วยคำคู่ที่มีความหมายตรงกันข้าม คือ คำว่า “withering” กับ “blossoming” ซึ่งทั้งสองคำนี้ต่างก็เป็นโวหารภาพพจน์เช่นกัน และแปล “same age” ว่า “รุ่นราวคราวเดียว” เพื่อความไพเราะและภาษาไทยนิยมการใช้คำซ้อน
48. A young American fighting with the French Foreign Legion wrote before he was killed in action in 1916 that he would meet his death: “at some disputed barricade;” “on some scarred slope of battered hill;” “at midnight in some flaming town.”	ชายหนุ่มชาวอเมริกันผู้หนึ่งที่ต่อสู้ร่วมกับกองกำลังต่างด้าวแห่งฝรั่งเศส ¹ เขียนเอาไว้ก่อนจะถูกปลิดชีพในการรบเมื่อปี 1916 ว่าเขาจะพบกับจุดจบ “เครื่องกีดขวางแห่งความขัดแย้งสักแห่ง” “บนลาดเนินที่มีรอยแผลแห่งเนินเขาอันบอบซ้ำสักลูก” “ในเวลาเที่ยงคืน ณ เมืองที่กำลังลุกเป็นไฟสักแห่ง”	แปลการใช้คำพูดสั้นๆ กินใจที่ตัดทอนมาจากคำกลอนของ Alan Seeger ² ซึ่งสอดแทรกวัจนลีลาการใช้คำที่อยู่ในหมวดเดียวกันสามครั้ง (A List of Three) คือ คำว่า “some” และเป็นโวหารภาพพจน์ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตในสมรภูมิรบที่ไม่มีความเที่ยงแท้ จึงใช้คำว่า “เกราะกำบัง...สักแห่ง” “ภูเขา...สักลูก” และ “เมือง...สักเมือง” เพื่อสะท้อนเจตนาของต้นฉบับ

¹ French Foreign Legion หรือ กองกำลังต่างด้าวแห่งฝรั่งเศส เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1831 โดยเป็นกองกำลังทหารของกองทัพฝรั่งเศสที่มีความโดดเด่นเพราะเป็นกองกำลังทหารสำหรับชาวต่างชาติที่มีความประสงค์เข้าร่วมกับกองทัพฝรั่งเศสโดยเฉพาะ (อ้างถึง http://en.wikipedia.org/wiki/French_Foreign_Legion)

² Alan Seeger เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดวัย 22 ปีที่เข้าร่วมรบกับกองกำลังต่างด้าวแห่งประเทศฝรั่งเศสในสงครามโลกครั้งที่หนึ่งเมื่อปี ค.ศ. 1914 เนื่องจากเขาต้องการเข้าร่วมรบในสงครามโลกครั้งที่หนึ่งในช่วงเวลาที่ยังไม่เข้าร่วมทำสงคราม แต่ด้วยเหตุที่ Seeger เป็นพลเมืองสหรัฐอเมริกาจึงไม่สามารถเข้าร่วมกับกองทัพฝรั่งเศสได้ บทกลอนที่ Seeger แต่งขึ้นระหว่างช่วงเวลาที่อยู่เป็นแนวหน้าในสมรภูมิรบได้รับการตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1917 หลังจากที่เขาเสียชีวิตที่ Belleau-en-Santerre ได้ 1 ปี (อ้างจาก <http://www.firstworldwar.com/poetsandprose/seeger.htm>)

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
49. Youth and love and life perishing forever in senseless attempts to capture nameless, unremembered places.	ความหนุ่มสาว และความรัก และชีวิตที่สูญสิ้นไปตลอดกาล จากความพยายามอันขาดสติในการเข้ายึดสถานที่ทั้งหลาย ที่ไร้ชื่อและไม่เป็นที่จดจำ	ใช้คำสันธาน “และ” ในการแปล “nameless, unremembered places” และแปลวลีดังกล่าวโดยการถอดความหมาย และแปล “perishing” ว่า “สูญสิ้น” เพราะมีนัยว่าไม่มีอีกต่อไปและมักใช้ร่วมกับนามธรรม
50. And for what?	และเพื่ออะไรกัน?	แปลตรงตัวเพื่อรักษาวัจนลีลาคำถามเชิงวาทศิลป์
51. Nearly a century on, we have yet to find a satisfactory answer.	ผ่านไปเกือบหนึ่งศตวรรษ เรายังไม่ได้คำตอบที่พอใจ	การแปลคำว่า “find” ว่า “พบ” ทำให้ได้ฉบับแปลที่แปลกแปร่ง จึงแปลแบบตีความและยึดความหมายว่า “ได้” แทน
52. Are we not still guilty, if to a less violent degree, of recklessness, of improvidence with regard to our future and our humanity?	แม้ในสิ่งที่ไม่รุนแรงนัก แต่เรายังคงมีความผิดอยู่ดีมิใช่หรือ ที่ประมาทเลินเล่อและละเลยต่ออนาคตของเราและต่อมวลมนุษยชาติ	แปลโดยใช้คำว่า “อีกหรือ” เพื่อรักษาวัจนลีลาคำถามเชิงวาทศิลป์
53. War is not the only arena where peace is done to death.	สงครามไม่ใช่สังเวียนเพียงแห่งเดียวที่สันติภาพถูกทำลายเสียหายหมดสิ้น	แปล “arena” ว่า “สังเวียน” เพราะมีนัยสอดคล้องกับบริบทที่เกี่ยวกับสงคราม และแปลโดยรักษาโครงสร้างกรรมวาจกเพราะเป็นความหมายเชิงลบ
54. Wherever suffering is ignored, there will be the seeds of conflict, for suffering degrades and embitters and enrages.	ที่ได้ก็ตามที่เพิกเฉยต่อความทุกข์ทรมาน ที่แห่งนั้นจะเป็นบ่อเกิดแห่งความขัดแย้ง ด้วยความทุกข์ทรมานนั้นก่อให้เกิดความถดถอย และความขมขื่น และความเดือดดาล	แปลโดยเปลี่ยนโครงสร้างกรรมวาจกเป็นกรรตุวาจกใน “Wherever suffering is ignore [...]” และแปลตีความ “seeds” ว่า “บ่อเกิด” เพราะมีความหมายตรงว่าการเริ่มต้น และแปลโดยเปลี่ยนคำกริยาเป็นคำนามเพื่อความไพเราะใน “[for suffering] degrades and embitters and enrages”

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
55. A positive aspect of living in isolation was that I had ample time in which to ruminate over the meaning of words and precepts that I had known and accepted all my life.	แง่ดีของการอยู่อย่างโดดเดี่ยว ก็คือ การที่ข้าพเจ้ามีเวลาเหลือเฟือที่จะใคร่ครวญถึงความหมายของถ้อยคำและคำสั่งสอนที่ข้าพเจ้ารู้จักและยอมรับมาตลอดชั่วชีวิต	
56. As a Buddhist, I had heard about dukha, generally translated as suffering, since I was a small child.	ในฐานะที่เป็นพุทธศาสนิกชน ข้าพเจ้าได้ยินคำว่า “ดูักขะ” ซึ่งโดยปกติแล้วแปลว่าความทุกข์ตั้งแต่เป็นเด็ก	เจตนาเว้นการแปล “I” ตัวที่สองเพราะภาษาปลายทางไม่นิยมการกล่าวถึงสรรพนามเดิมซ้ำๆ ในประโยค ส่วนคำว่า “dukha” เป็นภาษาพม่าจึงแปลด้วยการถอดเสียง
57. Almost on a daily basis elderly, and sometimes not so elderly, people around me would murmur “dukha, dukha” when they suffered from aches and pains or when they met with some small, annoying mishaps.	แทบทุกวันที่มีผู้คนที่อยู่รอบตัวข้าพเจ้า ทั้งผู้สูงอายุ และบางครั้งก็ไม่ค่อยสูงอายุ พวกเขามักบ่นพึมพำว่า “ดูักขะ ดูักขะ” ตอนที่มือเท้าปวดเมื่อยหรือเจ็บปวด หรือตอนที่ต้องประสบเรื่องเล็กน้อยที่คอยกวนใจ	ปรับโครงสร้างประโยคเพื่อให้บทแปลมีความสละสลวย โดยให้ “people around me” อยู่หน้าหน้า “elderly, and sometimes not so elderly”
58. However, it was only during my years of house arrest that I got around to investigating the nature of the six great dukha.	อย่างไรก็ดี ในช่วงระยะเวลาหลายปีที่ถูกกักบริเวณอยู่แต่ในบ้านพักนี้เองที่ข้าพเจ้าเพิ่งได้มีโอกาสพิจารณาถึงลักษณะของความทุกข์อันยิ่งใหญ่ทั้งหกประการ	วลี “it was only during my years of house arrest that” เป็นประโยค it-cleft ที่เน้นเวลาที่เกิดขึ้นในประโยค จึงแปลโดยรักษาโครงสร้างประโยคและใช้คำว่า “นี่เอง” เพื่อรักษาวลีดังกล่าว
59. These are: to be conceived, to age, to sicken, to die, to be parted from those one loves, to be forced to live in propinquity with those one does not love.	ได้แก่ การเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย การพลัดพรากจากผู้ที่เรารัก การถูกบังคับให้อยู่ร่วมกับผู้ที่เราไม่รัก	แปลโดยเปลี่ยนคำกริยาในดับทต้นฉบับเป็นคำนามเพื่อความสละสลวย

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
60. I examined each of the six great sufferings, not in a religious context but in the context of our ordinary, everyday lives.	ข้าพเจ้าได้พิจารณาถึงความทุกข์แต่ละประการ แต่มิใช่ในบริบทของศาสนา แต่ในบริบทของการมีชีวิตแบบปกติธรรมดา	แปล “examine” ว่า “พิจารณา” เพื่อความไพเราะและภาษาไทยนิยมการใช้คำซ้อน ละการแปล “six great sufferings” เพราะมีการกล่าวถึงแล้วในข้อที่ 58 และ 59
61. If suffering were an unavoidable part of our existence, we should try to alleviate it as far as possible in practical, earthly ways.	หากความทุกข์เป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในชีวิตของเรา เราก็ควรพยายามบรรเทาทุกข์นั้นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ตามวิถีแห่งโลกที่ทำได้จริง	แปลตีความ “our existence” ว่า “ชีวิตของเรา” เนื่องจาก “ชีวิต” ก็มีความหมายถึง “การดำรงชีวิตอยู่” เช่นกัน และเลือกคำตามบริบทพุทธศาสนาที่อ้างอิงถึงในประโยคก่อนหน้า
62. I mulled over the effectiveness of ante- and post-natal programmes and mother and childcare; of adequate facilities for the aging population; of comprehensive health services; of compassionate nursing and hospices.	ข้าพเจ้าได้ใคร่ครวญถึงผลสัมฤทธิ์ของโครงการก่อนและหลังคลอดต่างๆ และการดูแลมารดาและบุตร ผลสัมฤทธิ์ของสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอสำหรับประชากรผู้สูงอายุ ผลสัมฤทธิ์ของการบริการสุขภาพแบบครบวงจร ผลสัมฤทธิ์ของบ้านพักคนชราและที่พักรพที่สุดท้ายที่มีความเอื้ออาทร	แปลโดยรักษาวลีหลักการซ้ำคำ ได้แก่ “the effectiveness of...; of ...; of ...; of ...” โดยแปลโดยใช้คำว่า “ผลสัมฤทธิ์ของ” ด้วยกันสี่ครั้ง
63. I was particularly intrigued by the last two kinds of suffering: to be parted from those one loves and to be forced to live in propinquity with those one does not love.	ข้าพเจ้ารู้สึกแปลกใจกับความทุกข์สองประการสุดท้ายเป็นพิเศษ นั่นคือ การพลัดพรากจากผู้ที่เรารัก การถูกบังคับให้อยู่ร่วมกับผู้ที่เราไม่รัก	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
64. What experiences might our Lord Buddha have undergone in his own life that he had included these two states among the great sufferings?	ประสบการณ์ใดหนอที่พระพุทธองค์ทรงเผชิญในชีวิตของพระองค์ จึงทำให้พระองค์รวมสภาวะทั้งสองประการเป็นความทุกข์อันยิ่งใหญ่	แปลเพื่อรักษาวลีวลีคำถามเชิงวาทศิลป์ซึ่งมีรูปแบบประโยคเป็น Wh-cleft/Pseudo-cleft ที่เน้นกรรมของประโยคเป็นพิเศษ จึงแปลโดยรักษาโครงสร้างประโยคและใช้คำว่า “หนอ” เพื่อเน้นคำว่า “experiences”
65. I thought of prisoners and refugees, of migrant workers and victims of human trafficking, of that great mass of the uprooted of the earth who have been torn away from their homes, parted from families and friends, forced to live out their lives among strangers who are not always welcoming.	ข้าพเจ้านึกถึงผู้ต้องขังและผู้อพยพ นึกถึงแรงงานอพยพและผู้ที่เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ นึกถึงประชาชนเป็นจำนวนมาก ผู้ไร้ถิ่นฐานด้วยถูกขับออกจากบ้านของตนเอง ถูกแยกจากครอบครัวและเพื่อนพ้อง ถูกบังคับให้ใช้ชีวิตที่เหลืออยู่ท่ามกลางคนแปลกหน้าที่เชื่อว่าจะต้องรับพวกเขาเสมอไป	แปลโดยรักษาวลีวลีการใช้คำที่อยู่ในหมวดเดียวกันสามครั้ง (a list of three) ได้แก่ “thought of ..., of ..., of ...” โดยแปลโดยใช้คำว่า “นึกถึง” ด้วยกันสามครั้ง และการใช้วลีรูปแบบโครงสร้างกรรมวาจก ได้แก่ “who have been torn away from..., parted from ..., forced to live...” โดยแปลเป็นรูปกรรมวาจกว่า “ถูก” ด้วยกันสามครั้ง

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
66. We are fortunate to be living in an age when social welfare and humanitarian assistance are recognized not only as desirable but necessary.	เราโชคดีที่มีชีวิตอยู่ในยุคที่สวัสดิการสังคมและความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมไม่เพียงได้รับการยอมรับว่าเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาแต่ยังเป็นสิ่งที่จำเป็น	
67. I am fortunate to be living in an age when the fate of prisoners of conscience anywhere has become the concern of peoples everywhere, an age when democracy and human rights are widely, even if not universally, accepted as the birthright of all.	ข้าพเจ้าโชคดีที่มีชีวิตอยู่ในยุคที่ชะตากรรมของนักโทษทางความคิด ³ ที่ไม่ว่าจะอยู่แห่งหนใดก็เป็นความกังวลของผู้คนทุกหนทุกแห่ง เป็นยุคที่ประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นสิทธิที่มีมาแต่กำเนิดของคนทุกคน แม้ว่าจะไม่ใช่การยอมรับของคนทั้งโลกก็ตาม	แปลโดยเล่นคำว่า “anywhere” และ “everywhere” ว่า “ไม่ว่าแห่งหนใด” และ “ทุกหนทุกแห่ง” เพื่อความไพเราะและภาษาไทยนิยมการใช้คำซ้อน
68. How often during my years under house arrest have I drawn strength from my favourite passages in the preamble to the Universal Declaration of Human Rights:	บ่อยครั้งเหลือเกินในช่วงระยะเวลาหลายปีที่ข้าพเจ้าถูกกักอยู่ในบริเวณบ้านพัก ข้าพเจ้าได้แรงพลังจากการอ่านข้อความที่โปรดปรานจากอารัมภบทปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน	วลี “How often during my years under house arrest” เป็น Wh-cleft/Pseudo-cleft ที่เน้นความถี่ จึงแปลโดยรักษาโครงสร้างประโยคและใช้คำว่า “เหลือเกิน” เพื่อรักษาวัจนลีลาดังกล่าว และแปลคำว่า “strength” ว่า “แรงพลัง” เพื่อความไพเราะ

³ คำว่านักโทษทางความคิดในคู่มือสมาชิกของ Amnesty International Thailand ได้ให้ความหมายว่า “บุคคลที่ถูกคุมขัง หรืออาจกล่าวได้ว่าถูกกักขัง ทางร่างกายเนื่องจากความคิดเห็นทางการเมือง เพราะศาสนา หรือความเชื่ออย่างแท้จริงของเขา เพราะเผ่าพันธุ์ เพศ สีผิว ภาษา ถิ่นกำเนิดหรือสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ การเกิด แนวโน้มทางเพศ หรือสถานภาพอื่นๆ ทั้งนี้ โดยที่เขาไม่ได้ใช้ความรุนแรงหรือสนับสนุนให้ใช้ความรุนแรง หรือความเกลียดชัง”

(<http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=1537>)

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
69. disregard and contempt for human rights have resulted in barbarous acts which have outraged the conscience of mankind, and the advent of a world in which human beings shall enjoy freedom of speech and belief and freedom from fear and want has been proclaimed as the highest aspirations of the common people, การไม่นำพาและการหมิ่นในคุณค่าของสิทธิมนุษยชนยังผลให้มีการกระทำอันป่าเถื่อน ซึ่งเป็นการขัดต่อมโนธรรมของมนุษยชาติอย่างร้ายแรง และการมาถึงของโลกที่มนุษย์จะมีอิสรภาพในการพูดและความเชื่อ และมีการประกาศให้อิสรภาพจากความหวาดกลัวและความต้องการของมนุษย์เป็นความปรารถนาสูงสุดของประชาชนทั่วไป ⁴	ไม่แปลเนื่องจากอารัมภบทปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนมีการแปลมาก่อนหน้านี้แล้วในเว็บไซต์ของกระทรวงการต่างประเทศ
70. it is essential, if man is not to be compelled to have recourse, as a last resort, to rebellion against tyranny and oppression, that human rights should be protected by the rule of law เป็นการจำเป็นที่สิทธิมนุษยชนควรได้รับความคุ้มครองโดยหลักนิติธรรม ถ้ามนุษย์จะไม่ถูกบังคับให้ต้องหันเข้าหาการลุกฮือต่อต้านทรราชและการกดขี่เป็นวิถีทางสุดท้าย ⁵	ไม่แปลเนื่องจากอารัมภบทปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนมีการแปลมาก่อนหน้านี้แล้วในเว็บไซต์ของกระทรวงการต่างประเทศ
71. If I am asked why I am fighting for human rights in Burma the above passages will provide the answer.	หากถามว่าเหตุใดข้าพเจ้าถึงต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนในประเทศพม่า ข้อความข้างต้นจะให้คำตอบ	เปลี่ยนโครงสร้างกรรมาจกเป็นโครงสร้างกรรตวจจากในวลี "If I am asked .." เป็น "หากถามว่า..."
72. If I am asked why I am fighting for democracy in Burma, it is because I believe that democratic institutions and practices are necessary for the guarantee of human rights.	หากถามว่าเหตุใดข้าพเจ้าถึงต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยในประเทศพม่า นั่นก็เพราะข้าพเจ้าเชื่อว่าสถาบันประชาธิปไตยและการปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตยมีความจำเป็นต่อการรับประกันสิทธิมนุษยชน	เปลี่ยนโครงสร้างกรรมาจกเป็นโครงสร้างกรรตวจจากตามประโยคที่ 71 และรักษาวัจนลีลาการใช้ If- because cleft ในวลี "it is because" ซึ่งเป็นการเน้นย้ำเหตุผลโดยใช้คำว่า "นั่นก็" ในฉบับแปล

⁴ อ้างถึงคำแปลจาก <http://www.mfa.go.th/humanrights/images/stories/udhrt.pdf>

⁵ อ้างถึงคำแปลจาก <http://www.mfa.go.th/humanrights/images/stories/udhrt.pdf>

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
73. Over the past year there have been signs that the endeavours of those who believe in democracy and human rights are beginning to bear fruit in Burma.	ในปีที่ผ่านมา มีสัญญาณบ่งบอกว่าความพยายามของผู้ที่เชื่อมั่นในประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนเริ่มที่จะผลิดอกออกผลในประเทศพม่า	แปล “signs that...” ว่า “สัญญาณบ่งบอกว่า...” และ “to bear fruit” ว่า “ผลิดอกออกผล” เพื่อความไพเราะ
74. There have been changes in a positive direction; steps towards democratization have been taken.	เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดี นั่นคือ มีการดำเนินการตามกระบวนการสู่ความเป็นประชาธิปไตย	แปลโดยเปลี่ยนโครงสร้างกรรมาจกในต้นฉบับ “steps towards democratization have been taken” เป็นกรรตุวจากในฉบับแปล
75. If I advocate cautious optimism it is not because I do not have faith in the future but because I do not want to encourage blind faith.	หากข้าพเจ้าสนับสนุนการมองโลกในแง่ดีแต่ด้วยความระมัดระวัง นั้นไม่ใช่เพราะข้าพเจ้าสิ้นศรัทธาในอนาคตเบื้องหน้า แต่เป็นเพราะข้าพเจ้าไม่ต้องการส่งเสริมการเชื่ออย่างหน้ามืดตามัว	แปลโดยรักษาวัจฉลีลาการใช้ If-because cleft ในวลี “it is not because” ซึ่งเป็นการเน้นย้ำเหตุผลโดยใช้คำว่า “นั่นไม่ใช่เพราะ” ในฉบับแปล และแปล “cautious optimism” ว่า “การมองโลกในแง่ดีอย่างรอบคอบ” เพราะคำว่า “รอบคอบ” มีความหมายว่า “พิจารณาโดยรอบแม้แต่เรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้น”
76. Without faith in the future, without the conviction that democratic values and fundamental human rights are not only necessary but possible for our society, our movement could not have been sustained throughout the destroying years.	หากไร้ซึ่งศรัทธาในอนาคต ไร้ความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าว่า ค่านิยมประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนพื้นฐานไม่เพียงแต่มีความจำเป็นแต่ยังมีความเป็นไปได้สำหรับสังคมของเรา การเคลื่อนไหวทางการเมืองของเราคงไม่สามารถยืดหยัดมาได้ตลอดระยะเวลาหลายปีแห่งการทำลายล้าง	
77. Some of our warriors fell at their post, some deserted us, but a dedicated core remained strong and committed.	นักต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของเรา บ้างก็ตายในหน้าที่ บ้างก็ตีจาก แต่แกนนำผู้พิศคนยังเข้มแข็งและแน่วแน่	แปลโดยเรียงลำดับคำใหม่ให้ “our warriors” ขึ้นต้นประโยค เพื่อให้คงวัจฉลีลาการใช้คำว่า “some” ซ้ำกันสองครั้งอย่างชัดเจนในฉบับแปล

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
78. At times when I think of the years that have passed, I am amazed that so many remained staunch under the most trying circumstances.	บางครั้งเมื่อหวนคิดถึงหลายปีที่ผ่านไป ข้าพเจ้าจะรู้สึกแปลกใจที่ยังมีคนจำนวนมากที่ยืนหยัดอยู่ในสถานการณ์อันยากลำบากเหลือแสน	แปลเพื่อถ่ายทอดความหมาย “the most trying circumstances” ว่า “สถานการณ์อันยากลำบากเหลือแสน”
79. Their faith in our cause is not blind; it is based on a clear-eyed assessment of their own powers of endurance and a profound respect for the aspirations of our people.	ศรัทธาของพวกเขาที่มีต่ออุดมการณ์ของเราไม่ใช่สิ่งมมาย ทว่าเป็นความศรัทธาที่ตั้งอยู่บนการพิจารณาอย่างรู้แจ้งเห็นจริงถึงพลังความอดทนของพวกเขาเองและความเคารพอย่างสุดซึ้งต่อความใฝ่ฝันของประชาชนของเรา	แปลโดยเปลี่ยนโครงสร้างกรรมาจกเป็นกรรตวจกใน “it is based on [...]” และแปลเครื่องหมาย “;” โดยใช้สันธานแสดงความที่แย้งกัน “ทว่า” เชื่อมอนุประโยคทั้งสองเข้าด้วยกัน
80. It is because of recent changes in my country that I am with you today; and these changes have come about because of you and other lovers of freedom and justice who contributed towards a global awareness of our situation.	เหตุเพราะความเปลี่ยนแปลงภายในประเทศเมื่อไม่นานมานี้ที่ทำให้ข้าพเจ้ามาอยู่กับท่านทั้งหลายในวันนี้ และความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เกิดขึ้นได้เพราะท่านและผู้อื่นที่รักในเสรีภาพและความยุติธรรม ที่มีส่วนทำให้ทั่วโลกหันมาตระหนักถึงสถานการณ์ในประเทศของเรา	แปลโดยรักษาวัจฉลีลาการใช้ it cleft ในวลี “It is because” ซึ่งเป็นการเน้นย้ำเหตุผลโดยใช้คำว่า “เหตุเพราะ” ในฉบับแปล
81. Before continuing to speak of my country, may I speak out for our prisoners of conscience.	ก่อนจะพูดถึงประเทศของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะขออนุญาตยืนยันแทนนักโทษทางความคิดของเรา	แปลโดยรักษาวัจฉลีลาแสดงความสุภาพ ในประโยค “may I speak out for our prisoners of conscience.” ซึ่งเป็นประโยคบอกเล่าที่มีโครงสร้างประโยคเหมือนประโยคคำถาม
82. There still remain such prisoners in Burma.	ยังมีนักโทษทางความคิดที่เวลานี้อยู่ในประเทศพม่า	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
83. It is to be feared that because the best known detainees have been released, the remainder, the unknown ones, will be forgotten.	มีการกล่าวกันว่าด้วยเหตุที่ผู้ถูกกักขังที่รู้จักกันดีที่สุดได้รับการปล่อยตัวแล้ว ผู้ถูกกักขังส่วนที่เหลือที่ไม่มีใครรู้จักจะถูกขังลืม	“It is to be feared that [...]” เป็น it-cleft ที่ทำหน้าที่ในการเน้นกริยาให้มีความสำคัญที่สุดในประโยค จึงใช้คำว่า “กัน” เพื่อแสดงให้เห็นว่าบุคคลจำนวนมากที่รู้จักกล่าวในเรื่องดังกล่าว เปลี่ยนโครงสร้างกรรมจาก “It is to be feared” เป็นนามวลี และ “have been released” เป็นกรรตุจาก และแปล “will be forgotten” เป็น “ถูกขังลืม” เพื่อให้เข้ากับบริบทแวดล้อม
84. I am standing here because I was once a prisoner of conscience.	ข้าพเจ้ายืนอยู่ ณ ที่แห่งนี้ เพราะครั้งหนึ่งข้าพเจ้าเคยเป็นนักโทษทางความคิด	แปล “here” ว่า “ณ ที่แห่งนี้” เพื่อความไพเราะ
85. As you look at me and listen to me, please remember the often repeated truth that one prisoner of conscience is one too many.	ขณะที่ท่านมองดูข้าพเจ้าและฟังที่สิ่งข้าพเจ้าพูด ขอท่านโปรดอย่าลืมความจริงที่ได้ยินกันมาซ้ำแล้วซ้ำเล่าว่านักโทษทางความคิดเพียงคนเดียวก็มากเกินไป	แปลตีความ “the often repeated truth” ว่า “ความจริงที่ได้ยินกันมาซ้ำแล้วซ้ำเล่า” เพราะเป็นการพูดถึงเรื่องเดิมซ้ำไปซ้ำมาจากอดีตถึงปัจจุบัน
86. Those who have not yet been freed, those who have not yet been given access to the benefits of justice in my country number much more than one.	ผู้ที่ยังถูกคุมขังและผู้ที่ยังไม่ได้รับประโยชน์จากความยุติธรรมในประเทศของข้าพเจ้ามีจำนวนมากมายกกว่าหนึ่งคน	แปลตีความ “those who have yet been freed” เพื่อให้ได้บทแปลที่แสดงความหมายชัดเจน และเชื่อมวลีด้วยคำว่า “และ” เพื่อความสละสลวย
87. Please remember them and do whatever is possible to effect their earliest, unconditional release.	ขอโปรดอย่าลืมพวกเขา และโปรดให้ความช่วยเหลือใดๆ ก็ตามที่เป็นไปได้ในการให้พวกเขาได้รับการปล่อยตัวโดยเร็วที่สุดและปราศจากเงื่อนไข	แปล “remember” เป็น “อย่าลืม” เพราะสื่อความหมายได้ชัดเจนกว่า และแปลตีความ “do” เป็น “ให้ความช่วยเหลือ” โดยพิจารณาจากบริบทแวดล้อม

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
88. Burma is a country of many ethnic nationalities and faith in its future can be founded only on a true spirit of union.	พม่าเป็นประเทศที่มีประชากรหลากหลายเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ และความศรัทธาในอนาคตจะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยเจตนารมณ์ในการรวมกันเป็นปึกแผ่นอย่างแท้จริงเท่านั้น	แปลตีความตามตัวบทต้นฉบับ “a true spirit of union” ว่า “เจตนารมณ์ในการรวมกันเป็นปึกแผ่นอย่างแท้จริง” และแปล “union” ว่า “รวมกันเป็นปึกแผ่น” เพื่อความไพเราะ และเปลี่ยนประโยคกรรมวาจกเป็นกรรตุวาจกใน “its future can be founded [...]”
89. Since we achieved independence in 1948, there never has been a time when we could claim the whole country was at peace.	นับตั้งแต่พม่าได้รับเอกราชในปี ค.ศ. 1948 ยังไม่มีเวลาใดที่เราจะพูดได้อย่างเต็มปากว่าทั่วทั้งประเทศเกิดสันติสุข	
90. We have not been able to develop the trust and understanding necessary to remove causes of conflict.	เรายังไม่สามารถสร้างความไว้วางใจและความเข้าใจที่จำเป็นต่อการขจัดสาเหตุของความขัดแย้งออกไปได้	
91. Hopes were raised by ceasefires that were maintained from the early 1990s until 2010 when these broke down over the course of a few months.	ความหวังเกิดขึ้นเมื่อมีการหยุดยิงระหว่างช่วงต้นทศวรรษ 1990 ถึงปี ค.ศ. 2010 เสี่ยงปืนก็กลับมาดังอีกครั้งในช่วงระยะเวลาเพียงสองสามเดือน	เปลี่ยนโครงสร้างกรรมวาจกเป็นกรรตุวาจกใน “Hope were raised...” และแปลถ่ายทอดความหมาย “... these broke down over the course of a few months” โดยพิจารณาจากบริบทแล้วเห็นว่า “these” ในที่นี้เป็นการอ้างถึง “ceasefire” เนื่องจากไม่มีการใช้กริยา “to break down” ร่วมกับคำว่า “hope”
92. One unconsidered move can be enough to remove long-standing ceasefires.	การกระทำอันขาดสติยังคิดเพียงครั้งเดียวก็เพียงพอแล้วที่จะยุติการหยุดยิงที่ดำเนินมายาวนานได้	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
93. In recent months, negotiations between the government and ethnic nationality forces have been making progress.	ในหลายเดือนที่ผ่านมา มีความคืบหน้าในการเจรจาระหว่างรัฐบาลและกองกำลังชนกลุ่มน้อย	แปลโดยเรียงลำดับประโยคใหม่เพื่อเน้นผลของการเจรจามากกว่าผู้ที่ทำการเจรจา
94. We hope that ceasefire agreements will lead to political settlements founded on the aspirations of the peoples, and the spirit of union.	เราหวังว่าข้อตกลงหยุดยิงจะนำไปสู่การแก้ปัญหาทางการเมืองที่ตั้งอยู่บนความปรารถนาของประชาชนและเจตนารมณ์ในการรวมกันเป็นปึกแผ่นเป็นสำคัญ	แปล “the spirit of union” ตามประโยคที่ 88 เนื่องจากการพูดถึงเรื่องเดียวกัน
95. My party, the National League for Democracy, and I stand ready and willing to play any role in the process of national reconciliation.	พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตยของข้าพเจ้าและตัวข้าพเจ้าเองพร้อมและเต็มใจที่จะดำเนินบทบาทใดๆ ก็ตามในกระบวนการสร้างความปรองดองแห่งชาติ	“National League for Democracy” เป็นชื่อเฉพาะที่มีการบัญญัติในภาษาไทยแล้ว จึงใช้คำแปลที่มีอยู่เดิม
96. The reform measures that were put into motion by President U Thein Sein’s government can be sustained only with the intelligent cooperation of all internal forces: the military, our ethnic nationalities, political parties, the media, civil society organizations, the business community and, most important of all, the general public.	มาตรการปฏิรูปที่ดำเนินการโดยรัฐบาลประธานาธิบดีอู เต็งเส่ง จะคงอยู่ต่อไปได้ก็ด้วยการร่วมมือกันอย่างชาญฉลาดระหว่างผู้มีอำนาจในประเทศฝ่ายต่างๆ เท่านั้น อันประกอบด้วย กองทัพ กองกำลังชนกลุ่มน้อยของเรา พรรคการเมือง สื่อมวลชน องค์กรประชาสังคม ภาคธุรกิจ และที่สำคัญที่สุดก็คือประชาชน	แปลโดยปรับเปลี่ยนโครงสร้างกรรมาจกเป็นโครงสร้างกรรจวกใน “The reform measures [...] can be sustained ” และใช้ “อันประกอบด้วย” เพื่อความไพเราะสละสลวย
97. We can say that reform is effective only if the lives of the people are improved and in this regard, the international community has a vital role to play.	เราจะกล่าวว่า การปฏิรูปเกิดผลสัมฤทธิ์ได้ก็ต่อเมื่อประชาชนมีชีวิตที่ดีขึ้น และประชาคมโลกก็เป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญในเรื่องนี้	แปลโดยเรียงลำดับคำใหม่เพื่อความไพเราะสละสลวย

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
98. Development and humanitarian aid, bi-lateral agreements and investments should be coordinated and calibrated to ensure that these will promote social, political and economic growth that is balanced and sustainable.	ควรมีการประสานงานและกำหนดแนวทางความช่วยเหลือด้านการพัฒนาและทางด้านมนุษยธรรม ความตกลงแบบทวิภาคี และการลงทุน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าความช่วยเหลือดังกล่าวจะส่งเสริมการเติบโตทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจที่สมดุลและยั่งยืน	แปลโดยเปลี่ยนโครงสร้างกรรมาจกเป็นกรรตุวจากใน “Development and humanitarian aid, bi-lateral agreements and investments should be coordinated and calibrated [...]”
99. The potential of our country is enormous.	ประเทศของเรามีศักยภาพมากมายมหาศาล	แปลโดยเรียงลำดับคำใหม่เพื่อเลี่ยงการใช้คำว่า “ของ” สองครั้ง
100. This should be nurtured and developed to create not just a more prosperous but also a more harmonious, democratic society where our people can live in peace, security and freedom.	ศักยภาพนี้สมควรได้รับการทะนุบำรุงและพัฒนาเพื่อสร้างสังคมที่ไม่เพียงแต่จะเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น แต่ยังเป็นสังคมที่มีความสมานฉันท์และเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น อันเป็นสังคมที่ประชาชนของเราสามารถมีชีวิตอยู่อย่างสันติ มั่นคง และมีเสรีภาพ	“This” ในที่นี้เป็นการกล่าวถึงสิ่งที่กล่าวถึงในประโยคก่อนหน้า นั่นคือ “ศักยภาพของประเทศ” จึงใช้คำว่า “ศักยภาพนี้” เป็นประธานในบทแปล และเปลี่ยนโครงสร้างกรรมาจกเป็นกรรตุวจากใน “This should be nurtured and developed [...]”
101. The peace of our world is indivisible.	สันติภาพของโลกเราไม่อาจแบ่งแยกได้	
102. As long as negative forces are getting the better of positive forces anywhere, we are all at risk.	ตราบใดที่พลังด้านลบยังมีชัยเหนือพลังด้านบวกไม่ว่าในแห่งหนใด เราต่างก็ตกอยู่ในอันตรายด้วยกันทั้งสิ้น	แปลโดยรักษาวาทศิลป์ใ้มน่น่าใจด้วยคำคู่ที่มีความหมายตรงกันข้าม คือ คำว่า “พลังด้านลบ” กับ “พลังด้านบวก”

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
103. It may be questioned whether all negative forces could ever be removed.	อาจมีคำถามว่าพลังด้านลบทั้งหลายจะถูกขจัดบิดเป่าให้หมดสิ้นไปได้หรือไม่	แปล “removed” ว่า “ขจัดบิดเป่า” เพื่อความไพเราะและภาษาไทยนิยมการใช้คำซ้อน และเปลี่ยนโครงสร้างกรรมจากเป็นกรรตุวาจกใน “It may be questioned [...]” แต่รักษาโครงสร้างกรรมจากใน “whether all negative forces could ever be removed” เพราะเป็นความหมายเชิงลบ
104. The simple answer is: “No!” It is in human nature to contain both the positive and the negative.	คำตอบง่าย ๆ คือ ไม่ได้ เพราะเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบ	ใช้คำว่า “เพราะ” เชื่อมประโยคเพื่อความไพเราะและเป็นเหตุเป็นผลกัน
105. However, it is also within human capability to work to reinforce the positive and to minimize or neutralize the negative.	แต่ถึงกระนั้น มนุษย์ก็ยังสามารถในอันที่จะเสริมสร้างพลังด้านบวกและบั่นทอนหรือหักล้างพลังด้านลบได้	
106. Absolute peace in our world is an unattainable goal.	สันติภาพแบบสมบูรณ์แท้จริงในโลกของเราเป็นเป้าหมายที่ไม่อาจบรรลุได้	
107. But it is one towards which we must continue to journey, our eyes fixed on it as a traveller in a desert fixes his eyes on the one guiding star that will lead him to salvation.	แต่เป็นเป้าหมายที่เรายังคงต้องเดินทางต่อไปให้ถึง ด้วยสายตาที่จับจ้องไปยังเป้าหมายราวกับนักเดินทางกลางทะเลทรายที่สายตาจับจ้องไปยังดาวนำทางที่จะพาเขาไปถึงความรอด ⁶	แปลโดยพิจารณาถึงเนื้อความที่ละเอียดไว้ในฐานที่เข้าใจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องพระกำเนิดของพระเยซูคริสต์

⁶ เป็นการเปรียบเทียบถึงเรื่องพระกำเนิดของพระเยซูคริสต์ โดยในตำนานกล่าวไว้ว่าโหราจารย์จากตะวันออกผู้เห็นดาวสว่างบนฟ้าได้ติดตามดาวมาจนถึงเบธเลเฮม แคว้นยูเดีย ซึ่งเป็นสถานที่ประสูติของพระเยซู เพื่อขอนมัสการพระเยซูด้วยเชื่อว่าดาวที่ส่องสว่างบนฟ้านั้นนำไปสู่พระราชวงศ์ใหม่ของชาวยิวซึ่งเป็นผู้ที่จะพาให้ประชาชนพ้นทุกข์ภัย (อ้างถึง <http://www.creation-church.com/inthebible09.php>)

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
108. Even if we do not achieve perfect peace on earth, because perfect peace is not of this earth, common endeavours to gain peace will unite individuals and nations in trust and friendship and help to make our human community safer and kinder.	แม้ว่าเราจะไม่บรรลุสันติภาพที่สมบูรณ์แบบบนโลก ด้วยเพราะว่าสันติภาพสมบูรณ์แบบไม่มีอยู่ในโลกนี้ ความพยายามร่วมกัน เพื่อให้บรรลุสันติภาพจะหล่อหลอมบุคคลและประเทศต่างๆ เข้าไว้ด้วยกันด้วยความไว้วางใจ และมิตรภาพ และช่วยให้สังคมมนุษย์ของเรามีความปลอดภัย และมีความเมตตาต่อกันมากขึ้น	
109. I used the word 'kinder' after careful deliberation; I might say the careful deliberation of many years.	ข้าพเจ้าใช้คำว่า “เมตตาต่อกันมากขึ้น” หลังจากพิจารณาอย่างรอบคอบ อาจกล่าวได้ว่าหลังจากการพิจารณาอย่างรอบคอบเป็นเวลาหลายปีก็ได้	แปลเครื่องหมาย “;” ว่า “ก็ได้” เพราะตัวบทต้นฉบับเป็นอนุประโยคสองประโยคที่แสดงความคล้ายตามกัน และละการแปล “I” ตัวที่สองเนื่องจากทั้งประโยคมีประธานในประโยคเพียงคนเดียว
110. Of the sweets of adversity, and let me say that these are not numerous, I have found the sweetest, the most precious of all, is the lesson I learnt on the value of kindness.	ในบรรดาความหอมหวานบนความทุกข์ยากทั้งหลาย ซึ่งชอบอกว่ามีอยู่ไม่มากนัก ข้าพเจ้าพบว่าสิ่งที่หอมหวานที่สุด และมีค่ามากที่สุด ก็คือ บทเรียนที่ได้เรียนรู้จากคุณค่าของความเมตตา	ละแปลการ “I” ซ้ำหลายครั้งเพื่อไม่ให้เป็นบทแปลที่ฟุ่มเฟือย
111. Every kindness I received, small or big, convinced me that there could never be enough of it in our world.	ทุกความเมตตาที่ข้าพเจ้าได้รับ ไม่ว่าจะมากหรือน้อย ทำให้ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าความเมตตากรุณาไม่อาจมีเพียงพอได้ในโลกของเรา	
112. To be kind is to respond with sensitivity and human warmth to the hopes and needs of others.	การมีความเมตตา คือ การตอบสนองความหวังและความต้องการของผู้อื่นด้วยความรู้สึกละเอียดอ่อนและความอบอุ่นต่อเพื่อนมนุษย์	แปลโดยการเปลี่ยน “to be kind” และ “to respond” เป็นคำนาม

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
113. Even the briefest touch of kindness can lighten a heavy heart.	แม้แต่สัมผัสแห่งความเมตตาเพียงชั่วขณะก็สามารถบรรเทาจิตใจที่ทุกข์ระทมได้	แปลตีความคำว่า “a heavy heart” ว่า “จิตใจที่ทุกข์ระทม” เนื่องจากคำว่า “with a heavy heart” เป็นภาษาวรรณกรรมและมีความหมายว่า “feeling sad”
114. Kindness can change the lives of people.	ความเมตตาสามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตของคนทั้งหลายได้	
115. Norway has shown exemplary kindness in providing a home for the displaced of the earth, offering sanctuary to those who have been cut loose from the moorings of security and freedom in their native lands.	ประเทศนอร์เวย์เป็นแบบอย่างในการให้ความเมตตา โดยการให้ที่อยู่อาศัยแก่ผู้พลัดถิ่นในโลกใบนี้ ให้ที่พักพิงแก่ผู้ที่ถูกตัดขาดจากสิ่งยึดเหนี่ยวต่างๆ ในด้านความปลอดภัยและความมีอิสระในประเทศบ้านเกิดของตน	แปล “shown” ว่า “เป็น” ในฉบับแปลโดยการตีความตามตัวบทต้นฉบับ เนื่องจากแบบอย่างการให้ความเมตตานี้มาในรูปของการดำเนินการช่วยเหลือผู้อพยพในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นการกระทำมากกว่าการแสดง และแปล “moorings” ว่า “สิ่งยึดเหนี่ยว” เนื่องจากเป็นภาษาภาพพจน์
116. There are refugees in all parts of the world.	มีผู้อพยพอยู่ในทุกหนทุกแห่งในโลก	แปล “all parts” ว่า “ทุกหนทุกแห่ง” เพื่อความไพเราะเนื่องจากภาษาไทยนิยมใช้คำซ้อน
117. When I was at the Maela refugee camp in Thailand recently, I met dedicated people who were striving daily to make the lives of the inmates as free from hardship as possible.	เมื่อข้าพเจ้าไปที่ค่ายผู้อพยพแมลาในประเทศไทยเมื่อไม่นานมานี้ ข้าพเจ้าได้พบปะกับผู้อุทิศตนทั้งหลายที่ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในแต่ละวันเท่าที่จะเป็นไปได้เพื่อให้ชีวิตของผู้ถูกกักกันปราศจากความทุกข์ยากลำบาก	แปล “hardship” ว่า “ความทุกข์ยากลำบาก” เพื่อความไพเราะเนื่องจากภาษาไทยนิยมใช้คำซ้อน
118. They spoke of their concern over ‘donor fatigue,’ which could also translate as ‘compassion fatigue.’	พวกเขาพูดถึงความกังวลเกี่ยวกับ “อาการแผ่วของผู้บริจาค” ซึ่งยังแปลได้ว่า “ความกรุณาที่แผ่วลง”	แปลโดยตีความตามความหมาย เนื่องจากยังไม่เคยมีการบัญญัติคำในภาษาไทยสำหรับ “donor fatigue” และ “compassion fatigue”

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
119. 'Donor fatigue' expresses itself precisely in the reduction of funding.	โดย “อาการแผลวของผู้บริจาค” นี้เห็นได้ชัดชัดเจนจากเงินอุดหนุนที่ลดลง	เพิ่มคำว่า “โดย” ในฉบับแปลเพื่อแสดงการอธิบายความในข้อ 118
120. 'Compassion fatigue' expresses itself less obviously in the reduction of concern.	ส่วน “ความกรุณาที่แผลวลง” เห็นได้ไม่ชัดเจนเท่าในรูปของความห่วงใยที่ลดลง	เพิ่มคำว่า “ส่วน” ในฉบับแปลเพื่อแสดงการอธิบายข้อ 118 เพิ่มเติม
121. One is the consequence of the other.	อาการแผลวอย่างหนึ่งก็เป็นผลของอาการแผลวอีกอย่างหนึ่ง	เนื่องจากคำว่า “one” และ “the other” ในประโยคนี้ไม่แสดงอย่างชัดเจนว่าหมายถึงสิ่งใดในประโยคก่อนหน้า นี่จึงมีความจำเป็นที่จะต้องคงความไม่ชัดเจนในตัวบทต้นฉบับเอาไว้
122. Can we afford to indulge in compassion fatigue?	เราสามารถทนรับสภาพความกรุณาที่แผลวลงได้อย่างนั้นหรือ?	แปลโดยตีความตามความหมายในตัวบทต้นฉบับและรักษาวัจนลีลาคำถามเชิงวาทศิลป์
123. Is the cost of meeting the needs of refugees greater than the cost that would be consequent on turning an indifferent, if not a blind, eye on their suffering?	จำนวนเงินที่จำเป็นสำหรับการตอบสนองต่อความต้องการต่างๆ ของผู้อพยพนั้น สูงกว่าสิ่งที่จะต้องสูญเสียซึ่งเป็นผลพวงของการไม่สนใจใยดีกับความทุกข์ยากของผู้อพยพอย่างนั้นหรือ	
124. I appeal to donors the world over to fulfill the needs of these people who are in search, often it must seem to them a vain search, of refuge.	ข้าพเจ้าขอวิงวอนต่อผู้บริจาคทั่วโลก ขอให้ท่านมอบสิ่งจำเป็นให้แก่ผู้คนที่กำลังแสวงหาที่หลบภัย ซึ่งบ่อยครั้งสำหรับพวกเขาจะเป็นการแสวงหาอย่างลึนหวัง	คำว่า “fulfill the need” ในที่นี้เป็นการสะท้อนถึงความต้องการที่เป็นปัจจัยสี่ ซึ่งไม่ใช่ความต้องการฟุ้งเฟ้อ จึงแปลโดยยึดความหมายเป็นหลัก

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
125. At Maela, I had valuable discussions with Thai officials responsible for the administration of Tak province where this and several other camps are situated.	ที่ศูนย์ผู้อพยพแม่ลา ข้าพเจ้าได้มีโอกาสปรึกษาหารือที่เป็นประโยชน์ยิ่งกับเจ้าหน้าที่ชาวไทยผู้รับผิดชอบด้านการบริหารปกครองจังหวัดตาก ซึ่งเป็นที่ตั้งของค่ายผู้อพยพนี้ และค่ายผู้อพยพอื่นๆ อีกหลายแห่ง	
126. They acquainted me with some of the more serious problems related to refugee camps: violation of forestry laws, illegal drug use, home brewed spirits, the problems of controlling malaria, tuberculosis, dengue fever and cholera.	เจ้าหน้าที่ได้ทำให้ข้าพเจ้าตระหนักถึงปัญหาร้ายแรงต่างๆ เกี่ยวกับค่ายผู้อพยพ เช่น การละเมิดกฎหมายป่าไม้ การใช้ยาเสพติด การผลิตเหล้าเถื่อน ปัญหาการควบคุมโรค มาเลเรีย วัณโรค ไข้เลือดออก และอหิวาตกโรค	แปลคำว่า “acquaint” ว่า “ทำให้ตระหนักถึง” ตามความหมายว่า “to make somebody/yourself familiar with or aware of something”
127. The concerns of the administration are as legitimate as the concerns of the refugees.	ความกังวลของฝ่ายบริหารปกครองเป็นสิ่งที่สมเหตุสมผล เจกเช่นเดียวกับความกังวลของผู้อพยพ	
128. Host countries also deserve consideration and practical help in coping with the difficulties related to their responsibilities.	อีกทั้งประเทศที่ให้ผู้อพยพพักพิงนั้นควรได้รับความเห็นใจ และความช่วยเหลือที่เป็นประโยชน์ในอันที่จะรับมือกับความยากลำบากต่างๆ ที่มาพร้อมกับภาระหน้าที่	แปล “related to” ว่า “มาพร้อมกับ” โดยตีความตามความหมายจากตัวบทต้นฉบับ
129. Ultimately our aim should be to create a world free from the displaced, the homeless and the hopeless, a world of which each and every corner is a true sanctuary where the inhabitants will have the freedom and the capacity to live in peace.	ที่สุดแล้ว จุดมุ่งหมายของเราควรเป็นไปเพื่อสร้างโลกที่ปราศจากผู้พลัดถิ่น ผู้ไร้ที่อยู่อาศัย และผู้ไร้ความหวัง เป็นโลกที่ทุกซอกทุกมุมเป็นแหล่งพักพิงอย่างแท้จริง ให้ผู้อพยพอาศัยได้มีเสรีภาพและสามารถมีชีวิตอย่างสันติ	แปลการเล่นคำว่า “homeless” กับ “hopeless” ว่า “ผู้ไร้ที่อยู่อาศัย” กับ “ผู้ไร้ความหวัง” เพื่อรักษาวัจนลีลาการใช้คำที่มี “-less” ซ้ำกันสองครั้ง

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
130. Every thought, every word, and every action that adds to the positive and the wholesome is a contribution to peace.	ทุกความคิด ทุกคำพูด และทุกการกระทำที่เสริมพลังด้านบวก และความดีงามนั้นเป็นการมีส่วนร่วมในการสร้างสันติภาพ	แปลโดยรักษาวลีลีลาการใช้คำที่อยู่ในหมวดเดียวกันสามครั้ง (a list of three) คือ คำว่า “every”
131. Each and every one of us is capable of making such a contribution.	เราทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องดังกล่าวได้	
132. Let us join hands to try to create a peaceful world where we can sleep in security and wake in happiness.	ขอเราจงร่วมมือกันในการพยายามสร้างโลกอันสงบสุขที่เราสามารถนอนหลับอย่างปลอดภัยและตื่นขึ้นอย่างมีความสุข	แปลเพื่อรักษาโครงสร้าง verb + in + noun ใน “sleep in security and wake in happiness” เป็น “นอนหลับอย่างปลอดภัยและตื่นขึ้นอย่างมีความสุข”
133. The Nobel Committee concluded its statement of 14 October 1991 with the words: “In awarding the Nobel Peace Prize ... to Aung San Suu Kyi, the Norwegian Nobel Committee wishes to honour this woman for her unflagging efforts and to show its support for the many people throughout the world who are striving to attain democracy, human rights and ethnic conciliation by peaceful means.”	คณะกรรมการรางวัลโนเบลได้สรุปคำแถลงการณ์เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม ค.ศ. 1991 ด้วยข้อความว่า “ ในการมอบรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพ.....แก่นางออง ซาน ซู จี คณะกรรมการรางวัลโนเบลประเทศนอร์เวย์ขอยกย่องสตรีผู้นี้ในความพยายามอย่างไม่ย่อท้อ และขอสนับสนุนผู้คนทั่วโลกจำนวนมากที่กำลังต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และความปรองดองทางชาติพันธุ์ด้วยสันติวิธี”	
134. When I joined the democracy movement in Burma it never occurred to me that I might ever be the recipient of any prize or honour.	เมื่อข้าพเจ้าได้เข้าร่วมในการเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยในประเทศพม่า ข้าพเจ้าไม่เคยคิดมาก่อนว่าจะได้รับรางวัลหรือเกียรติยศใดๆ	แปลโดยเปลี่ยนคำนาม “recipient” เป็นคำกริยาเพื่อให้รับกับประธานและกรรมในประโยค

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
135. The prize we were working for was a free, secure and just society where our people might be able to realize their full potential.	รางวัลที่เราทำงานเพื่อให้ได้มา คือ สังคมที่มีอิสระ มั่นคง ปลอดภัย และยุติธรรม อันเป็นสังคมที่ประชาชนของเราสามารถใช้ศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่	เพิ่มคำว่า “อันเป็นสังคม...” เพื่อขยายความสันธาน เชื่อมประโยค “where” ให้บทแปลสื่อความได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
136. The honour lay in our endeavour.	เกียรติยศที่ได้รับนี้เป็นผลมาจากความพยายามของเรา	แปล “the” ว่า “ที่ได้รับนี้” เนื่องจากเป็นการเน้นว่า เกียรติยศดังกล่าวเป็นเกียรติยศที่ได้จากการรับรางวัลโนเบล ไม่ใช่เกียรติยศอื่น
137. History had given us the opportunity to give of our best for a cause in which we believed.	ประวัติศาสตร์ได้ให้โอกาสเราในการทำสิ่งที่ดีที่สุดเพื่อหลักการที่เราเชื่อมั่น	
138. When the Nobel Committee chose to honour me, the road I had chosen of my own free will become a less lonely path to follow.	เมื่อคณะกรรมการโนเบลเลือกที่จะมอบรางวัลให้แก่ข้าพเจ้า เส้นทางที่ข้าพเจ้าเลือกด้วยความเต็มใจเส้นทางนี้จึงไม่เดียวดายเหมือนก่อน	แปลตีความ “less lonely” ว่า “ไม่เดียวดายเหมือนก่อน” เนื่องจากมีความหมายว่าเดียวดายน้อยลง ไม่ใช่ “ไม่เดียวดายอีกแล้ว”
139. For this I thank the Committee, the people of Norway and peoples all over the world whose support has strengthened my faith in the common quest for peace.	ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณคณะกรรมการ ประชาชนชาว นอร์เวย์และประชาชนทั่วโลกสำหรับการสนับสนุนอันเป็นการเสริมสร้างพลังแห่งศรัทธาของข้าพเจ้าในการแสวงหาสันติภาพร่วมกัน	
140. Thank you.	ขอขอบคุณ	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
<p>สุนทรพจน์ตอบรับในโอกาสเข้ารับปริญญา ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชากฎหมายแพ่ง จากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ณ บริเวณหอประชุมเซลโดเนียน เรียวเตอร์ เมืองออกซ์ฟอร์ด สหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2555</p> <p>141. Today, many strands of my life have come together.</p>	<p>วันนี้หลากหลายช่วงของชีวิตของข้าพเจ้าได้มาบรรจบกัน</p>	<p>แปล “strand” ว่า “ช่วง” โดยอาศัยความหมายรองของ คำศัพท์ตามที่บัญญัติไว้ในพจนานุกรมออกซ์ฟอร์ดว่า “an element that forms part of a complex whole”</p>
<p>142. The years that I spent as a student at St Hugh's; the years I spent in Park Town as a wife and mother; the years I spent under house arrest - when my university, the University of Oxford, stood up and spoke up for me.</p>	<p>หลายปีที่ข้าพเจ้าอยู่ที่วิทยาลัยเซนต์ฮิวส์⁷ ในฐานะนักศึกษา หลายปีที่ข้าพเจ้าอยู่ที่ย่านปาร์คทาวน์⁸ ในฐานะภรรยาและ แม่ หลายปีที่ข้าพเจ้าถูกกักบริเวณอยู่ในบ้านพัก ในขณะที่ มหาวิทยาลัยของข้าพเจ้า มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดยืนหยัด และปกป้องข้าพเจ้า</p>	<p>แปลขยายความ “St. Hugh's” และ “Park Town” โดย คำนึงถึงผู้รับสารปลายทางที่ไม่คุ้นเคยกับชื่อเฉพาะ เหล่านี้</p>

⁷ St. Hugh's เป็นวิทยาลัยย่อยของมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1886 เพื่อเป็นวิทยาลัยสำหรับสตรี (อ้างถึง <http://www.st-hughs.ox.ac.uk/about-sthughs>)

⁸ Park Town เป็นย่านที่พักอาศัยเล็กๆ ในบริเวณทางตอนเหนือของเมืองออกซ์ฟอร์ด (อ้างถึง http://en.wikipedia.org/wiki/Park_Town,_Oxford)

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
143. During the most difficult years I was upheld by memories of Oxford.	ในช่วงเวลาที่ยากลำบากที่สุด ความทรงจำเกี่ยวกับออกซ์ฟอร์ดทำให้ข้าพเจ้ามีกำลังใจ	แปล "Oxford" ว่า "ออกซ์ฟอร์ด" โดยไม่ขยายความ เพราะเป็นการพูดถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับออกซ์ฟอร์ดโดยรวม ไม่เจาะจงว่าเป็นเมืองหรือมหาวิทยาลัย
144. These were among the most important inner resources that helped me to cope with all the challenges I had to face.	สิ่งเหล่านี้เป็นพลังจากภายในที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่ช่วยให้ข้าพเจ้ารับมือกับความท้าทายทั้งหลายที่ต้องเผชิญ	
145. The memories were in fact very simple ones.	ที่จริงแล้วความทรงจำเหล่านี้เป็นเพียงความทรงจำธรรมดาๆ	เรียงลำดับคำใหม่โดยให้ "in fact" ขึ้นต้นประโยคเพื่อความสละสลวย
146. Some are days like these, when I went on the Cherwell with friends in a punt, or sat reading on the lawn at St Hugh's, or in the library - not looking at a book, but out of the windows.	บ้างก็เป็นวันเวลาเหมือนเมื่อครั้งที่ข้าพเจ้านั่งเรือท่องเที่ยวบนสวนสนามหญ้าของวิทยาลัยเซนต์ฮิวจ์ หรือนั่งอยู่ในห้องสมุด โดยที่ก็ไม่ได้มองหนังสือแต่กลับมองออกไปนอกหน้าต่าง	คำว่า Cherwell ว่าแม่น้ำเซอร์เวลโดยอาศัยบริบทแวดล้อม
147. But these were very precious memories – because I had lived a happy life.	แต่ความทรงจำเหล่านี้ล้วนมีคุณค่ามาก เพราะว่าข้าพเจ้าได้มีชีวิตที่เป็นสุข	

⁹ เมื่อทำการค้นคว้าความหมายของคำว่า Cherwell พบว่าใช้อ้างอิงถึงหลายสิ่งเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของออกซ์ฟอร์ดเชอร์ (Oxfordshire) และแม่น้ำเซอร์เวลซึ่งแยกสาขามาจากแม่น้ำแอมส์ทาง

ตอนกลางของประเทศอังกฤษ (อ้างถึง<https://www.google.com/search?q=Cherwell&aq=f&oq=Cherwell&aqs=chrome.0.57j5j0l2.1733&sourceid=chrome&ie=UTF->

8#hl=en&tbo=d&q=cherwell+river&stick=H4sIAAAAAAAAAAG0ovnz8BQMDAy8HixKnfq6-

gVFueXIOHatQ73X3Zf1Ldon0NPivS7YwI8EAMeiDLkqAAAA&sa=X&psj=1&ei=lgwZUaqRC4fXrQfy2YG4BQ&ved=0CKEBEOKTMA0&bav=on.2,or_r_gc.r_pw.r_cp.r_qf.&bvm=bv.42080656,d.bmk&fp=6c4cac58922e0d7&biw=1680&b

ih=959)

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
148. And this made me understand so much better the young people of Burma – who wanted to live a happy life and who had never been given an opportunity to lead one.	และสิ่งนี้ทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจคนหนุ่มสาวชาวพม่ามากยิ่งขึ้น พวกเขาต้องการมีชีวิตที่เป็นสุขแต่ไม่เคยได้รับโอกาสที่จะได้มีชีวิตเช่นนั้น	แปลตีความตามความหมายและเรียบเรียงประโยคใหม่ โดยแยกประโยคออกเป็นสองประโยคเพื่อความเป็นธรรมชาติ เนื่องจากเป็นต้นฉบับประเภทสุนทรพจน์ จึงไม่นิยมพูดเป็นประโยคยาว
149. When I see Oxford now, when I see the students of Oxford now, when I met some of them at St Hugh's yesterday, I saw myself again as a young student: carefree, happy, nice.	เมื่อข้าพเจ้าได้เห็นออกซฟอร์ดในตอนนี เมื่อข้าพเจ้าได้เห็น นักศึกษามหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดในตอนนี เมื่อข้าพเจ้าได้ พบนักศึกษาจำนวนหนึ่งที่วิทยาลัยเซนต์ฮิวจ์เมื่อวานนี้ ข้าพเจ้าก็ได้เห็นตัวเองกลับมาเป็นนักศึกษาในวัยเยาว์อีก ครั้งหนึ่งที่ทั้งมีอิสระ มีความสุข และน่ารัก	รักษาวัจนลีลาการใช้คำว่า “when I ...” ซ้ำกันสามครั้ง โดยแปลว่า “เมื่อข้าพเจ้า...” และแปลคำว่า “now” ว่า “ตอนนี้” เนื่องจากผู้ส่งสารไม่ได้อ่านบทสุนทรพจน์ แต่เป็นลักษณะของการกล่าวสุนทรพจน์ที่มีการซ้อมพูดมาก่อน จึงน่าจะใช้ภาษาพูดแบบไม่เป็นทางการมากนัก
150. We were nice, the students now are nice.	นักศึกษาแต่ก่อนน่ารัก นักศึกษาเดี๋ยวนี้ก็น่ารัก	“we” และ “students” เป็นการกล่าวถึงนักศึกษา เหมือนกันแต่ต่างกันเพียงยุคสมัย จึงเพิ่มคำว่า “แต่ก่อน” เพื่อแสดงอดีตกาล และให้รับกับ “now” ในต้นฉบับที่แปลว่า “เดี๋ยวนี้” และเลือกคำที่เป็นภาษาพูดแบบไม่เป็นทางการมากนัก
151. They have been given a chance to be nice.	พวกเขาได้รับโอกาสที่จะเป็นคนน่ารัก	แปลตีความ “to be nice” ว่า “เป็นคนน่ารัก” เพราะเป็นบทแปลที่เป็นธรรมชาติมากกว่าการแปลตรงตัว
152. It's a very simple word, but it's an important one.	เป็นคำง่ายๆ แต่ก็มีความสำคัญ	
153. When you look at their faces, you don't see any hidden agenda there.	เมื่อท่านมองดูใบหน้าของพวกเขาจะไม่เห็นว่ามีลับลมคมในใดๆ อยู่เลย	แปล “hidden agenda” ว่า “ลับลมคมใน” เพื่อให้ได้บทแปลที่เป็นธรรมชาติและภาษาไทยนิยมการใช้คำซ้อน

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
154. They were so open, as we were open – because we had been given a chance to be open.	พวกเขาเป็นคนเปิดเผยมาก เหมือนอย่างที่เราเคยเป็นคนเปิดเผย ด้วยเหตุที่ว่าเราได้รับโอกาสที่จะเป็นคนเปิดเผย	รักษาวัจฉลีลาการใช้คำซ้ำกันสามครั้ง คือ คำว่า “open” โดยแปลเป็นภาษาปลายทางว่า “เปิดเผย”
155. We were not afraid – there was no reason for us to be afraid – and this opened us to the world.	เราไม่กลัว ไม่มีเหตุผลที่เราจะต้องกลัว และสิ่งนี้เปิดให้เราออกไปสู่โลกกว้าง	แปลตีความ “this opened us to the world” ว่า “สิ่งนี้เปิดให้เราออกไปสู่โลกกว้าง” เพื่อให้ได้บทแปลที่เป็นธรรมชาติ เนื่องจากภาษาปลายทางมีสำนวน “เปิดประตูสู่โลกกว้าง” ที่ใกล้เคียงกับต้นฉบับ
156. I remember small things.	ข้าพเจ้าจดจำสิ่งละอันพันละน้อย	แปล “small things” ว่า “สิ่งละอันพันละน้อย” เพราะภาษาไทยนิยมการใช้คำซ้อน
157. I remember so often going in a bus, with my very dear friend Ann Pasternak-Slater, sitting side by side, in a bus on the Banbury Road, our four denim-clad knees next to each other; and Ann looked down, and said: ‘It’s not fair, even knees are different.’ And it was true.	บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้านั่งถึงตอนที่นั่งรถบัสไปกับเพื่อนที่รักกันมากชื่อแอน พาสเตอร์แนค-สเลเตอร์ ¹⁰ เรานั่งติดกันในรถบัสตรงถนนแบนเบรี หัวเข่าที่อยู่ภายใต้กางเกงยีนส์เรียงชิดติดกัน และแอนก็ก้มลงมองแล้วพูดว่า “มันไม่ยุติธรรมเลย ขนาดเขายังต่างกัน” และเธอก็พูดถูกจริง	แปลตีความ “and it was true” เนื่องจากการแปลตรงตัวไม่สามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน และแปล “bus” ว่า “รถบัส” แทน “รถโดยสาร” เพื่อให้ได้บทแปลเป็นภาษาพูดแบบไม่เป็นทางการมากนัก
158. I’m not sure quite which way it was, but one set of knees was pointed, and one set of knees was round.	ข้าพเจ้าไม่ค่อยแน่ใจว่าคุณไหนเป็นแบบไหน แต่เข่าคู่หนึ่งแหลม ส่วนเข่าอีกคู่กลมมน	

¹⁰ Ann Pasternak-Slater เป็นนักวิชาการสาขาวรรณคดีและนักแปลซึ่งเคยเป็นทั้งนักศึกษาและอาจารย์ที่วิทยาลัย St. Anne ซึ่งเป็นหนึ่งในวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด (อ้างถึง

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
159. These were the sort of things we noticed as students, and talked about, and built a whole philosophy on this little fact that we had different sets of knees, our knees were shaped differently.	นี่คือสิ่งต่างๆ ที่เราสังเกตเห็นตอนเป็นนักเรียนและเอามาพูดถึง แล้วก็สร้างปรัชญาขึ้นมาเป็นเรื่องเป็นราวบนความจริงอันเล็กน้อยที่ว่าเรามีเข่าที่ต่างกัน เข่าของเรามีรูปร่างต่างกัน	แปล “talked about” ว่า “เอามาพูด” เพื่อให้เป็นภาษาระดับไม่เป็นทางการมากนัก และแปล “sets of knees” ว่า “เข่าสองข้าง” เพราะไม่สามารถแปลตรงตัวเพื่อสื่อความหมายได้ เนื่องจากภาษาไทยไม่นิยมใช้ลักษณนามเรียกเข่าว่า “คู่”
160. The world was shaped differently.	โลกมีรูปร่างต่างกัน	
161. But we were not afraid of it.	แต่เราก็ไม่กลัว	
162. The differences meant that we were all the stronger.	ความแตกต่างทั้งหลายหมายความว่าเราเติบโตขึ้นอย่างแข็งแกร่ง	
163. We learned how to cope with the different problems that we would have to face.	เราได้เรียนรู้วิธีรับมือกับปัญหาสารพัดที่เราจะต้องเผชิญ	แปลตีความ “different problems” ว่า “ปัญหาสารพัด” เพราะเป็นคำคล้องจอง (สัมผัสสระ) และมีความไพเราะ
164. I have to mention one of my fellow honorands at this time, because when I was under house arrest I was also helped by the books of John le Carré.	ข้าพเจ้าต้องขอกล่าวถึงผู้ที่ได้รับปริญญากิตติมศักดิ์พร้อมกันท่านหนึ่งในโอกาสนี้ เพราะเมื่อข้าพเจ้าถูกกักบริเวณอยู่ในบ้านพัก หนังสือต่างๆ ของจอห์น เลอ คาร์เร่ ¹¹ ช่วยข้าพเจ้าไว้ได้เช่นกัน	แปล “at this time” ว่า “ที่อยู่ ณ ที่นี้” เพราะในสถานการณ์จริง จอห์น เลอ คาร์เร่ เป็นหนึ่งในผู้เข้ารับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ในวันนั้นด้วย

¹¹ John le Carré เป็นนามปากกาของ David John Moore Cornwell ผู้เป็นนักประพันธ์นวนิยายชุดที่มีชื่อเสียงชาวอังกฤษ โดยก่อนที่จะผันตัวมาเป็นนักประพันธ์นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน Cornwell เคยทำงานให้หน่วยข่าวกรอง MI5 และ MI6 ของอังกฤษ เขาได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดในปี พ.ศ. 2555 ซึ่งเป็นวันเดียวกับที่นางออง ซาน ซู จี ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด (อ้างจาก <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/333310/John-le-Carre> และ http://www.ox.ac.uk/media/news_stories/2012/120620.html)

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
165. They were an escape - I won't call it an escape, they were a journey into the wider world.	หนังสือเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้าได้หลีกเลี่ยงปัญหาของตนเองไปชั่วคราว แต่ข้าพเจ้าจะไม่เรียกว่าเป็นการหลีกเลี่ยง หนังสือเหล่านี้เป็นการเดินทางไปสู่โลกที่กว้าง	แปลตีความเครื่องหมาย “-” ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ข้อความที่ไม่เป็นเหตุเป็นผลกัน จึงแปลเครื่องหมายดังกล่าวว่า “แต่” และแปล “they” ว่า “หนังสือเหล่านี้” เพื่อให้ได้บทแปลที่สื่อความได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และแปลตีความคำว่า “escape” ว่า “หลีกเลี่ยงปัญหาของตนเองไปชั่วคราว” เนื่องจากภาษาไทยมีการบัญญัติคำว่า “escape literature” ว่า “วรรณกรรมหลีกเลี่ยง” แต่การแปลคำว่า “escape” ว่า “การหลีกเลี่ยง” ไม่สามารถสื่อเจตนาของผู้สงสารได้ดีเท่ากับการแปลตีความ
166. Not the wider world just of other countries, but of thoughts and ideas.	ไม่ใช่โลกกว้างของประเทศอื่นๆ เท่านั้นแต่เป็นโลกกว้างทางด้านความคิดและจินตนาการ	แปลตีความหมายโดยอาศัยบริบทแวดล้อม เนื่องจากในส่วนนี้เป็นการกล่าวถึงหนังสือของจอห์น เลอ คาร์เว่ จึงเข้าใจได้ว่าประโยคนี้เป็นการกล่าวถึงเรื่องที่อยู่ในหนังสือดังกล่าว และแปล “ideas” ว่า “จินตนาการ” เพราะหนังสือของจอห์น เลอ คาร์เว่ เป็นนวนิยาย คำว่า “จินตนาการ” จึงเป็นคำที่เข้ากับบริบทมากกว่า
167. And these were the journeys that made me feel that I was not really cut off from the rest of humankind.	และสิ่งเหล่านี้คือการเดินทางที่ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกจริงๆ แล้วข้าพเจ้าก็ไม่ได้ถูกตัดขาดจากมวลมนุษย์ที่เหลือเสียทีเดียว	
168. I was never alone, because there were many, many avenues to places far away from where I was.	ข้าพเจ้าไม่เคยโดดเดี่ยว เพราะว่ามีหนทางมากมายที่นำไปสู่สถานที่ที่ห่างไกลจากที่ๆ ข้าพเจ้าอยู่	แปลตีความ “avenues” ว่า “หนทาง” เพราะคำว่า “เส้นทาง” มีนัยแสดงถึงถนนที่เป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
169. And all this I was able to do to a great extent because of the years I spent at Oxford, the friends I made there.	และทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้ ข้าพเจ้าสามารถทำได้โดยมากก็ เพราะระยะเวลาหลายปีที่ข้าพเจ้าอยู่ที่ออกซ์ฟอร์ดและ เพื่อนๆ ที่ข้าพเจ้ารู้จักจากที่นั่น	แปลโดยรักษาโครงสร้างประโยคและเพิ่มคำว่า “และ” เพื่อให้เป็นประโยคเดียวกัน
170. The most important thing for me about Oxford was not what I learnt there in terms of set texts and set books we had to read, but in terms of a respect for the best in human civilisation.	สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับข้าพเจ้าเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดนั้น ไม่ได้อยู่ที่สิ่งที่ได้เรียนรู้จากตำราเรียนและหนังสือที่กำหนดให้เราอ่าน แต่จากการเคารพต่อสิ่งที่ดีที่สุดของอารยธรรมมนุษย์	เนื่องจากผู้ส่งสารต้องการมุ่งชี้ไปที่ความเห็นของผู้ส่งสารเกี่ยวกับสิ่งที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับออกซ์ฟอร์ดจึงจำเป็นต้องแปลโดยรักษาโครงสร้างประโยคเพื่อให้เกิดสมมูลภาพ และแปลขยายความ “Oxford” ว่า “มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด” โดยอาศัยเนื้อหาในบริบทที่ชี้ชัดว่าเป็นการพูดถึงสถานศึกษา ไม่ใช่การพูดถึงเมือง
171. And the best in human civilisation comes from all parts of the world.	และสิ่งที่ดีที่สุดของอารยธรรมมนุษย์มาจากทุกส่วนของโลก	
172. It is not limited to Oxford; it is not limited to Burma; it is not limited to any other country.	ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะที่ออกซ์ฟอร์ด ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะที่พม่า ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะประเทศอื่นประเทศใดทั้งสิ้น	รักษารัจฉลิลการใช้วลี “it is not limited to” ซ้ำกันสามครั้ง โดยแปลว่า “ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะ”
173. But the fact that in Oxford I had learned to respect all that is the best in human civilisation helped me to cope with what was not quite the best.	แต่ความจริงที่ว่าข้าพเจ้าได้เรียนรู้ที่จะเคารพต่อทุกสิ่งที่ดีที่สุดเกี่ยวกับอารยธรรมของมนุษย์ขณะอยู่ที่ออกซ์ฟอร์ดนั้น ช่วยให้ข้าพเจ้ารับมือกับสิ่งที่ไม่ค่อยจะดีที่สุดในได้	และแปลรักษารูปคำระหว่างคำว่า “best” และ “not quite the best” เนื่องจากคำว่า “not quite the best” เป็นการเกลิอนคำ (euphemism)
174. Because what is not yet quite the best may still, one day, become the best; it may be improved.	เพราะสิ่งที่ยังไม่ดีที่สุดในนี้ยังอาจกลายเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในวันหนึ่ง อาจปรับปรุงให้ดีขึ้นได้	
175. It gave me a confidence in humankind.	สิ่งนี้ทำให้ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นในมวลมนุษย์	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
176. It gave me a confidence in the innate wisdom of human beings – not given to all of us, but given to enough of us for the rest of the world to share, and to make use of it for others.	สิ่งนี้ทำให้ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นในปัญญาที่มีมาตั้งแต่กำเนิดของมนุษย์ ที่แม้จะไม่ได้มีกันทุกคน แต่ก็มิให้แก่พวกเราหลายคนที่จะแบ่งปันกับคนที่เหลือและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น	
177. I have often thought that the saddest thing about Burma over the last few decades has been the lack of campus life for our university students.	ข้าพเจ้าคิดอยู่เสมอว่าสิ่งที่น่าเศร้าที่สุดเกี่ยวกับประเทศพม่าในหลายสิบปีที่ผ่านมาคือการที่นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่มีชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย	
178. Campus life means a life in which young people can create their own world – or make the world their own.	ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยหมายถึงชีวิตที่คนรุ่นหนุ่มสาวสร้างโลกของตนเองหรือทำให้โลกนี้เป็นของตนเองได้	แปลโดยรักษารูปแบบคำให้ตรงกับต้นฉบับเพื่อรักษาวจนลีลาการเล่นคำ “create the own world – or make the world their own”
179. They have the freedom and the facilities to do so.	พวกเขามีเสรีภาพและสิ่ง que ให้ทำเช่นนั้นได้	แปล “facilities” ว่า “สิ่งที่เอื้อ” เนื่องจากไม่สามารถแปลตรงตัวว่า “สิ่งอำนวยความสะดวก” ได้
180. Our young people in Burma have not had this freedom for the last few decades.	คนหนุ่มสาวในประเทศพม่าของเราไม่ได้มีเสรีภาพนี้ตลอดระยะเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมา	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
181. University life has been shattered because of a perceived need to keep students in order.	ชีวิตในมหาวิทยาลัยต้องมาสูญสลายด้วยเหตุเพราะมีผู้เห็นว่าเราจำเป็นต้องควบคุมนักศึกษาให้อยู่ในระเบียบ	แปล “university life” ว่า “ชีวิตในมหาวิทยาลัย” เพื่อให้แตกต่างจาก “campus life” ที่แปลว่า “ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย” ก่อนหน้านี้อัน และแปลดีความ “perceived need” เนื่องจากหากแปลตรงตัวว่า “ความต้องการจำเป็น” จะไม่สามารถสื่อความหมายได้ จึงวิเคราะห์ว่า “perceived need” นั้นมาจาก “need perceived by someone” จึงได้บทแปลว่า “มีผู้เห็นว่าจำเป็น”
182. That's not possible: everybody knows that students can't be kept in order! So we shouldn't spend our time on such a futile and really undesirable mission.	นั่นเป็นไปได้ไม่ได้เลย ใครๆ ก็รู้ว่านักศึกษาอยู่ในระเบียบไม่ได้! ตั้งนั้นแล้ว เราก็ไม่น่ามาเสียเวลากับการดำเนินการอันเปล่าประโยชน์และไม่พึงประสงค์เสียเหลือเกินเช่นนี้	
183. I would like to see university life restored to Burma in all its glory.	ข้าพเจ้าอยากเห็นชีวิตในมหาวิทยาลัยในประเทศพม่ากลับมารุ่งโรจน์อีกครั้ง	
184. And I would be so grateful if my old university, the University of Oxford, could help to bring this about once again.	และข้าพเจ้าจะซาบซึ้งใจอย่างมาก หากมหาวิทยาลัยที่ข้าพเจ้ารัก มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด จะช่วยทำให้สิ่งนี้กลับคืนมาได้อีกครั้ง	ในประโยคนี้ผู้ส่งสารกล่าวถึงสิ่งเดียวกันสองครั้งติดกันได้แก่ “my old university” และ “the University of Oxford” จึงเข้าใจได้ว่าคำว่า “my old university” เป็นการแสดงถึงความผูกพันที่มีต่อสถาบัน
185. I would like our young people to know what it is to feel that the world belongs to them and they belong to the world.	ข้าพเจ้าอยากให้คนหนุ่มสาวของเราได้รู้ว่าการที่โลกเป็นของพวกเขาและพวกเขาก็เป็นส่วนหนึ่งของโลกนั้นเป็นอย่างไร	แปลโดยรักษาวาจันลีการแปลคำในประโยค “the world belongs to them and they belong to the world”

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
186. To be able to stand at the threshold of full adulthood in full confidence that they will be able to do their best for the world and in the belief that the world also wants to do the best for them.	เพื่อให้สามารถยืนอยู่ที่จุดเริ่มของการเป็นผู้ใหญ่อย่างเต็มตัวด้วยความเชื่อมั่นอย่างเต็มที่ว่า พวกเขาจะทำดีที่สุดให้แก่โลก และด้วยศรัทธาว่าโลกก็ต้องการที่จะมอบสิ่งที่ดีที่สุดแก่พวกเขาเช่นกัน	แปลโดยรักษาวัจนลีลาการเล่นคำในประโยค “they will be able to do their best for the world and [...] the world also wants to do the best for them” อีกทั้งแปลตีความ “to do” ใน “the world also wants to do the best for them” ว่า “มอบ” เพราะว่าโลกไม่สามารถ “ทำ” สิ่งใดได้ไม่ว่าในเชิงรูปธรรมหรือนามธรรม แต่อาจ “มอบ” ในเชิงนามธรรมได้
187. Oxford taught me to value humankind, because when I was in Oxford I was the only student from Burma.	มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดได้สอนให้ข้าพเจ้าเห็นคุณค่าของมนุษยชาติ เพราะว่าเมื่อข้าพเจ้าอยู่ที่มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดนั้น ข้าพเจ้าเป็นนักศึกษาเพียงคนเดียวที่มาจากประเทศพม่า	
188. I think I was the only Burmese person resident in the university for the first couple of years.	ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าเป็นชาวพม่าเพียงคนเดียวในมหาวิทยาลัยในช่วงสองสามปีแรก	
189. And all my friends were non-Burmese – of course English students, but students from all over the world, from Ghana, from India, from Thailand, from Sri Lanka, from all over the world.	และเพื่อนๆ ทั้งหมดของข้าพเจ้าก็ไม่ใช่ชาวพม่า แน่หนอนว่ามีนักศึกษาชาวอังกฤษ แต่ก็มีนักศึกษาจากทุกหนทุกแห่งในโลก ทั้งจากกานา จากอินเดีย จากไทย จากศรีลังกา จากทุกหนทุกแห่งในโลก	แปลรักษาวัจนลีลาการใช้วลี “from all over the world” ซ้ำกันสองครั้ง
190. And I never felt that they were different from me.	และข้าพเจ้าก็ไม่เคยรู้สึกเลยว่าพวกเขาแตกต่างจากข้าพเจ้า	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
191. We were all the same: we were all students of this university, which has some magic that makes us feel that nothing separates us - neither religion, nor race, nor nationality, nor even different levels of excellence in academic affairs.	เราล้วนเหมือนกัน เราทุกคนล้วนเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ซึ่งมีมนต์เสน่ห์บางอย่างที่ทำให้เรารู้สึกว่าไม่มีอะไรแยกเราจากกัน ไม่ว่าจะเป็ศาสนา หรือเชื้อชาติ หรือสัญชาติ หรือแม้แต่วะดับความเป็นเลิศทางวิชาการที่แตกต่างกัน	แปลรักษาวัจลีลาการใช้คำว่า “nor” ซ้ำกันสามครั้ง โดยแทนด้วยคำว่า “หรือ” แม้ว่าจะได้บทแปลที่ใช้ฟุ่มเฟือยไปบ้างก็ตาม
192. Oxford is a place of tremendous broad-mindedness.	ออกซ์ฟอร์ดเป็นสถานที่ของผู้มีจิตใจกว้างใหญ่ไพศาล	แปลตีความ “tremendous broad-mindedness” ว่า “ผู้มีจิตใจกว้างใหญ่ไพศาล” โดยวิเคราะห์ว่าในที่นี้เป็นการกล่าวถึงบุคคลที่อยู่ในออกซ์ฟอร์ดมากกว่าสถาบัน
193. Nobody discriminates against anybody else because he or she may be different, or may not have achieved as much as others.	ไม่มีใครเลือกปฏิบัติต่อกัน เพราะเหตุว่าเขาหรือเธอแตกต่างออกไป หรือไม่ประสบความสำเร็จมากเท่าคนอื่น	
194. Every human being is expected to have a value and a dignity of her kind or his kind.	เราคาดหวังให้มนุษย์ทุกคนมีคุณค่าและมีศักดิ์ศรีตามแบบของเธอหรือแบบของเขา	แปลโดยเปลี่ยนโครงสร้างกรรมาจกเป็นกรรตุวจากใน “Every human being is expected to [...]”
195. And that’s why throughout the years when I was struggling for human rights in Burma I felt I was doing something of which my old university would have approved.	และนั่นคือเหตุผลว่าทำไมตลอดเวลาหลายปีที่ข้าพเจ้าต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนในประเทศพม่าอยู่นั้น ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการกำลังทำบางสิ่งบางอย่างที่มหาวิทยาลัยที่ข้าพเจ้าเคยศึกษาคงจะเห็นด้วย	
196. And to feel the approval behind me has helped me a great deal.	และการที่ได้รู้สึกว่ามีคนให้ความเห็นชอบอยู่เบื้องหลังนั้นช่วยข้าพเจ้าได้เป็นอย่างมาก	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
197. Burma is at the beginning of a road.	พม่าอยู่ ณ จุดเริ่มต้นของถนนสายหนึ่ง	ในประโยคที่ 197-206 แปลโดยรักษาวลีลาโวหาร ภาพพจน์แบบอุปลักษณ์เพราะบริบทเป็นการ เปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง กล่าวคือ บริบท เปรียบเทียบการพัฒนาประเทศพม่าเหมือนกับการ สร้างถนน
198. It is not the sort of road that you find in England: it is not smooth; it is not well-maintained; in fact, it is not yet there.	ถนนสายนี้ยังไม่ใช่ถนนแบบที่ท่านพบในอังกฤษ เป็นถนนที่ไม่ราบเรียบ ไม่ได้รับการบำรุงรักษาเป็นอย่างดี อันที่จริงแล้ว ถนนสายนี้ยังไม่มีอยู่เสียด้วยซ้ำ	แปลโดยรักษาวลีลาการซ้ำคำว่า “it is not” ทั้งสิ้นสี่ ครั้ง
199. It is a road that we will have to carve out for ourselves.	มันเป็นถนนสายที่เราต้องสร้างด้วยมือเราเอง	แปลตีความ “to carve out” ว่า “สร้าง” เพราะกรรมที่ตามหลังกริยาดังกล่าวคือ ถนน จึงเลือกคำว่า “สร้าง” คู่กับ “ถนน” เพราะเป็นธรรมชาติในภาษาปลายทางมากกว่าการแปลตรงตัว
200. This is a road that we will have to build as we go along.	นี่เป็นถนนที่เราจะต้องสร้างไปขณะที่เราเดินไป	
201. Too many people are expecting too much from Burma at this moment.	คนจำนวนมากมายเหลือเกินที่กำลังคาดหวังจากประเทศพม่ามากเกินไปในขณะนี้	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
202. They think that the road where we are standing is like one of those highways on which I travelled from London to Oxford – and almost got carsick! – very straight and very smooth.	พวกเขาคิดว่าถนนที่เรากำลังยืนอยู่เหมือนกับหนึ่งในบรรดาถนนหลวงที่ข้าพเจ้าใช้เดินทางจากลอนดอนมาถึงออกซ์ฟอร์ด และเกือบจะเมารถ! ที่ทั้งตรงมากและราบเรียบมาก	แปลโดยรักษาวัจนลีลาการใช้คำซ้ำ คือ คำว่า “very” แม้ว่าทำให้ได้บทแปลที่ใช้คำฟุ่มเฟือยไปบ้างก็ตาม และแปลโดยรักษาวัจนลีลาการใช้คำอุปมาใน “the road where we are standing is like one of those highways [...]” ซึ่งเป็นกรการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งว่ามีคุณสมบัติเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่งโดยใช้ “like” เป็นคำเชื่อม
203. Too smooth and too straight perhaps for me, because I am not used to such smoothness.	อาจจะเรียบเกินไปและตรงเกินไปสำหรับข้าพเจ้าก็เป็นได้ เพราะว่าข้าพเจ้าไม่คุ้นเคยกับความราบเรียบขนาดนั้น	แปลโดยรักษาวัจนลีลาการใช้คำซ้ำ คือ คำว่า “too” แม้ว่าทำให้ได้บทแปลที่ใช้คำฟุ่มเฟือยไปบ้างก็ตาม
204. But our road is one which is, as I said, one we have to build for ourselves, inch by difficult inch.	แต่อย่างที่ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ ถนนของเราเป็นถนนที่เราต้องสร้างกันเองทีละนิ้วทีละนิ้วด้วยความยากลำบาก	
205. And I hope that you will all be with us while we are doing this.	และข้าพเจ้าก็หวังว่า ท่านทั้งหลายจะอยู่ด้วยกันในขณะที่เรากำลังสร้างถนนของเรา	แปลตีความ “this” ว่า “(การ)สร้างถนนของเรา” โดยอาศัยบริบทแวดล้อม
206. I hope that you will understand that this road is there in our hearts and minds, but not actually there yet in real fact.	ข้าพเจ้าหวังให้ท่านเข้าใจว่าถนนเส้นนี้มีอยู่แล้วในความคิดและจิตใจของพวกเรา แต่แท้จริงแล้วยังไม่มีอยู่ในความเป็นจริง	
207. And that we will need your help and the help of others all around the world to make sure that it leads to where we want our country to go.	และเราต้องการความช่วยเหลือจากท่าน และความช่วยเหลือจากคนอื่นๆ ทั่วโลก เพื่อให้ถนนเส้นนี้นำพาประเทศของเราไปสู่จุดหมายที่เราต้องการ	แปลตีความ “where we want our country to go” ว่า จุดหมายที่[ประเทศ]เราต้องการ” เนื่องจากการแปลตรงตัวไม่สามารถสื่อความได้ชัดเจน

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
208. And where do I want my country to go? My first trip abroad in 24 years but not really this one to Europe, but to Thailand, towards the end of May.	แล้วข้าพเจ้าต้องการให้ประเทศของข้าพเจ้าไปยังจุดหมายแห่งใด? การเดินทางครั้งแรกในรอบ 24 ปีของข้าพเจ้า ไม่ใช่การเดินทางมายุโรปในครั้งนี้นี้ แต่เป็นการเดินทางไปประเทศไทยเมื่อปลายเดือนพฤษภาคม	แปล "And where do I want my country to go?" เพื่อให้สอดคล้องกับประโยคที่ 207
209. And I stayed in a hotel called the Shangri-La.	และข้าพเจ้าได้พักอยู่ที่โรงแรมแห่งหนึ่งที่มีชื่อว่า แซงกรี-ล่า	
210. And I think every Oxonian, or most every, knows that in Lost Horizon Shangri-La was described as "something a little like Oxford".	และข้าพเจ้าคิดว่านักศึกษามหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดทุกคนหรือเกือบจะทุกคนรู้ว่าในนวนิยายเรื่องลับฟ้าปลายฝัน (<i>Lost Horizon</i>) ¹² มีการพรรณนาถึงแซงกรี-ล่า ¹³ ว่า "เป็นบางสิ่งๆที่เหมือนออกซ์ฟอร์ดหน่อยๆ"	แปลขยายความ "Oxonian" และ "Lost Horizon" โดยคำนึงถึงผู้อ่านตบทบทวนแปลที่ไม่ค่อยเคยวัฒนธรรมในภาษาของตบทตต้นฉบับ และแปลชื่อ "Lost Horizon" ตามชื่อในภาษาปลายทางที่มีการแปลมาก่อนหน้านี้ แปลโดยรักษาวัจฉลีการใช้คำอุปมาใน "something a little like Oxford" ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งว่ามีคุณสมบัติเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่งโดยใช้ "like" เป็นคำเชื่อม
211. So where do we want to go to?	แล้วเราต้องการจะไปถึงจุดหมายใด?	แปลให้สอดคล้องกับประโยคที่ 207

¹² Lost Horizon เป็นนวนิยายของนักประพันธ์ชาวอังกฤษชื่อเจมส์ ฮิลตัน ที่แต่งขึ้นในปี ค.ศ. 1933 (อ้างถึง http://en.wikipedia.org/wiki/Lost_Horizon) และมีการนำมาแปลเป็นภาษาไทยโดยพรศิริ เพ็ชรภักดี และใช้ชื่อภาษาไทยว่า "ลับฟ้าปลายฝัน"

¹³ Shangri-la เป็นสถานที่ในนวนิยายซึ่งเป็นวัดในแบบลัทธิทิเบตซึ่งอยู่สูงขึ้นไปบนภูเขาในธิเบต (อ้างถึง http://en.wikipedia.org/wiki/Lost_Horizon)

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
212. Where I want to go to, where I want our people to go to, is a place which will enable them to see for themselves how wide open the world can be, and how to find our own place in the world - which is also open enough and wide enough for everybody to be included.	จุดหมายที่ข้าพเจ้าต้องการจะไป จุดหมายที่ข้าพเจ้าต้องการให้ประชาชนของเราไป คือ สถานที่ที่จะทำให้พวกเขาเห็นด้วยตนเองว่าโลกเราเปิดออกกว้างได้แค่ไหน และวิธีการหาจุดยืนของเราในโลกซึ่งเป็นที่ที่เปิดกว้างมากพอและกว้างมากพอให้ทุกคนเข้าไปอยู่ได้	แปล “where I want” ว่า “จุดหมายที่ข้าพเจ้าต้องการ” เพื่อให้สอดคล้องกับประโยคที่ 207
213. I would like a bit of Oxonian Shangri-la in Burma.	ข้าพเจ้าอยากให้มีมาเป็นเหมือนแซงกรี-ล่า ในแบบของชาวออกซ์ฟอร์ดสักเล็กน้อย	
214. This is what I would like to work towards: very practical, because it's based on hard work, and knowledge, and modern research, and of course funding.	นี่คือจุดหมายที่ข้าพเจ้าต้องการไปให้ถึง เราทำให้เป็นจริงได้ เพราะต้องอาศัยการทำงานอย่างหนัก และความรู้ และงานวิจัยสมัยใหม่ และที่แน่นอนก็คือเงินทุนสนับสนุน	แปลตีความตามตัวบทต้นฉบับ โดยที่ “what I would like to work towards” ก็คือ จุดหมายในการพัฒนาประเทศพม่าที่มีการกล่าวถึงแล้วในประโยคก่อนหน้านี้ นอกจากนี้ยังแปลโดยรักษาวลีจันลีลาการไว้คำซ้ำว่า “and” ซ้ำกันสามครั้งในตัวบทต้นฉบับอีกด้วย
215. We mustn't forget funding, which is a very important part of building any kind of successful institution these days.	เราต้องไม่ลืมเงินทุนสนับสนุนซึ่งเป็นส่วนสำคัญมากในการสร้างสถาบันใดๆ ที่ประสบผลสำเร็จในยุคนี้	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
216. And I mention it because I would like all our friends, all our well-wishers, to remember that investing in Burma should be done with a sense of responsibility, and to remind those who are thinking of making use of the new opportunities that Burma is offering to remember that we, the people of Burma, need to benefit from these investments as much as investors themselves.	และข้าพเจ้ากล่าวถึงเรื่องเงินทุนเพราะว่าข้าพเจ้าอยากให้เราทั้งหลาย ผู้ที่มีความปรารถนาดีของเราทั้งหลาย จงอย่าลืมว่าการลงทุนในประเทศพม่าสมควรจะทำด้วยสำนึกรับผิดชอบ และขอเตือนผู้ที่กำลังคิดที่จะแสวงหาประโยชน์จากโอกาสใหม่ๆ ที่พม่าเสนอให้ จงอย่าลืมว่าประชาชนของประเทศพม่า จำเป็นต้องได้รับประโยชน์จากการลงทุนต่างๆ เหล่านี้มากพอๆ กับนักลงทุนเช่นกัน	แปล “it” ว่า “เรื่องเงินทุน” เนื่องจาก it ในที่นี้เป็นการอ้างถึงสิ่งที่พูดมาก่อนหน้านี้ ดังนั้น เมื่อพิจารณาประโยคก่อนหน้านี้จะเห็นว่าเป็นการกล่าวถึงเงินทุน สนับสนุน และแปลวลีลาการใช้คำซ้ำใน “all our” ว่า “ของเราทั้งหลาย” และ “to remember” ว่า “จงอย่าลืม”
217. Please help us to make sure that all investments in Burma – business, development, humanitarian, all these in a sense are investments – that these investments are democracy-friendly and human rights-friendly.	โปรดช่วยกันทำให้การลงทุนทั้งหลายในประเทศพม่า ไม่ว่าจะเป็นด้านธุรกิจ ด้านการพัฒนา ด้านมนุษยธรรม ซึ่งในแง่หนึ่งล้วนแต่เป็นการลงทุน ทำให้การลงทุนต่างๆ เหล่านี้เอื้อต่อระบอบประชาธิปไตยและเอื้อต่อสิทธิมนุษยชน	
218. That these investments will help to promote in our country the kind of values for which you stand – the kind of values that you taught me.	ให้การลงทุนต่างๆ เหล่านี้ช่วยส่งเสริมค่านิยมที่ท่านยึดมั่นในประเทศของเรา อันเป็นค่านิยมอย่างที่ท่านได้สอนข้าพเจ้า	แปลโดยให้ “in our country” อยู่หลัง “the kind of values for which you stand” เนื่องจากการแปลโดยรักษาโครงสร้างประโยคในต้นฉบับไม่สามารถสื่อความได้ชัดเจน
219. Today has been a very moving day for me.	วันนี้เป็นวันที่ข้าพเจ้าตื่นตันใจเป็นอย่างมาก	แปลดีความโดยเปลี่ยนเป็นการแสดงความรู้สึกของผู้ส่งสารแทนการบอกลักษณะของวัน และใช้คำว่า “moving” เป็นคุณศัพท์แสดงความรู้สึกของผู้ส่งสาร

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
220. Moving because I have found that the past is always there, it never goes away, but you can select what is best from the past to help you go forward to the future.	ตื่นตันใจเพราะข้าพเจ้าได้พบว่าอดีตอยู่ที่นั่นเสมอ อดีตไม่เคยจากหายไปไหน แต่ท่านเลือกสิ่งที่ดีที่สุดจากอดีตเพื่อช่วยให้ท่านก้าวเดินต่อไปในอนาคตได้	
221. In my college, my old college St Hugh's, I found that I could recognise every bit of it: even though there were very many new buildings, yet they had merged in with the old.	ในวิทยาลัยของข้าพเจ้า วิทยาลัยเซนต์ฮิวจ์ที่ข้าพเจ้ารัก ข้าพเจ้าพบว่าข้าพเจ้ายังจำได้ทุกอย่างทุกอย่าง แม้ว่าจะมีอาคารใหม่ๆ หลายหลัง แต่อาคารเหล่านั้นก็กลมกลืนเข้ากับอาคารหลังเก่า	ในประโยคนี้ผู้ส่งสารกล่าวถึงวิทยาลัยเซนต์ฮิวจ์สองครั้งติดกันโดยใช้คำที่ต่างกันเล็กน้อย คือ “my college” และ “my old college St. Hugh's” จึงทำให้พอเข้าใจได้ว่าการกล่าวถึงสิ่งเดิมเป็นครั้งที่สอง เป็นลักษณะการกล่าวถึงด้วยความรัก จึงแปล “my old college St Hugh's” ว่า “วิทยาลัยเซนต์ฮิวจ์ที่ข้าพเจ้ารัก” เพราะคำว่า “old” ในที่นี้ เป็นคำที่แสดงความผูกพันที่มีต่อสถาบัน
222. It was such a harmonious picture of the old and the new standing together as a promise for the future.	ภาพที่มีทั้งของเก่าและของใหม่ยืนหยัดอยู่ร่วมกันดังสัญญาเพื่ออนาคตข้างเป็นภาพที่ผสมผสานกันอย่างลงตัว	แปลโดยเรียงลำดับคำใหม่
223. I was very proud to be back in my old college, and warmed by the reception given to me and my team by the principal of the college and his family, and by the students.	ข้าพเจ้าภูมิใจมากที่ได้กลับมายังมหาวิทยาลัยที่ข้าพเจ้าเคยศึกษา และรู้สึกอบอุ่นที่ท่านอธิการบดีและครอบครัว และนักศึกษาให้การต้อนรับข้าพเจ้าและคณะของข้าพเจ้า	คำว่า “my old college” ในที่นี้ไม่ใช่การเน้นความรู้สึกรักเพราะเป็นการกล่าวถึงสิ่งเดียวเพียงครั้งเดียว ซึ่งแตกต่างจากประโยคที่ 221 จึงแปลตีความตามความหมายของคำว่า “old” ที่มี ความหมายว่า “former”

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
224. The warmth of the students was wonderful.	ความอบอุ่นจากนักศึกษาทำให้ข้าพเจ้าอึ้งอัมเมใจ	แปลประโยคแบบตีความเนื่องจากคำว่า “wonderful” มีความหมายว่า “ดี” หรือ “วิเศษ” ซึ่งทำให้เกิดสมมูลภาพเมื่อเทียบกับตัวบทต้นฉบับ จึงจำเป็นต้องแปลแบบตีความตามแนวทางของ Jean Delisle
225. I felt that I was back again in my young student days.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ารวันเวลาที่ข้าพเจ้าเป็นนักศึกษาวัยรุ่นนหวนกลับมาอีกครั้ง	
226. I didn't feel any different to them.	ความรู้สึกที่ข้าพเจ้ามีไม่ได้แตกต่างไปจากพวกเขาเลย	
227. And in a sense I am no different now to the young student who was at Oxford so many years before.	และในแง่หนึ่ง ข้าพเจ้าในตอนนี้ก็ไม่ได้เปลี่ยนไปจากนักศึกษาสาวคนนั้นที่อยู่ที่ออกซ์ฟอร์ดเมื่อหลาย ๆ ปีก่อน	
228. But also I am different, because I've had to face different experiences.	แต่ขณะเดียวกันข้าพเจ้าไม่ใช่คนเดิม เพราะข้าพเจ้าต้องเผชิญกับประสบการณ์มาต่างๆ นานา	แปลโดยรักษาวัจฉลีลาประโยคอรรถวิภาษ (paradox) เพราะเป็นการเปรียบเทียบการใช้คำที่ดูเหมือนจะขัดแย้งกันแต่เมื่อพิจารณาความหมายลึกซึ้งโดยแท้จริงแล้วอาจเข้ากันได้ หรือนำมาเข้าคู่กันได้อย่างกลมกลืน ในประโยคที่ 227 และ 228
229. But I bring all these experience back to me here at Oxford, and I find that Oxford is big enough and broad enough to contain my new experiences as well.	แต่ข้าพเจ้าได้นำประสบการณ์เหล่านี้ติดตัวกลับมาที่ออกซ์ฟอร์ด และข้าพเจ้าก็พบว่าออกซ์ฟอร์ดใหญ่มากพอและกว้างขวางมากพอที่จะรับเอาประสบการณ์ใหม่ๆ ของข้าพเจ้าได้เช่นกัน	
230. The road ahead, as I said, is not going to be easy.	ตามที่ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วว่าหนทางข้างหน้ามันไม่ง่ายดาย	แปลเรียงลำดับคำในประโยคใหม่ โดยให้ “as I said” ขึ้นต้นประโยคในบทแปล

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
231. But Oxford, I know, expects the best of its own.	แต่ข้าพเจ้าทราบดีว่าออกซ์ฟอร์ดย่อมคาดหวังสิ่งที่ดีที่สุดจากนักศึกษาของตน	แปลเรียงลำดับคำในประโยคใหม่ โดยให้ “I know” ขึ้นต้นประโยคในบทแปล และรักษาวัจนลีลาบุคลาธิษฐาน โดยในที่นี้วิเคราะห์ว่ามหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดมีความคาดหวังในการผลิตนักศึกษาที่มีความเป็นเลิศในทุกด้านและเป็นบุคลากรที่ดีเยี่ยมของสังคม
232. And today, because they have recognised me as its very own, I am strengthened to go forward to give of my very best in meeting the new challenges that lie ahead.	และในวันนี้ ด้วยเหตุที่พวกเขายอมรับข้าพเจ้าเป็นส่วนหนึ่งของออกซ์ฟอร์ดอย่างแท้จริง ข้าพเจ้าจึงมีพลังเดินหน้าต่อไปในการเผชิญสิ่งท้าทายใหม่ๆ ที่รออยู่ข้างหน้าอย่างดีที่สุด	แปลตีความ “to give of my very best” ว่า “อย่างดีที่สุด” เพื่อให้รับกับบริบทแวดล้อมในประโยคและเป็นการเน้นคำว่า “best” ที่พบ 2 ครั้งทั้งในประโยค 231 และ 232
<p>สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ ณ เวสต์มินสเตอร์ฮอลล์ ในอาคารรัฐสภาอังกฤษ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2555</p> <p>233. Lord Speaker, Mr. Speaker, Mr. Prime Minister, my lords, and members of the House of Commons.</p>	ประธานสภาสูง ประธานรัฐสภาฯ พณฯ ท่านนายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาสูง และสมาชิกรัฐสภาทุกท่าน	แปลโดยยึดเอาขนบการเรียกชื่อตำแหน่งทางการเมืองในภาษาปลายทาง
234. Thank you for inviting me to speak to you here in this magnificent hall.	ขอบคุณที่เชิญข้าพเจ้ามาปราศรัยต่อท่าน ณ หอประชุมอันโอ่อ่าสง่างามแห่งนี้	แปลคำว่า “speak to” ว่า “ปราศรัย” โดยพิจารณาตามความหมายรองในพจนานุกรมที่ให้ความหมายว่า “to give a formal speech”
235. I am very conscious of the extraordinary nature of this honour.	ข้าพเจ้าตระหนักถึงความพิเศษของเกียรติที่ได้รับนี้เป็นอย่าง	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
236. I understand that there was some debate as to whether I would speak here in this splendid setting, or elsewhere within the Palace of Westminster.	ข้าพเจ้าทราบว่าได้มีการถกเถียงกันว่าจะให้ข้าพเจ้ามาปราศรัย ณ สถานที่อันโอโง่งแห่งนี้ หรือ ณ สถานที่อื่นภายในพระราชวังเวสต์มินสเตอร์	
237. I welcome that debate and discussion; it is what Parliament is all about.	ข้าพเจ้ายินดีเปิดรับการถกเถียงและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นดังกล่าว เพราะนั่นคือความเป็นรัฐสภา	
238. I have just come from Downing Street.	ข้าพเจ้าเพิ่งจะมาจากถนนดาวนิง	
239. It was my first visit there.	เป็นการมาเยือนครั้งแรกของข้าพเจ้า	
240. And yet, for me, it was a familiar scene, not just from television broadcasts, but from my own family history.	และอย่างไรก็ตาม สำหรับข้าพเจ้า มันเป็นภาพที่คุ้นเคย ไม่เพียงแต่จากการแพร่ภาพทางโทรทัศน์ แต่จากประวัติศาสตร์ของครอบครัวข้าพเจ้าเอง	แปลโดยรักษาวัจนลีลาการใช้คำซ้ำ คือ คำว่า “from”
241. As some of you may be aware, the best known photograph of my father Aung San, taken shortly before his assassination in 1947, was of him standing in Downing Street with Clement Atlee and others with whom he had been discussing Burma's transition to independence.	ตามที่หลายท่านอาจทราบ ภาพถ่ายที่รู้จักกันดีที่สุดของนายพลออง ซาน บิดาของข้าพเจ้า ซึ่งถ่ายไว้ก่อนถูกลอบสังหารในปี ค.ศ. 1947 เพียงเล็กน้อยเป็นภาพถ่ายของเขายืนอยู่บนถนนดาวนิงกับนายกรัฐมนตรีคลีเมนต์ แอตลี และคนอื่นๆ ที่เขาได้เข้าปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ความเป็นเอกราชของประเทศพม่า	แปลขยายความชื่อเฉพาะ “Clement Atlee” โดยคำนึงถึงผู้รับสารปลายทาง และแปลตีความ “transition to independence” ว่า “การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความเป็นเอกราช” เพราะคำว่า “transition” มีความหมายว่า “the process of changing from one situation, form, or state to another” ซึ่งหากแปลโดยพิจารณาความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจจะหมายถึงการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากการเป็นเมืองขึ้นของจักรวรรดิอังกฤษเป็นประเทศเอกราช

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
242. He was pictured wearing a large British military-issue greatcoat.	ในรูปถ่ายท่านใส่เสื้อโค้ตตัวใหญ่ของทหารแห่งสหราชอาณาจักร	แปลโดยเปลี่ยนโครงสร้างประโยคเป็น “The picture was of him wearing a large British military-issue greatcoat.” และแปล “British military-issue” ว่า “ของทหารแห่งสหราชอาณาจักร” เพราะแม้ว่าในแต่ละประเทศในสหราชอาณาจักรจะมีกองทหารของตนเอง แต่ทั้งหมดจะรวมกันเป็นกองทัพเดียว คือ “British Army” คำว่า “British military” จึงไม่อาจชี้เฉพาะว่าเป็นกองทหารของประเทศใดประเทศหนึ่งในสหราชอาณาจักร
243. This had been given to him by Jawaharlal Nehru en route to the UK, to protect against the unaccustomed cold.	ท่านนายกรัฐมนตรี Jawaharlal Nehru ให้เสื้อคลุมนี้แก่ท่านระหว่างเดินทางไปสหราชอาณาจักรเพื่อป้องกันความหนาวเหน็บที่ไม่คุ้นเคย	แปลโดยเปลี่ยนประโยคกรรมวาจกเป็นประโยคกรรตุวาจก และแปล “the UK” ว่า “สหราชอาณาจักร” ตามการบัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน
244. And I must say, having not left my tropical country for 24 years, there have been the odd moments this week when I have thought of that coat myself.	และข้าพเจ้าต้องขอกล่าวว่า ด้วยเหตุที่ข้าพเจ้าไม่ได้เดินทางออกนอกประเทศของข้าพเจ้าที่อยู่ในเขตร้อนเป็นเวลาถึง 24 ปี มีอยู่หลายครั้งหลายคราในสัปดาห์นี้ที่ข้าพเจ้าเองก็อดคิดถึงเสื้อโค้ตตัวนั้นไม่ได้	แปลตีความ “I have thought of that coat myself” เนื่องจากการแปลตรงตัวตามประโยคว่า “ข้าพเจ้าเองก็คิดถึงเสื้อโค้ตตัวนั้น” ทำให้ได้บทแปลที่เป็นภาษาที่ไม่สละสลวย
245. My father was a founding member of the Burmese Independence Army, in World War Two.	บิดาของข้าพเจ้าเป็นสมาชิกผู้ร่วมก่อตั้งกองทัพปลดแอกพม่าในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง	
246. He took on this responsibility out of a desire to see democracy established in his homeland.	ท่านรับหน้าที่นี้ด้วยความปรารถนาที่จะเห็นประชาธิปไตยเกิดขึ้นในบ้านเกิดเมืองนอนของท่าน	แปล “homeland” ว่า “บ้านเกิดเมืองนอน” เพื่อความสละสลวยและภาษาไทยนิยมใช้คำซ้อน

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
247. It was his view that democracy was the only political system worthy of an independent nation.	ท่านมีความเห็นว่าประชาธิปไตยเป็นระบบการเมืองเพียงระบบเดียวเท่านั้นที่คู่ควรกับประเทศที่เป็นเอกราช	แปลตีความ “It was his view [...]” ว่า “ท่านมีความเห็นว่า” เนื่องจากการแปลตรงตัวทำให้ได้บทแปลที่ไม่สละสลวย
248. It is a view, of course, that I have long shared.	แน่นอนว่านี่เป็นความคิดที่ข้าพเจ้าเห็นด้วยมาโดยตลอด	แปลโดยเรียงลำดับคำในประโยคใหม่ โดยแปลให้ “of course” ขึ้นต้นประโยค
249. General Slim, commander of the 14th Army, who led the Allied Burma Campaign, wrote about his first encounter with my father in his memoir Defeat Into Victory.	นายพลสลิม ผู้บัญชาการกองทัพที่ 14 ที่เป็นผู้ นำในการสู้รบของทหารพันธมิตรในพม่า ได้เขียนเกี่ยวกับการพบกับบิดาของข้าพเจ้าเป็นครั้งแรกในบันทึกความทรงจำของเขาชื่อ <i>พลิกปราบชัยสู่ชัยชนะ</i> ¹⁴ (<i>Defeat into Victory</i>)	แปลชื่อหนังสือ <i>Defeat into Victory</i> ตามชื่อหนังสือฉบับแปล
250. The meeting came towards the end of the war, shortly after my father had decided that the Burmese Independence Army should join forces with the Allies.	การพบปะกันมีขึ้นในช่วงที่สงครามใกล้จะสิ้นสุดลง หลังจากที่บิดาของข้าพเจ้าตัดสินใจนำกองทัพปลดแอกพม่าเข้าสนธิกำลังกับฝ่ายพันธมิตรได้ไม่นาน	แปล “join forces” ว่า “สนธิกำลัง” เพื่อให้ดูเป็นภาษาทหาร
251. General Slim said to my father: 'you've only come to us because we are winning'.	นายพลสลิมพูดกับบิดาของข้าพเจ้าว่า “คุณมาหาเราเพียงเพราะว่าเรากำลังชนะสงครามละสิ”	

¹⁴ บันทึกความทรงจำของของ Sir William Slim ชื่อ *Defeat into Victory* ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยโดยพลเอกประกาศ พันธุรณรงค์ และตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2545 โดยใช้ชื่อว่า “พลิกปราบชัยสู่ชัยชนะ” (อ้างถึง

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
252. To which my father replied 'It wouldn't be much good coming to you if you weren't, would it'.	ซึ่งบิดาของข้าพเจ้าตอบว่า “คงไม่มีประโยชน์สักเท่าไรที่จะมาหาคุณหากคุณกำลังพ่ายแพ้ซะหมดเลย”	แปลตีความ “you weren't [winning]” ว่า “คุณกำลังพ่ายแพ้” เพื่อให้ได้บทแปลที่ถ่ายทอดความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
253. Slim saw in my father a practical man with whom he could do business.	นายพลสลิมเห็นว่าบิดาของข้าพเจ้าเป็นนักปฏิบัติ ทำงานด้วยได้	
254. Six decades later, I strive to be as practical as my father was.	หกทศวรรษให้หลัง ข้าพเจ้ามุ่งมั่นที่จะคิดอะไรตามความเป็นจริงเหมือนที่บิดาของข้าพเจ้าเป็น	คำว่า “practical” มีความหมายว่าสิ่งที่เป็นรูปธรรม สามารถทำได้จริง ตามความหมายของ “นักปฏิบัติ” ในประโยคที่ 253 จึงแปลคำว่า “to be practical” ตามความหมายในบริบทว่า “คิดอะไรตามความเป็นจริง”
255. And so I am here, in part, to ask for practical help, help as a friend and an equal, in support of the reforms which can bring better lives, greater opportunities, to the people of Burma who have been for so long deprived of their rights and their place in the world.	และด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงมาอยู่ที่นี่ ส่วนหนึ่งก็เพื่อขอความช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรม ช่วยในฐานะเพื่อนและผู้ที่มีสถานะเท่าเทียมกัน เพื่อสนับสนุนการปฏิรูปอันจะนำมาซึ่งชีวิตที่ดีกว่าและโอกาสอีกมากมาย ให้แก่ประชาชนชาวพม่าผู้ถูกรอนสิทธิ และไร้ที่ยืนบนโลกนี้มาแสนนาน	คำว่า “practical help” ตีความตามความหมายได้ว่า ความช่วยเหลือที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง เช่น ความช่วยเหลือทางการเงิน บัณฑิต ฯลฯ ไม่ใช่ความช่วยเหลือในรูปของการให้กำลังใจหรือคำพูด จึงแปลว่า “ความช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรม” เป็นที่สังเกตว่าแม้ในประโยค 253 ถึง 255 จะเป็นลักษณะของวัจนลีลาการใช้คำที่อยู่ในหมวดเดียวกันสามครั้ง (A List of Three) แต่ก็ไม่สามารถแปลโดยใช้คำเพียงคำเดียวให้เข้ากับบริบททั้งหมดเพื่อรักษาวัจนลีลาการใช้คำที่อยู่ในหมวดเดียวกันสามครั้งได้

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
256. As I said yesterday in Oxford, my country today stands at the start of journey towards, I hope, a better future.	ตามที่ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้เมื่อวานนี้ที่ออกซ์ฟอร์ด วันนี้ประเทศของข้าพเจ้า ยืนอยู่ ณ จุดเริ่มต้นของการเดินทางที่ข้าพเจ้าหวังว่าจะนำไปสู่อนาคตที่ดีกว่า	
257. So many hills remain to be climbed, chasms to be bridged, obstacles to be breached.	ยังมีภูเขาหลายลูกที่จะต้องปีนข้าม มีความแตกแยกที่จะต้องสมาน มีอุปสรรคต่างๆ ที่จะต้องขจัดออกไป	คำว่า “to bridge” มีความหมายว่า “to make something possible by getting rid of disagreements, differences, or difficulties” จึงเลือกแปลเป็นภาษาปลายทางว่า “สมาน” เพราะสอดคล้องกับบริบทมากที่สุด
258. Our own determination can get us so far; the support of the people of Britain, and of peoples around the world, can get us so much further.	ความมุ่งมั่นของเราพาเรามาได้ประมาณหนึ่ง แต่การสนับสนุนจากประชาชนของสหราชอาณาจักร และประชาชนทั่วโลกจะพาเราไปได้ไกลอีกมาก	ดูคำอธิบายการแปลคำว่า “Britain” จากประโยคที่ 339
259. In a speech about change and reform, it is very appropriate to be in Westminster Hall, because at the heart of this process must be the establishment of a strong Parliamentary institution in my own country.	ในสุนทรพจน์เกี่ยวกับการปฏิรูปเปลี่ยนแปลง เวสต์มินสเตอร์ฮอลล์เป็นสถานที่ที่มีความเหมาะสมอย่างมาก ด้วยเหตุเพราะหัวใจหลักของกระบวนการดังกล่าวนี้อยู่ที่การจัดตั้งสถาบันรัฐสภาที่มีความมั่นคงในประเทศของข้าพเจ้า	แปล “change and reform” ว่า “การปฏิรูปเปลี่ยนแปลง” เนื่องจากเป็นคำที่นิยมใช้มากกว่าการแปลตรงตัวว่า “การเปลี่ยนแปลงปฏิรูป” และแปล “at the heart of” ว่า “แก่นแท้ของ” เพราะมีความหมายว่า “the most important part of something”

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
260. The British Parliament is perhaps the preeminent symbol to oppressed peoples across the world of freedom of speech.	สำหรับผู้ที่ถูกกดขี่ทั่วโลกแล้ว รัฐสภาของสหราชอาณาจักรอาจเป็นสัญลักษณ์สูงสุดของเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น	คำว่า “perhaps” เมื่อนำมาใช้ในประโยคแสดงความคิดเห็นจะเป็นการแสดงถึงความสุภาพและหลีกเลี่ยงการให้ความเห็นที่แข็งกร้าวจนเกินไป ดังนั้น การแปลเป็นภาษาปลายทางว่า “เป็นไปได้ว่า” จึงมีความเหมาะสมกับบริบท ส่วนการแปลคำว่า “British” ว่า “ของสหราชอาณาจักร” เพราะเป็นคำคุณศัพท์ของ “the United Kingdom (the UK)”
261. I would imagine that some people here, to some extent, take this freedom for granted.	ข้าพเจ้าคิดว่าผู้คนที่นี้โดยมากไม่ตระหนักในคุณค่าของเสรีภาพนี้เท่าที่ควร	คำว่า “would” เป็นลักษณะของการแสดงความคิดเห็นอย่างสุภาพซึ่งไม่สามารถหาคำที่เทียบเคียงได้ในภาษาไทย
262. For us in Burma, what you take for granted, we have had to struggle for, long and hard.	สำหรับพวกเราในพม่า เราต้องต่อสู้ดิ้นรนอย่างหนักและเนิ่นนานเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ท่านละเลย	แปลตีความ “long and hard” เพื่อให้สามารถสื่อความหมายตามเจตนาของผู้ส่งสารได้อย่างชัดเจน
263. So many people in Burma gave up so much, gave up everything, in Burma’s ongoing struggle for democracy.	ประชาชนจำนวนมากในพม่าเสียสละอย่างใหญ่หลวง เสียสละทุกอย่างทุกอย่างในการต่อสู้อย่างต่อเนื่องเพื่อประชาธิปไตยในประเทศพม่า	
264. And we are only now just beginning to see the fruits of our struggle.	และเพียงจะในตอนนี้นี่เองที่การต่อสู้ของเราเริ่มออกดอกผลให้เห็นกัน	แปล “fruits” ว่า “ผลลัพธ์ที่ดี” ตามความหมายรองในพจนานุกรมที่ให้ความหมายว่า “the good results of an activity or a situation”

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
265. Westminster has long set a shining example of realising the people's desire to be part of their own legislative process.	เวสต์มินสเตอร์เป็นแบบอย่างมาเนิ่นนานในการทำความเข้าใจปารุธนาของประชาชนในการเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางนิติบัญญัติให้เป็นจริงขึ้นมา	แปล "a shining example" ว่า "แบบอย่าง" โดยพิจารณาความหมายตามพจนานุกรมที่บัญญัติไว้ว่า "someone or something that has very impressive qualities" ซึ่งอาจพอเทียบเคียงกับคำว่า "แบบอย่าง" ในภาษาปลายทางซึ่งมีความหมายว่า "ตัวอย่างที่อ้างเป็นบรรทัดฐานได้"
266. In Burma, our Parliament is in its infancy, having been established only in March 2011.	ระบบรัฐสภาในประเทศพม่ายังอยู่ในช่วงเริ่มต้น เพราะเพิ่งจะก่อตั้งขึ้นในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2011	แปลโดยเติมคำว่า "เพราะ" เพื่อแสดงความเป็นเหตุเป็นผลและเพื่อความสละสลวยของฉบับแปล
267. As with any new institution, especially an institution which goes against the cultural grain of forty-nine years of direct military rule, it will take time to find its feet, and time to find its voice.	เช่นเดียวกับสถาบันใหม่ๆ อื่นๆ โดยเฉพาะสถาบันที่ขัดกับวัฒนธรรมการปกครองด้วยทหารโดยตรงมายาวนานถึง 49 ปี รัฐสภาของพม่าต้องใช้เวลากว่าจะยืนด้วยขาของตัวเอง และใช้เวลากว่าจะแสดงความคิดเห็นของตัวเองได้	คำว่า "to go against the grain" มีหมายความว่า "to be completely different from what you feel is right, natural, or normal for you" จึงแปลตีความ "goes against the cultural grain" ว่า "ขัดกับวัฒนธรรม" และแปลประโยค "it will take time to find its feet, and time to find its voice" โดยรักษาวัจนลีลาการใช้บุคลาธิษฐานในต้นฉบับในฉบับแปลโดยเทียบเคียงลักษณะการใช้บุคลาธิษฐานแบบเดียวกันในภาษาปลายทาง และแปลคำว่า "feet" ว่า "ขา" เนื่องจากเป็นการใช้คำที่เกิดร่วมกัน (colloquial) ที่แตกต่างกันระหว่างภาษาต้นทางและภาษาปลายทาง

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
268. Our new legislative processes, while undoubtedly an improvement on what went before, are not as transparent as they might be.	กระบวนการใหม่ๆ ทางนิติบัญญัติของเรา แม้จะเห็นได้ว่าการพัฒนาจากที่มีมาก่อนอย่างไม่ต้องสงสัย แต่ก็ยังไม่โปร่งใสเท่าที่ควร	แปลโดยรักษารูปแบบตัวบทต้นฉบับ
269. I would like to see us learn from established examples of parliamentary democracies elsewhere, so that we might deepen our own democratic standards over time.	ข้าพเจ้าปรารถนาที่จะเห็นเราเรียนรู้จากประเทศแม่แบบประชาธิปไตยระบบรัฐสภาของประเทศอื่นๆ ที่เป็นที่ยอมรับเพื่อที่เราอาจยกระดับมาตรฐานประชาธิปไตยของประเทศเราให้สูงขึ้นต่อไป	คำว่า “deepen” มีความหมายว่า “to improve” ในที่นี้เมื่อใช้ร่วมกับคำว่า “standard” จึงควรแปลว่า “ยกระดับมาตรฐาน” เพื่อให้เข้ากับบริบท
270. Perhaps the most critical moment in establishing the credibility of the Parliamentary process happens before Parliament even opens: namely, the people's participation in a free, fair, inclusive electoral process.	เป็นไปได้ว่าช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดในการสร้างความน่าเชื่อถือของกระบวนการในระบบรัฐสภาก่อขึ้นก่อนขึ้นก่อนการเปิดรัฐสภาเสียด้วยซ้ำ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการเลือกตั้งที่อิสระ ยุติธรรม และที่ทุกคนมีส่วนร่วม	คำว่า “perhaps” เมื่อนำมาใช้ในประโยคแสดงความคิดเห็นจะเป็นการแสดงถึงความสุภาพและหลีกเลี่ยงการให้ความเห็นที่แข็งกร้าวจนเกินไป ดังนั้น การแปลเป็นภาษาปลายทางว่า “เป็นไปได้ว่า” จึงมีความเหมาะสมกับบริบท
271. Earlier this year, I myself participated in my first ever election as a candidate.	ในช่วงต้นปีนี้ ข้าพเจ้าเองได้มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งในฐานะผู้สมัครเลือกตั้งเป็นครั้งแรก	
272. To this day I have not yet had the chance to vote freely in any election.	จนกระทั่งถึงวันนี้ ข้าพเจ้าก็ยังไม่ได้มีโอกาสออกเสียงลงคะแนนอย่างอิสระในการเลือกตั้งใดๆ เลย	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
273. In 1990, I was allowed to cast an advance vote while under house arrest, but I was prevented from contesting as a candidate for my party, the National League for Democracy.	ในปี ค.ศ. 1990 ข้าพเจ้าได้รับอนุญาตให้ลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าในขณะที่ถูกกักบริเวณอยู่ในบ้านพัก แต่ข้าพเจ้าถูกกีดกันไม่ให้ลงแข่งขันในฐานะผู้สมัครเลือกตั้งของพรรคข้าพเจ้า พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย	แปลตีความ “I was prevented from contesting [...]” ว่า “ข้าพเจ้าถูกกีดกันไม่ให้ลงแข่งขัน” เนื่องจากการแปลโดยรักษาตัวบทต้นฉบับไม่สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน
274. I was disqualified on the grounds that I had received help from foreign quarters.	ข้าพเจ้าถูกตัดสิทธิ์ด้วยเหตุที่ข้าพเจ้าได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างชาติ	
275. This amounted to BBC broadcasts that the authorities considered to be biased in my favour.	ซึ่งก็คือการที่สถานีบีบีซีเผยแพร่ข่าวที่ทางการเห็นว่าเป็นการลำเอียงเข้าข้างข้าพเจ้า	แปลตีความหมาย “amounted to” ว่า “ซึ่งก็คือ” เนื่องจากคำว่า “amount to” มีความหมายว่า “to be the same as or equal to something else”
276. What struck me most ahead of this year's by-elections was how quickly people in the constituencies across Burma grasped the importance of participating in the political process.	สิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้าแปลกใจมากที่สุดก่อนการเลือกตั้งซ่อมปีนี้เป็น การที่ประชาชนในเขตเลือกตั้งต่างๆ ทั่วประเทศพม่า เข้าใจได้อย่างรวดเร็วถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง	
277. They understood first hand that the right to vote was not something given to all.	พวกเขาเข้าใจจากประสบการณ์ว่าสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนนั้น ไม่ใช่สิ่งที่ทุกคนได้รับ	แปลตีความ “something given to all” ว่า “สิ่งที่ทุกคนได้รับ”
278. They understood that they must take advantage when the opportunity arose, because they understood what it meant to have that opportunity taken away from them.	พวกเขาเข้าใจว่า พวกเขาต้องใช้ประโยชน์เมื่อมีโอกาส เพราะพวกเขารู้ดีว่าการที่พวกเขาถูกพรากโอกาสไปนั้นเป็นอย่างไร	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
279. During the years that I lived in the UK, I never had the right to vote myself.	ในช่วงหลายปีที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ที่สหราชอาณาจักร ข้าพเจ้าเองก็ไม่เคยมีสิทธิลงคะแนนเสียงเช่นกัน	แปล "the UK" ว่า "สหราชอาณาจักร" ตามการบัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน
280. But I can remember, even during my university days, that I was always trying to encourage my friends to exercise their right to vote.	แต่ข้าพเจ้าจำได้ว่าแม้ในช่วงเวลาที่ข้าพเจ้าเป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัย ข้าพเจ้าพยายามชักจูงให้เพื่อนๆ ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงอยู่เสมอ	แปล "encourage" ว่า "ชักจูง" เนื่องจากมีความหมายว่า "ทำให้มีความคิดคล้ายตามแล้วทำตามต้องการ" ซึ่งมีความสอดคล้องกับบริบท
281. It was never clear to me whether they followed those instructions.	ข้าพเจ้าไม่อาจทราบได้ว่าพวกเขาปฏิบัติตามคำแนะนำของข้าพเจ้าหรือไม่	แปลตีความ "It was never clear to me" ว่า "ข้าพเจ้าไม่อาจทราบได้"
282. But it was clear to me even then that if we do not guard the rights we have, we run the risk of seeing those rights erode away.	แต่ในตอนนั้นข้าพเจ้าทราบว่าหากเราไม่ปกป้องสิทธิที่เรามีอยู่ เรายังมีความเสี่ยงในการมองดูสิทธิเหล่านั้นสูญสลายไป	
283. To those who feel themselves to be somehow above politics, I want to say that politics should be seen neither as something that exists above us, nor as something that happens beneath us, but as something integral to our everyday existence.	สำหรับผู้ที่มีรู้สึกว่าตัวเองอยู่เหนือการเมือง ข้าพเจ้าอยากจะบอกว่าเราไม่ควรจะมองการเมืองว่าเป็นสิ่งที่อยู่เหนือเราหรือเป็นสิ่งที่อยู่ต่ำกว่าเรา แต่ให้มองว่าการเมืองเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตอยู่ในทุกวันนี้ของเรา	แปลโดยเปลี่ยนประโยคกรรมวาจกเป็นประโยคกรตุ วาจกใน "politics should be seen neither as something that exists above us, nor as something that happens beneath us, but as something integral to our everyday existence"
284. After my marriage I constantly preached my gospel of political participation to my late husband, Michael.	หลังจากข้าพเจ้าสมรสแล้ว ข้าพเจ้าคอยพูดว่าเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้ ไมเคิล สามีผู้ล่วงลับของข้าพเจ้า อยู่เป็นประจำ	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
285. I can still distinctly recall the occasion when a canvasser knocked on the door of our Oxford home, during an election campaign.	ข้าพเจ้ายังจำได้อย่างชัดเจนในวันที่หัวหน้าคณะมาเคาะประตูบ้านของเราที่ออกซ์ฟอร์ดระหว่างการหาเสียงเลือกตั้ง	
286. Michael opened the door and when he saw the gentleman, poised to deliver his campaigning pitch, he said 'it's no use trying to win me over, it's my wife who decides how I should vote. She's out now; why don't you come back later?'	เมื่อไมเคิลเปิดประตูออกไปเห็นสุภาพบุรุษคนหนึ่งที่กำลังเริ่มพูดหาเสียง เขาก็พูดว่า “ไม่มีประโยชน์หรอกที่จะพยายามชนะใจผม ภรรยาผมต่างหากที่ตัดสินใจว่าผมควรจะลงคะแนนเสียงอย่างไร ตอนนี้เธอไม่อยู่บ้าน ทำไมคุณไม่กลับมาใหม่อีกครั้งล่ะ?”	ใส่คำว่า “หรือก” และ “ล่ะ” เพื่อให้เป็นภาษาระดับสนทนา และแปลตีความ “She's out now” ว่า “ตอนนี้เธอไม่อยู่บ้าน”
287. The canvasser did come back later, mainly I think to see what a wife who decided how her husband should vote looked like.	หัวหน้าคณะก็กลับมาจริงๆ ข้าพเจ้าคิดว่าเขาคงอยากเห็นว่าภรรยาที่ตัดสินใจว่าสามีควรออกเสียงลงคะแนนเช่นไรนั้นหน้าตาเป็นอย่างไร	
288. It has been less than 100 days since I, together with my fellow National League for Democracy candidates, was out on the campaign trail across Burma.	ข้าพเจ้าและเพื่อนผู้สมัครเลือกตั้งของพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย ได้เดินทางออกหาเสียงไปทั่วประเทศพม่าผ่านไปยังไม่ถึง 100 วัน	แปลโดยเรียงลำดับคำใหม่เพื่อให้สื่อความได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
289. Our by-elections were held on April the first- and I am conscious that there was certain skepticism that this would be another elaborate April Fools joke.	การเลือกตั้งซ่อมของเรามีขึ้นในวันที่ 1 เมษายน และข้าพเจ้าตระหนักว่า ย่อมมีความเคลือบแคลงใจว่านี่อาจเป็นเพียงมุกตลกยกใหญ่อีกมุกหนึ่งที่ใช้แก่งัดกันในวันเมษาหน้าโง่	แปลตีความ “another elaborate April Fools joke” ว่า “มุกตลกยกใหญ่ที่ใช้แก่งัดกันในวันเมษาหน้าโง่อีกมุกหนึ่ง”
290. In fact it turned out to be an April of new hope.	ความจริงแล้วกลับกลายเป็นวันเมษาแห่งความหวัง	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
291. The voting process was largely free and fair, and I would like to pay tribute to President Thein Sein for this, and for his commitment and sincerity in the reform process.	กระบวนการออกเสียงลงคะแนนส่วนใหญ่มีความเป็นอิสระและยุติธรรม และข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมประธานาธิบดีเต็งเส่งในเรื่องนี้ และในความมุ่งมั่นและความจริงใจที่จะให้มีกระบวนการปฏิรูป	
292. As I have long said, it is through dialogue and through cooperation that political differences can best be resolved, and my own commitment to this path remains as strong as ever.	ดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมานานแล้วว่า การเจรจาและการให้ความร่วมมือกันสามารถแก้ไขความแตกต่างทางการเมืองได้ดีที่สุด และความมุ่งมั่นของข้าพเจ้าต่อแนวทางนี้ยังคงแน่วแน่ดังเช่นที่เป็นมา	แปลโดยเปลี่ยนโครงสร้างประโยคกรรมาจเป็นกรรตุวาทใน “political differences can best be resolved”
293. Elections in Burma are very different to those in many more established democracies such as yours.	การเลือกตั้งในประเทศพม่าแตกต่างเป็นอย่างมากจากการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยต่างๆ ที่มีความมั่นคงดังเช่นระบอบประชาธิปไตยของท่าน	
294. Apathy, especially amongst the young, is certainly not an issue.	แน่นอนว่าไม่มีปัญหาเรื่องการขาดความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มคนหนุ่มสาว	แปลโดยเรียงลำดับคำใหม่เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความหมายได้อย่างชัดเจน
295. For me the most encouraging and rewarding aspect of our own elections was the participation, in such vast numbers and with such enthusiasm, of our young people.	สำหรับข้าพเจ้าแล้ว สิ่งที่เป็นแรงจูงใจและน่าพึงพอใจมากที่สุดของการเลือกตั้งของเรา คือ การที่กลุ่มคนหนุ่มสาวของเราจำนวนมากเข้าร่วมและแสดงความกระตือรือร้นอย่างยิ่ง	แปลดีความและเรียงลำดับประโยคใหม่ใน “the participation, in such vast numbers and with such enthusiasm, of our young people”

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
296. Often our biggest challenge was restraining the crowds of university students, school children, and flag-waving toddlers, who greeted us on the campaign, blocking the roads through the length of towns.	บ่อยครั้งที่ความท้าทายที่หนักหน่วงที่สุดของเรา คือ การปราบมวลชนที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย เด็กนักเรียน และเด็กเล็กที่โบกธง ที่ออกมาทักทายเราระหว่างการรอกหาเสียงเลือกตั้ง จนกีดขวางถนนต่างๆ ตลอดความยาวของตัวเมือง	แปล “restraining” ว่า “ปราบ” เพราะมีความหมายว่า “ว่ากล่าวตักเตือนไม่ให้ทำ” ซึ่งสอดคล้องกับบริบทที่เป็นกรกล่าวถึงการให้พยายามบอกกล่าวไม่ให้มวลชนกีดขวางทางจราจร
297. The day before the elections, on my way to my constituency, I passed a hillock which had been "occupied" by a group of children, the oldest about ten or eleven, their leader standing at the summit holding the NLD flag.	ระหว่างเดินทางไปเขตเลือกตั้งของข้าพเจ้าในวันก่อนการเลือกตั้ง ข้าพเจ้าผ่านเนินเขาเล็กๆ ลูกหนึ่งที่มีเด็กๆ กลุ่มหนึ่ง “ยึดพื้นที่” อยู่ เด็กที่โตที่สุดอายุประมาณ 10 หรือ 11 ปี โดยมีหัวหน้ากลุ่มยืนถือธงของพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตยอยู่บนยอดเนินเขา	แปลโดยสลับตำแหน่งวลีใน “The day before the elections, on my way to my constituency, [...]” เพื่อให้ได้บทแปลที่สละสลวยในภาษาปลายทาง และแปล “occupied” ว่า “ยึดพื้นที่” เพื่อให้มีลักษณะเป็นศัพท์ทางการทหาร
298. The passion of the electorate was a passion born of hunger for something long denied.	ความกระตือรือร้นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นความกระตือรือร้นอันเกิดจากความหิวโหยในบางสิ่งที่ถูกลิดรอนมาเป็นเวลายาวนาน	
299. Following Burma's independence in 1948, our Parliamentary system was of course based on that of the UK.	ภายหลังการได้รับเอกราชในปี ค.ศ. 1948 แน่แน่นอนว่าระบบรัฐสภาของพม่ายึดถือตามระบบของสหราชอาณาจักร	แปล “the UK” ว่า “สหราชอาณาจักร” ตามการบัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน
300. The era became known, in Burmese, as the Parliamentary Era- a name which by the mere necessity of its application speaks of the unfortunate changes which followed.	ยุคดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันในภาษาพม่าว่า “ยุครัฐสภา” ซึ่งการตั้งชื่อยุคเช่นนั้นก็พอจะบอกได้ถึงความเปลี่ยนแปลงอันเลวร้ายที่เกิดขึ้นตามมา	แปลโดยเปลี่ยนโครงสร้างกรรมาจกเป็นกรรตุจากใน “The era became known [...]”

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
301. Our Parliamentary Era, which lasted- more or less- until 1962, could not be said to have been perfect.	เราไม่สามารถพูดได้ว่ายุครัฐสภาของเราที่อยู่มาจนถึงราวๆ ปี ค.ศ. 1962 นั้นสมบูรณ์แบบ	แปลโดยเปลี่ยนโครงสร้างประโยคกรรมวาจกและประโยคกรตุวาจก และแปลตีความหมาย “more or less” ว่า “ราวๆ” โดยคำนึงถึงภาษาปลายทางเป็นหลัก
302. But it was certainly the most progressive and promising period until now in the short history of independent Burma.	แต่แน่นอนว่า จนถึงทุกวันนี้ ยุครัฐสภาก็ยังเป็นช่วงที่มีความก้าวหน้าและมีความหวังมากที่สุดในประวัติศาสตร์ช่วงสั้นๆ ที่ประเทศพม่าเป็นเอกราช	แปลโดยเรียงลำดับคำใหม่เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความหมายได้อย่างชัดเจน
303. It was at this time that Burma was considered the nation most likely to succeed in South East Asia.	ในช่วงเวลานี้เองที่พม่าได้รับการจัดให้เป็นประเทศที่มีแนวโน้มว่าจะเจริญที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	แปลตีความ “succeed” ว่า “เจริญ” โดยพิจารณาบริบทแวดล้อม
304. Things did not, however, go entirely to plan.	อย่างไรก็ตาม สิ่งต่างๆ ก็ไม่ได้เป็นไปตามแผนทั้งหมด	แปลเรียกลำดับคำใหม่ให้ “however” ขึ้นต้นประโยคในบทแปล เพื่อบ่งชี้เนื้อความที่ขัดแย้งในต้นประโยค
305. They often don't, in Burma, and indeed in the rest of the world.	สิ่งต่างๆ บ่อยครั้งก็ไม่เป็นไปตามแผนในพม่า และอันที่จริงแล้วที่อื่นๆ ในโลกก็เช่นกัน	
306. Now, once again, we have an opportunity to reestablish true democracy in Burma.	ณ เวลานี้ เป็นอีกครั้งหนึ่งที่เรามีโอกาสในการจัดตั้งประชาธิปไตยอย่างแท้จริงขึ้นใหม่ในพม่า	
307. It is an opportunity for which we have waited many decades.	มันเป็นโอกาสที่เรารอคอยมาหลายทศวรรษ	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
308. If we do not use this opportunity, if we do not get things right this time round, it may be several decades more before a similar opportunity arises again.	หากเราไม่ใช้โอกาสนี้ หากเราไม่ทำสิ่งต่างๆ ให้ถูกต้องในครั้งนี้นี้ คงอีกหลายทศวรรษกว่าโอกาสแบบเดียวกันนี้จะมาถึงอีกครั้ง	แปล “similar opportunity” ว่า “โอกาสแบบเดียวกันนี้” เพราะคำว่า “similar” มีความหมายว่า “things that are similar share some quality but are not exactly the same” จึงไม่สามารถแปลว่า “โอกาสเดียวกันนี้” ได้
309. And so it is for that reason that I would ask Britain, as one of the oldest Parliamentary democracies, to consider what it can do to help build the sound institutions needed to support our nascent Parliamentary democracy.	และ เพราะฉะนั้น ด้วยเหตุผลดังว่านั้น ข้าพเจ้าขอร้องให้สหราชอาณาจักร ในฐานะประเทศที่มีประชาธิปไตยระบบรัฐสภาที่เก่าแก่ที่สุดประเทศหนึ่ง ให้พิจารณาถึงสิ่งที่จะทำได้ เพื่อช่วยสร้างสถาบันที่เข้มแข็งซึ่งจำเป็นต่อการส่งเสริมประชาธิปไตยระบบรัฐสภาของเราที่เพิ่งเริ่มต้น	ดูคำอธิบายการแปล “Britain” ว่า “สหราชอาณาจักร” จากคำอธิบายการแปลในประโยคที่ 339
310. The reforms taking place, led by President Thein Sein, are to be welcomed.	การปฏิรูปที่กำลังดำเนินอยู่โดยการนำของประธานาธิบดีเต็งเส่งควรได้รับการต้อนรับ	
311. But this cannot be a personality-based process.	แต่ไม่ควรเป็นกระบวนการที่ยึดเอาตัวบุคคลเป็นหลัก	
312. Without strong institutions this process will not be sustainable.	กระบวนการนี้จะไม่ยั่งยืนหากปราศจากสถาบันที่เข้มแข็ง	
313. Our legislature has much to learn about the democratisation process, and I hope that Britain and other democracies can help by sharing your own experiences with us.	สภานิติบัญญัติของเรายังต้องเรียนรู้อีกมากเกี่ยวกับกระบวนการประชาธิปไตย และข้าพเจ้าหวังว่าประเทศในสหราชอาณาจักรและประเทศประชาธิปไตยอื่นๆ จะช่วยได้ โดยการแบ่งปันประสบการณ์ของท่านกับเรา	แปล “Britain” ว่า “ประเทศต่างๆ ในสหราชอาณาจักร” เพื่อให้สอดคล้องกับการแปล “other democracies” ว่า “ประเทศประชาธิปไตยอื่นๆ”

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
314. Thus far, I have only spent a matter of minutes inside the Burmese parliament, when I took my oath as a new MP last month.	จนถึงตอนนี้ ข้าพเจ้าใช้เวลาอยู่ในรัฐสภาของพม่าเพียงไม่กี่นาที เมื่อตอนสาบานตนเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใหม่	แปลโดยละ "I" ตัวที่สองใน "when I took my oaths[...]" เพราะเป็นการกล่าวถึงประธานเดียวกันกับในประโยค "I have only spent [...]"
315. I must say that I found the atmosphere rather formal.	ข้าพเจ้าต้องกล่าวว่าข้าพเจ้าพบว่าบรรยากาศค่อนข้างจะเป็นทางการ	
316. Men are required to wear formal headgear.	สุภาพบุรุษต้องโพกศีรษะแบบเป็นทางการ	
317. There is certainly no heckling.	แน่นอนว่าไม่มีการขัดคอกัน	แปลโดยเรียงลำดับคำใหม่ให้ "certainly" ขึ้นต้นประโยค
318. I would wish that over time perhaps we will reflect the liveliness and relative informality of Westminster.	ข้าพเจ้าหวังว่าเมื่อเวลาผ่านไป เป็นไปได้ว่าเราอาจจะสะท้อนภาพความมีชีวิตชีวาและความไม่ค่อยมีพิธีตรองของเวสต์มินสเตอร์ได้	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
319. I am not unaware of the saying that more tears have been shed over wishes granted than over wishes denied.	ข้าพเจ้าตระหนักเป็นอย่างดีถึงคำกล่าวที่ว่า น้ำตาจากความสมหวังรินไหลมากกว่าน้ำตาจากความผิดหวัง	แปลตีความ “I am not unaware of ” ว่า “ข้าพเจ้าตระหนักเป็นอย่างดีถึง”
320. Nevertheless, it is when Burma has its own satisfactory equivalent of Prime Minister's Questions that we will be able to say that Parliamentary democracy has truly come of age.	แต่ถึงกระนั้น เมื่อพม่ามีสิ่งที่เปรียบได้กับช่วง “นายกรัฐมนตรีคุยกับสภา” ¹⁵ (Prime Minister's Questions) อย่างเป็นที่น่าพอใจ เมื่อนั้นเราจะสามารถกล่าวได้ว่าประชาธิปไตยระบบรัฐสภานั้นได้เติบโตอย่างเต็มที่โดยแท้จริง	แปล “Prime Minister's Questions” ซึ่งเป็นชื่อเฉพาะโดยอาศัยความหมายจากภาษาตัวบทต้นฉบับ และเทียบเคียงแนวคิดที่ใกล้เคียงกันในภาษาปลายทางที่เกี่ยวข้องกับการตอบคำถามของนายกรัฐมนตรี ได้แก่ รัฐบาลยังลักษณะพบประชาชน เชื่อมประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ และนายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชน เพื่อให้ผู้อ่านปลายทางสามารถเชื่อมโยงแนวคิดได้
321. I would also like to emphasise the importance of establishing requisite Parliamentary control over the budget.	อีกทั้งข้าพเจ้าใคร่ขอเน้นย้ำถึงความสำคัญในการกำหนดให้รัฐสภามีอำนาจควบคุมที่จำเป็นในเรื่องงบประมาณ	
322. In all this, what is most important is to empower the people, the essential ingredient of democracy.	ทั้งหมดนี้ สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การให้อำนาจแก่ประชาชนซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของประชาธิปไตย	

¹⁵ Prime Minister's Questions มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า Questions to the Prime Minister และมีชื่อย่อว่า PMQs คือ เป็นช่วงเวลา 30 นาทีสำหรับการตอบคำถามของสมาชิกรัฐสภาที่มีต่อนายกรัฐมนตรีที่จัดให้มีขึ้นระหว่างการประชุม

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
323. Britain is living proof that a Constitution does not need to be written down in order to be effective.	สหราชอาณาจักรเป็นข้อพิสูจน์ที่เห็นได้ชัดว่าไม่จำเป็นต้องมีรัฐธรรมนูญเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล	แปลตีความ “living proof” ว่า “ข้อพิสูจน์ที่เห็นได้ชัด” ตามความหมายที่บัญญัติว่า “someone who is living proof of something is an example that proves it to be true.” และแปล “Britain” ว่า “สหราชอาณาจักร” ตามคำอธิบายที่ให้ไว้ในประโยคที่ 339
324. It is more important that a Constitution should be accepted by the people, that people should feel it belongs to them, that it is not an external document imposed upon them.	สิ่งที่สำคัญยิ่งกว่า คือ การที่รัฐธรรมนูญควรได้รับการยอมรับจากประชาชน การที่ประชาชนควรรู้สึกว่ารัฐธรรมนูญเป็นของพวกเขา การที่รัฐธรรมนูญไม่ใช่เอกสารนอกกายที่นำมาใช้บังคับกับพวกเขา	แปลโดยเรียบเรียงประโยคใหม่ เนื่องจากไม่สามารถแปลรักษาโครงสร้างประโยคภาษาต้นฉบับให้ได้ฉบับแปลที่มีความสละสลวยได้
325. One of the clearly stated aims of the NLD is constitutional reform.	เป้าหมายที่ระบุไว้อย่างชัดเจนประการหนึ่งของพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย คือ การแก้ไขรัฐธรรมนูญ	
326. Burma's original constitution was drawn up following the meeting between my father, Aung San, and Clement Atlee, here in London in 1947.	รัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศพม่าร่างขึ้นหลังจากมีประชุมระหว่างบิดาของข้าพเจ้า ออง ซาน และ นายกรัฐมนตรีคลีเมนต์ แอตต์ลี ที่กรุงลอนดอนแห่งนี้ ในปี ค.ศ. 1947	แปลโดยการเปลี่ยนประโยคกรรมวาจกในต้นฉบับเป็นประโยคกรรตุวาจกเพื่อให้สำนวนแปลสละสลวย
327. This constitution may not have been perfect, but at its core was a profound understanding of and respect for the aspirations of the people.	รัฐธรรมนูญฉบับนี้อาจจะไม่สมบูรณ์แบบ แต่แก่นแท้ของรัฐธรรมนูญอยู่ที่ความเข้าใจอันลึกซึ้งและความเคารพที่มีต่อความปรารถนาของประชาชน	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
328. The current constitution, drawn up by the military government in 2008, must be amended to incorporate the basic rights and aspirations of Burma's ethnic nationalities.	รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่ร่างขึ้นโดยรัฐบาลทหารในปี ค.ศ. 2008 ต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อรวมเอาสิทธิขั้นพื้นฐานและความปรารถนาต่างๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศพม่าเข้าไว้	แปลโดยการเปลี่ยนประโยคกรรมวาจกในต้นฉบับเป็นประโยคกรรตุวาจกเพื่อให้สำนวนแปลสละสลวย
329. In over sixty years of independence, Burma has not yet known a time when we could say that there was peace throughout the land.	ตลอดเวลากว่าหกสิบปีนับตั้งแต่ได้รับเอกราช พม่ายังไม่เคยมีช่วงเวลาที่จะกล่าวได้ว่าทั่วประเทศนั้นมีสันติ	
330. At this very moment, hostilities continue between Kachin forces and the state armed forces in the north.	ในขณะนี้ การสู้รบระหว่างกองกำลังคะฉิ่นและกองกำลังทหารของรัฐยังมีอยู่อย่างต่อเนื่องในภาคเหนือ	แปลโดยเรียงลำดับคำใหม่เพื่อให้สื่อความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
331. In the west, communal strife has led to the loss of innocent lives and the displacements of tens of thousands of hapless citizens.	ในภาคตะวันตก ความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์ต่างๆ ได้นำไปสู่การสูญเสียชีวิตของผู้บริสุทธิ์และการพลัดถิ่นฐานของประชาชนผู้เคราะห์ร้ายนับหลายหมื่นคน	
332. We need to address the problems that lie at the root of conflict.	เราจำเป็นต้องจัดการกับปัญหาต่างๆ ที่รากเหง้าของความขัดแย้ง	แปล "root" ว่า "รากเหง้า" เพราะมีความหมายว่า "ต้นกำเนิดเดิม" จึงมีความหมายสอดคล้องกับบริบทและยังคงไว้ซึ่งมโนทัศน์สัมพันธของคำว่า "root" หรือ "ราก"

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
333. We need to develop a culture of political settlement through negotiation, and to promote the rule of law, that all who live in Burma may enjoy the benefits of both freedom and security.	เราจำเป็นต้องสร้างวัฒนธรรมการบรรลุข้อตกลงทางการเมืองโดยการเจรจา และส่งเสริมหลักนิติธรรมที่ให้ทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศพม่าได้รับประโยชน์จากเสรีภาพและความปลอดภัย	แปล “rule of law” ว่า “หลักนิติธรรม” เพื่อให้มีลักษณะเป็นศัพท์กฎหมาย
334. In the immediate term, we also need humanitarian support for the many many people, in the north and in the west, largely women and children, who have been forced to flee their homes.	ในยามนี้ เรายังต้องการความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมสำหรับประชาชนจำนวนมากทางภาคเหนือและภาคตะวันตก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสตรีและเด็กที่ถูกบังคับให้ละทิ้งถิ่นฐานบ้านเกิด	แปลตีความ “in the immediate term” ว่า “ในยามนี้” โดยพิจารณาความหมายของคำว่า “immediate” ที่มีความหมายว่า “near to or related to the present” และ “term” ที่มีความหมายว่า “period of time in which something occurs” และแปล “homes” ว่า “ถิ่นฐานบ้านเกิด” เพราะเป็นคำคล้องจองที่นิยมใช้ในภาษาปลายทาง
335. As the long history of the United Kingdom shows clearly, people never lose their need to preserve their national or ethnic identity.	ดังที่ประวัติศาสตร์อันยาวนานของสหราชอาณาจักรแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าประชาชนไม่เคยละทิ้งความต้องการที่จะรักษาเอกลักษณ์ของชาติและชาติพันธุ์ของตน	แปล “the United Kingdom” ว่า “สหราชอาณาจักร” ตามการบัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน
336. This is something which goes beyond, which supersedes, economic development.	นี่คือสิ่งที่อยู่เหนือกว่า ที่เข้ามาแทน การพัฒนาทางเศรษฐกิจ	แปลโดยเติมคำว่า “และ” เพื่อความต่อเนื่องและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประโยค

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
337. And that is why I hope that in working for Burma's national reconciliation, the international community will recognise that it is political dialogue and political settlement which must be given precedence over short-term economic development.	และนี่คือเหตุผลที่ข้าพเจ้าหวังว่าในการทำงานเพื่อการปรองดองแห่งชาติของพม่า นั้น ประชาคมโลกจะมองเห็นว่าการเจรจาทางการเมืองและการแก้ปัญหาทางการเมือง จะต้องมาก่อนการพัฒนาทางเศรษฐกิจในระยะสั้น	
338. If differences remain unresolved, if basic aspirations remain unfulfilled, there cannot be an adequate foundation for sustainable development of any kind- economic, social or political.	หากความขัดแย้งต่างๆ ยังไม่ได้รับการแก้ไข หากความปรารถนาขั้นพื้นฐานยังไม่ได้รับการตอบสนอง จะไม่มีรากฐานที่เพียงพอสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนใดๆ ไม่ว่าทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม หรือด้านการเมือง	
339. Britain has been for so long under successive governments, including the present Conservative-Liberal Democrat coalition, and the previous Labour government, been a staunch and unshakeable supporter of aid efforts in Burma.	สหราชอาณาจักร ¹⁶ ที่อยู่ภายใต้การบริหารของหลายรัฐบาล เป็นระยะเวลายาวนาน รวมทั้งรัฐบาลผสมปัจจุบันของพรรคอนุรักษนิยม-พรรคเสรีนิยมประชาธิปไตย และรัฐบาลพรรคแรงงานก่อนหน้านั้น เป็นผู้สนับสนุนความช่วยเหลือในพม่า อย่างเหนียวแน่นและมั่นคงตลอดมา	เนื่องจากคำว่า “Britain” ไม่เป็นที่นิยมใช้ จึงต้องอาศัยบริบทในการหาเจตนาของผู้ส่งสารหมายถึงหมายถึงสิ่งใด เมื่อพิจารณาคำว่า “Conservative-Liberal Democrat coalition” ซึ่งเป็นรัฐบาลที่มีอำนาจในการบริหารสหราชอาณาจักร จึงอนุมานได้ว่าการใช้คำว่า “Britain” ของผู้ส่งสารนี้หมายถึง “United Kingdom” ไม่ใช่ “Great Britain” และแปลคำว่า “staunch and unshakeable” ว่า “เหนียวแน่นและมั่นคง” โดยพิจารณาจากบริบทแวดล้อม

¹⁶ สหราชอาณาจักร (United Kingdom หรือ the UK) มีชื่อเต็มว่า “United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland” อันประกอบด้วย Great Britain (เกรท บริเตน) ได้แก่ อังกฤษ สกอตแลนด์ และเวลส์ และ Northern Island (ไอร์แลนด์เหนือ) ซึ่งมีไอร์แลนด์เหนือเพียงประเทศเดียว

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
340. I hope you can continue to help our country through targeted and coordinated development assistance.	ข้าพเจ้าหวังว่าท่านจะยังคงให้ความช่วยเหลือประเทศของเราผ่านทางความช่วยเหลือด้านการพัฒนาร่วมกันอย่างมีเป้าหมายชัดเจน	
341. Britain has been until now the largest bilateral donor to Burma.	สหราชอาณาจักรเป็นผู้บริจาคโดยตรงแก่ประเทศพม่ารายใหญ่ที่สุดจนถึงปัจจุบัน	แปลตีความ “bilateral donor” ว่า “ผู้บริจาคโดยตรง” เนื่องจากองค์การสหประชาชาติให้คำจำกัดความของคำว่า “bilateral donor” ไว้ว่า “Member States of the United Nations that provide development assistance directly to recipient countries” ¹⁷ โดยหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือโดยตรงถึงประชาชนชาวพม่าโดยไม่ผ่านรัฐบาลทหารของพม่า คือ กรมการพัฒนาระหว่างประเทศ (Department for International Development) ¹⁸
342. It is in education in particular that I hope the British can play a major role.	โดยเฉพาะด้านการศึกษาที่ข้าพเจ้าหวังว่าสหราชอาณาจักรจะมีบทบาทสำคัญได้	แปล “the British” ว่า “สหราชอาณาจักร” เพราะบริบทในที่นี้ไม่ใช่การกล่าวถึงเฉพาะประชาชนของสหราชอาณาจักร แต่ยังรวมถึงรัฐบาลและองค์กรต่างๆ ซึ่งล้วนเป็นส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักร

¹⁷ อ้างถึงใน http://www.unrol.org/article.aspx?article_id=22

¹⁸ อ้างถึงใน <http://www.dfid.gov.uk/Where-we-work/Asia-East--Pacific/Burma/>

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
343. We need short-term results so that our people may see that democratisation has a tangible positive impact on their own lives.	เราต้องการผลลัพธ์ในระยะสั้นเพื่อให้ประชาชนของเราเห็นว่า ความเป็นประชาธิปไตยนั้นมีผลกระทบเชิงบวกที่เป็นรูปธรรมต่อชีวิตของพวกเขาเอง	
344. Vocational training and creation of employment opportunities to help address Burma's chronic youth unemployment are particularly important.	การอบรมด้านวิชาชีพและการสร้างโอกาสการจ้างงานเพื่อช่วยแก้ปัญหาการว่างงานของคนหนุ่มสาวที่เรื้อรังมีความสำคัญอย่างยิ่ง	
345. Longer-term, Burma's education system is desperately weak; reform is needed, not just of schools and curriculum, and the training of teachers, but also of our attitude to education, which at present is too narrow and rigid.	ในระยะยาว เนื่องจากระบบการศึกษาของพม่าแย่มากเกินไป จึงจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษา ไม่เพียงแต่โรงเรียนและหลักสูตรการศึกษาเท่านั้น และการอบรมครูเท่านั้น แต่ยังต้องปฏิรูปทัศนคติของเราที่มีต่อการศึกษา ที่ในปัจจุบันยังคับแคบและขาดความยืดหยุ่น	แปล “desperately weak” ว่า “แย่มากเกินไป” เพื่อความไพเราะ และแปล “rigid” ว่า “ย่ำอยู่กับที่” เพราะในบริบทนี้คำว่า “rigid” มีความหมายว่า “unchanging”
346. I hope also that British businesses can also play a role in supporting the democratic reform process, through what I have termed democracy-friendly investment.	ข้าพเจ้ายังหวังว่าธุรกิจต่างๆ ของประเทศในสหราชอาณาจักรสามารถเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนกระบวนการปฏิรูปประชาธิปไตย ผ่านทางการลงทุนที่ข้าพเจ้าเรียกว่าเป็นการลงทุนที่เอื้อต่อระบอบประชาธิปไตย	แปลดีความ “democracy-friendly” ว่า “มีความเป็นประชาธิปไตย” และแปล “British businesses” ว่า “ของประเทศในสหราชอาณาจักร” เพราะ “British” เป็นคำคุณศัพท์ของ “the United Kingdom (the UK)” ซึ่งประกอบด้วยอังกฤษ สกอตแลนด์ เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือ
347. By this, I mean investment that prioritises transparency, accountability, workers' rights, and environmental sustainability.	ในที่นี้ ข้าพเจ้าหมายถึง การลงทุนที่ให้ความสำคัญต่อความโปร่งใส ความรับผิดชอบ สิทธิต่างๆ ของแรงงาน และความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรก	

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
348. Investment, particularly in labour-intensive sectors, when carried out responsibly and with positive intent, can offer real benefits to our people.	การลงทุน โดยเฉพาะการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมากจะให้ประโยชน์แก่ประชาชนของเราอย่างแท้จริง หากดำเนินการอย่างรับผิดชอบและมีเจตนาดี	แปลตีความ “positive intent” ว่า “เจตนาดี” และเรียงลำดับคำในประโยคใหม่เพื่อความสละสลวย
349. One test will be whether new players will benefit from the investment coming in.	บททดสอบประการหนึ่งอยู่ที่ว่าประชาชนชาวพม่าจะได้รับประโยชน์จากการลงทุนที่เข้ามาหรือไม่	แปล “new players” ว่า “ประชาชนชาวพม่า” เพราะเป็นการอ้างถึง “our people” ในประโยค 348
350. Britain has played an important role in facilitating the forthcoming visit, next month, of the Extractive Industries Transparency Initiative secretariat.	สหราชอาณาจักรได้มีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมสำหรับการมาเยือนของเลขาธิการปฏิบัติการเพื่อความโปร่งใสในการทำอุตสาหกรรมขุดเจาะทรัพยากรธรรมชาติ ¹⁹ (Extractive Industries Transparency Initiative) ที่กำลังจะมีขึ้นในเดือนหน้า	แปล “Extractive Industries Transparency Initiative” ตามคำแปลที่มีอยู่ก่อนแล้ว และแปล “facilitating” ว่า “การเตรียมความพร้อม” เนื่องจากในบริบทนี้ คำว่า “facilitating” มีความหมายว่า “prepare”
351. I hope this will be the start of many similar initiatives in the months ahead.	ข้าพเจ้าหวังว่านี่จะเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการต่างๆ ที่คล้ายคลึงกันในหลายเดือนข้างหน้า	

¹⁹ ข้างถึง

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
352. It was through learning about two great British leaders, Gladstone and Disraeli, while at Oxford, that I first developed my understanding of Parliamentary democracy.	จากการเรียนรู้เกี่ยวกับผู้นำที่ยิ่งใหญ่ของสหราชอาณาจักรสองท่าน คือ นายกรัฐมนตรีเกลดสโตนและนายกรัฐมนตรีดิสรราเอลิ ระหว่างศึกษาที่ออกซ์ฟอร์ดนั่นเอง ที่ทำให้ข้าพเจ้าได้มีความเข้าใจในประชาธิปไตยระบบรัฐสภาเป็นครั้งแรก	แปลโดยรักษาโครงสร้างการใช้ประโยค it-cleft ในตัวบทต้นฉบับ โดยเติมคำว่า “นั่นเอง” เพื่อเน้น “through learning about two great British leaders, while at Oxford,” และละการแปลคำว่า “my” เนื่องจากในภาษาปลายทางไม่นิยมใช้สรรพนามแสดงความเป็นเจ้าของ และแปลขยายความชื่อเฉพาะโดยคำนึงถึงผู้รับสารปลายทางเป็นหลัก และแปล “British” ว่า “ของสหราชอาณาจักร” เพราะเป็นคำคุณศัพท์ของ “the United Kingdom (the UK)”
353. I learnt the basics; that one accepts the decision of the voters, that the governing power is gained and relinquished in accordance with the desires of the electorate, that it is the system which goes on, and that ultimately everyone gets another chance.	ข้าพเจ้าได้เรียนรู้หลักการพื้นฐาน ว่าเราต้องยอมรับการตัดสินใจของผู้มีสิทธิออกเสียง ว่าอำนาจการปกครองได้รับมาและเสียไปตามความประสงค์ของผู้ออกเสียง ว่าระบบเป็นสิ่งที่จะดำเนินต่อไป และว่าในที่สุดทุกคนก็มีโอกาสอีกครั้งหนึ่ง	แปล “one” ว่า “เรา” เพื่อให้ได้บทแปลที่เป็นธรรมชาติในภาษาปลายทาง และแปลโดยรักษาวลีการซ้ำคำว่า “that”
354. These are things taken for granted here in Britain.	สิ่งเหล่านี้มีอยู่เป็นธรรมดาในสหราชอาณาจักร	แปลโดยเปลี่ยนโครงสร้างประโยคกรรมวาจกในตัวบทต้นฉบับเป็นประโยคกรรตุวาจกในฉบับแปล และแปล “taken for granted” ว่า “มีอยู่เป็นธรรมดา” เพราะ “taken for granted” มีความหมายรองว่า “to accept something as true without questioning or testing it”

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
355. But in 1990 in Burma, the winner of the elections, the NLD, was never allowed even to convene Parliament.	แต่ทว่าเมื่อปี ค.ศ. 1990 ในพม่า ผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย ไม่เคยได้รับโอกาสให้เปิดประชุมรัฐสภาได้	แปล “but” ว่า “แต่ทว่า” เพื่อความไพเราะ
356. I hope that we can leave such days behind us, and that as we look forward to the future, it will be the will of the people that is reflected faithfully in Burma's changing political landscape.	ข้าพเจ้าหวังว่าเราจะสามารถทิ้งวันเหล่านั้นไว้เบื้องหลัง และว่าเมื่อเรามองไปยังอนาคตข้างหน้า เจตจำนงของประชาชนจะสะท้อนออกมาอย่างแท้จริงในสภาพทางการเมืองของประเทศพม่าที่เปลี่ยนแปลงไป	“political landscape” ว่า “สภาพ” เพราะคำว่า “landscape” ในบริบทดังกล่าวมีความหมายว่า “a particular area of activity”
357. This journey out of Burma has not been a sentimental pilgrimage to the past, but an exploration of the new opportunities at hand for the people of Burma.	การเดินทางออกจากประเทศพม่าในครั้งนี้ไม่ใช่การเดินทางเพื่อหวนรำลึกถึงอดีต แต่เป็นการออกแสวงหาโอกาสใหม่ที่อยู่ตรงหน้าเพื่อประชาชนชาวพม่า	และ “at hand” ว่า “ตรงหน้า” เนื่องจากเป็นการใช้คำที่เกิดขึ้นร่วมกัน (colloquial) ที่แตกต่างกันระหว่างภาษาต้นทางและภาษาปลายทาง
358. I have been struck, throughout my trip, by how extraordinarily warmhearted and open the world has been to us.	ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจตลอดการเดินทางของข้าพเจ้าว่าโลกช่างมีความเป็นมิตรไมตรีและเปิดใจกว้างให้แก่เราเป็นพิเศษ	
359. To experience this first hand, after so long physically separated from this world, has been very moving.	การได้สัมผัสสิ่งนี้ด้วยตัวเอง หลังจากถูกตัดขาดจากโลกนี้เป็นเวลายาวนาน เป็นที่น่าตื่นตาตื่นใจเป็นอย่างมาก	ละการแปล “physically” เพราะมีการแปลคำว่า “experience” ว่า “สัมผัส” ซึ่งเป็นการสื่อทางกายแล้ว และทำให้ได้บทแปลที่เป็นธรรมชาติมากกว่าการแปลโดยรักษาคำว่า “physically” เอาไว้

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
360. Countries that geographically are distant, have shown that they are close to Burma in what really matters: they are close to the aspirations of the Burmese people.	หลายๆ ประเทศที่อยู่ห่างไกลกันทางภูมิศาสตร์ได้แสดงให้เห็นว่าพวกเขามีความใกล้ชิดกับพม่าในหลายเรื่องสำคัญๆ กล่าวคือ พวกเขามีความใกล้ชิดกับสิ่งที่ประชาชนชาวพม่าใฝ่ฝันถึง	แปล “close to [the aspiration of]” ว่า “ความใกล้เคียง” เพราะ “close to” ในบริบทนี้มีความหมายว่า “very similar to something else or to an amount”
361. We are brought into proximity through our shared values- and no geographical distance, no human-made barriers, can stand in our way.	เรามายู่ใกล้ชิดกันก็ด้วยค่านิยมต่างๆ ที่มีร่วมกัน และไม่ว่าระยะห่างทางภูมิศาสตร์ หรือสิ่งกีดขวางที่มนุษย์สร้างขึ้นก็ไม่อาจกั้นขวางเราได้	
362. During the years of my house arrest it was not just the BBC and other broadcasting stations that kept me in touch with the world outside.	ในช่วงระยะเวลาหลายปีที่ข้าพเจ้าถูกกักบริเวณภายในบ้านพัก ไม่เพียงแต่สถานีวิทยุบีบีซีและสถานีวิทยุอื่นๆ เท่านั้นที่ทำให้ข้าพเจ้าสามารถติดต่อกับโลกภายนอกได้	
363. It was the music of Mozart and Ravi Shankar, and the biographies of men and women of different races and religions, that convinced me I would never be alone in my struggle.	ดนตรีของโมซาร์ทและราวี ช่างการ์ และชีวประวัติของชายและหญิงจากหลายเชื้อชาติศาสนานั้นเองที่ทำให้ข้าพเจ้านั้นใจว่าข้าพเจ้าจะไม่มีวันต่อสู้อย่างโดดเดี่ยว	แปลโดยรักษาโครงสร้างประโยค it-cleft โดยการเติมคำว่า “นั้นเอง” เพื่อเป็นการเน้นภาคประธานของประโยค

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
364. The prizes and honours I received were not so much a personal tribute, as a recognition of the basic humanity that unites one isolated person to the rest of the world.	รางวัลและการยกย่องต่างๆ ที่ข้าพเจ้าได้รับ มิใช่การเชิดชูข้าพเจ้าเป็นการส่วนตัว เป็นการแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของสิ่งที่มีมนุษย์ทุกคนมีที่หลอมรวมคนที่โดดเดี่ยวคนหนึ่งเข้ากับโลกที่เหลือ	ประโยคนี้ไม่สามารถแปลโดยยึดเอาความหมายหลักของคำหลายคำในประโยค จึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงความหมายรองเพื่อนำมาใช้ในการแปล ได้แก่ คำว่า “tribute” มีความหมายว่า “something (as material evidence or a formal attestation) that indicates the worth, virtue, or effectiveness of the one in question” จึงแปลว่า “การเชิดชู” คำว่า “recognition” มีความหมายว่า “acknowledgement” จึงแปลว่า “การแสดงให้เห็นถึง” และคำว่า “humanity” มีความหมายว่า “the quality or state of being humane” จึงแปลว่า “คุณค่าของมนุษย์” ตามลำดับ
365. During our dark days in the 1990s, a friend sent me a poem by Arthur Hugh Clough.	ในช่วงวันเวลาแห่งความมืดมนในช่วงทศวรรษ 1990 เพื่อนคนหนึ่งได้ส่งบทกวีของอาร์เธอร์ ฮิวจ์ คลัฟ (Arthur Hugh Clough) ²⁰ ให้แก่ข้าพเจ้า	แปลถอดเสียง “Arthur Huge Clough” ซึ่งเป็นชื่อเฉพาะ
366. It begins 'Say not the struggle nought availeth...'	บทกวีเริ่มว่า “อย่าพละมคร้ำมฤติ ว่ายุทธจักรพักยั้ง”	แปลความหมายเป็นภาษาปลายทางได้ว่า “อย่าพูดอย่างถอดใจว่าการต่อสู้จะต้องพ่ายแพ้”

²⁰ Arthur Hugh Clough เป็นนักกวีชาวอังกฤษผู้มีชีวิตในช่วงปี พ.ศ. 2365 - 2403 และได้รับการยกย่องว่าเป็นนักกวีชาวอังกฤษแห่งศตวรรษที่ 19 ท่านหนึ่งที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล อาเธอร์ ฮิวจ์ คลัฟ ประพันธ์บทกวีจำนวนมาก ได้แก่ The Bothie of Tober-na-Vuolich (2391) Amours De Voyage (2392) Tales on Board (2404) Clough's Poems (2405) แต่บทกวีที่มีชื่อเสียงที่สุดของเขากลับเป็นกวีสั้นที่มีชื่อว่า “Say Not the Struggle Naught Availeth” ที่มีวัตถุประสงค์ในการเรียกขวัญและกำลังใจแก่ทหารที่เหนื่อยล้าจากการทำสงคราม (อ้างถึงใน <http://www.poemhunter.com/arthur-hugh-clough/biography/>)

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
367. I understand that Winston Churchill, one of the greatest Parliamentarians the world has known, used the poem himself as a plea for the USA to step in against Nazi Germany.	ข้าพเจ้าเข้าใจว่าวินสตัน เชอร์ชิลล์ ผู้ที่เชื่อในระบบรัฐสภามากที่สุดคนหนึ่งที่โลกรู้จัก ได้นำบทกวีมาใช้ในการขอร้องให้สหรัฐอเมริกาเข้าร่วมรบต่อผู้นาซีเยอรมัน	
368. Today, I want to make a rather different point: that we can work together, combining political wisdom from East and West, to bring the light of democratic values to all peoples, in Burma and beyond.	ในวันนี้ ข้าพเจ้าต้องการเสนอประเด็นที่ค่อนข้างจะแตกต่างออกไป กล่าวคือ เราสามารถทำงานร่วมกันโดยรวมภูมิปัญญาทางการเมืองจากตะวันออกและตะวันตกเข้าด้วยกัน เพื่อนำแสงสว่างของค่านิยมประชาธิปไตยมาสู่ประชาชนทั้งปวง ทั้งในพม่า และในที่อื่นๆ	
369. I will just read the final verse:	ข้าพเจ้าจะอ่านเฉพาะบทสุดท้ายของบทกวีนี้	
370. And not by eastern windows only,	แม้ว่าทิวากร เบิกอัมพรทิศบูรพา	แปลความหมายเป็นภาษาปลายทางได้ว่า “แม้ว่าตะวันจะเบิกฟ้าทางทิศตะวันออก”
371. When daylight comes, comes in the light,	หากแสงแห่งอุษา อันจรัสประภัสสร	แปลความหมายเป็นภาษาปลายทางได้ว่า “เมื่อแสงตะวันสาด ทุกที่ก็สว่างสดใส”
372. In front the sun climbs slow, how slowly,	นabenibแลเนินช้า ยามเคลื่อนคลาวิภาพร	แปลความหมายเป็นภาษาปลายทางได้ว่า “ตรงด้านหน้า (ทิศตะวันออก) พระอาทิตย์ค่อยๆ เบิกฟ้า”
373. But westward, look, the land is bright.	ดูรา..ประชากร ทิศประจิมก็แจ่มตาม	แปลความหมายเป็นภาษาปลายทางได้ว่า “แต่ดูทิศทางทิศตะวันตกก็สว่างตาม”

ต้นฉบับ	คำแปล	คำอธิบายการแปล
<p>374. I would like to emphasise in conclusion that this is the most important time for Burma, that this is the moment of our greatest need- and so I would ask that our friends, both here in Britain and beyond, participate and support Burma's efforts towards the establishment of a truly democratic and just society.</p>	<p>ข้าพเจ้าขอเน้นในบทสรุปว่า นี่คือเวลาที่สำคัญที่สุดสำหรับประเทศพม่า เป็นช่วงเวลาที่ความต้องการของเรามีมากที่สุด และเพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงอยากให้เพื่อนของเราทั้งหลาย ทั้งที่อยู่ในสหราชอาณาจักรและในประเทศอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วม และให้การสนับสนุนความพยายามของพม่าในการสร้างสังคมที่เป็นประชาธิปไตยและมียุติธรรมอย่างแท้จริง</p>	<p>แปลคำว่า "Britain" ว่า "สหราชอาณาจักร" เนื่องจากผู้ส่งสารมีเจตนาหมายถึง "United Kingdom" ตามคำอธิบายในประโยคที่ 339</p>
<p>375. Thank you for giving me this opportunity to address the members of one of the oldest democratic institutions in the world.</p>	<p>ขอขอบคุณที่ให้โอกาสข้าพเจ้ามาปราศรัยต่อสมาชิกของสถาบันประชาธิปไตยที่เก่าแก่ที่สุดในโลกแห่งหนึ่ง</p>	
<p>376. Thank you for letting me into your midst.</p>	<p>ขอขอบคุณมากที่ให้โอกาสเข้ามาอยู่ท่ามกลางท่านทั้งหลาย</p>	
<p>377. My country has not yet entered the ranks of truly democratic societies, but I'm confident we will get there before too long, with your help</p>	<p>ประเทศของข้าพเจ้ายังไม่ได้ก้าวไปสู่สังคมที่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง แต่ข้าพเจ้ามั่นใจว่าเราจะสามารถไปถึงจุดนั้นได้ในเวลาไม่นาน ด้วยความช่วยเหลือจากท่าน</p>	

บทที่ 6

สรุป

สารนิพนธ์เรื่องการแปลสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี ระหว่างการเยือนราชอาณาจักรนอร์เวย์และสหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ 16 – 21 มิถุนายน พ.ศ. 2555 วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจต้นฉบับสุนทรพจน์ วิเคราะห์ปัญหาการแปลด้านการใช้คำ สำนวน ทักษะคิด วิเคราะห์บริบททางสังคม ประวัติศาสตร์ และการเมือง และเพื่อให้ได้บทแปลที่มีสมมูลภาพและอรรถรสใกล้เคียงตัวบทต้นฉบับมากที่สุด โดยมีสมมติฐานว่าในการเสนอบทแปลที่มีคุณภาพนั้น นอกเหนือจากจะต้องประยุกต์ใช้ทฤษฎีการแปลแล้ว ยังจำเป็นต้องอาศัยหลักเกณฑ์ทางวาทศาสตร์และการทำความเข้าใจสภาพสังคม การเมืองและประวัติศาสตร์ของประเทศพม่าซึ่งเป็นบริบทของสุนทรพจน์ด้วย

เมื่อได้ดำเนินการศึกษาวิจัยตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้ซึ่งได้แก่ การศึกษาและทำความเข้าใจต้นฉบับ การทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การค้นคว้าบริบทด้านต่างๆ การวิเคราะห์ต้นฉบับ การดำเนินการแปล การตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในฉบับแปล ผู้วิจัยพบว่าในขั้นตอนการศึกษาและทำความเข้าใจต้นฉบับ ผู้วิจัยประสบปัญหาด้านการขาดความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของประเทศพม่าซึ่งเป็นบริบทของสุนทรพจน์ แม้ความรู้ด้านไวยากรณ์จะช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจความหมายในระดับประโยคหรือย่อหน้า แต่ก็ยังเป็นเพียงความเข้าใจอันผิวเผินและไม่อาจเข้าถึงความหมายทางวาทกรรมของต้นฉบับได้ และเนื่องจากผู้ส่งสารเป็นผู้ที่มีความรอบรู้และเฉลียวฉลาดจึงมีการหยิบยกสิ่งต่างๆ จากประสบการณ์ของผู้ส่งสารมากล่าวในตัวของสุนทรพจน์ กอปรกับการที่ผู้วิจัยและผู้ส่งสารมาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ทำให้สิ่งทีอาจเป็นที่เข้าใจกันดีในวัฒนธรรมต้นทางเป็นปัญหาสำหรับผู้วิจัยที่ต้องถ่ายทอดเป็นบทแปลในภาษาปลายทาง ปัจจัยเกี่ยวกับเนื้อความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจนับเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยไม่อาจเข้าถึง “สาร” ที่เป็นภาพรวมของสุนทรพจน์แต่ละฉบับได้

ในขั้นตอนการดำเนินการแปล ผู้วิจัยพบปัญหาในการถ่ายทอดตัวบทต้นฉบับอย่างมีสมมูลภาพและอรรถรสใกล้เคียงกับตัวบทต้นฉบับ เนื่องจากขาดการตระหนักถึงโครงสร้างประโยคแยกสองส่วน (cleft sentence) ที่พบอยู่โดยตลอดทั้งตัวบทต้นฉบับสุนทรพจน์ ซึ่งผู้ส่งสารมีเจตนาในการใช้ประโยคลักษณะดังกล่าวเพื่อเน้นส่วนที่กล่าวถึงก่อน จึงเป็นผลให้บทแปลที่ได้ขาดสมมูลภาพและอรรถรส อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีการแปลแบบตีความและยึดความหมาย ช่วยให้ผู้แปลสามารถถ่ายทอดความหมายในระดับวาทกรรมออกมาเป็นสำนวนแปลที่ไม่ยึดติดกับรูปภาษาในต้นฉบับ หากแต่ยึดความหมายตามเจตนาของต้นฉบับเป็นเกณฑ์และทำให้สำนวนแปลที่ได้มีความสละสลวย เป็นธรรมชาติ ตลอดจนคงไว้ซึ่งพลังหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้รับสารได้ใกล้เคียงต้นฉบับ

ดังนั้นผลการวิจัยจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ กล่าวคือ ในการแปลสุนทรพจน์ของนางออง ซาน ซู จี การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม และการเมือง การทำความเข้าใจหลักเกณฑ์ทางวาทศาสตร์ และการนำทฤษฎีการแปลมาประยุกต์ใช้ ช่วยให้ผู้วิจัยนำเสนอบทแปลที่มีอรรถรสใกล้เคียงต้นฉบับมากที่สุด

สุนทรพจน์ที่ได้รับการถ่ายทอดเป็นภาษาแปลที่มีอรรถรสใกล้เคียงต้นฉบับนั้น นอกจากผู้รับสารในภาษาปลายทางจะได้รับอรรถรสทางวรรณศิลป์และวาทศิลป์แล้ว สุนทรพจน์ยังเป็นเสมือนข้อความที่สะท้อนทัศนคติในการมองโลกของผู้ส่งสารและลักษณะสังคม ภาษา และค่านิยมของคนในยุคหนึ่งๆ สุนทรพจน์จึงเปรียบได้กับหมายเหตุทางประวัติศาสตร์อันทรงคุณค่าที่คนทุกยุคทุกสมัยสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านบทแปลเกิดความรัก หวังแทน และเห็นถึงความสำคัญของความเป็นประชาธิปไตยและเสรีภาพเหมือนอย่างที่ท่านอง ซาน ซู จี ให้ความสำคัญและยึดหยัดต่อสู้เพื่อให้ประชาชนชาวพม่าได้รับโอกาสในการมีชีวิตที่ดีกว่าในฐานะมนุษย์คนหนึ่งของโลกใบนี้ อีกทั้งผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้อ่านบทแปลศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากสุนทรพจน์ของบุคคลสำคัญอื่น ๆ ที่มีศรัทธาในความเป็นประชาธิปไตยและความเท่าเทียมกันของมนุษยชาติ อาทิ นายเนลสัน แมนเดลา ประธานาธิบดีอับราฮัม ลินคอล์น นายมาร์ติน ลูเธอร์ คิง นางอินทिरา คานธี เป็นต้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กุลธิดา บุญยะกุล-ต้นนากัน. ออง ซาน ซูจี : วีรสตรีประชาธิปไตยพม่า. กรุงเทพฯ : ก้าวแรกพับลิชซิ่ง, 2554.
- ชลรวี ผลเกิด. “วาทะของอองซาน ซูจี / ชลรวี ผลเกิด = Aung San Suu Kyi's speech / Chonlawee Phonkerd”, วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาวิชาวาทวิทยา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- ประทุมพร วัชรเสถียร. โลกร่วมสมัย 2 : คำตอบที่คนรุ่นใหม่ไม่รู้. กรุงเทพฯ : ปาเจรา, 2553.
- พชร บัวเพียร. วาทะวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 5. ปทุมธานี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต, 2541.
- วรรณนา แสงอร่ามเรือง. ทฤษฎีและหลักการแปล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- วัชรวิวรรณ เข้มกัลด. “การแปลสุนทรพจน์ของ Winston Churchill”, สารนิพนธ์ ปริญญาโท สาขาวิชาการแปล ศูนย์การแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติ, 2552.
- วิรัช ลภีรัตนกุล. วาทนิเทศและวาทศิลป์ หลักทฤษฎีและวิธีปฏิบัติยุคสหวรรษใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธ์. ภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistics). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- อรวรรณ ปิลาธนโอบาท. หลักและปรัชญาของวาทวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

ภาษาอังกฤษ

- Beard, Adrian. The Language of Politics. London and New York : Routledge, 2000.
- Delisle, Jean. Translation : an interpretive approach / Jean Delisle; translated by Patricia Logan and Monica Creery ; foreword by Danica Seleskovitch. Ottawa : University of Ottawa Press, 1988.
- Nord, Christiane. Translating as a purposeful activity : functionalist approaches explained / Christiane Nord. Manchester, UK : St. Jerome Pub., 2007, 1997.

เว็บไซต์

- Alan Seeger. Available from : <http://www.firstworldwar.com/poetsandprose/seeger.htm> (2013, February 15).
- Ann Pasternak-Slater. Available from : http://en.wikipedia.org/wiki/Ann_Pasternak_Slater (2013, February 20).
- Arthur Hugh Clough. Available from <http://www.poemhunter.com/arthur-hugh-clough/biography/> (2013, February 20).
- Aung San. Available from : <http://www.oxfordburmaalliance.org/independence--general-aung-san1.html> (2013, February 13).
- Aye Aye Win. Aung San Suu Kyi Told Not To Call Myanmar 'Burma'[Online]. (n.d.) Available from: http://www.huffingtonpost.com/2012/06/29/aung-san-suu-kyi-burma_n_1637919.html (2013, January 3).
- Bilateral Donor. Available from : http://www.unrol.org/article.aspx?article_id=22 (2013, March 21).
- Cherwell. Available from : https://www.google.com/search?q=Cherwell&aq=f&oq=Cherwell&aqs=chrome.0.57j5j0l2.1733&sourceid=chrome&ie=UTF-8#hl=en&tbo=d&q=cherwell+river&stick=H4sIAAAAAAAAAAGOOvzn8BQMDAy8HixKnfq6-gVFueXIOHatQ73X3Zf1Ldon0NPIvIS7YWt8EAMeiDLkqAAAA&sa=X&psj=1&ei=lgwZUaqRC4fXrQfy2YG4BQ&ved=0CKEBEOkTMA0&bav=on.2,or.r_gc.r_pw.r_cp.r_qf.&bvm=bv.42080656,d.bmk&fp=6c4cac58922e0d7&biw=1680&bih=959 (2013, March 5).
- Cleft sentences. Available from : http://web.educastur.princast.es/eoi/eoimiere/myweb/blog/wp-content/uploads/cleft_sentences.pdf (2013, March 18).
- Defeat into Victory. Available from : <http://www.se-ed.com/eShop/Products/Detail.aspx?CategoryId=391&No=9789749046708&AspxAutoDetectCookieSupport=1> (2013, February 20).
- Department for International Development. Available from : <http://www.dfid.gov.uk/Where-we-work/Asia-East--Pacific/Burma/> (2013, February 20).
- Desert Island Discs. Available from : <http://www.bbc.co.uk/programmes/b006nldz> (2013, February 15).
- Extractive Industries Transparency Initiative. Available from : <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/EXTPUBLICSECTORANDGOVERNANCE/EXTANTICORRUPTION/0,,contentMDK:23127421~menuPK:384461~pagePK:64020865~piPK:149114~theSitePK:384455,00.html> (2013, February 15).

- French Foreign Legion. Available from : http://en.wikipedia.org/wiki/French_Foreign_Legion (2013, February 15).
- Guiding star. Available from : <http://www.creation-church.com/inthebible09.php> (2013, February 17).
- History of Burma. Available from : <http://www.reurnthai.com/index.php?topic=5528.0> (2013, February 17).
- John le Carré. Available from : http://www.ox.ac.uk/media/news_stories/2012/120620.html (2013, March 18).
- John le Carré. Encyclopædia Britannica. Encyclopædia Britannica Online Academic Edition. Encyclopædia Britannica Inc., 2013. Available from : <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/333310/John-le-Carre> (2013, March 18).
- Lost Horizon. Available from : http://en.wikipedia.org/wiki/Lost_Horizon (2013, February 20).
- Noble Peace Prize. Available from : <http://www.bbc.co.uk/programmes/b01n2wfw> (2012, December 1).
- Park Town. Available from : http://en.wikipedia.org/wiki/Park_Town,_Oxford (2013, February 20).
- Politics in Burma. Available from : <http://www.reurnthai.com/index.php?topic=5528.0> (2013, March 18).
- Prime Minister's Questions. Available from : <http://www.bbc.co.uk/programmes/b006nldz> (2013, February 13).
- St. Hugh's. Available from : <http://www.st-hughs.ox.ac.uk/about-sthughs> (2013, February 20).
- Shangri-La. Available from : http://en.wikipedia.org/wiki/Lost_Horizon (2013, February 20).
- The Extractive Industry Transparency Initiative. Available from : <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/EXTPUBLICSECTORANDGOVERNANCE/EXTANTICORRUPTION/0,,contentMDK:23127421~menuPK:384461~pagePK:64020865~piPK:149114~theSitePK:384455,00.html> (2013, March 5).
- Universal Declaration of Human Rights. Available from : <http://www.mfa.go.th/humanrights/images/stories/udhrt.pdf> (2013, February 17).
- University of Oxford. Available from : http://en.wikipedia.org/wiki/Colleges_of_the_University_of_Oxford (2013, January 3).
- Why Burma changed its name to Myanmar. Available from : <http://www.heavensfamily.org/ot/myanmar/burma-changed-to-myanmar> (2013, January 3).

ภาคผนวก

ปาฐกถาในโอกาสเข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ

ณ กรุงออสโล ราชอาณาจักรนอร์เวย์

เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2555

Your Majesties, Your Royal Highness, Excellencies, Distinguished members of the Norwegian Nobel Committee, Dear Friends,

Long years ago, sometimes it seems many lives ago, I was at Oxford listening to the radio programme Desert Island Discs with my young son Alexander. It was a well-known programme (for all I know it still continues) on which famous people from all walks of life were invited to talk about the eight discs, the one book beside the bible and the complete works of Shakespeare, and the one luxury item they would wish to have with them were they to be marooned on a desert island. At the end of the programme, which we had both enjoyed, Alexander asked me if I thought I might ever be invited to speak on Desert Island Discs. "Why not?" I responded lightly. Since he knew that in general only celebrities took part in the programme he proceeded to ask, with genuine interest, for what reason I thought I might be invited. I considered this for a moment and then answered: "Perhaps because I'd have won the Nobel Prize for literature," and we both laughed. The prospect seemed pleasant but hardly probable.

(I cannot now remember why I gave that answer, perhaps because I had recently read a book by a Nobel Laureate or perhaps because the Desert Island celebrity of that day had been a famous writer.)

In 1989, when my late husband Michael Aris came to see me during my first term of house arrest, he told me that a friend, John Finnis, had nominated me for the Nobel Peace Prize. This time also I laughed. For an instant Michael looked amazed, then he realized why I was amused. The Nobel Peace Prize? A pleasant prospect, but quite improbable! So how did I feel when I was actually awarded the Nobel Prize for Peace? The question has been put to me many times and this is surely the most appropriate occasion on which to examine what the Nobel Prize means to me and what peace means to me.

As I have said repeatedly in many interviews, I heard the news that I had been awarded the Nobel Peace Prize on the radio one evening. It did not altogether come as a surprise because I had been mentioned as one of the frontrunners for the prize in a number of broadcasts during the previous week. While drafting this lecture, I have tried very hard to remember what my immediate reaction to the announcement of the award had been. I think, I can no longer be sure, it was something like:

“Oh, so they’ve decided to give it to me.” It did not seem quite real because in a sense I did not feel myself to be quite real at that time.

Often during my days of house arrest it felt as though I were no longer a part of the real world. There was the house which was my world, there was the world of others who also were not free but who were together in prison as a community, and there was the world of the free; each was a different planet pursuing its own separate course in an indifferent universe. What the Nobel Peace Prize did was to draw me once again into the world of other human beings outside the isolated area in which I lived, to restore a sense of reality to me. This did not happen instantly, of course, but as the days and months went by and news of reactions to the award came over the airwaves, I began to understand the significance of the Nobel Prize. It had made me real once again; it had drawn me back into the wider human community. And what was more important, the Nobel Prize had drawn the attention of the world to the struggle for democracy and human rights in Burma. We were not going to be forgotten.

To be forgotten. The French say that to part is to die a little. To be forgotten too is to die a little. It is to lose some of the links that anchor us to the rest of humanity. When I met Burmese migrant workers and refugees during my recent visit to Thailand, many cried out: “Don’t forget us!” They meant: “don’t forget our plight, don’t forget to do what you can to help us, don’t forget we also belong to your world.” When the Nobel Committee awarded the Peace Prize to me they were recognizing that the oppressed and the isolated in Burma were also a part of the world, they were recognizing the oneness of humanity. So for me receiving the Nobel Peace Prize means personally extending my concerns for democracy and human rights beyond national borders. The Nobel Peace Prize opened up a door in my heart.

The Burmese concept of peace can be explained as the happiness arising from the cessation of factors that militate against the harmonious and the wholesome. The word *nye-in-chan* translates literally as the beneficial coolness that comes when a fire is extinguished. Fires of suffering and strife are raging around the world. In my own country, hostilities have not ceased in the far north; to the west, communal violence resulting in arson and murder were taking place just several days before I started out on the journey that has brought me here today. News of atrocities in other reaches of the earth abound. Reports of hunger, disease, displacement, joblessness, poverty, injustice, discrimination, prejudice, bigotry; these are our daily fare. Everywhere there are negative forces eating away at the foundations of peace. Everywhere can be found thoughtless dissipation of material and human resources that are necessary for the conservation of harmony and happiness in our world.

The First World War represented a terrifying waste of youth and potential, a cruel squandering of the positive forces of our planet. The poetry of that era has a special significance for me because I first read it at a time when I was the same age as many of those young men who had to face the prospect of withering before they had barely blossomed. A young American fighting with the French Foreign Legion wrote before he was killed in action in 1916 that he would meet his death: "at some disputed barricade;" "on some scarred slope of battered hill;" "at midnight in some flaming town." Youth and love and life perishing forever in senseless attempts to capture nameless, unremembered places. And for what? Nearly a century on, we have yet to find a satisfactory answer.

Are we not still guilty, if to a less violent degree, of recklessness, of improvidence with regard to our future and our humanity? War is not the only arena where peace is done to death. Wherever suffering is ignored, there will be the seeds of conflict, for suffering degrades and embitters and enrages.

A positive aspect of living in isolation was that I had ample time in which to ruminate over the meaning of words and precepts that I had known and accepted all my life. As a Buddhist, I had heard about dukha, generally translated as suffering, since I was a small child. Almost on a daily basis elderly, and sometimes not so elderly, people around me would murmur "dukha, dukha" when they suffered from aches and pains or when they met with some small, annoying mishaps. However, it was only during my years of house arrest that I got around to investigating the nature of the six great dukha. These are: to be conceived, to age, to sicken, to die, to be parted from those one loves, to be forced to live in propinquity with those one does not love. I examined each of the six great sufferings, not in a religious context but in the context of our ordinary, everyday lives. If suffering were an unavoidable part of our existence, we should try to alleviate it as far as possible in practical, earthly ways. I mulled over the effectiveness of ante- and post-natal programmes and mother and childcare; of adequate facilities for the aging population; of comprehensive health services; of compassionate nursing and hospices. I was particularly intrigued by the last two kinds of suffering: to be parted from those one loves and to be forced to live in propinquity with those one does not love. What experiences might our Lord Buddha have undergone in his own life that he had included these two states among the great sufferings? I thought of prisoners and refugees, of migrant workers and victims of human trafficking, of that great mass of the uprooted of the earth who have been torn away from their homes, parted from families and friends, forced to live out their lives among strangers who are not always welcoming.

We are fortunate to be living in an age when social welfare and humanitarian assistance are recognized not only as desirable but necessary. I am fortunate to be living in an age when the fate of prisoners of conscience anywhere has become the concern of peoples everywhere, an age when democracy and human rights are widely, even if not universally, accepted as the birthright of all. How

often during my years under house arrest have I drawn strength from my favourite passages in the preamble to the Universal Declaration of Human Rights:

..... disregard and contempt for human rights have resulted in barbarous acts which have outraged the conscience of mankind, and the advent of a world in which human beings shall enjoy freedom of speech and belief and freedom from fear and want has been proclaimed as the highest aspirations of the common people,

..... it is essential, if man is not to be compelled to have recourse, as a last resort, to rebellion against tyranny and oppression, that human rights should be protected by the rule of law . . .

If I am asked why I am fighting for human rights in Burma the above passages will provide the answer. If I am asked why I am fighting for democracy in Burma, it is because I believe that democratic institutions and practices are necessary for the guarantee of human rights.

Over the past year there have been signs that the endeavours of those who believe in democracy and human rights are beginning to bear fruit in Burma. There have been changes in a positive direction; steps towards democratization have been taken. If I advocate cautious optimism it is not because I do not have faith in the future but because I do not want to encourage blind faith. Without faith in the future, without the conviction that democratic values and fundamental human rights are not only necessary but possible for our society, our movement could not have been sustained throughout the destroying years. Some of our warriors fell at their post, some deserted us, but a dedicated core remained strong and committed. At times when I think of the years that have passed, I am amazed that so many remained staunch under the most trying circumstances. Their faith in our cause is not blind; it is based on a clear-eyed assessment of their own powers of endurance and a profound respect for the aspirations of our people.

It is because of recent changes in my country that I am with you today; and these changes have come about because of you and other lovers of freedom and justice who contributed towards a global awareness of our situation. Before continuing to speak of my country, may I speak out for our prisoners of conscience. There still remain such prisoners in Burma. It is to be feared that because the best known detainees have been released, the remainder, the unknown ones, will be forgotten. I am standing here because I was once a prisoner of conscience. As you look at me and listen to me, please remember the often repeated truth that one prisoner of conscience is one too many. Those who have not yet been freed, those who have not yet been given access to the benefits of justice in my country number much more than one. Please remember them and do whatever is possible to effect their earliest, unconditional release.

Burma is a country of many ethnic nationalities and faith in its future can be founded only on a true spirit of union. Since we achieved independence in 1948, there never has been a time when we

could claim the whole country was at peace. We have not been able to develop the trust and understanding necessary to remove causes of conflict. Hopes were raised by ceasefires that were maintained from the early 1990s until 2010 when these broke down over the course of a few months. One unconsidered move can be enough to remove long-standing ceasefires. In recent months, negotiations between the government and ethnic nationality forces have been making progress. We hope that ceasefire agreements will lead to political settlements founded on the aspirations of the peoples, and the spirit of union.

My party, the National League for Democracy, and I stand ready and willing to play any role in the process of national reconciliation. The reform measures that were put into motion by President U Thein Sein's government can be sustained only with the intelligent cooperation of all internal forces: the military, our ethnic nationalities, political parties, the media, civil society organizations, the business community and, most important of all, the general public. We can say that reform is effective only if the lives of the people are improved and in this regard, the international community has a vital role to play. Development and humanitarian aid, bi-lateral agreements and investments should be coordinated and calibrated to ensure that these will promote social, political and economic growth that is balanced and sustainable. The potential of our country is enormous. This should be nurtured and developed to create not just a more prosperous but also a more harmonious, democratic society where our people can live in peace, security and freedom.

The peace of our world is indivisible. As long as negative forces are getting the better of positive forces anywhere, we are all at risk. It may be questioned whether all negative forces could ever be removed. The simple answer is: "No!" It is in human nature to contain both the positive and the negative. However, it is also within human capability to work to reinforce the positive and to minimize or neutralize the negative. Absolute peace in our world is an unattainable goal. But it is one towards which we must continue to journey, our eyes fixed on it as a traveller in a desert fixes his eyes on the one guiding star that will lead him to salvation. Even if we do not achieve perfect peace on earth, because perfect peace is not of this earth, common endeavours to gain peace will unite individuals and nations in trust and friendship and help to make our human community safer and kinder.

I used the word 'kinder' after careful deliberation; I might say the careful deliberation of many years. Of the sweets of adversity, and let me say that these are not numerous, I have found the sweetest, the most precious of all, is the lesson I learnt on the value of kindness. Every kindness I received, small or big, convinced me that there could never be enough of it in our world. To be kind is to respond with sensitivity and human warmth to the hopes and needs of others. Even the briefest touch of kindness can lighten a heavy heart. Kindness can change the lives of people. Norway has shown exemplary kindness in providing a home for the displaced of the earth, offering sanctuary to those who have been cut loose from the moorings of security and freedom in their native lands.

There are refugees in all parts of the world. When I was at the Maela refugee camp in Thailand recently, I met dedicated people who were striving daily to make the lives of the inmates as free from hardship as possible. They spoke of their concern over 'donor fatigue,' which could also translate as 'compassion fatigue.' 'Donor fatigue' expresses itself precisely in the reduction of funding. 'Compassion fatigue' expresses itself less obviously in the reduction of concern. One is the consequence of the other. Can we afford to indulge in compassion fatigue? Is the cost of meeting the needs of refugees greater than the cost that would be consequent on turning an indifferent, if not a blind, eye on their suffering? I appeal to donors the world over to fulfill the needs of these people who are in search, often it must seem to them a vain search, of refuge.

At Maela, I had valuable discussions with Thai officials responsible for the administration of Tak province where this and several other camps are situated. They acquainted me with some of the more serious problems related to refugee camps: violation of forestry laws, illegal drug use, home brewed spirits, the problems of controlling malaria, tuberculosis, dengue fever and cholera. The concerns of the administration are as legitimate as the concerns of the refugees. Host countries also deserve consideration and practical help in coping with the difficulties related to their responsibilities.

Ultimately our aim should be to create a world free from the displaced, the homeless and the hopeless, a world of which each and every corner is a true sanctuary where the inhabitants will have the freedom and the capacity to live in peace. Every thought, every word, and every action that adds to the positive and the wholesome is a contribution to peace. Each and every one of us is capable of making such a contribution. Let us join hands to try to create a peaceful world where we can sleep in security and wake in happiness.

The Nobel Committee concluded its statement of 14 October 1991 with the words: "In awarding the Nobel Peace Prize ... to Aung San Suu Kyi, the Norwegian Nobel Committee wishes to honour this woman for her unflagging efforts and to show its support for the many people throughout the world who are striving to attain democracy, human rights and ethnic conciliation by peaceful means." When I joined the democracy movement in Burma it never occurred to me that I might ever be the recipient of any prize or honour. The prize we were working for was a free, secure and just society where our people might be able to realize their full potential. The honour lay in our endeavour. History had given us the opportunity to give of our best for a cause in which we believed. When the Nobel Committee chose to honour me, the road I had chosen of my own free will became a less lonely path to follow. For this I thank the Committee, the people of Norway and peoples all over the world whose support has strengthened my faith in the common quest for peace. Thank you.

สุนทรพจน์ตอบรับ

ในโอกาสเข้ารับปริญญาคุณภักดิ์บัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชากฎหมายแพ่ง มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด ณ
บริเวณหอประชุมเซลโดเนียน เรียบเตอร์ เมืองออกซฟอร์ด สหราชอาณาจักร

เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2555

Today, many strands of my life have come together. The years that I spent as a student at St Hugh's; the years I spent in Park Town as a wife and mother; the years I spent under house arrest - when my university, the University of Oxford, stood up and spoke up for me.

During the most difficult years I was upheld by memories of Oxford. These were among the most important inner resources that helped me to cope with all the challenges I had to face.

The memories were in fact very simple ones. Some are days like these, when I went on the Cherwell with friends in a punt, or sat reading on the lawn at St Hugh's, or in the library - not looking at a book, but out of the windows.

But these were very precious memories – because I had lived a happy life. And this made me understand so much better the young people of Burma – who wanted to live a happy life and who had never been given an opportunity to lead one.

When I see Oxford now, when I see the students of Oxford now, when I met some of them at St Hugh's yesterday, I saw myself again as a young student: carefree, happy, nice. We were nice, the students now are nice. They have been given a chance to be nice. It's a very simple word, but it's an important one. When you look at their faces, you don't see any hidden agenda there. They were so open, as we were open – because we had been given a chance to be open. We were not afraid – there was no reason for us to be afraid – and this opened us to the world.

I remember small things. I remember so often going in a bus, with my very dear friend Ann Pasternak-Slater, sitting side by side, in a bus on the Banbury Road, our four denim-clad knees next to each other; and Ann looked down, and said: 'It's not fair, even knees are different.' And it was true. I'm not sure quite which way it was, but one set of knees was pointed, and one set of knees was round. These were the sort of things we noticed as students, and talked about, and built a whole philosophy on this little fact that we had different sets of knees, our knees were shaped differently.

The world was shaped differently. But we were not afraid of it. The differences meant that we were all the stronger. We learned how to cope with the different problems that we would have to face.

I have to mention one of my fellow honorands at this time, because when I was under house arrest I was also helped by the books of John le Carré. They were an escape - I won't call it an escape, they

were a journey into the wider world. Not the wider world just of other countries, but of thoughts and ideas. And these were the journeys that made me feel that I was not really cut off from the rest of humankind. I was never alone, because there were many, many avenues to places far away from where I was.

And all this I was able to do to a great extent because of the years I spent at Oxford, the friends I made there.

The most important thing for me about Oxford was not what I learnt there in terms of set texts and set books we had to read, but in terms of a respect for the best in human civilisation. And the best in human civilisation comes from all parts of the world. It is not limited to Oxford; it is not limited to Burma; it is not limited to any other country. But the fact that in Oxford I had learned to respect all that is the best in human civilisation helped me to cope with what was not quite the best.

Because what is not yet quite the best may still, one day, become the best; it may be improved. It gave me a confidence in humankind. It gave me a confidence in the innate wisdom of human beings – not given to all of us, but given to enough of us for the rest of the world to share, and to make use of it for others.

I have often thought that the saddest thing about Burma over the last few decades has been the lack of campus life for our university students. Campus life means a life in which young people can create their own world – or make the world their own. They have the freedom and the facilities to do so. Our young people in Burma have not had this freedom for the last few decades. University life has been shattered because of a perceived need to keep students in order. That's not possible: everybody knows that students can't be kept in order! So we shouldn't spend our time on such a futile and really undesirable mission. I would like to see university life restored to Burma in all its glory. And I would be so grateful if my old university, the University of Oxford, could help to bring this about once again.

I would like our young people to know what it is to feel that the world belongs to them and they belong to the world. To be able to stand at the threshold of full adulthood in full confidence that they will be able to do their best for the world and in the belief that the world also wants to do the best for them.

Oxford taught me to value humankind, because when I was in Oxford I was the only student from Burma. I think I was the only Burmese person resident in the university for the first couple of years. And all my friends were non-Burmese – of course English students, but students from all over the world, from Ghana, from India, from Thailand, from Sri Lanka, from all over the world.

And I never felt that they were different from me. We were all the same: we were all students of this university, which has some magic that makes us feel that nothing separates us - neither religion, nor race, nor nationality, nor even different levels of excellence in academic affairs.

Oxford is a place of tremendous broad-mindedness. Nobody discriminates against anybody else because he or she may be different, or may not have achieved as much as others. Every human being is expected to have a value and a dignity of her kind or his kind.

And that's why throughout the years when I was struggling for human rights in Burma I felt I was doing something of which my old university would have approved. And to feel the approval behind me has helped me a great deal.

Burma is at the beginning of a road. It is not the sort of road that you find in England: it is not smooth; it is not well-maintained; in fact, it is not yet there. It is a road that we will have to carve out for ourselves. This is a road that we will have to build as we go along. Too many people are expecting too much from Burma at this moment. They think that the road where we are standing is like one of those highways on which I travelled from London to Oxford – and almost got carsick! – very straight and very smooth. Too smooth and too straight perhaps for me, because I not used to such smoothness.

But our road is one which is, as I said, one we have to build for ourselves, inch by difficult inch. And I hope that you will all be with us while we are doing this. I hope that you will understand that this road is there in our hearts and minds, but not actually there yet in real fact. And that we will need your help and the help of others all around the world to make sure that it leads to where we want our country to go.

And where do I want my country to go? My first trip abroad in 24 years but not really this one to Europe, but to Thailand, towards the end of May. And I stayed in a hotel called the Shangri-La. And I think every Oxonian, or most every, knows that in *Lost Horizon* Shangri-La was described as "something a little like Oxford".

So where do we want to go to? Where I want to go to, where I want our people to go to, is a place which will enable them to see for themselves how wide open the world can be, and how to find our own place in the world - which is also open enough and wide enough for everybody to be included.

I would like a bit of Oxonian Shangri-la in Burma.

This is what I would like to work towards: very practical, because it's based on hard work, and knowledge, and modern research, and of course funding. We mustn't forget funding, which is a very important part of building any kind of successful institution these days. And I mention it because I would like all our friends, all our well-wishers, to remember that investing in Burma should be done

with a sense of responsibility, and to remind those who are thinking of making use of the new opportunities that Burma is offering to remember that we, the people of Burma, need to benefit from these investments as much as investors themselves.

Please help us to make sure that all investments in Burma – business, development, humanitarian, all these in a sense are investments – that these investments are democracy-friendly and human rights-friendly. That these investments will help to promote in our country the kind of values for which you stand – the kind of values that you taught me.

Today has been a very moving day for me. Moving because I have found that the past is always there, it never goes away, but you can select what is best from the past to help you go forward to the future. In my college, my old college St Hugh's, I found that I could recognise every bit of it: even though there were very many new buildings, yet they had merged in with the old. It was such a harmonious picture of the old and the new standing together as a promise for the future.

I was very proud to be back in my old college, and warmed by the reception given to me and my team by the principal of the college and his family, and by the students. The warmth of the students was wonderful.

I felt that I was back again in my young student days. I didn't feel any different to them. And in a sense I am no different now to the young student who was at Oxford so many years before. But also I am different, because I've had to face different experiences. But I bring all these experience back to me here at Oxford, and I find that Oxford is big enough and broad enough to contain my new experiences as well.

The road ahead, as I said, is not going to be easy. But Oxford, I know, expects the best of its own. And today, because they have recognised me as its very own, I am strengthened to go forward to give of my very best in meeting the new challenges that lie ahead.

สุนทรพจน์ต่อรัฐสภาอังกฤษ
ณ มหาวิหารเวสต์มินสเตอร์ ในรัฐอาคารรัฐสภาอังกฤษ
กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร
เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2555

Lord Speaker, Mr. Speaker, Mr. Prime Minister, my lords, and members of the House of Commons.
Thank you for inviting me to speak to you here in this magnificent hall.

I am very conscious of the extraordinary nature of this honour. I understand that there was some debate as to whether I would speak here in this splendid setting, or elsewhere within the Palace of Westminster. I welcome that debate and discussion; it is what Parliament is all about.

I have just come from Downing Street. It was my first visit there. And yet, for me, it was a familiar scene, not just from television broadcasts, but from my own family history. As some of you may be aware, the best known photograph of my father Aung San, taken shortly before his assassination in 1947, was of him standing in Downing Street with Clement Atlee and others with whom he had been discussing Burma's transition to independence. He was pictured wearing a large British military-issue greatcoat. This had been given to him by Jawaharlal Nehru en route to the UK, to protect against the unaccustomed cold. And I must say, having not left my tropical country for 24 years, there have been the odd moments this week when I have thought of that coat myself.

My father was a founding member of the Burmese Independence Army, in World War Two. He took on this responsibility out of a desire to see democracy established in his homeland. It was his view that democracy was the only political system worthy of an independent nation. It is a view, of course, that I have long shared.

General Slim, commander of the 14th Army, who led the Allied Burma Campaign, wrote about his first encounter with my father in his memoir *Defeat Into Victory*. The meeting came towards the end of the war, shortly after my father had decided that the Burmese Independence Army should join forces with the Allies. General Slim said to my father: 'you've only come to us because we are winning'. To which my father replied 'It wouldn't be much good coming to you if you weren't, would it'.

Slim saw in my father a practical man with whom he could do business. Six decades later, I strive to be as practical as my father was. And so I am here, in part, to ask for practical help, help as a friend and an equal, in support of the reforms which can bring better lives, greater opportunities, to the people of Burma who have been for so long deprived of their rights and their place in the world. As I said yesterday in Oxford, my country today stands at the start of journey towards, I hope, a better future. So many hills remain to be climbed, chasms to be bridged, obstacles to be breached. Our

own determination can get us so far; the support of the people of Britain, and of peoples around the world, can get us so much further.

In a speech about change and reform, it is very appropriate to be in Westminster Hall, because at the heart of this process must be the establishment of a strong Parliamentary institution in my own country.

The British Parliament is perhaps the preeminent symbol to oppressed peoples across the world of freedom of speech. I would imagine that some people here, to some extent, take this freedom for granted. For us in Burma, what you take for granted, we have had to struggle for, long and hard. So many people in Burma gave up so much, gave up everything, in Burma's ongoing struggle for democracy. And we are only now just beginning to see the fruits of our struggle.

Westminster has long set a shining example of realising the people's desire to be part of their own legislative process. In Burma, our Parliament is in its infancy, having been established only in March 2011. As with any new institution, especially an institution which goes against the cultural grain of forty-nine years of direct military rule, it will take time to find its feet, and time to find its voice. Our new legislative processes, while undoubtedly an improvement on what went before, are not as transparent as they might be. I would like to see us learn from established examples of parliamentary democracies elsewhere, so that we might deepen our own democratic standards over time.

Perhaps the most critical moment in establishing the credibility of the Parliamentary process happens before Parliament even opens: namely, the people's participation in a free, fair, inclusive electoral process. Earlier this year, I myself participated in my first ever election as a candidate. To this day I have not yet had the chance to vote freely in any election. In 1990, I was allowed to cast an advance vote while under house arrest, but I was prevented from contesting as a candidate for my party, the National League for Democracy. I was disqualified on the grounds that I had received help from foreign quarters. This amounted to BBC broadcasts that the authorities considered to be biased in my favour.

What struck me most ahead of this year's by-elections was how quickly people in the constituencies across Burma grasped the importance of participating in the political process. They understood first hand that the right to vote was not something given to all. They understood that they must take advantage when the opportunity arose, because they understood what it meant to have that opportunity taken away from them.

During the years that I lived in the UK, I never had the right to vote myself. But I can remember, even during my university days, that I was always trying to encourage my friends to exercise their right to vote. It was never clear to me whether they followed those instructions. But it was clear to me even then that if we do not guard the rights we have, we run the risk of seeing those rights erode away. To

those who feel themselves to be somehow above politics, I want to say that politics should be seen neither as something that exists above us, nor as something that happens beneath us, but as something integral to our everyday existence.

After my marriage I constantly preached my gospel of political participation to my late husband, Michael. I can still distinctly recall the occasion when a canvasser knocked on the door of our Oxford home, during an election campaign. Michael opened the door and when he saw the gentleman, poised to deliver his campaigning pitch, he said 'it's no use trying to win me over, it's my wife who decides how I should vote. She's out now; why don't you come back later?' The canvasser did come back later, mainly I think to see what a wife who decided how her husband should vote looked like.

It has been less than 100 days since I, together with my fellow National League for Democracy candidates, was out on the campaign trail across Burma. Our by-elections were held on April the first- and I am conscious that there was certain skepticism that this would be another elaborate April Fools joke. In fact it turned out to be an April of new hope. The voting process was largely free and fair, and I would like to pay tribute to President Thein Sein for this, and for his commitment and sincerity in the reform process. As I have long said, it is through dialogue and through cooperation that political differences can best be resolved, and my own commitment to this path remains as strong as ever.

Elections in Burma are very different to those in many more established democracies such as yours. Apathy, especially amongst the young, is certainly not an issue. For me the most encouraging and rewarding aspect of our own elections was the participation, in such vast numbers and with such enthusiasm, of our young people. Often our biggest challenge was restraining the crowds of university students, school children, and flag-waving toddlers, who greeted us on the campaign, blocking the roads through the length of towns. The day before the elections, on my way to my constituency, I passed a hillock which had been "occupied" by a group of children, the oldest about ten or eleven, their leader standing at the summit holding the NLD flag. The passion of the electorate was a passion born of hunger for something long denied.

Following Burma's independence in 1948, our Parliamentary system was of course based on that of the UK. The era became known, in Burmese, as the Parliamentary Era- a name which by the mere necessity of its application speaks of the unfortunate changes which followed. Our Parliamentary Era, which lasted- more or less- until 1962, could not be said to have been perfect. But it was certainly the most progressive and promising period until now in the short history of independent Burma. It was at this time that Burma was considered the nation most likely to succeed in South East Asia. Things did not, however, go entirely to plan. They often don't, in Burma, and indeed in the rest of the world.

Now, once again, we have an opportunity to reestablish true democracy in Burma. It is an opportunity for which we have waited many decades. If we do not use this opportunity, if we do not get things right this time round, it may be several decades more before a similar opportunity arises again.

And so it is for that reason that I would ask Britain, as one of the oldest Parliamentary democracies, to consider what it can do to help build the sound institutions needed to support our nascent Parliamentary democracy. The reforms taking place, led by President Thein Sein, are to be welcomed. But this cannot be a personality-based process. Without strong institutions this process will not be sustainable. Our legislature has much to learn about the democratisation process, and I hope that Britain and other democracies can help by sharing your own experiences with us.

Thus far, I have only spent a matter of minutes inside the Burmese parliament, when I took my oath as a new MP last month. I must say that I found the atmosphere rather formal. Men are required to wear formal headgear. There is certainly no heckling. I would wish that over time perhaps we will reflect the liveliness and relative informality of Westminster. I am not unaware of the saying that more tears have been shed over wishes granted than over wishes denied. Nevertheless, it is when Burma has its own satisfactory equivalent of Prime Minister's Questions that we will be able to say that Parliamentary democracy has truly come of age. I would also like to emphasise the importance of establishing requisite Parliamentary control over the budget.

In all this, what is most important is to empower the people, the essential ingredient of democracy. Britain is living proof that a Constitution does not need to be written down in order to be effective. It is more important that a Constitution should be accepted by the people, that people should feel it belongs to them, that it is not an external document imposed upon them.

One of the clearly stated aims of the NLD is constitutional reform. Burma's original constitution was drawn up following the meeting between my father, Aung San, and Clement Atlee, here in London in 1947. This constitution may not have been perfect, but at its core was a profound understanding of and respect for the aspirations of the people. The current constitution, drawn up by the military government in 2008, must be amended to incorporate the basic rights and aspirations of Burma's ethnic nationalities.

In over sixty years of independence, Burma has not yet known a time when we could say that there was peace throughout the land. At this very moment, hostilities continue between Kachin forces and the state armed forces in the north. In the west, communal strife has led to the loss of innocent lives and the displacements of tens of thousands of hapless citizens. We need to address the problems that lie at the root of conflict. We need to develop a culture of political settlement through negotiation, and to promote the rule of law, that all who live in Burma may enjoy the benefits of both

freedom and security. In the immediate term, we also need humanitarian support for the many many people, in the north and in the west, largely women and children, who have been forced to flee their homes.

As the long history of the United Kingdom shows clearly, people never lose their need to preserve their national or ethnic identity. This is something which goes beyond, which supersedes, economic development. And that is why I hope that in working for Burma's national reconciliation, the international community will recognise that it is political dialogue and political settlement which must be given precedence over short-term economic development. If differences remain unresolved, if basic aspirations remain unfulfilled, there cannot be an adequate foundation for sustainable development of any kind- economic, social or political.

Britain has been for so long under successive governments, including the present Conservative-Liberal Democrat coalition, and the previous Labour government, been a staunch and unshakeable supporter of aid efforts in Burma. I hope you can continue to help our country through targeted and coordinated development assistance. Britain has been until now the largest bilateral donor to Burma. It is in education in particular that I hope the British can play a major role. We need short-term results so that our people may see that democratisation has a tangible positive impact on their own lives. Vocational training and creation of employment opportunities to help address Burma's chronic youth unemployment are particularly important. Longer-term, Burma's education system is desperately weak; reform is needed, not just of schools and curriculum, and the training of teachers, but also of our attitude to education, which at present is too narrow and rigid.

I hope also that British businesses can also play a role in supporting the democratic reform process, through what I have termed democracy-friendly investment. By this, I mean investment that prioritises transparency, accountability, workers' rights, and environmental sustainability. Investment, particularly in labour-intensive sectors, when carried out responsibly and with positive intent, can offer real benefits to our people. One test will be whether new players will benefit from the investment coming in. Britain has played an important role in facilitating the forthcoming visit, next month, of the Extractive Industries Transparency Initiative secretariat. I hope this will be the start of many similar initiatives in the months ahead.

It was through learning about two great British leaders, Gladstone and Disraeli, while at Oxford, that I first developed my understanding of Parliamentary democracy. I learnt the basics; that one accepts the decision of the voters, that the governing power is gained and relinquished in accordance with the desires of the electorate, that it is the system which goes on, and that ultimately everyone gets another chance. These are things taken for granted here in Britain. But in 1990 in Burma, the winner of the elections, the NLD, was never allowed even to convene Parliament. I hope that we can leave

such days behind us, and that as we look forward to the future, it will be the will of the people that is reflected faithfully in Burma's changing political landscape.

This journey out of Burma has not been a sentimental pilgrimage to the past, but an exploration of the new opportunities at hand for the people of Burma. I have been struck, throughout my trip, by how extraordinarily warmhearted and open the world has been to us. To experience this first hand, after so long physically separated from this world, has been very moving. Countries that geographically are distant, have shown that they are close to Burma in what really matters: they are close to the aspirations of the Burmese people. We are brought into proximity through our shared values- and no geographical distance, no human-made barriers, can stand in our way.

During the years of my house arrest it was not just the BBC and other broadcasting stations that kept me in touch with the world outside. It was the music of Mozart and Ravi Shankar, and the biographies of men and women of different races and religions, that convinced me I would never be alone in my struggle. The prizes and honours I received were not so much a personal tribute, as a recognition of the basic humanity that unites one isolated person to the rest of the world.

During our dark days in the 1990s, a friend sent me a poem by Arthur Hugh Clough. It begins 'Say not the struggle nought availeth...'. I understand that Winston Churchill, one of the greatest Parliamentarians the world has known, used the poem himself as a plea for the USA to step in against Nazi Germany. Today, I want to make a rather different point: that we can work together, combining political wisdom from East and West, to bring the light of democratic values to all peoples, in Burma and beyond. I will just read the final verse:

And not by eastern windows only,When daylight comes, comes in the light,

In front the sun climbs slow, how slowly,

But westward, look, the land is bright.

I would like to emphasise in conclusion that this is the most important time for Burma, that this is the moment of our greatest need- and so I would ask that our friends, both here in Britain and beyond, participate and support Burma's efforts towards the establishment of a truly democratic and just society.

Thank you for giving me this opportunity to address the members of one of the oldest democratic institutions in the world. Thank you for letting me into your midst. My country has not yet entered the ranks of truly democratic societies, but I'm confident we will get there before too long, with your help.

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวทิตา งามมรัตน์ เกิดเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2526 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เมื่อปีการศึกษา 2549 และได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปล ศูนย์การแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2553 ปัจจุบันเป็นนักแปลประจำบริษัท สำนักกฎหมายสากล สยามพีริเมียร์ จำกัด